

อิทธิพลของความหลงตนเอง รูปแบบความรักแบบเล่นเกม และ
การกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ต่อการผูกมัดในความสัมพันธ์

นางสาว สุธาสินี ใจสมิทธิ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2553

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

EFFECTS OF NARCISSISM, LUDIC LOVE STYLE, AND
COMMUNAL ACTIVATION ON RELATIONSHIP COMMITMENT

Miss Suthasinee Jaismith

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Social Psychology

Faculty of Psychology

Chulalongkorn University

Academic Year 2010

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

อิทธิพลของความหลงตนเอง รูปแบบความรักแบบเล่นเกม
และการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ต่อการผูกมัด
ในความสัมพันธ์

โดย

นางสาวสุธาสินี ใจสมิทธิ์

สาขาวิชา

จิตวิทยาสังคม

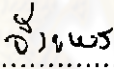
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศักนางค์ มณีศรี

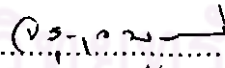
คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

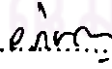

..... คณบดีคณะจิตวิทยา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศักนางค์ มณีศรี)

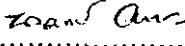
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ชีระพร อุวรรณโณ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศักนางค์ มณีศรี)

..... กรรมการ
(อาจารย์ จรุงกุล บุรพวงค์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. อภิชนา ไชยวุฒิกรณวานิช)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร. นงลักษณ์ วิรัชชัย)

สุธาสินี ไชยมิทธิ์: อิทธิพลของความหลงตนเอง รูปแบบความรักแบบเล่นเกม และการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ต่อการผูกมัดในความสัมพันธ์ (EFFECTS OF NARCISSISM, LUDIC LOVE STYLE, AND COMMUNAL ACTIVATION ON RELATIONSHIP COMMITMENT) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก:
ผศ. ดร. ศักนางค์ มณีศรี, 154 หน้า

งานวิจัยนี้แบ่งเป็น 2 การศึกษา การศึกษาที่ 1 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแบบหลงตนเองกับการผูกมัดของคู่รัก โดยมีรูปแบบความรักแบบเล่นเกมเป็นตัวแปรส่งผ่าน ผู้ร่วมการวิจัยจำนวน 464 คน ได้วัดบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง สอบถามเจตคติเกี่ยวกับความรัก และวัดการผูกมัดกับคู่รัก ผลการวิเคราะห์หิโมเดลสมการเชิงโครงสร้างพบว่า บุคลิกภาพแบบหลงตนเองสามารถทำนายการผูกมัดในความสัมพันธ์ได้ โดยบุคลิกภาพแบบหลงตนเองไม่มีอิทธิพลทางตรงต่อการผูกมัด แต่มีอิทธิพลทางอ้อมผ่านรูปแบบความรักแบบเล่นเกมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 การศึกษาที่ 2 ศึกษาวิธีการกระตุ้นให้บุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองมีการผูกมัดต่อคู่รักเพิ่มขึ้นด้วยการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 160 คนถูกสุ่มเข้าสู่เงื่อนไขการทดลอง ผลการวิจัยพบว่า การกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ทำให้ทั้งผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูงและต่ำมีการผูกมัดกับคู่ของตนมากกว่าการไม่กระตุ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .001 ตามลำดับ ผลที่น่าสนใจคือ การกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ทำให้ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูงมีการผูกมัดมากกว่าผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 งานวิจัยนี้เป็นงานแรกในประเทศไทยที่พยายามหาแนวทางทำให้คนหลงตนเองมีการผูกมัดกับคู่รักของตนมากขึ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สาขาวิชา.....จิตวิทยาสังคม..... ลายมือชื่อนิสิต..... สุธาสินี ไชยมิทธิ์
ปีการศึกษา.....2553..... ลายมือชื่ออ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก..... ศักนางค์ มณีศรี

5178139038: MAJOR SOCIAL PSYCHOLOGY

KEYWORDS: NARCISSISM / LUDIC LOVE STYLE / COMMUNAL ACTIVATION / RELATIONSHIP COMMITMENT

SUTHASINEE JAISMITH: EFFECTS OF NARCISSISM, LUDIC LOVE STYLE, AND COMMUNAL ACTIVATION ON RELATIONSHIP COMMITMENT. THESIS
ADVISOR: ASST. PROF. KAKANANG MANEESRI, Ph.D., 154 pp.

This research consists of 2 studies. Study 1 was to examine the mediating effect of ludic love style on the relationship between narcissistic personality and commitment. Four hundred and sixty-four participants completed a series of questionnaires: narcissistic personality inventory, love attitudes scale, and commitment scale. Structural Equation Models (SEM) reveal that narcissistic personality can predict commitment. The direct effect on commitment is not found. However, the relationship between narcissistic personality and commitment is mediated by ludic love style ($p < .001$). Study 2 was to examine the effect of communal activation on narcissistic personality and relationship commitment. One hundred and sixty undergraduate students were randomly assigned to the experimental conditions. Results show that communal activation leads to higher commitment in both high and low narcissists ($p < .05$ and $p < .001$). The most interesting finding is that high narcissists who had received communal activation have higher commitment than low narcissists who had received the same treatment ($p < .001$). This study is the first attempt to identify the mechanism that induces commitment in high narcissists.

Field of Study : Social Psychology.....

Student's Signature : *Suthasinee Jaismith*

Academic Year : 2010.....

Advisor's Signature : *Kakanang Maneesri*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยความเมตตากรุณา และความเสียสละของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศักนาค มณีศรี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ นอกจากอาจารย์จะถ่ายทอดวิชาความรู้ทั้งทางวิชาการ การวิจัย และประสบการณ์ในการทำงานให้แก่ข้าพเจ้า อาจารย์ยังกรุณาให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็น และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการทำวิทยานิพนธ์ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง รวมทั้งให้โอกาสข้าพเจ้าได้ทำงานในฐานะผู้ช่วยวิจัย ข้าพเจ้ารู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณอาจารย์เป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. ธีระพร อุวรรณโณ อาจารย์จรุงกุล บุรพวงค์ และอาจารย์ ดร. อภิษฎา ไชยวุฒิภรณ์วานิช ที่เป็นแบบอย่างของครูที่ดีของข้าพเจ้า ทุ่มเทในการสอนและถ่ายทอดวิชาความรู้ที่มีค่ายิ่ง ตลอดจนให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร. นงลักษณ์ วิรัชชัย ที่กรุณาถ่ายทอดความรู้ทางด้านสถิติ และให้คำปรึกษาด้านสถิติแก่ลูกศิษย์ด้วยความรัก ความเมตตาอยู่เสมอ

ขอกราบขอบพระคุณแม่ที่เลี้ยงดูลูกด้วยความรัก ความเอาใจใส่ ตลอดทางเดินของชีวิต แม้จะเจออุปสรรค ความทุกข์ ความท้อใจ แม่จะอยู่กับลูกเสมอ มีหัวใจเต็มเปี่ยมด้วยรักและกำลังใจที่คอยเติมเต็มให้ลูกก้าวต่อไป กราบขอบพระคุณพ่อ การจากไปไม่เคยทำให้ภาพของพ่อที่ดีเลือนหายไป และเป็นเหมือนแสงสว่างคอยนำทางลูกตลอดมา ขอบพระคุณก๋งและมาที่รักที่เลี้ยงดูหลานคนนี้อย่างดี และเป็นแรงใจให้เสมอ ขอบพระคุณน้าอ้นที่ดูแล เป็นห่วงเป็นใยและให้ความช่วยเหลือในทุกเรื่อง ขอบคุณน้องสาวที่น่ารักคอยอยู่เคียงข้างกันไม่ว่ายามสุขหรือทุกข์

ขอขอบคุณคุณกณิกนันต์ ศรีวัลลภ คุณหยกฟ้า อิศรานนท์ คุณธันยธร อนันต์วิโรจน์ คุณณภาพิพย์ ชันติพงษ์ และคุณกันยารัตน์ สะอาดเย็น ที่ให้ความช่วยเหลือและให้คำแนะนำในเรื่องต่าง ๆ เสมอมา ขอบคุณเอ๋ จี๊บ แจง เพื่อนที่แสนดีคอยช่วยเหลือและเป็นกำลังใจให้เสมอ อีกทั้งเพื่อน ๆ จิตวิทยาสังคมที่ไม่เคยทิ้งกัน รวมทั้งผู้ตอบแบบสอบถามและผู้ร่วมการทดลองทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณคณะจิตวิทยาที่ให้ทุนผู้ช่วยวิจัย เป็นระยะเวลากว่า 2 ปี สุดท้ายนี้ ขอขอบคุณจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถาบันที่รักยิ่ง ณ ที่แห่งนี้ ทำให้ได้พบอาจารย์ที่ดีคอยบ่มเพาะวิชาความรู้และการใช้ชีวิต เพื่อนที่ดี และทำให้เจอเรื่องราวดี ๆ อีกมากมายในชีวิต

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	5
บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง.....	5
รูปแบบความรัก.....	14
การผูกมัด.....	18
บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง รูปแบบความรักแบบเล่นเกม และการผูกมัด.....	22
ลักษณะนิสัยเน้นตนเองและลักษณะนิสัยเน้นความสัมพันธ์.....	25
บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง ลักษณะนิสัยเน้นตนเอง และการผูกมัด.....	28
บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง การกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ และการผูกมัด.....	31
วัตถุประสงค์ในการวิจัย.....	37
ขอบเขตของการวิจัย.....	37
ตัวแปรในการวิจัย.....	38
สมมติฐานการวิจัย.....	40
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	40
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	43
บทที่ 2 วิธีดำเนินการวิจัย.....	44
รูปแบบการวิจัย.....	44
กลุ่มตัวอย่าง.....	44

	หน้า
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	44
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	59
ขั้นตอนการวิจัย.....	60
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
บทที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
การศึกษาที่ 1.....	65
การศึกษาที่ 2.....	86
บทที่ 4 อภิปรายผลการวิจัย.....	98
การศึกษาที่ 1.....	98
การศึกษาที่ 2.....	101
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	108
รายการอ้างอิง.....	114
ภาคผนวก.....	127
ภาคผนวก ก.....	128
ภาคผนวก ข.....	132
ภาคผนวก ค.....	137
ภาคผนวก ง.....	141
ภาคผนวก จ.....	144
ภาคผนวก ฉ.....	146
ภาคผนวก ช.....	148
ภาคผนวก ซ.....	150
ภาคผนวก ฌ.....	151
ภาคผนวก ฎ.....	152
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	154

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	มัชฌิมเลขคณิต (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของการผูกมัด (คะแนนจากมาตรวัดการผูกมัดกับคู่รัก) จำแนกตามบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง และการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์.....	35
2	ความหมายในแต่ละองค์ประกอบของบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง.....	46
3	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ทำมาตรวัดบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง จำแนกตามลักษณะพื้นฐานต่าง ๆ ($N = 629$).....	47
4	จำนวนข้อกระทงในมาตรวัดบุคลิกภาพแบบหลงตนเองจำแนกตามองค์ประกอบ (48 ข้อ).....	49
5	สัมประสิทธิ์แอลฟาและสัมประสิทธิ์การทดสอบซ้ำของมาตรวัดเจตคติเกี่ยวกับความรัก.....	51
6	จำนวนข้อกระทงในการพัฒนามาตรวัดการผูกมัดกับคู่รักจำแนกตามองค์ประกอบ (24 ข้อ).....	53
7	จำนวนและร้อยละของตัวอย่างที่ใช้ในขั้นพัฒนามาตรวัดการผูกมัดกับคู่รัก จำแนกตามลักษณะพื้นฐานต่าง ๆ ($N = 303$)	54
8	จำนวนและร้อยละของตัวอย่างที่ใช้ในการประเมินรูปภาพจำแนกตามลักษณะพื้นฐานต่าง ๆ ($N = 61$).....	57
9	ลักษณะประชากรของผู้ร่วมการวิจัย ($N = 464$).....	65
10	ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแบบหลงตนเองและรูปแบบความรัก ($N = 464$).....	69
11	ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของบุคลิกภาพแบบหลงตนเองและรูปแบบความรัก ($N = 464$).....	70
12	คะแนนต่ำสุด คะแนนสูงสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ ($N = 464$).....	71
13	เมทริกซ์สหสัมพันธ์ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ 12 ตัวที่ใช้ในการศึกษา ($N = 464$).....	73
14	เมทริกซ์น้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรแฝงในโมเดล	77

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
15	เมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงในโมเดลบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง 8 องค์ประกอบ.....	79
16	ผลการวิเคราะห์อิทธิพลรวม อิทธิพลทางตรง และอิทธิพลทางอ้อมระหว่าง ตัวแปรในโมเดลบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง 8 องค์ประกอบ รูปแบบความรัก แบบเล่นเกม และการผูกมัด.....	80
17	เมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงในโมเดลบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง 7 องค์ประกอบ.....	84
18	ผลการวิเคราะห์อิทธิพลรวม อิทธิพลทางตรง และอิทธิพลทางอ้อมระหว่าง ตัวแปรในโมเดลบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง 7 องค์ประกอบ รูปแบบความรัก แบบเล่นเกม และการผูกมัด.....	85
19	จำนวนและร้อยละของผู้ร่วมการทดลองจำแนกตามข้อมูลพื้นฐาน ($N = 160$)	87
20	ค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของคะแนนการผูกมัด ($N = 160$).....	89
21	การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการผูกมัด.....	90
22	ค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และผลการวิเคราะห์การ ทดสอบความแตกต่างแบบจับคู่ของคะแนนการผูกมัดจำแนกตามบุคลิกภาพ แบบหลงตนเองในเงื่อนไขได้รับการกระตุ้นและช่วงเวลา ($N = 80$).....	94
23	สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน.....	96

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	โมเดลการผูกมัดกับคู่รัก.....	21
2	รูปแบบการเน้นตนเองและเน้นความสัมพันธ์.....	27
3	โมเดลการเน้นตนเองของบุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง.....	30
4	การเปลี่ยนแปลงของบุคลิกภาพแบบหลงตนเองจากลักษณะเน้นตนเองสู่ ลักษณะเน้นความสัมพันธ์.....	33
5	โมเดลการผูกมัด.....	39
6	ขั้นตอนการทดลอง.....	63
7	โมเดลความสัมพันธ์ของบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง รูปแบบความรักแบบ เล่นเกมและการผูกมัด.....	75
8	โมเดลความสัมพันธ์ของบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง 7 องค์ประกอบ รูปแบบ ความรักแบบเล่นเกมและการผูกมัด.....	83
9	ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแบบหลงตนเองและการกระตุ้นความสัมพันธ์ต่อ การผูกมัด.....	90
10	บุคลิกภาพแบบหลงตนเองในแง่ไขการกระตุ้นความสัมพันธ์ต่อการผูกมัด ตามช่วงเวลา.....	95

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความรักแบบโรแมนติกเป็นสิ่งที่สวยงามและมีคุณค่าอย่างหนึ่งในชีวิต Acker และ Davis (1992) กล่าวไว้ว่า ความรักแบบโรแมนติกเป็นความรักระหว่างเพศตรงข้ามที่นำไปสู่การตัดสินใจที่จะใช้ชีวิตร่วมกันของคู่รักและสร้างครอบครัวที่ดีต่อไป การมีใครสักคนจึงเป็นปรากฏการณ์ที่เป็นลักษณะสากลในทุกสังคม ความสัมพันธ์กับใครสักคนนำมาซึ่งความสุข ความพึงพอใจ และแปรเปลี่ยนเป็นความทุกข์และเจ็บปวดใจได้เช่นกัน เมื่อมีใครสักคนแล้ว คงปฏิเสธไม่ได้ว่า คู่รักย่อมต้องการการผูกมัดและมีเป้าหมายร่วมกันในอนาคต

ทั้งนี้ เมื่อคนสองคนมีความดึงดูดใจและคบหากัน ลักษณะบุคลิกภาพเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีส่งผลต่อความสัมพันธ์แบบโรแมนติกของบุคคลและสัมพันธ์กับรูปแบบของความรัก โดยรูปแบบความรักจะส่งผลต่อการผูกมัด เพราะการผูกมัดมีส่วนสำคัญที่จะก่อให้เกิดการสานความสัมพันธ์ระหว่างคู่รักและนำไปสู่ความสำเร็จในด้านความรักต่อไป (Hendrick, Hendrick, & Adler, 1988)

ในความสัมพันธ์ขั้นต้นที่คู่รัก บุคคลจะเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับ เคารพและเห็นคุณค่าซึ่งกันและกัน บรรดาคนที่อยู่ร่วมกัน ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน จึงจะเสริมสร้างสัมพันธ์ภาพที่ยั่งยืนได้ และความรักจะก่อให้เกิดผลดีหากคนที่มีความรักตอบสนองและผูกมัดซึ่งกันและกัน เพราะนอกจากการผูกมัดจะทำให้บุคคลรักษาความสัมพันธ์กับคู่รักให้คงอยู่ต่อไปแล้ว ยังส่งเสริมความพึงพอใจและความเต็มใจที่จะเสียสละ พฤติกรรมการยอม (Van Lange, Rusbult, Drigotas, Arriaga, Witcher, & Cox, 1997) การคำนึงถึงการเป็น “เรา” มากกว่าการคิดถึงตนเองคนเดียว (Arriaga & Rusbult, 1998) การให้อภัยซึ่งกันและกัน การไม่นอกใจ ที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในชีวิตและสุขภาวะทางจิตของคู่รัก (Finkel, Campbell, Buffardi, Kumashiro, & Rusbult, 2009)

อย่างไรก็ตาม หากบุคคลได้คบหากับบุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง (narcissistic personality) ซึ่งคอยแต่จะเป็นผู้รับแต่ฝ่ายเดียว คิดถึงแต่ตนเอง มีลักษณะนิสัยเน้นตนเอง (high agency) สูง และเน้นความสัมพันธ์ (low communion) ต่ำ ชอบเอาชนะแก่งแย่งแข่งขันเพื่อให้ได้สิ่งที่ดีที่สุด เรียกร้องความสนใจ ต้องการการยกย่องชื่นชมจากผู้อื่น เห็นว่าตนยิ่งใหญ่ ขาดความเห็นอกเห็นใจ ขาดการผูกมัดตนเองกับคนรัก (Miller & Campbell, 2008; Paulhus & Williams, 2002) ลักษณะเหล่านี้ย่อมส่งผลต่อความสัมพันธ์แบบโรแมนติกของคู่รัก เพราะคนหลง

ตนเองให้ความสำคัญกับตนเองมากกว่าคู่รัก ไม่สนใจจะรักษาความสัมพันธ์กับคู่รัก การที่มีความสัมพันธ์กับคนรักก็เพื่อเพิ่มคุณค่าให้ตนเอง งานวิจัยของ Campbell และ Foster (2002) พบว่า คนที่หลงตนเองให้ความสำคัญกับตนเกินจริง มองว่าตนเองดีกว่าคู่รัก คิดว่าความรักของตนเป็นความรักที่สมบูรณ์แบบและความสัมพันธ์ของตนกับคู่รักนั้นดีกว่าคู่อื่น ๆ ทั้งที่คู่รักของคนหลงตนเองไม่ได้เห็นว่าความสัมพันธ์ระหว่างตนกับคนหลงตนเองนั้นดีเช่นเดียวกับที่อีกฝ่ายคิด แต่คนหลงตนเองยังสามารถบิดเบือนความจริงเพื่อต้านทานสิ่งที่จะมาลดคุณค่าของตนเอง เพื่อรักษาความรู้สึกเหนือกว่า และคงความรู้สึกยิ่งใหญ่เอาไว้

Campbell, Foster, และ Finkel (2002) พบว่า คนหลงตนเองมีรูปแบบความรักแบบเล่นเกม (ludus) เปลี่ยนคู่รักบ่อย และผูกมัดกับคู่รักต่ำ ไม่รู้จักพอในเรื่องความรัก และไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์กับคนรัก แม้ในช่วงแรกของความสัมพันธ์ ลักษณะภายนอกของคนหลงตนเองทำให้อีกฝ่ายเกิดความประทับใจ และต้องการจะพัฒนาความสัมพันธ์กับคนหลงตนเองให้มากขึ้น จนถึงขั้นเป็นคนรัก แต่เมื่อเวลาผ่านไปกลับพบความจริงที่ว่า คนหลงตนเองเห็นแก่ตัวและมีข้อบกพร่องในความรักอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความต้องการที่จะผูกมัดกับคนรักไม่เคยอยู่ในความคิดของคนหลงตนเอง และไม่เคยมืดที่คงความสัมพันธ์กับใครอย่างจริงจัง ทำให้คู่รักจำนวนมากที่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีลักษณะหลงตนเองต้องยุติความสัมพันธ์ลง

บุคลิกภาพแบบหลงตนเองมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในสังคมเมือง ซึ่งเป็นสังคมที่มีความเป็นปัจเจกบุคคลสูง (Foster, Campbell, & Twenge, 2003) ประกอบกับการไหลบ่าของวัฒนธรรมตะวันตกในโลกยุคไร้พรมแดน ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างชายและหญิงในสังคมไทยทุกวันนี้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ท่ามกลางกระแสความเจริญของเมือง การดำเนินชีวิตของคนทั้งชายและหญิงแสดงให้เห็นเจตคติและค่านิยมที่เน้นความเป็นปัจเจกบุคคล รักอิสระ ไม่ชอบมีภาระผูกพัน สามารถพึ่งตนเองได้ อีกทั้งวิถีชีวิตแบบเมืองได้ส่งผลให้เห็นรูปแบบของความสัมพันธ์แบบผิวเผินที่ไม่ต้องการการผูกมัดกับคนรัก รวมทั้งการอยู่ก่อนแต่งและอยู่โดยไม่แต่งงาน หรือไม่จดทะเบียนสมรสกันมากขึ้น ข้อมูลจากการสำรวจพบว่า สัดส่วนของคนที่อยู่กินด้วยกันโดยไม่แต่งงาน หรือไม่จดทะเบียนสมรสในกรุงเทพฯ สูงกว่าคนในเขตเมืองต่างจังหวัดและเขตชนบทถึง 1 ใน 3 เท่า โดยเฉพาะคนวัยทำงาน อายุ 25-59 ปี ทั้งชายและหญิง จนกลายเป็นเรื่องปกติธรรมดาของคนรุ่นใหม่ (อภิชาติ จำรัสฤทธิ์รงค์ และ อรทัย หรุเจริญพรพานิช, 2550) และทำให้เจตคติต่อการครองคู่เปลี่ยนแปลงไป ส่งผลให้พฤติกรรมกรรมการสมรสจากการสร้างพันธะผูกพันที่สังคมยอมรับ ในฐานะ “สามีภรรยา” มาเป็นการอยู่ร่วมกันโดยไม่ผูกมัดเพิ่มมากขึ้น และพร้อมที่จะเลิกร้างกันไปหากมีเหตุไม่พึงใจ (ภัสสร ลิมานนท์, 2548)

งานวิจัยของ Twenge และ Foster (2008) รายงานว่า ผู้คนทั่วโลกมีแนวโน้มจะหลงตนเองมากขึ้นและพบว่า ชาวอเมริกันเชื้อสายเอเชียมีคะแนนจากมาตรวัดความหลงตนเองสูงขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทุกปี โดยข้อมูลที่ได้มาจากงานวิจัยของ Trzesniewski, Donnellan, และ Robins (2008) ที่พบว่า บุคลิกภาพแบบหลงตนเองในกลุ่มวัยรุ่น ตั้งแต่ปี 2002 ถึง 2007 แยกตามเชื้อชาติ ได้แก่ ชนผิวขาว ชนผิวสี ชาวเอเชีย และชาวละติน ได้คะแนนจากมาตรวัดบุคลิกภาพแบบหลงตนเองมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในทุกเชื้อชาติ และนักศึกษามหาวิทยาลัยจากประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกมีคะแนนความหลงตนเองเพิ่มสูงขึ้น งานวิจัยของ Twenge, Konrath, Foster, Campbell, และ Bushman (2008) เก็บข้อมูลกับนักศึกษามหาวิทยาลัยทั่วสหรัฐอเมริกาจำนวน 85 แห่ง ระหว่างปี ค.ศ. 1979 ถึง 2006 จำนวน 16,475 คน พบว่าคะแนนความหลงตนเองของนักศึกษาในอเมริกาเพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ ทุกปี แสดงให้เห็นว่าคนในสังคมปัจจุบันมีลักษณะบุคลิกภาพแบบหลงตนเองมากกว่าในอดีตอย่างชัดเจน และแนวโน้มเช่นนี้จะมีผลเสียต่อความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล นอกจากนี้ ทั้งนักศึกษาชายและหญิงมีคะแนนเพิ่มขึ้นในลักษณะเน้นตนเองจากการทำมาตรวัดบทบาททางเพศ เช่น การเป็นอิสระ เป็นตัวของตัวเอง การพึ่งตนเอง การกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม ความเป็นผู้นำ การเปิดตัว การเห็นคุณค่าในตนเอง ซึ่งลักษณะทั้งหมดล้วนมีผลสัมพันธ์ทางบวกกับบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง (Twenge, 1997) และสัมพันธ์กับวัฒนธรรมในหมู่ นักศึกษาอเมริกันที่นัดเที่ยวและมีความสัมพันธ์แบบชั่วคราวมากกว่าการมีความสัมพันธ์ที่ผูกมัด (Manning, Longmore, & Giordano, 2005)

อย่างไรก็ตาม แม้บุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองจะมีคุณลักษณะทางบวก เช่น มั่นใจในตนเอง มีเสน่ห์ มีชื่อเสียง ประสบความสำเร็จ มีสถานภาพสูง (Campbell, 1999) ความเป็นผู้นำ (Brunell, Gentry, Campbell, Hoffman, Kuhnert & DeMarree, 2008) น่าตื่นเต้น (Foster, Shrira, & Campbell, 2003) มีความมั่นใจทางสังคม ให้ความบันเทิงไม่น่าเบื่อ (Buffardi & Campbell, 2008) แต่คนหลงตนเองใช้ความสัมพันธ์ทางสังคมเพื่อกำกับการเห็นคุณค่าในตนเองและเป็นโอกาสในการเพิ่มคุณค่าให้ตนเอง

งานวิจัยของ Tanchotsrinon, Maneesri, และ Campbell (2007) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความหลงตนเองและความดีใจแบบโรแมนติคพบว่า บุคคลที่หลงตนเองสูงมีความดีใจแบบโรแมนติคต่อบุคคลที่แสดงการชื่นชมตนและบุคคลที่สมบรูณ์แบบมากกว่าบุคคลที่เรียกร้องจากผู้อื่น และบุคคลที่เอาใจใส่มากกว่าบุคคลที่ชื่นชมตนและบุคคลที่สมบรูณ์แบบ ส่วนบุคคลที่หลงตนเองต่ำมีความดีใจแบบโรแมนติคต่อบุคคลที่เอาใจใส่มากกว่าบุคคลที่ชื่นชมตนและสมบรูณ์แบบ โดยทั้งบุคคลที่หลงตนเองสูงและต่ำมีความดีใจแบบโรแมนติคต่อบุคคลที่เอาใจใส่แต่ไม่สมบรูณ์แบบมากกว่าบุคคลที่สมบรูณ์แบบแต่ไม่เอาใจใส่

นอกจากนี้ นิภาพร รุจิพิพัฒน์กุล (2549) ศึกษาอิทธิพลของความหลงตนเองและความใกล้ชิดสนิทสนมต่อความเต็มใจที่จะเสียสละและความพึงพอใจในความสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ที่มีความหลงตนเองต่ำ เมื่อมีความใกล้ชิดสนิทสนมกับคู่รักสูงทำให้มีความเต็มใจที่จะเสียสละมากกว่าเมื่อมีความใกล้ชิดสนิทสนมต่ำ แต่ในคนที่มีความหลงตนเองสูง ความใกล้ชิดสนิทสนมสูงหรือต่ำไม่ทำให้มีความเต็มใจที่จะเสียสละแตกต่างกัน และผู้ที่มีความหลงตนเองสูงและต่ำมีความเต็มใจที่จะเสียสละไม่แตกต่างกัน โดยผู้ที่หลงตนเองทั้งสูงและต่ำเมื่อมีความใกล้ชิดสนิทสนมกับคู่รักจะพึงพอใจในความสัมพันธ์มากกว่า และผู้ที่มีความหลงตนเองสูงและต่ำมีความพึงพอใจในความสัมพันธ์ไม่แตกต่างกัน

ในด้านความสัมพันธ์แบบโรแมนติก คนหลงตนเองมีลักษณะที่ไม่พึงประสงค์อยู่มาก กล่าวคือ ไม่ต้องการสร้างความสัมพันธ์ระยะยาว ไม่ต้องการความใกล้ชิดระหว่างบุคคล ขาดการรู้ซึ่งถึงความรู้สึกของคนอื่น ขอบควบคุม มีรูปแบบความรักแบบเล่นเกม และรายงานว่า ความสัมพันธ์กับคนรักเป็นแบบตื่น ผิวเฟิน และชั่วคราว (Campbell & Foster, 2002) และมีพฤติกรรมนอกใจ (Schmitt & Buss, 2001) ธันยธร อนันต์วิโรจน์ (2552) พบว่า บุคลิกภาพแบบหลงตนเองสามารถทำนายการนอกใจได้ในเพศหญิงแต่ไม่พบในเพศชาย โดยอธิบายจากคะแนนองค์ประกอบบุคลิกภาพแบบหลงตนเองว่า การที่เพศหญิงมีพฤติกรรมนอกใจเพื่อเป็นการตอบสนองของความทะนงตน ความสามารถในการพึ่งตนเองและอำนาจ และการผูกมัดกับคู่สมรสมีบทบาทสำคัญต่อการนอกใจ เพราะบุคคลที่มีการผูกมัดกับคู่สมรสของตนสูงจะไม่นอกใจ แต่ถ้ายังมีทางเลือกอื่น ๆ มาก เช่น มีบุคคลเพศตรงข้ามคนอื่นที่น่าดึงดูดใจมากกว่า คู่สมรส บุคคลนั้นจะเป็นทางเลือกที่มีคุณภาพมากกว่าคู่ของตน และทำให้มีพฤติกรรมนอกใจมากขึ้น โดยทั้งการผูกมัดกับคู่สมรสและความพึงพอใจในคู่สมรสเป็นตัวแปรสำคัญในการทำนายการนอกใจ

คนหลงตนเองมักจะเริ่มต้นและจบความสัมพันธ์อย่างรวดเร็ว เพราะพบคนที่ดีกว่า ไม่ผูกมัดและเปลี่ยนคู่รักบ่อย เพราะเห็นว่าการผูกมัดคุกคามตัวตนของเขา ขาดความผูกพันทางอารมณ์ แต่ไม่ได้หมายความว่าไม่มีทางให้คนรักที่เป็นคนหลงตนเองกลับกลายมาเป็นคนรักที่ดีขึ้นได้ Campbell, Brunell, และ Finkel (2006) กล่าวว่า หากคนรักพยายามที่จะกระตุ้นและดึงลักษณะนิสัยเน้นความสัมพันธ์ (communion trait) ของคนหลงตนเองออกมาอย่างต่อเนื่อง เปลี่ยนจากการเน้นตนเองมาสู่การเน้นความสัมพันธ์ คนหลงตนเองจะเสียสละในความสัมพันธ์มากขึ้น ระบุว่าเพศตรงข้ามคนอื่นที่ไม่ใช่คู่รักของตนน่าพึงพอใจลดลง และตัดสินใจที่จะรักษาความสัมพันธ์ที่มีไว้ ไม่ไปหาทางเลือกอื่นเพื่อเริ่มต้นความสัมพันธ์ใหม่ หันมาผูกมัดกับคนรักมากขึ้น ตลอดจนมีพฤติกรรมนอกใจน้อยลง ซึ่งทำให้คนรักลดความทุกข์ทรมานลงไปได้และคู่รักจะมีความสุขในชีวิตรักเพิ่มขึ้น หากคนรักสามารถเพิ่มคุณสมบัติของการเน้นความสัมพันธ์ให้กับ

คนหลงตนเองผสมผสานกับคุณสมบัติเน้นตนเองทางบวกที่มีอยู่เดิม คนหลงตนเองอาจจะกลายมาเป็นคนรักที่น่าพึงปรารถนาได้ในที่สุด

แม้ว่างานวิจัยเกี่ยวกับบุคลิกภาพแบบหลงตนเองในด้านความสัมพันธ์แบบโรแมนติก ได้มีการศึกษากันอย่างกว้างขวาง (Campbell, 1999; Campbell & Foster, 2002; Campbell & Foster, 2007; Campbell, Foster, & Finkel, 2002; Foster, 2008; Le & Gaines, 2005) แต่มีข้อสงสัยเกี่ยวกับว่า งานวิจัยจำนวนมากมุ่งศึกษาบุคลิกภาพแบบหลงตนเองเกี่ยวกับตัวแปรต่าง ๆ ในเชิงสาเหตุ แต่มีงานวิจัยไม่มากนักที่ศึกษาการแก้ไขคนหลงตนเอง (Finkel et al., 2009) งานวิจัยนี้ จึงต้องการหาแนวทางการแก้ไขพฤติกรรมของคนหลงตนเองในบริบทของความสัมพันธ์แบบโรแมนติก และศึกษาอิทธิพลของบุคลิกภาพแบบหลงตนเองและการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ต่อการผูกมัดของคู่รัก แม้ไม่อาจจะเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์ของคนหลงตนเองให้ดีขึ้นได้ทั้งหมด อย่างน้อยก็เป็นก้าวแรกที่อาจช่วยให้คนหลงตนเองหันมาผูกมัดกับคนรัก ซึ่งผู้วิจัยคาดว่าจะส่งผลดีกับคู่รักถ้าทำได้อย่างต่อเนื่องในระยะยาว ทั้งนี้ยังทำให้เข้าใจบุคลิกภาพแบบหลงตนเองในด้านความสัมพันธ์ได้ครอบคลุมยิ่งขึ้นจากในอดีต และผู้วิจัยต้องการศึกษาบุคลิกภาพแบบหลงตนเองในบริบทของสังคมไทย เนื่องจากงานวิจัยส่วนใหญ่ศึกษาบุคลิกภาพแบบหลงตนเองและการผูกมัดในสังคมตะวันตก ซึ่งมีลักษณะความเป็นปัจเจกบุคคล (Individualism) (Foster et al., 2003; Triandis & Suh, 2002) การศึกษาคั้งนี้ ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาบุคลิกภาพแบบหลงตนเองในคู่รักคนไทย ซึ่งอยู่ในวัฒนธรรมแบบคตริรวมหมู่ (Collectivism) ที่มีลักษณะเน้นความสัมพันธ์กับผู้อื่นว่าจะมีรูปแบบความรักและการผูกมัดในความสัมพันธ์กับคนรักอย่างไร เพราะวัฒนธรรมยอมมีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพของบุคคล และมีแง่มุมใดที่คล้ายคลึงหรือแตกต่างจากสังคมตะวันตก ตลอดจนเป็นความพยายามที่จะศึกษาวิธีการที่จะทำให้คนหลงตนเองหันมาผูกมัดกับคนรักมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ได้ข้อค้นพบเชิงประจักษ์ที่น่าสนใจและนำไปประยุกต์ในด้านความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดต่อไป

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง

บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง (Narcissism) ถูกมองว่าเป็นอาการผิดปกติทางบุคลิกภาพ (Narcissism Personality Disorder: NPD) ในคู่มือการวินิจฉัยและสถิติของความผิดปกติทางจิต ฉบับที่ 4 (the Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders: DSM-IV) ระบุว่า

บุคลิกภาพแบบหลงตนเองมีลักษณะเด่นที่การเห็นว่าตนดีกว่าหรือเหนือกว่าผู้อื่น ต้องการเป็นที่สนใจ แสวงหาการได้รับการยกย่องชื่นชม และได้รับความสนใจในฐานะเป็นบุคคลสำคัญ คาดหวังว่าตนจะเป็นที่รักของผู้อื่น หมกมุ่นอยู่กับความพ้อฝันในความสำเร็จ อำนาจ ความรุ่งโรจน์ ความฉลาด ความสวยงาม รวมถึงประเมินความสามารถของตนสูงเกินความเป็นจริง ประกอบกับคิดถึงแต่ตนเองเป็นที่ตั้งและยึดตนเองเป็นศูนย์กลางเพื่อให้ตนประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย รู้สึกว่าตนสมควรได้มากกว่าที่เป็นอยู่ แสวงหาผลประโยชน์จากผู้อื่นเพื่อตนเอง เพราะตนเองมีความหมกมุ่นในสิ่งที่ปรารถนา รวมทั้งขาดความเห็นอกเห็นใจ ไม่สนใจหรือรับรู้ความรู้สึกและความต้องการของผู้อื่น แสดงพฤติกรรมและเจตคติในลักษณะที่ยิงยโส อวดดี ปกป้องตนเองจากคำวิจารณ์ของผู้อื่นและอีกจาผู้อื่น ซึ่งลักษณะเหล่านี้ย่อมส่งผลกระทบต่อการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (American Psychiatric Association, 1994)

คนหลงตนเองจึงมีแต่ความรักตนเอง เชื่อว่าตนมีเอกลักษณ์โดดเด่น ตรงกันข้ามกับคนที่ไม่หลงตนเองจะมีความรักต่อคนอื่น เมื่อคนหลงตนเองไม่สามารถรักคนอื่นได้ จึงไม่ค่อยผูกพันขาดอารมณ์และความรู้สึกร่วม และมีความกังวลที่จะยุติความสัมพันธ์กับคนอื่น ไม่อาจสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่นได้ (Gabriel, Critelli, & Ee, 1994)

Campbell (1999) กล่าวไว้ว่า คนหลงตนเองมักให้ความสำคัญกับตนเกินจริง ชอบดั่งดูความสนใจ และมักเกี่ยวข้องกับคนมีสถานภาพสูง เชื่อว่าตนสมควรได้รับสิ่งดี ๆ เห็นแก่ตัว และเอาเปรียบผู้อื่น ชอบคุยโม้โอ้อวด รู้สึกว่าตนเป็นผู้ยิ่งใหญ่ จนบางครั้งอาจคุกคามบุคคลอื่น คาดหวังว่าตนจะเป็นที่ชื่นชอบของคนทั่วไป และพอใจกับการให้ผู้อื่นทำตามสิ่งที่ตนเองคาดหวัง หากผู้อื่นไม่ทำในสิ่งที่ตนต้องการ มักไม่พอใจและอาจแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว

Kernberg (1975) กล่าวว่า ความหลงตนเองมีสาเหตุจากการที่บุคคลขาดความรักความเอาใจใส่ในวัยเด็ก พ่อแม่เลี้ยงดูอย่างละเลย เด็กจึงโดดเดี่ยว ถูกปฏิเสธ ทำให้บุคลิกภาพแบบหลงตนเองพัฒนาขึ้นเพื่อป้องกันตนเองจากความรู้สึกสูญเสีย ถูกทอดทิ้ง ส่งผลให้บุคคลหวาดกลัวกับการมีความสัมพันธ์กับผู้อื่น ถอนตัวจากสังคม ไม่สนใจและเพิกเฉยต่อผู้อื่น เชื่อว่ามีแต่ตนเองเท่านั้นที่สามารถเชื่อถือได้และไม่ไว้ใจผู้อื่น

Kohut (1977) กล่าวถึงทฤษฎีว่าด้วยการพัฒนาตัวตน (Developmental theory of the self) ว่า ความหลงตนเองมาจากการถูกทอดทิ้งหรือขาดความสนใจ ความล้มเหลวของครอบครัว พ่อและแม่ไม่แสดงความรักและความผูกพันกับลูก แต่ลูกกลับพยายามทำตนตามความสมบูรณ์แบบของพ่อและแม่ ทำให้เด็กเกิดความหลงตนเองได้ การเลี้ยงดูจึงมีผลต่อการมองตนเองของเด็ก งานวิจัยต่อมาได้ศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัย โดยผู้วิจัยให้พ่อและแม่รายงาน

ตนเองพบว่า บุคลิกภาพแบบหลงตนเองเชื่อมโยงกับการรายงานของพ่อและแม่ว่าตนไม่ค่อยให้ ความอบอุ่นกับลูกและไม่ค่อยผูกพันทางอารมณ์ (Horton, Bleau, & Drwecki, 2006)

ดังนั้น การไม่ได้รับความรักและความอบอุ่นในวัยเด็ก ทำให้คนหลงตนเองหันมาให้ความสำคัญกับตนเอง หาสิ่งต่าง ๆ มาเพิ่มความรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า และมักฝังใจกับ ประสบการณ์ที่เลวร้ายในวัยเด็ก ทำให้มองตนเองในด้านบวกแต่มองผู้อื่นในด้านลบ หวาดกลัวกับ ความรู้สึกถูกทอดทิ้ง และขาดความสามารถที่จะมีความสัมพันธ์กับผู้อื่นอย่างลึกซึ้ง

อีกแนวคิดหนึ่ง Emmons (1987) กล่าวถึงทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social learning theory) ว่า ความหลงตนเองเกิดจากการที่ครอบครัวให้คุณค่ากับเด็กสูงเกินไป โดยเด็กถูกเลี้ยงดู อย่างเอาใจใส่และปกป้องจากพ่อแม่มากเกินไป ราวกับว่าตนเป็นคนพิเศษ ความรักของพ่อและแม่ ที่มีต่อตน ทำให้เด็กคิดว่าตนเป็นที่สนใจ เป็นที่รักของพ่อแม่และบุคคลรอบข้าง และรู้สึกว่าตนเอง เป็นบุคคลที่สมบูรณ์แบบ เด็กจึงหลงตนเอง

งานวิจัยของ Wink (1991) แบ่งความหลงตนเองเป็น 2 องค์ประกอบคือ ด้านการแสวงหา ความยิ่งใหญ่ การชอบแสดงตน (Grandiosity-exhibitionism) ต้องการให้ผู้อื่นสนใจ และด้าน ความเปราะบาง ไวต่อความรู้สึก (Vulnerability-sensitivity) ไม่กล้าแสดงออก กลัวคนอื่นมอง ในแง่ลบ ต่อมาได้แบ่งคนหลงตนเองเป็น 2 ประเภท คือ คนหลงตนเองแบบเปิดเผย (Overt narcissist) จะมีลักษณะชอบแสดงอำนาจ อีโก้ เชื้อมั่น มักก้าวร้าว ชอบเป็นที่สนใจและยึด ตนเองเป็นศูนย์กลาง และคนหลงตนเองแบบปกปิด (Covert narcissist หรือ hypersensitive narcissist) จะมีลักษณะปกป้องตนเอง อ่อนไหว ขาดความมั่นใจ รู้สึกไม่พอใจตนเอง โดยมีผลต่อ การเห็นคุณค่าในตนเองและสุขภาพจิตต่างกัน ผู้ที่หลงตนเองแบบเปิดเผยจะมีการเห็นคุณค่า ในตนเองสูง แต่ผู้ที่หลงตนเองแบบปกปิดจะเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ คนหลงตนเองแบบเปิดเผย จึงมีสุขภาพจิตที่ดีกว่า มีความสุขในชีวิตมากกว่าคนหลงตนเองแบบปกปิด (Rose, 2002)

งานวิจัยของ Smolewska, Dion, และ Kenneth (2005) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง รูปแบบความผูกพันและบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง พบว่า คนหลงตนเองแบบเปิดเผยจะมีรูปแบบ ความผูกพันแบบหลบหลีก ขาดการใส่สัมพันธ์ ขาดความใกล้ชิด มีการพึ่งพาตนเองมากเกินไป เห็นว่าตนยิ่งใหญ่ ปกป้องตนเอง แสดงท่าทีเย็นชา ห่างเหินทางอารมณ์กับบุคคลอื่น ไม่อดทนและ จะแสดงอารมณ์ทางลบออกมา ส่วนบุคลิกภาพแบบหลงตนเองแบบปกปิดจะมีรูปแบบความ ผูกพันแบบวิตกกังวล หมกมุ่น กลัวถูกทอดทิ้ง กลัวการปฏิเสธ เปราะบาง มีความรู้สึกไวต่อการถูก ปฏิเสธ หวั่นไหวต่อคำวิพากษ์วิจารณ์ของผู้อื่นเพราะไม่ได้รับการตอบสนองจากพ่อแม่ในวัยเด็ก อดทนกับเหตุการณ์ตึงเครียดได้น้อย มีประสบการณ์ทางอารมณ์ที่ไม่พึงพอใจ ไม่เรียนรู้การจัดการ กับความคิดทางลบที่มีต่อตนเอง และยังรู้สึกด้อยกว่าคู่รัก เห็นว่าตนไม่มีคุณค่ากับความรักของ

ผู้อื่น มีความวิตกกังวลในความสัมพันธ์แบบโรแมนติคอย่างมาก เก่งกว่าตนเองจะไม่มีค่าสำหรับความรัก

การวัดความหลงตนเอง

การพัฒนามาตรวัดบุคลิกภาพแบบหลงตนเองดำเนินมาเป็นระยะเวลานาน เริ่มจากศึกษาความหลงตนเองในลักษณะที่เป็นความผิดปกติทางจิต Ashby, Lee, และ Duke (1979) อ้างถึงใน Emmons, (1987) รายงานการพัฒนามาตรวัดความผิดปกติทางบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง (Narcissistic Personality Disorder Scale: NPD) มี 19 ข้อกระทง จาก Minnesota Multiphasic Personality Inventory หรือ MMPI ต่อมา Solomon (1982) พบว่า มาตรวัดความผิดปกติทางบุคลิกภาพนี้เกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองในผู้ที่มีสุขภาพดี และผู้ที่มีอาการของโรค จนกระทั่งในช่วงปี 1970 มีการศึกษาความหลงตนเองในขอบเขตของบุคลิกภาพที่เกิดขึ้นในคนปกติ (normal population) (Raskin & Hall, 1979) โดย Raskin และ Hall (1981) พัฒนาเครื่องมือวัดบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง (Narcissistic Personality Inventory: NPI) ในกลุ่มประชากรปกติ ข้อกระทงที่ Raskin และ Hall พัฒนาขึ้นมี 54 ข้อกระทง เป็นข้อคำถามให้เลือกตอบ เครื่องมือนี้มีพื้นฐานมาจากคู่มือการวินิจฉัยและสถิติของความผิดปกติทางจิตฉบับที่ 3 (DSM-III) ที่กล่าวถึงความผิดปกติของบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง

Emmons (1984) ตรวจสอบความตรงเชิงภาวะสันนิษฐานของมาตรวัดบุคลิกภาพแบบหลงตนเองทั้ง 54 ข้อของ Raskin และ Hall (1979) โดยเก็บข้อมูลกับนักศึกษา จำนวน 362 คน สามารถสกัดออกเป็น 4 องค์ประกอบ ได้แก่ การแสวงหาผลประโยชน์/การสมควรได้มากกว่าที่เป็นอยู่ (Exploitativeness/Entitlement) การเป็นผู้นำ/การแสดงอำนาจ (Leadership/Authority) การแสดงความเหนือกว่า/ความทะนงตน (Superiority/Arrogance) และองค์ประกอบที่ 4 การหลงใหลในตนเอง/การชื่นชมตนเอง (Self-absorption/Self-admiration) จากนั้น Emmons (1987) เก็บข้อมูลครั้งที่ 2 โดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบในกลุ่มตัวอย่างที่มีความแตกต่างกัน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ 4 องค์ประกอบเช่นเดียวกัน

ต่อมา Raskin และ Terry (1988) ได้พัฒนามาตรวัดบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง มีข้อกระทง จำนวน 40 ข้อ ผลจากการวิเคราะห์สามารถสกัดองค์ประกอบได้ 7 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านอำนาจ (Authority) ด้านความสามารถในการพึ่งตนเอง (Self-sufficiency) ด้านความเหนือกว่าผู้อื่น (Superiority) ด้านการชอบแสดงออก (Exhibitionism) ด้านการแสวงหาผลประโยชน์ (Exploitativeness) ด้านความทะนงตน (Vanity) และองค์ประกอบด้านการสมควร

ได้มากกว่าที่เป็นอยู่ (Entitlement) ซึ่งใช้วัดบุคลิกภาพแบบหลงตนเองในกลุ่มประชากรปกติได้ จึงกลายเป็นเครื่องมือวัดบุคลิกภาพแบบหลงตนเองที่นำมาใช้กันอย่างแพร่หลาย

บุคลิกภาพแบบหลงตนเองกับความรัก

Campbell, Rudich, และ Sedikides (2002) กล่าวว่า คนหลงตนเองเป็นคนที่มีความบกพร่องเรื่องความรักอย่างมาก มองว่าตนเองดีกว่าและเหนือกว่าคู่รัก สนใจตนเองมากกว่าคู่รักขาดความใกล้ชิด ต้องการการยกย่องชื่นชมจากคู่รักเพื่อเพิ่มการเห็นคุณค่าในตนเอง คนหลงตนเองจะรักษาความมีอำนาจเหนือกว่า โดยประเมินตนเองเหนือกว่าคู่รักในลักษณะทางบวก คนที่หลงตนเองสูงทั้งเพศชายและเพศหญิงมักจะประเมินตนเองในทางบวกที่คิดว่าตนเองน่าดึงดูดใจมากกว่าคู่ของตนเองเมื่อเทียบกับคนหลงตนเองต่ำ และรู้สึกผิด ละอายใจ วิตกกังวลน้อยกว่า แต่ไม่ได้ประเมินว่าคู่ของตนเองดีกว่าคู่ของบุคคลอื่น (Gramzow & Tangney, 1992)

Hendrick และคณะ (1988) ศึกษาเรื่องความรักและความพึงพอใจในความสัมพันธ์กับคู่รักนักศึกษา จำนวน 57 คู่ พบว่า รูปแบบความรักแบบเล่นเกม (ludus) มีสหสัมพันธ์ทางลบกับความพึงพอใจในความสัมพันธ์และความยั่งยืนในความสัมพันธ์ คนที่มีความรักแบบเล่นเกมซึ่งเป็นรูปแบบความรักของคนหลงตนเองมีสหสัมพันธ์ทางลบกับความพึงพอใจในความสัมพันธ์ (Campbell et al., 2002)

Paulhus (1998) ระบุว่าคนหลงตนเองจะใช้อคติที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง เมื่อจะตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ จะเลือกสิ่งที่ดีที่สุดสำหรับตนเอง โดยไม่สนใจการตัดสินใจของคู่รัก คู่รักจึงไม่พอใจและเริ่มตีตัวออกห่าง ทำให้คนหลงตนเองลดความพึงพอใจในความสัมพันธ์ลง (McCullough, Emmons, Kilpatrick, & Mooney, 2003) อย่างไรก็ตาม มีงานวิจัยที่เห็นตรงกันข้ามว่า คนหลงตนเองมีความพึงพอใจในความสัมพันธ์ แม้ว่าในความเป็นจริง ความสัมพันธ์กับคู่รักนั้นอาจจะไม่ดี แต่คนหลงตนเองจะมีอคติเข้าข้างตนเองว่าความสัมพันธ์ของตนกับคู่รักเป็นไปด้วยดี และคิดว่าคู่รักคงคิดเช่นเดียวกับตน บิดเบือนความเป็นจริง คนหลงตนเองจึงพึงพอใจในความสัมพันธ์ โดยใช้ปฏิกิริยาต่อต้านความสงสัยเกี่ยวกับการรับรู้ของคู่รักของตน (Bleske-Rechek, Remiker, & Baker, 2008) ทั้งนี้ การที่จะอธิบายว่าคนหลงตนเองพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์จะต้องคำนึงถึงระยะเวลาของความสัมพันธ์ด้วย คนหลงตนเองและคู่รักจะพึงพอใจในความสัมพันธ์ระยะสั้น แต่ในความสัมพันธ์ระยะยาว ความพึงพอใจในความสัมพันธ์จะลดลง คนหลงตนเองจะบกพร่องในความสัมพันธ์และไม่คิดจะรักษาความสัมพันธ์ไว้

งานวิจัยของ Campbell และคณะ (2002) ได้ศึกษารูปแบบความรักของคนหลงตนเอง พบว่า ความต้องการอำนาจและความเป็นอิสระเป็นตัวแปรส่งผ่านความสัมพันธ์ของการหลงตนเองและความรักแบบเล่นเกม คนหลงตนเองมักมองความรักเหมือนการเล่นเกม ต้องการอำนาจ ความอิสระในตนเอง การควบคุม ไม่รับผิดชอบ จึงผูกมัดกับคู่รักต่ำ เช่นเดียวกับงานวิจัยของ Foster, Shira, และ Campbell (2006) ศึกษาความต้องการอำนาจและความต้องการอิสระในการรับรู้ทางเพศพบว่า คนที่หลงตนเองจะบรรยายความสัมพันธ์ทางเพศด้วยคำศัพท์เกี่ยวกับตนเอง เช่น คำว่า “ego,” “power,” “dominance,” และ “excitement” เน้นความพึงพอใจทางกายภาพ มากกว่าคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น เช่น การดูแลเอาใจใส่ ห่วงใย

จากงานวิจัยข้างต้นสรุปได้ว่า ความรักเป็นการสะท้อนความเชื่อ เป้าหมาย วิธีการของคนหลงตนเองที่มักจะมองตนเองดี น่าดึงดูดใจ ชื่นชมตนเอง มั่นใจในตนเอง ชอบแสดงออก ต้องการอำนาจและความอิสระในความสัมพันธ์ มีเป้าหมายในการปฏิสัมพันธ์ ได้แก่ การเห็นคุณค่าในตนเอง สถานภาพอำนาจ ความพึงพอใจทางเพศไม่ใส่ใจหรือนึกถึงความรู้สึกและความต้องการของคู่รัก คิดว่าตนเองดีกว่าคู่รัก มีความสัมพันธ์กับคู่รักของตนเพียงเพื่อรักษาคุณค่าในตนเอง มองความรักอย่างอุดมคติ และปฏิเสธการรับรู้ข้อบกพร่องของคู่รัก รวมทั้งมีความผูกพันทางอารมณ์ต่ำ ถ้าคนรักคนเก่าไม่เป็นตามต้องการจะแสวงหาคนใหม่ไปเรื่อย ๆ ไม่รู้จักพอ และเห็นแก่ตัวในเรื่องความรัก ความรักของคนหลงตนเองจึงเป็นแบบเล่นเกม (ludus) มีความผูกพันชั่วคราว มีคู่หลายคนเพื่อเพิ่มภาพลักษณ์ของตนเอง แต่คนหลงตนเองจะเริ่มต้นความสัมพันธ์ใหม่ได้ง่าย เนื่องจากลักษณะของคนหลงตนเองเป็นคนชอบที่แสดงออก เปิดตัว และเป็นที่ยินยอมของคนอื่น (Bradlee & Emmons, 1992; Paulhus, 1998)

บุคลิกภาพแบบหลงตนเองและความดึงดูดใจแบบโรแมนติก

ความดึงดูดใจแบบโรแมนติกของคนหลงตนเองจะมุ่งไปที่คู่รักที่มีคุณสมบัติทางบวก น่าดึงดูดใจ และให้สิ่งที่ตนต้องการได้ เช่น สถานภาพทางสังคมสูง ความมีชื่อเสียง อำนาจ ความสมบูรณ์แบบ และการเป็นตัวแบบที่ดี (อายุน้อยกว่าหรือรวยกว่า) งานวิจัยของ Cialdini, Broden, Thome, Walker, Freeman, และ Sloan (1976) กล่าวเพิ่มเติมว่า การมีคู่รักเป็นปัจจัยสำคัญที่คนหลงตนเองจะเลือกคู่รักที่มีศักยภาพ มีความสามารถ คนหลงตนเองจะดึงดูดใจกับคู่รักที่ประสบความสำเร็จ เพราะความสำเร็จของคู่รักช่วยส่งเสริมให้คนหลงตนเองดูดีเหมือนกับประสบความสำเร็จไปด้วย หรือได้รับการเห็นคุณค่าในตนเองผ่านกระบวนการสะท้อนตามทฤษฎีการ

เปรียบเทียบทางสังคม (Social comparison) และคนหลงตนเองมองความสัมพันธ์แบบโรแมนติก เป็นเสมือนเวทีแห่งการแข่งขันเพื่อให้ได้คนที่น่าพึงปรารถนา

ดังนั้น การเกิดความดึงดูดใจแบบโรแมนติกของคนหลงตนเองจึงเป็นเพียงวิธีเลือกคนที่ จะมาเป็นคู่รักเพื่อสร้างภาพลักษณ์ของตนให้ดูดีในสายตาของบุคคลอื่น และเพิ่มความสำเร็จ ให้กับตนเอง ขาดความต้องการผูกพันใกล้ชิด อีกทั้งยังลดคุณค่าของคู่รักเพื่อเพิ่มการเห็นคุณค่า ในตนเอง (John & Robins, 1994) ในทางกลับกัน คนหลงตนเองต้องการมีคู่รัก เพราะไม่ ต้องการที่จะรู้สึกถูกทอดทิ้ง อยู่ในสภาพเจ็บปวดและหดหู่ ซึ่งเป็นกลไกในการปกป้องตนเองของ คนหลงตนเอง (Campbell & Foster, 2002)

คนที่หลงตนเองสูงจะมีความดึงดูดใจแบบโรแมนติกต่อบุคคลที่มีลักษณะเน้นตนเองแต่จะ ไม่สนใจคู่รักที่มีลักษณะเน้นความสัมพันธ์ งานวิจัยของ Campbell (1999) ศึกษาความหลง ตนเองและความดึงดูดใจแบบโรแมนติก โดยให้ผู้ร่วมวิจัยจินตนาการคู่รักในอุดมคติ พบว่า คนที่ หลงตนเองสูงรายงานคุณสมบัติของคู่รักที่มีลักษณะเน้นตนเองมากกว่าคนที่หลงตนเองต่ำ และ เลือกคู่รักที่สมบูรณ์แบบแต่ไม่เอาใจใส่มากกว่า ผลการวิจัยในต่างประเทศแตกต่างจากผลการวิจัย ของ Tanchotsrinon และคณะ (2007) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความหลงตนเองและความ ดึงดูดใจแบบโรแมนติกในสังคมไทยพบว่า บุคคลที่หลงตนเองสูงมีความดึงดูดใจแบบโรแมนติกต่อ บุคคลที่แสดงการชื่นชมตนและบุคคลที่สมบูรณ์แบบมากกว่าบุคคลที่เรียกร้องจากผู้อื่น และบุคคล ที่เอาใจใส่มากกว่าบุคคลที่ชื่นชมตนและบุคคลที่สมบูรณ์แบบ ส่วนบุคคลที่หลงตนเองต่ำมีความ ดึงดูดใจแบบโรแมนติกต่อบุคคลที่เอาใจใส่มากกว่าบุคคลที่ชื่นชมตนและสมบูรณ์แบบ โดยทั้ง บุคคลที่หลงตนเองสูงและต่ำมีความดึงดูดใจแบบโรแมนติกต่อบุคคลที่เอาใจใส่แต่ไม่สมบูรณ์แบบ มากกว่าบุคคลที่สมบูรณ์แบบแต่ไม่เอาใจใส่

บุคลิกภาพแบบหลงตนเองและความสัมพันธ์แบบโรแมนติก

คนหลงตนเองคิดถึงแต่ผลประโยชน์ที่จะได้รับจากความสัมพันธ์ (Campbell & Foster, 2007) งานวิจัยที่ผ่านมาแสดงให้เห็นบทบาทในการรักษาอัตมโนทัศน์ของคนหลงตนเอง การ พัฒนาตัวตนในบริบทของความสัมพันธ์ คนหลงตนเองจะยังคงรักษาความสัมพันธ์กับบุคคลที่ แสดงความสนใจและชื่นชมตน ประกอบกับคนหลงตนเองสูงมีแนวโน้มจะเลือกคนหลงตนเอง ต่ำกว่าเป็นคู่ของตน (Murray, 1999)

ในระยะเริ่มต้นของความสัมพันธ์แบบโรแมนติก ทั้งคนหลงตนเองและคู่รักจะพึงพอใจ ในความสัมพันธ์สูง เพราะคนหลงตนเองจะมีเสน่ห์ น่าตื่นเต้น และไม่น่าเบื่อ (Foster & Campbell,

2005) คู่รักของคนหลงตนเองจะรายงานความสัมพันธ์ว่า ความสัมพันธ์เป็นไปอย่างน่าตื่นเต้น สนุกสนาน และน่าพึงพอใจ แต่จะเป็นปัญหาในเวลาต่อมา เนื่องจากไม่อาจพัฒนาความใกล้ชิด ทางอารมณ์อย่างลึกซึ้งได้ (Foster et al, 2006) ในระยะยาว คู่รักจะไม่ค่อยพึงพอใจใน ความสัมพันธ์ เพราะบุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองจะขาดการใส่ใจ ขาดความเคารพ และ ขาดแนวโน้มที่ช่วยเหลือหรือเป็นที่พึ่งพาของคู่รัก ไม่เสียสละ ไม่ไว้วางใจคู่รัก และไม่สนองความ ต้องการของคู่รัก (Van Lange, Agnew, Harinck, & Steemers, 1997) รวมทั้งไม่สนใจจะรักษา ความสัมพันธ์ และการเป็นส่วนหนึ่งของกันและกัน (Campbell et al., 2006)

ขณะเดียวกัน เมื่อคนหลงตนเองเห็นว่าคู่รักไม่สามารถเพิ่มการเห็นคุณค่าในตนเองได้ จะมีแนวโน้มที่จะใช้การสื่อสารที่เป็นปฏิปักษ์ ผูกขาดการสื่อสารระหว่างบุคคล ทำให้คู่รักอาจ เลิกกันไป เพราะรู้สึกว่าคุณไม่ได้มีส่วนสำคัญในความสัมพันธ์ อีกทั้งคู่รักจะมีอารมณ์ลบและ พบพฤติกรรมทางลบของคนที่หลงตนเองปรากฏชัดเจขึ้น เช่น การโกหก ความไม่ซื่อสัตย์ (Rhodewalt & Eddings, 2002) Paulhus (1998) กล่าวเพิ่มเติมว่าคนหลงตนเองไม่ค่อยสนใจ สุขภาวะของคู่รักเท่าที่ควร ทำให้คนหลงตนเองมีปัญหาความสัมพันธ์กับคนรัก

ยิ่งไปกว่านั้น Bushman และ Baumeister (1998) ชี้ให้เห็นว่า คนหลงตนเองมีความรู้สึก ของการสมควรจะได้รับการมากกว่าคนอื่น กลัวเสียหน้า และไม่เต็มใจที่จะให้อภัย ซึ่งลักษณะเหล่านี้ อาจทำลายความสัมพันธ์แบบโรแมนติกได้เช่นกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ถ้าคู่รักคุกคามการเห็น คุณค่าในตนเอง คนหลงตนเองจะก้าวร้าวและโต้ตอบกลับอย่างรุนแรง การเพิ่มคุณค่าให้ตนเอง จึงมีผลเสียต่อความสัมพันธ์แบบโรแมนติก (Robins & Beer, 2001)

อีกปัจจัยหนึ่งที่น่าจะมีผลทางลบกับความสัมพันธ์ของคนหลงตนเองคือ การใช้ข้อคิด เข้าข้างตนเอง Rhodewalt และ Morf (1998) เสนอว่า ในบริบทของความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิด คนหลงตนเองมีแนวโน้มจะตำหนิคนอื่นเกี่ยวกับความล้มเหลวที่เกิดขึ้น กลไกนี้ใช้เพื่อให้คน หลงตนเองสามารถรักษาอัตมโนทัศน์ที่เกินจริงได้ ทำให้มีผลทางลบต่อความสัมพันธ์แบบโรแมนติก เพราะบุคคลที่ใช้ข้อคิดเข้าข้างตนเองจะพยายามแยกตัวตนออกจากคู่รักเพื่อไม่ให้มีผลทางลบที่ กระทบต่ออัตมโนทัศน์ของตน (McCullough et al., 2003)

กลวิธีการกำกับตนเอง (Self-regulation strategies) ของคนหลงตนเอง

คนหลงตนเองใช้ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในการตอบสนองการกำกับตนเอง ประสบการณ์ความรักสะท้อนได้จากการมองตนเองและรูปแบบการกำกับตนเอง การกำกับตนเอง

จึงเป็นวิธีในการควบคุมและรักษาอัตมโนทัศน์ รักษาความรู้สึกของการเหนือกว่าหรืออำนาจต่อผู้อื่น (Emmons, 1984)

งานวิจัยของ Rhodewalt และ Eddings (2002) พบว่า คนหลงตนเองมักบิดเบือนความจริงเกี่ยวกับความสัมพันธ์และคงความรู้สึกว่าตนยิ่งใหญ่ เพื่อปกป้องการเห็นคุณค่าในตนเอง การมีสถานภาพและมีอำนาจเหนือกว่าเป็นวิธีเพิ่มคุณค่าในตนเอง คนหลงตนเองจะคบหากับคนที่ประสบความสำเร็จหรือมีชื่อเสียง พยายามทำตนเองให้เป็นคนพิเศษและสำคัญ (Raskin & Terry, 1988) มีความสามารถและทักษะทางสังคม (Bradlee & Emmons, 1992) ไม่สนใจคนอื่น อีกทั้งพยายามทำตัวให้เป็นที่สังเกต ทำตนให้ดูดี ดึงความสนใจมาที่ตนเอง แสดงตัวให้บุคคลอื่นเห็นต่อต้านการคุกคามจากบุคคลอื่นโดยการโอ้อวด เสียดสี วางท่า (Buss & Chiodo, 1991) ซึ่งถือเป็นการต้านทานสิ่งที่จะลดคุณค่าของตนเองเมื่อเผชิญผลป้อนกลับทางลบ

คนหลงตนเองมักจะเพ้อฝันถึงอำนาจและสถานภาพ (Campbell et al., 2002) ระบุความสำเร็จไปที่ตนเอง ชอบทำดีเอาหน้า แอบอ้างเครดิตเมื่อสิ่งดี ๆ เกิดขึ้น ตำหนิคนอื่นหรือสถานการณ์เมื่อตนล้มเหลว (Rhodewalt & Morf, 1998) Emmons (1984) เสนอว่า การประเมินความสำเร็จที่เกินจริงและระบุความล้มเหลวไปที่สถานการณ์ ทำให้คนหลงตนเองสามารถควบคุมและกำกับตนเองในการมีมุมมองต่อตนเองที่เกินจริงไว้ได้ อีกทั้งคนหลงตนเองจะมีอคติในการเข้าข้างตนเองซึ่งนำไปสู่พฤติกรรมภายนอกที่แสดงออกต่อบุคคลอื่น

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ธรรมชาติของคนหลงตนเอง ทักษะทางสังคม และกลวิธีระหว่างบุคคลที่ใช้กำกับตนเอง สภาพแวดล้อมทางสังคม เอื้อให้คนหลงตนเองรู้สึกดี เห็นคุณค่าในตนเอง ซึ่งเชื่อมโยงกับการมีอำนาจเหนือ ความรู้สึกภูมิใจ การได้รับการชื่นชม ความสนใจ ทำให้เพิ่มความมั่นใจทางสังคม และเปิดโอกาสให้คนหลงตนเองเริ่มต้นความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น (Tracy & Robins, 2004) โดยการกำกับตนเองของคนหลงตนเองจะชัดเจนในเรื่องความรัก เพศสัมพันธ์ซึ่งเป็นการกำกับตนเองให้เกิดความรู้สึกดี ความพึงพอใจ โดยไม่เกี่ยวข้องกับความผูกพันทางอารมณ์ ความใกล้ชิด และการผูกมัด (Campbell & Foster, 2002) ดังนั้น คนหลงตนเองจะมีความรักแบบเล่นเกม ไม่ต้องการรักษาและคงความสัมพันธ์ไว้ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของวิธีในการรักษาอำนาจและความเป็นอิสระ เป็นที่น่าสนใจว่า บุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองจะมีความสามารถที่จะต่อต้านผลป้อนกลับทางลบจากคู่รักปัจจุบัน และไม่เต็มใจที่จะรับรู้ข้อมูลทางลบ เพราะสามารถจัดการกับผลป้อนกลับทางลบได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Rhodewalt & Eddings, 2002) ความสัมพันธ์แบบ โรแมนติกของคนหลงตนเองล้วนได้รับอิทธิพลจากการกำกับตนเองอย่างมาก เพื่อให้บรรลุความต้องการของตน ตั้งแต่การเริ่มต้นความสัมพันธ์จนถึงการยุติความสัมพันธ์ที่รวดเร็ว (Foster et al., 2003)

รูปแบบความรัก

Rubin (1970) ให้นิยาม “ความรัก” ว่า “เป็นเจตคติเกี่ยวกับความคิด ความรู้สึก พฤติกรรมที่บุคคลหนึ่งมีต่ออีกบุคคลหนึ่งในทิศทางที่แน่นอน” Hendrick และ Hendrick (1986) กล่าวว่า รูปแบบความรักหรือเจตคติเกี่ยวกับความรัก (love style or love attitudes) พัฒนามาจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่และเด็กในครอบครัว แต่บุคลิกภาพและประสบการณ์ในชีวิตจะหล่อหลอมแนวคิดต่อความรักและเจตคติเกี่ยวกับความรักเป็นตัวทำนายความพึงพอใจในความสัมพันธ์

Lee (1973) เชื่อว่าทุกคนต้องการหาความรักในรูปแบบที่น่าพึงพอใจให้กับตน เขาพยายามแบ่งประเภทของความรัก โดยใช้บัตรคำ เรียกว่า “Love story card sort” และให้ผู้ร่วมการทดลองคิดถึงความสัมพันธ์ที่เคยเกิดขึ้นในอดีต ปัจจุบันและในอนาคต โดยใช้แม่สื่อธิบายความรักรูปแบบต่าง ๆ Lee เรียกแนวคิดนี้ว่า “สี่สันของความรัก” โดยมีแม่สี่ 3 สี่ คือ สี่แดงแทนความรักแบบเสน่ห์หา (Eros) สี่น้ำเงินแทนความรักแบบเล่นเกม (Ludus) และสี่เหลืองแทนความรักแบบมิตรภาพ (Storge) ซึ่งเป็นรูปแบบความรักพื้นฐาน (Primary love styles) และมีรูปแบบความรักย่อย ๆ (secondary love styles) โดยการรวมรูปแบบความรักพื้นฐาน 2 ประเภทเข้าด้วยกัน ได้แก่ สี่เขียวแทนความรักแบบใช้เหตุและผล (Pragma) รวมความรักแบบเล่นเกมและความรักแบบมิตรภาพ ถัดมาคือ ความรักสีม่วงแทนความรักแบบลุ่มหลง (Mania) ประกอบด้วยความรักแบบเสน่ห์หาและความรักแบบเล่นเกม และสี่ส้มแทนความรักแบบเสียสละ (Agape) ซึ่งมีความรักแบบเสน่ห์หาและความรักแบบมิตรภาพ โดยได้ให้คำนิยามรูปแบบของความรักและลักษณะของบุคคลที่มีความรักในแต่ละรูปแบบดังนี้

1. ความรักแบบเสน่ห์หา (Eros) คือ ผู้ที่เชื่อและมีความดึงดูดใจกับคู่รักตั้งแต่แรกพบ ต้องการความผูกพันทางร่างกายและอารมณ์สูง พึงใจกับการมีอารมณ์ที่เร่าร้อน ต้องการมีความสัมพันธ์ทางเพศกับคนรัก พร้อมทั้งจะรักและยอมรับความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นในความสัมพันธ์ พยายามที่จะพัฒนาสายสัมพันธ์กับคนรักอย่างรวดเร็ว เปิดเผยตนเองอย่างซื่อสัตย์และจริงใจ สนใจแต่เฉพาะคู่ของตน และไม่เรียกร้องความเป็นเจ้าของจากคู่รัก

2. ความรักแบบเล่นเกม (Ludus) คือ ความรักที่มีความผูกพันกันเพียงชั่วคราว คล้ายการเล่น เกม มีคู่รักหลายคนในเวลาเดียวกัน และพยายามหลีกเลี่ยงการสร้างผูกพันทางอารมณ์อย่างลึกซึ้งกับคู่รัก ไม่แสดงความหึงหวงและความเป็นเจ้าของ รวมทั้งไม่ต้องการให้คู่รักแสดงความหึงหวงและความเป็นเจ้าของด้วยเช่นกัน ยอมเผชิญว่าคุณอาจไปมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น จึงมักพอใจการมีเพศสัมพันธ์ โดยคิดว่าเป็นเรื่องสนุก ไม่ต้องการการผูกมัด เพื่อรักษาความเป็น

อิสระของตนเอาไว้ ซึ่งอาจจะสมดุลหรือไม่สมดุลกับความต้องการความผูกพันของคู่รัก แม้บุคคลจะไม่ปรารถนาที่จะทำให้คู่ของตนเจ็บปวด แต่การโกหกและการไม่ซื่อสัตย์เกิดขึ้นได้เสมอ

3. ความรักแบบมิตรภาพ (Storge) คือ ความรักที่มีพื้นฐานมาจากมิตรภาพ คู่รักมักรู้จักกันมาแบบเพื่อนเป็นเวลานาน มีความใกล้ชิดสนิทสนมคุ้นเคยกัน เข้าใจกัน คู่รักแบบมิตรภาพต้องการที่จะเรียนรู้ซึ่งกันและกันอย่างค่อยเป็นค่อยไป มักทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน บุคคลที่มีความรักแบบนี้จะพิจารณาความรักในฐานะที่เป็นพื้นฐานของสังคมและครอบครัว โดยปราศจากความใคร่และไม่ต้องการความตื่นเต้นเร้าใจ แต่ต้องการมิตรภาพที่แนบแน่น

4. ความรักแบบใช้เหตุและผล (Pragma) คือ ความรักที่อยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริง ไม่ใช้ความรู้สึกในการตัดสินใจ ผู้ที่มีความรักแบบมีเหตุผลจะแสวงหาคู่รักที่เหมาะสมกับตนมากที่สุด ใช้เหตุและผลพิจารณาปัจจัยต่าง ๆ ประกอบกัน เช่น คุณสมบัติของคู่รัก ภูมิหลัง (ครอบครัว การศึกษา อาชีพ) คุณภาพความสัมพันธ์ ความพึงพอใจซึ่งกันและกัน บุคคลอาจจะแสวงหาคู่รักที่มีลักษณะบุคลิกภาพคล้ายคลึงกับตนหรือแตกต่างกับตนเพื่อเติมเต็มความต้องการของกันและกันให้เกิดความพึงพอใจสูงสุด โดยมีจุดหมายที่จะมีความสัมพันธ์กันในระยะยาวและต้องการที่จะรู้จักคู่รักของตนให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ แต่ถ้าบุคคลพิจารณาว่าคู่รักไม่เหมาะสมกับตน บุคคลก็อาจจะยุติความสัมพันธ์ลง

5. ความรักแบบลุ่มหลง (Mania) คือ ความรักที่ปรารถนาความใกล้ชิดกัน ต้องการความเป็นเจ้าของของกันและกันสูงความต้องการที่จะครอบครอง มักจะเกิดความหึงหวงและการเข้าใจผิดกัน รวมทั้งมีอาการทางกายและทางจิตเกิดขึ้น ผู้ที่มีความรักแบบลุ่มหลงจะหมกมุ่นอยู่กับความคิดที่เกี่ยวกับคู่ของตน ปรารถนาที่จะใช้เวลาอยู่กับคู่ตลอดเวลา บุคคลจะเกิดความวิตกกังวลทันทีถ้าคู่ของตนขาดความสนใจหรือไม่แสดงความรักตามที่ปรารถนา เชื่อว่าถ้าตนมีชีวิตโดยปราศจากความรัก ชีวิตของตนก็จะไม่มีค่า

6. ความรักแบบเสียสละ (Agape) คือ ความรักที่บุคคลต้องการเป็นฝ่ายให้มากกว่าฝ่ายรับ คิดถึงความสุขและผลประโยชน์ของคู่รักเป็นหลัก โดยไม่กังวลถึงความต้องการของตนเองและไม่คาดหวังที่จะได้รับอะไรกลับคืนจากคนรัก ห่วงใย ใส่ใจ ให้อภัย ไม่เรียกร้อง มีการสนับสนุนและช่วยเหลือซึ่งกันและกันสูง ดังนั้น “การให้” จึงเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับความรักแบบเสียสละ

แนวคิดของ Lee เป็นพื้นฐานในงานวิจัยจำนวนมากในระยะต่อมา เจตคติเกี่ยวกับความรักของแต่ละบุคคลจะส่งผลต่อรูปแบบความรัก นอกจากนี้ ลักษณะบุคลิกภาพ ความแตกต่างระหว่างเพศ ภูมิหลัง เชื้อชาติ สถานภาพ อายุ ค่านิยม ประสบการณ์ความรัก ระยะเวลา ความสัมพันธ์ ล้วนมีความสัมพันธ์กับเจตคติเกี่ยวกับความรัก (Hendrick & Hendrick, 1986)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Feeney และ Noller (1990) กล่าวว่า รูปแบบความรักมาจากประสบการณ์ของครอบครัวที่สะท้อนความเชื่อและเจตคติที่บุคคลมีเกี่ยวกับความรัก และอาจมาจากความทรงจำในวัยเด็ก โดยผู้ที่มีความรักแบบเสน่หารายงานความทรงจำในวัยเด็กที่มีความสุข ผูกพัน อบอุ่นกับพ่อแม่ และพี่น้อง ซึ่งมีผลต่อความรักในวัยผู้ใหญ่ที่มีความจริงจัง เคารพกันและกัน สัมพันธ์กับรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง เช่นเดียวกับงานวิจัยของ Fricker และ Moore (2002) พบว่า รูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงสัมพันธ์กับความรักแบบเสน่หา บุคคลที่รับรู้ตนเองทางบวกจะเห็นคุณค่าในตนเองสูงและมีอิทธิพลทางบวกโดยตรงต่อความพึงพอใจในความสัมพันธ์ ส่วนรูปแบบความผูกพันแบบหลบหลีกมีสหสัมพันธ์ทางบวกกับความรักแบบเล่นเกมและมีสหสัมพันธ์ทางลบกับความรักแบบเสน่หาและเสียสละ อีกทั้งลักษณะรูปแบบความผูกพันวิตกกังวลยังสะท้อนความรักแบบลุ่มหลง โดยบุคคลจะต้องการผูกมัดในความสัมพันธ์แบบโรแมนติคอย่างมากและขึ้นกับคู่รักของตนเป็นสำคัญ

Morrow, Clark, และ Brock (1995) พิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบความรักและคุณภาพของความสัมพันธ์แบบโรแมนติค ผู้ร่วมการทดลองเป็นคู่รัก จำนวน 186 คน ให้ตอบมาตรวัดเจตคติเกี่ยวกับความรัก ซึ่งจะใช้คะแนนที่ได้เป็นตัวทำนายคุณภาพของความสัมพันธ์ของคู่รัก ผลการศึกษาพบว่า ความรักแบบเสน่หา ความรักแบบเล่นเกม และความรักแบบเสียสละจะมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญต่อคุณภาพของความสัมพันธ์มากกว่ารูปแบบความรักประเภทอื่น ๆ และบุคคลจะเลือกคู่รักที่มีรูปแบบความรักคล้ายกับรูปแบบความรักของตน เช่นเดียวกับงานวิจัยของ Hahn และ Blass (1997) โดยรูปแบบความรักที่บุคคลคล้ายคลึงกับคู่รักมากที่สุดคือความรักแบบมิตรภาพและเสียสละและคล้ายคลึงกับคู่รักน้อยที่สุดคือ ความรักแบบเล่นเกม คู่รักที่มีรูปแบบความรักคล้ายคลึงกันจะมีแนวโน้มจะอยู่ด้วยกันและมีความพึงพอใจในความสัมพันธ์มากกว่าคู่รักที่มีรูปแบบความรักแตกต่างกัน งานวิจัยพบด้วยว่าผู้ที่มีความรักแบบเสน่หาและเสียสละจะเป็นที่พึงพอใจของคู่รักมากที่สุดและสัมพันธ์กับการผูกมัดของคู่รักในระดับสูง ส่วนผู้ที่มีรูปแบบความรักแบบเล่นเกมจะเป็นที่พึงพอใจน้อยที่สุดและไม่ต้องการการผูกมัดกับคู่รัก ทั้งนี้ คู่รักที่มีรูปแบบความรักไม่สอดคล้องกันอาจจะทำให้ความสัมพันธ์ไม่ราบรื่นและเกิดความขัดแย้งได้ เพราะความคาดหวังในความสัมพันธ์แตกต่างกัน

Davies (1996) ศึกษารูปแบบความรักกับบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบพบว่า บุคลิกภาพแบบเปิดตัวมีสหสัมพันธ์ทางบวกกับความรักแบบเสนาหาและความรักแบบเล่นเกม ขณะที่บุคลิกภาพไม่มั่นคงทางอารมณ์มีสหสัมพันธ์ทางบวกกับความรักแบบลุ่มหลง และมีสหสัมพันธ์ทางลบกับความรักแบบใช้เหตุและผล ความแตกต่างระหว่างเพศเป็นตัวแปรหนึ่งที่ทำให้บุคคลมีรูปแบบความรักแตกต่างกันและมีระดับความพึงพอใจที่แตกต่างกัน

วาริน เทพยายน (2542) พิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ เพศ รูปแบบของความรักและความพึงพอใจในความสัมพันธ์กับคู่รักคนไทย จำนวน 100 คู่ อายุระหว่าง 17-40 ปี พบว่า ความรักแบบเสนาหา ความรักแบบมิตรภาพ และความรักแบบเสียสละนำไปสู่ความพึงพอใจในความสัมพันธ์สูง ส่วนความรักแบบเล่นเกมจะนำไปสู่ความพึงพอใจในความสัมพันธ์ต่ำ แต่ความรักแบบใช้เหตุผลและความรักแบบลุ่มหลงไม่พบว่ามีสหสัมพันธ์กับความพึงพอใจในความสัมพันธ์ และเพศชายมีรูปแบบความรักแบบเสนาหาและเสียสละมากกว่าเพศหญิง ทั้งนี้ อายุมีสหสัมพันธ์ทางลบกับความรักแบบลุ่มหลง เมื่ออายุเพิ่มขึ้นและมีระยะเวลาคบกับคนรักนานขึ้น จะทำให้มีความรักแบบลุ่มหลงลดลง ทั้งนี้ จำนวนครั้งที่เคยมีความรักมีสหสัมพันธ์ทางบวกกับความรักแบบเล่นเกมและมีสหสัมพันธ์ทางลบกับความรักแบบเสียสละ โดยบุคคลที่เคยมีความรักหลายครั้งมีแนวโน้มจะมีความรักแบบเล่นเกมสูงขึ้น มีความรักแบบเสียสละและความพึงพอใจในความสัมพันธ์ลดลง

Broemer และ Blumle (2003) ศึกษารูปแบบความผูกพัน รูปแบบความรัก และตัวแปรโมเดลการลงทุนพบว่า บุคคลที่มีรูปแบบความผูกพันไม่มั่นคงจะรายงานว่าตนไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์โรแมนติก ส่วนรูปแบบความผูกพันแบบหลบหลีกมีสหสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่ำ การลงทุนต่ำ และรับรู้ว่าทางเลือกดีกว่า ไม่ผูกมัดกับคนรัก และรูปแบบความผูกพันแบบวิตกกังวลมีสหสัมพันธ์กับความพึงพอใจ การผูกมัด และการลงทุนระดับต่ำ ส่วนรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงสัมพันธ์กับความรักแบบเสนาหาและเสียสละ บุคคลจะมีความพึงพอใจ ลงทุนและการผูกมัดสูง ทางเลือกน้อย และมีสหสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในความสัมพันธ์ ตรงกันข้ามกับความรักแบบเล่นเกมที่บุคคลจะพึงพอใจและลงทุนต่ำ มีทางเลือกมาก ทำให้ผูกมัดต่ำ

งานวิจัยของ Mallandain และ Davies (1994) พบว่า ผู้ชายมีความรักแบบเล่นเกมมากกว่าผู้หญิง ส่วนผู้หญิงจะมีความรักแบบมิตรภาพ ความรักแบบลุ่มหลง และความรักแบบมีเหตุผลมากกว่าผู้ชาย ซึ่งอาจมาจากกระบวนการขัดเกลาทางสังคมและความแตกต่างระหว่างเพศ และความรักแบบเสนาหาและเสียสละมีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพความสัมพันธ์ และความรักแบบเล่นเกมมีความสัมพันธ์ทางลบกับคุณภาพความสัมพันธ์ (Davis, & Latty-Mann, 1987)

การวัดเจตคติเกี่ยวกับความรัก

Hendrick และ Hendrick (1986) พัฒนามาตรวัดเจตคติเกี่ยวกับความรักหรือ Love Attitudes Scale (LAS) ขึ้น ตามทฤษฎีสี่สັນของความรักของ Lee (1973) เป็นมาตราประมาณค่าแบบลิเคิร์ต มีระดับการตอบ 5 ระดับ มีข้อกระทงทั้งหมด 42 ข้อ วัดความรัก 6 รูปแบบ ได้แก่ ความรักแบบเสนาหา ความรักแบบเล่นเกม ความรักแบบมิตรภาพ ความรักแบบใช้เหตุและผล ความรักแบบลุ่มหลง และความรักแบบเสียสละ รูปแบบละ 7 ข้อกระทง เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 807 คน ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายในแบบแอลฟาของครอนบาคเท่ากับ .68 (ความรักแบบมิตรภาพ) ถึง .83 (ความรักแบบเสียสละ) และใช้วิธีวัดซ้ำได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 มากกว่า .70 การวิเคราะห์องค์ประกอบพบว่า แต่ละองค์ประกอบแยกกันได้ชัดเจน งานวิจัยของ Hahn และ Blass (1997) พบว่า ความรักแบบเสนาหา มีสหสัมพันธ์ทางบวกกับความรักแบบเสียสละและความรักแบบลุ่มหลง ความรักแบบใช้เหตุและผล มีสหสัมพันธ์ทางบวกกับความรักแบบมิตรภาพ ความรักแบบเล่นเกม มีสหสัมพันธ์ทางลบกับความรักแบบเสียสละ งานวิจัยต่อ ๆ มา ได้มีการนำมาตราวัดเจตคติเกี่ยวกับความรักนี้ไปใช้อย่างแพร่หลาย รวมทั้งศึกษาข้ามวัฒนธรรม (Arnold & Thompson, 1996; Davis & Latty-Mann, 1987; Fricker & Moore, 2002; Jonason & Kavanagh, 2010; Mallandain & Davies, 1994)

การผูกมัด

การผูกมัด (Commitment) เป็นสภาวะที่รวมองค์ประกอบทางปัญญาและอารมณ์ที่นำไปสู่การผูกพัน และแรงจูงใจที่จะดำเนินความสัมพันธ์ ระดับของการผูกมัดถูกกำหนดจากความสัมพันธ์ของ 3 องค์ประกอบ คือ ความพึงพอใจ การลงทุน และทางเลือกที่รับรู้ได้ ซึ่งประเมินจากรางวัลและต้นทุนที่เกิดขึ้นในความสัมพันธ์ (Johnson & Rusbult, 1989)

Rusbult (1983) ทดสอบภาวะสันนิษฐานของการผูกมัดระหว่างบุคคลด้วยโมเดลการลงทุน (Investment model) โดยเสนอว่า ระดับของการผูกมัดมีอิทธิพลต่อบุคคลที่จะตัดสินใจที่จะคงความสัมพันธ์ไว้หรือละทิ้งความสัมพันธ์ลง รวมทั้งทำให้บุคคลเห็นว่าทางเลือกอื่นมีคุณภาพน้อยลง Van Lange และคณะ (1997) กล่าวว่า เมื่อบุคคลมีความพึงพอใจในความสัมพันธ์มาก คุณภาพทางเลือกน้อย และการลงทุนในความสัมพันธ์มาก บุคคลจะยิ่งผูกมัดมากขึ้น

โมเดลการลงทุนพัฒนามาจากทฤษฎีการพึ่งพาระหว่างบุคคล (Interdependence theory) ของ Kelly และ Thibaut (1978) ที่มีแนวคิดการแลกเปลี่ยนทางสังคม ระดับของการ

ผูกมัดมีอิทธิพลต่อการคงความสัมพันธ์หรือการยุติความสัมพันธ์ Rusbult (1983) ได้เสนอองค์ประกอบของการผูกมัดระหว่างบุคคลไว้ดังนี้

1. เจตนาที่จะคงความสัมพันธ์นั้นไว้ (intent to persist)
2. การคำนึงถึงผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นในระยะยาวจากการกระทำที่เกิดขึ้นในตอนนั้น (long-term orientation)
3. ความรู้สึกผูกพันทางจิตใจ (feelings of psychological attachment)

Agnew, Van Lange, Rusbult, และ Langston (1998) เสนอว่า องค์ประกอบของการผูกมัดเป็นประสบการณ์ที่เป็นผลจากความสัมพันธ์ของทั้งสองฝ่าย โดยความต้องการที่จะคงความสัมพันธ์ไว้เป็นประสบการณ์ทางจิตในด้านเจตนา (conative) การคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นในระยะยาวเป็นประสบการณ์ทางจิตในด้านปัญญา (cognitive) และความผูกพันกันทางจิตใจเป็นประสบการณ์ทางจิตในด้านความรู้สึก (affective) ผู้ที่มีการผูกมัดสูงจะมีลักษณะทั้ง 3 ด้านนี้ในระดับสูง มีความผูกพันทางจิตใจและมีแรงจูงใจที่จะสานความสัมพันธ์ให้ดำเนินต่อไป วางอนาคตไว้ร่วมกัน โมเดลการลงทุนที่พัฒนาขึ้นจึงใช้ศึกษาและทำนายการผูกมัดในความสัมพันธ์แบบโรแมนติกของคู่รัก ตลอดจนคุณภาพและความยั่งยืนในความสัมพันธ์ แบ่งเป็น 3 องค์ประกอบ ได้แก่

1. ความพึงพอใจ (Satisfaction) เป็นความคาดหวังหรือผลลัพธ์ที่บุคคลจะได้รับจากความสัมพันธ์ทั้งโดยตรงและโดยนัย บุคคลจะพึงพอใจในความสัมพันธ์ ถ้ารางวัลที่บุคคลรับรู้และคาดหวังจากความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง ได้ผลลัพธ์ทางบวก และรับรู้ว่าต้นทุนของความสัมพันธ์ต่ำ ความพึงพอใจจะสูงขึ้น ดังนั้น ความพึงพอใจในความสัมพันธ์จะมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการผูกมัด ยิ่งบุคคลมีความพึงพอใจเพิ่มขึ้น จะยิ่งผูกมัดสูงขึ้น คู่รักจะมีความสุขและมองว่าได้เติมเต็มความต้องการของตน (Rusbult & Buunk, 1993)

2. คุณภาพของทางเลือก (Alternative quality) เป็นทางเลือกที่บุคคลรับรู้ได้ ทางเลือกอาจจะเป็นการนัดเที่ยวกับบุคคลอื่นที่ไม่ใช่คู่รักของตน นัดเที่ยวกับเพื่อน คู่ชา ครอบครัว การใช้เวลาอยู่คนเดียว การทำงานอดิเรก คุณภาพของทางเลือกมีความสัมพันธ์ทางลบกับการผูกมัด ยิ่งมีทางเลือกอื่นที่มีคุณภาพมาก บุคคลจะยิ่งผูกมัดน้อยลง อีกทั้งเมื่อบุคคลไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์ ทางเลือกอื่นจะเป็นทางเลือกที่ดีกว่าของบุคคล ดังนั้น ทางเลือกที่บุคคลมีนอกเหนือความสัมพันธ์จึงนำไปสู่การผูกมัดที่ต่ำลง ความพึงพอใจในความสัมพันธ์ที่ลดลง ยิ่งทางเลือกมากยิ่งขึ้น ยิ่งผูกมัดน้อย ยิ่งทางเลือกน้อย บุคคลจะผูกมัดสูง แต่ถ้าไม่มีทางเลือกอื่น บุคคลจะยังคงรักษาความสัมพันธ์ไว้ได้

3. การลงทุน (Investment) เป็นสิ่งที่มีบุคคลมีในความสัมพันธ์หรือแหล่งทรัพยากรที่เป็นรูปธรรม เช่น ที่อยู่ บัญชี บุตร ทรัพย์สิน เพื่อน หรือนามธรรม เช่น ระยะเวลาของความสัมพันธ์

การผูกพันทางอารมณ์ การเสียสละ กิจกรรมที่ทำร่วมกัน ความทรงจำ ธรรมเนียมที่เคยปฏิบัติร่วมกัน การลงทุนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการผูกมัด ยิ่งบุคคลมีการลงทุนกับคู่รักมาก จะยิ่งผูกมัดตนเองกับคู่รักมากขึ้น เพราะไม่ต้องการจะสูญเสียสิ่งที่ตนได้เคยลงทุนในความสัมพันธ์กับคนรักไป (Rusbult & Buunk, 1993)

Van Lange และคณะ (1997) อธิบายองค์ประกอบทั้ง 3 ด้านว่า หากบุคคลมีการผูกมัดกับคู่รักสูง มีความพึงพอใจและลงทุนสูงแต่ทางเลือกมีคุณภาพต่ำ บุคคลจะคงความสัมพันธ์ไว้ในทางตรงกันข้าม ถ้าบุคคลผูกมัดต่ำ จะพึงพอใจและลงทุนต่ำ ทางเลือกอื่นจะมีคุณภาพสูง บุคคลก็จะยุติความสัมพันธ์ลงและเริ่มต้นความสัมพันธ์ครั้งใหม่กับบุคคลอื่น

ดังนั้น การผูกมัดจะขึ้นอยู่กับการทำงานของกลไกที่จะรักษาความสัมพันธ์ทั้ง 3 ปัจจัย คือ

1. มีความพึงพอใจในความสัมพันธ์สูง (high satisfaction) กล่าวคือ ความสัมพันธ์นั้นตอบสนองความต้องการสำคัญ ๆ ได้ เช่น การต้องการความใกล้ชิด ความต้องการความเป็นมิตร ความต้องการทางอารมณ์ ความต้องการความปลอดภัย

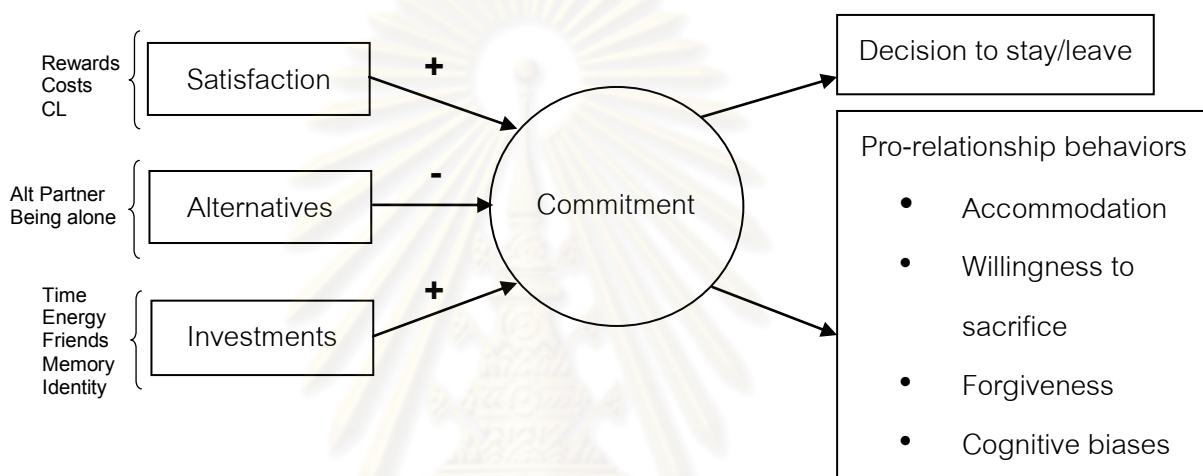
2. ทางเลือกอื่น ๆ มีคุณภาพลดลง (poor quality of alternative) ความต้องการที่สำคัญของบุคคลไม่ได้รับการทำให้พึงพอใจจากทางเลือกอื่น ๆ

3. มีการลงทุนในความสัมพันธ์สูง (high investment size) การลงทุนหมายรวมถึงการลงทุนจากภายใน (intrinsic) เป็นการใช้ทรัพยากรที่มีผลต่อความสัมพันธ์ เช่น การใช้เวลา การเปิดเผยตนเอง และการลงทุนจากภายนอก (extrinsic) เป็นทรัพยากรที่ไม่ได้เกี่ยวกับความสัมพันธ์โดยตรง แต่ก็ไม่สามารถตัดออกไปจากความสัมพันธ์ได้ เช่น การมีบุคคลรอบข้างร่วมกัน เช่น มีเพื่อน การแบ่งปันประสบการณ์และความทรงจำ การเป็นเจ้าของสิ่งต่าง ๆ ร่วมกัน

Rusbult (1983) กล่าวว่า ความพึงพอใจในความสัมพันธ์อาจมีอิทธิพลน้อยที่สุดที่คนเราจะผูกมัดกัน เพราะบุคคลอาจไม่พึงพอใจ แต่ยังคงผูกมัดในความสัมพันธ์ ในทางกลับกัน แม้ว่าบุคคลจะพึงพอใจในความสัมพันธ์ แต่หากทางเลือกอื่นน่าพึงปรารถนามากกว่า ลงทุนน้อยกว่า บุคคลจะไม่ผูกมัด อีกทั้ง บุคคลที่ผูกมัดสูงจะให้ความใส่ใจ ให้เวลากับบุคคลหรือสิ่งที่ตนเองผูกมัดมากกว่าสิ่งอื่น ทำให้ไม่สนใจที่จะหาข้อมูลเกี่ยวกับทางเลือกอื่น ๆ จึงยิ่งรู้สึกที่ตนผูกมัดกับบุคคลหรือสิ่งนั้นเพิ่มขึ้น งานวิจัยให้นักศึกษา 34 คนเข้าร่วมการศึกษาระยะยาว (1 ปีการศึกษา) และให้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของตนกับคู่รักทุก 17 วัน ผลที่ได้พบว่าความพึงพอใจและการลงทุนเพิ่มขึ้น รับรู้ว่าคุณภาพของทางเลือกลดลง ทำให้ผูกมัดในความสัมพันธ์เพิ่มขึ้น

Rusbult, Johnson, และ Morrow (1986) กล่าวว่า การผูกมัดยังสัมพันธ์กับพฤติกรรมที่สนับสนุนความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ได้แก่ การรอมชอมหรือความเต็มใจที่จะยับยั้งการตอบสนองที่ไม่ดีต่อพฤติกรรมทางลบของคู่รัก ความเต็มใจที่จะเสียสละเพื่อความสัมพันธ์ที่ดี เช่น การเข้า

ร่วมในกิจกรรมที่ตนไม่ได้สนใจแต่คู่รักสนใจ ความเต็มใจที่จะให้อภัย (Murray, Holmes, & Griffin, 2008) อคติทางปัญญา โดยคู่รักจะรับรู้ว่าคุณสมบัติของตนดีกว่าคนอื่น คิดว่าคุณสมบัติมีข้อดีมากและมีข้อเสียน้อย (Van Lange et al., 1997) ทำให้มีการผูกมัดสูง ระดับการผูกมัดจึงมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจจะอยู่หรือออกจากความสัมพันธ์ โดยแต่ละองค์ประกอบจะพิจารณาถึงรางวัลที่บุคคลได้รับซึ่งเป็นผลทางบวกจากความสัมพันธ์ และต้นทุนที่บุคคลสูญเสียจากความสัมพันธ์ซึ่งเป็นผลทางลบ สรุปได้ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 โมเดลการผูกมัดกับคู่รัก

ดัดแปลงจาก Van Lange, P. A., Agnew, C. R., Harinck, F., & Steemers, G. E. M. (1997).

From game theory to real life: How social value orientation affects willingness to sacrifice in ongoing close relationships [Electronic version]. *Journal of Personality and Social Psychology*, 73, 1330-1344.

Wieselquist, Rusbult, Foster, และ Agnew (1999) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ของการผูกมัด พฤติกรรมที่สนับสนุนความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน และความไว้วางใจในความสัมพันธ์แบบใกล้ชิดพบว่า การพึงพาระหว่างคู่รักทำให้เกิดการผูกมัดที่แน่นอน ทำให้เกิดพฤติกรรมที่สนับสนุนความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน เมื่อคู่รักรับรู้พฤติกรรมที่สนับสนุนความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน จะรู้สึกไว้วางใจคู่ของตนและเพิ่มความไว้วางใจต่อกันมากขึ้น

Arriaga และ Agnew (2001) กล่าวว่า การผูกมัดเป็นการรักษาความสัมพันธ์ในความสัมพันธ์แบบโรแมนติกในระยะยาว ทำนายความยั่งยืนในความสัมพันธ์ และเป็นกลไกในการปรับตัวในความสัมพันธ์ การลดทางเลือกที่น่าดึงดูดใจ (Johnson & Rusbult, 1989) โดยการมี

ลักษณะเน้นความสัมพันธ์เป็นองค์ประกอบหลักของการผูกมัด รวมถึงแรงจูงใจที่จะช่วยเหลือ สนับสนุนสุขภาวะของคู่รัก ดังนั้น การกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์จะเพิ่มการผูกมัดได้มากขึ้น เพราะคนที่มีการผูกมัดสูงจะมีลักษณะพึ่งพาอาศัยกัน มีแนวโน้มที่จะรับรู้ว่าคุณรักเป็นส่วนหนึ่ง ที่สำคัญในชีวิตตน ให้ความรัก และช่วยเหลือคนรักในด้านต่าง ๆ (Agnew et al., 1998)

การวัดการผูกมัด

มาตรวัดการผูกมัดกับคู่รักสร้างขึ้นตามโครงสร้างของมาตร Relationship Questionnaires ของ Rusbult (1983) มี 6 องค์ประกอบคือ ความพึงพอใจ (satisfaction) คุณภาพของทางเลือก (alternative quality) และการลงทุน (investment) การได้รับรางวัล (rewards) การสูญเสีย (costs) และการผูกมัดกับคู่รัก (commitment) มีข้อกระทงจำนวน 12 ข้อ ต่อมา Rusbult, Martz, และ Agnew (1998) ได้พัฒนามาตรวัดโมเดลการผูกมัดกับคู่รัก (the Investment Model Scale) แบ่งเป็น 4 องค์ประกอบหลัก คือ ด้านความพึงพอใจ ด้านคุณภาพของตัวเลือก ด้านการลงทุน และด้านการผูกมัด โดยปรับแก้ไขจากมาตรวัดเดิม และมีการตรวจสอบความตรงและความเที่ยงของเครื่องมือที่ใช้วัดภาวะสันนิษฐานหลัก 4 ด้าน เมื่อวิเคราะห์องค์ประกอบพบว่า มาตรวัดการผูกมัดมีความตรงเชิงจำแนกอยู่ในเกณฑ์ดี ข้อกระทงแบ่งเป็น 2 ประเภทในมาตรย่อย ได้แก่ ข้อกระทงเฉพาะ (facet items) เป็นข้อกระทงเฉพาะของภาวะสันนิษฐานแต่ละด้าน เป็นมาตรประมาณค่าแบบลิเคิร์ต 4 ระดับ และข้อกระทงรวม (global items) ที่ใช้วัดภาวะสันนิษฐานโดยรวม เป็นมาตรประมาณค่าแบบลิเคิร์ต 9 ระดับ

บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง รูปแบบความรักแบบเล่นเกม และการผูกมัด

Foster และ Campbell (2005) พบว่า คนหลงตนเองจะไม่ยอมรับถึงเหตุผลที่คนรักจะไม่ผูกมัดกับตนและต้านทานสิ่งที่จะมาทำให้ตนเองสงสัยในการผูกมัดของคู่รักที่มีกับตน โดยให้ผู้ร่วมทดลองเขียนว่าทำไมคู่รักของตนจึงผูกมัดและไม่ผูกมัดกับตนอย่างละ 10 ข้อ งานวิจัยพบว่า คนที่หลงตนเองสูงนึกถึงเหตุผลทางลบได้น้อยเพราะรับรู้ว่าคุณดีกว่าผู้อื่น มั่นใจในตนเองสูง ต้านทานสิ่งที่จะมาลดคุณค่าของตนเองและผลป้อนกลับทางลบจากคู่รัก ซึ่งเป็นกลวิธีการกำกับตนเองเพื่อรักษาความรู้สึกเหนือกว่าและคุณค่าของตนเองไว้ (Morf & Rhodewalt, 2001)

บุคลิกภาพแบบหลงตนเองต้องการอำนาจสูง ชอบเปิดตัว ชอบแสดงออก (Campbell & Foster, 2007) ไม่ดึงดูดใจกับคนที่ต้องการความใกล้ชิด ไม่หวังใยผู้อื่น คิดว่าตนเองควรได้รับสิ่งที่ดีกว่าคนอื่น ๆ (Watson et al., 1984) ไม่มีความสัมพันธ์ทางจิตใจกับบุคคลอื่น คิดถึงแต่ความต้องการของตนแสวงหาผลประโยชน์จากความสัมพันธ์ (Foster, 2008) มองผลประโยชน์ที่จะได้รับแต่ไม่ต้องการจะตอบแทนอะไรกลับคืน คนหลงตนเองยังคำนึงถึงความสัมพันธ์ทางเพศมากกว่าความผูกพันใกล้ชิด งานวิจัยพบว่าคนหลงตนเองมีเพศสัมพันธ์กับคนหลายคน เพราะมีความพึงพอใจและลงทุนน้อยกว่าคนรัก มีทางเลือกมาก มีคนรักหลายคน เมื่อพบทางเลือกอื่นที่น่าดึงดูดใจกว่าจะละทิ้งความสัมพันธ์อย่างรวดเร็ว (Foster, Shrira, & Campbell, 2006) อย่างไรก็ตาม งานวิจัยพบว่าเพศไม่ได้กำกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแบบหลงตนเองและการผูกมัด (Foster et al., 2006)

Campbell และ Foster (2002) ใช้โมเดลการผูกมัดกับคู่รักวัดความสัมพันธ์ของคู่รัก นักศึกษาชาวอเมริกันกับบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง โดยได้ตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างความหลงตนเองและการผูกมัดในความสัมพันธ์พบว่า ความหลงตนเองมีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงทางลบกับการผูกมัด คนหลงตนเองจะพึงพอใจในความสัมพันธ์ลดลง ลงทุนต่ำ ไม่ค่อยใส่ใจและไม่ทุ่มเทในความสัมพันธ์กับคนรัก รับรู้และสนใจต่อทางเลือกอื่นสูง เพราะคนหลงตนเองจะมองหาการชื่นชมจากคนอื่น และคิดว่าตนดึงดูดใจจึงรับรู้ว่าคุณมีทางเลือกมากกว่า ช่วงเริ่มต้นความสัมพันธ์ คู่รักจะมองว่าคุณหลงตนเองดีพร้อมทุกด้าน แต่ต่อมากจะรับรู้มุมมองที่ไม่น่าปรารถนา คนหลงตนเองจึงเริ่มต้นความสัมพันธ์กับคนใหม่ที่ยังมองไม่เห็นข้อบกพร่องของตน ทำให้ไม่ผูกมัดกับคู่รัก และอาจมีความสัมพันธ์ทางเพศกับคนอื่นที่ไม่ใช่คู่ของตน คนหลงตนเองยังรายงานด้วยว่าตนเองขาดการผูกมัด (Foster, 2008) ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานข้อที่ 1 ในการศึกษาที่ 1 ว่า “บุคลิกภาพแบบหลงตนเองสามารถทำนายการผูกมัดในความสัมพันธ์ได้”

Foster (2008) กล่าวว่า การที่คนหลงตนเองมีการผูกมัดต่ำ เพราะคนหลงตนเองมีรูปแบบความรักแบบเล่นเกม (ludus) จึงมีแนวโน้มที่จะพึงพอใจในความสัมพันธ์ต่ำ ไม่ต้องการสร้างความผูกพันกับคู่รักอย่างลึกซึ้ง หลีกเลี่ยงการมีความใกล้ชิดกับคนรัก พอใจที่จะเปลี่ยนคนรักไปเรื่อย ๆ ทั้งยังไม่ต้องการให้ใครมาแสดงความหึงหวงหรือแสดงความเป็นเจ้าของ คนหลงตนเองจะรายงานความสัมพันธ์แบบชั่วคราว อีกทั้งการมีความรักแบบเล่นเกมยังเป็นการเพิ่มความหลงตนเองให้กับคนหลงตนเอง เพราะบุคคลยังคงรักษาความต้องการอำนาจ (need for power) และความเป็นอิสระ (need for autonomy) ในความสัมพันธ์ไว้ได้ (Campbell & Foster, 2007)

Le และ Gaines (2005) ศึกษาความหลงตนเองและความรักที่ไม่มีวุฒิภาวะในฐานะตัวแปรส่งผ่านระหว่างความเป็นปัจเจกบุคคลแนวตั้ง กล่าวคือ บุคคลที่ต้องการความโดดเด่น อำนาจ และสถานภาพสูง ชอบแข่งขัน เน้นตนเอง และความรักแบบเล่นเกมที่เน้นเติมเต็มความต้องการ และความปรารถนาของตน พบว่า ความเป็นปัจเจกบุคคลมีสหสัมพันธ์ทางบวกกับความหลงตนเอง และความหลงตนเองมีสหสัมพันธ์ทางบวกกับความรักแบบเล่นเกม อย่างไรก็ตาม เพศไม่ได้กำกับความสัมพันธ์ระหว่างปัจเจกบุคคลนิยมแนวตั้ง ความรักแบบเล่นเกม และบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง

งานวิจัยของ Campbell และคณะ (2002) ได้ผลการวิเคราะห์สหการถดถอยพบว่า บุคลิกภาพแบบหลงตนเองทำนายการผูกมัดได้ โดยมีความรักแบบเล่นเกมเป็นตัวแปรส่งผ่าน คนหลงตนเองมักชอบมีคู่รักหลายคนในเวลาเดียวกัน เห็นว่าตนมีทางเลือกมาก ถ้าต้องยุติความสัมพันธ์กับคนรักคนใดคนหนึ่งก็สามารถที่จะไปคบหากับคนรักคนอื่น ๆ ได้ทันที ไม่คบหากับใครจริงจัง และทุ่มเทให้กับความสัมพันธ์ในระดับต่ำ หลีกเลียงที่จะให้ความใกล้ชิดทางด้านจิตใจ

จากทฤษฎีและงานวิจัยที่ผ่านมา เมื่อพิจารณาบุคลิกภาพแบบหลงตนเองจะเห็นว่าการผูกมัดถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญและมีผลต่อความสัมพันธ์กับคนรัก คนหลงตนเองจะมีความรักแบบเล่นเกมและมีคุณสมบัติต่าง ๆ ที่นำไปสู่การผูกมัดในระดับต่ำ เพราะคนหลงตนเองขาดความเห็นอกเห็นใจไม่สนใจที่จะใกล้ชิดกับคู่รัก ทำให้ความสัมพันธ์กับคู่รักปัจจุบันไม่ราบรื่น จึงไม่ค่อยจะพึงพอใจในความสัมพันธ์แบบโรแมนติคได้นาน ซึ่งมาจากความจริงที่ว่า คนหลงตนเองมักจะมองหาคู่รักที่สมบูรณ์แบบหรือคู่รักในอุดมคติอยู่ตลอดเวลา ชอบพบปะคนใหม่ ๆ ซึ่งเป็นผลดีเพียงระยะแรกของความสัมพันธ์ จากนั้นความสัมพันธ์กับคู่รักจะจางหายไป การผูกมัดในระดับต่ำยังทำให้คู่รักลดความพึงพอใจในความสัมพันธ์ลง ยิ่งไปกว่านั้น คนหลงตนเองจะมองความรักเสมือนการเล่นเกม สนุกกับการทำให้คนรักรู้สึกไม่แน่ใจที่จะผูกมัดในความสัมพันธ์ไม่ค่อยสนใจคนรัก ซึ่งเป็นวิธีในการกำกับตนเองของคนหลงตนเอง ทั้งต่อรองและควบคุมคนรัก และใช้ความรักแบบเล่นเกมในการรักษาอำนาจของตน นำไปสู่สมมติฐานข้อที่ 2 ในการศึกษาที่ 1 ว่า “บุคลิกภาพแบบหลงตนเองสามารถทำนายการผูกมัดในความสัมพันธ์ โดยมีรูปแบบความรักแบบเล่นเกมเป็นตัวแปรส่งผ่าน”

ลักษณะนิสัยเน้นตนเองและลักษณะนิสัยเน้นความสัมพันธ์

Bakan (1966 อ้างถึงใน Uchronski, 2008) ได้ให้นิยามคำว่า “เน้นตนเอง” (agency) เพื่อบรรยายการดำรงอยู่ของบุคคลเป็นหน่วยที่แยกกัน และคำว่า “เน้นความสัมพันธ์” (communion) ในฐานะเป็นสมาชิกของกลุ่ม โดยแรงจูงใจของมนุษย์แบ่งได้เป็น 2 ประเภทคือ

1. ลักษณะเน้นตนเอง (Agentic orientation) เน้นเป้าหมายส่วนตัวและมุ่งที่คุณลักษณะต่าง ๆ เกี่ยวกับตนเอง เช่น ความทะเยอทะยาน การยืนหยัด ความมั่นใจ ความเป็นอิสระ และการเป็นตัวของตัวเอง การปกป้อง ไม่ฟังพาดใคร พยายามไปถึงเป้าหมายต่าง ๆ เพิ่มความรู้สึกถึงคุณค่าของตัวเอง (self-worth) แต่ลักษณะเน้นตนเองที่มากเกินไปทำให้กระหายอำนาจและความเหนือกว่า ก้าวร้าว หยาดคาย ปฏิเสธ แยกตัวออกห่าง กดขี่ข่มเหง เย็นชา ไม่มีน้ำใจ

2. ลักษณะเน้นความสัมพันธ์ (Communal orientation) เน้นการอยู่ร่วมกับคนอื่น เป็นส่วนหนึ่งของชุมชน สร้างความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับคนอื่น แสดงออกด้วยการร่วมรู้สึกและความเข้าใจ (Wiggins, 1979) และรวมคุณลักษณะต่าง ๆ เช่น การช่วยเหลือ การดูแล การเอาใจใส่ ร่วมมือ ใส่ใจผู้อื่น การมีคุณธรรม ลักษณะเน้นความสัมพันธ์ที่มากเกินไปจะทำให้เป็นคนพึ่งพาคนอื่น ขาดความเป็นตัวของตัวเอง อ่อนแอ เฉื่อยชา

มุมมองตามทฤษฎีวิวัฒนาการ ลักษณะเน้นความสัมพันธ์สำคัญในการดำรงชีวิตอยู่ เพราะความสัมพันธ์ทางสังคมเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับมนุษย์ กลุ่มทางสังคมจะแบ่งปันทรัพยากรและข้อมูล ความมั่นคงปลอดภัย ช่วยให้เอาชนะความเครียดและการคุกคาม (Baumeister & Leary, 1995) Bakan (1966 อ้างถึงใน Uchronski, 2008) ได้นำความหมายของแรงจูงใจในลักษณะเน้นตนเองและลักษณะเน้นความสัมพันธ์มาอธิบายลักษณะของความเป็นชายและหญิงว่ามีความแตกต่างกัน โดยลักษณะของความเป็นชาย (Masculinity) มีลักษณะพฤติกรรมที่เริ่มจากคุณลักษณะที่เกี่ยวกับตนเอง (agency) เป็นการกระทำที่ยึดตนเองเป็นหลัก แสดงออกถึงความสามารถในการปกป้องตนเอง (self-protection) กล้าแสดงออก (self-assertion) เป็นอิสระ (independent) มีอำนาจหรือมีอิทธิพลเหนือผู้อื่น (dominant) เป็นต้น ส่วนลักษณะความเป็นหญิง (femininity) จะมีพฤติกรรมที่แสดงถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับคนอื่น (communion) ได้แก่ การติดต่อ (contact) การเปิดเผย (openness) การเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน (union) ขาดการแบ่งแยก (lack of separations) ความเป็นมิตร (agreeableness) การยอมรับ (acceptance) และการช่วยเหลือผู้อื่น (helping) เป็นต้น

Bem (1974) กล่าวถึงลักษณะความเป็นชายว่าเป็นพฤติกรรมที่เน้นความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่ตนเองได้ตั้งไว้ (instrumental behavior) เช่น การกล้าแสดงออก ความเป็นผู้นำ

ความเชื่อมั่นในตนเอง ลักษณะความเป็นหญิงเป็นลักษณะพฤติกรรมที่เน้นการแสดงออกทางอารมณ์ (expressive behavior) เป็นผลดีต่อการอยู่ร่วมกับผู้อื่น เช่น การเอาใจใส่ การช่วยเหลือ การเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน กล่าวได้ว่า ลักษณะความเป็นชายและความเป็นหญิงอาจแบ่งได้จากพฤติกรรมที่ต่างกัน ลักษณะความเป็นหญิงเน้นที่การปฏิสัมพันธ์และความสามารถในการตอบสนองที่เหมาะสม แสดงออกทางอารมณ์ความรู้สึก ส่วนลักษณะความเป็นชายจะมีพฤติกรรมที่มุ่งความสำเร็จ มีเป้าหมายในชีวิต ฟุ้งตนเอง แข่งขัน อย่างไรก็ตาม ข้อค้นพบจากงานวิจัยต่อมาพบว่า เพศชายมีลักษณะเน้นความสัมพันธ์เพิ่มขึ้น เช่นเดียวกับเพศหญิงที่มีลักษณะเน้นตนเองเพิ่มขึ้นจากสถานภาพและบทบาททางสังคม (Auster & Ohm, 2000; Twenge, 1997, 2001, 2009)

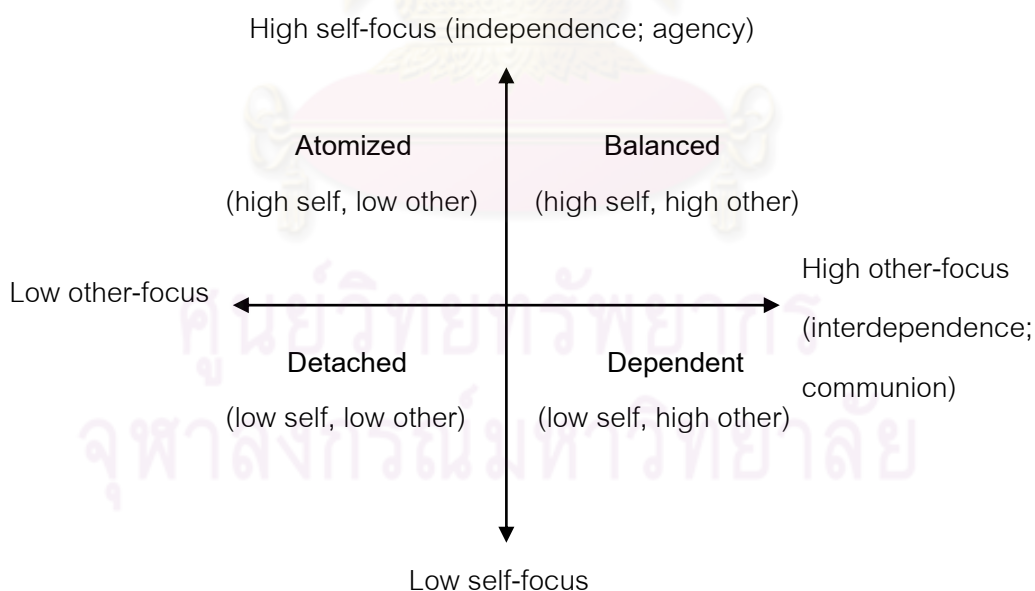
Helgeson (1994) เชื่อว่าความแตกต่างของบุคคลในลักษณะเน้นตนเองและเน้นความสัมพันธ์มีสาเหตุจากกระบวนการขัดเกลาทางสังคม (socialization) ของผู้ชายและผู้หญิง ผู้ชายจะเป็นอิสระ ฟุ้งตนเอง มุ่งความสำเร็จ ชอบผจญภัย กล้าเสี่ยง ส่วนผู้หญิงจะไวต่อความรู้สึก มุ่งความสัมพันธ์ ชอบช่วยเหลือ และดูแล นอกจากนี้ ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลพบว่า ลักษณะเน้นตนเองที่มากเกินไปจะทำให้บุคคลนั้นไม่สามารถพัฒนาความสัมพันธ์ที่ผูกมัดและยั่งยืนได้

อย่างไรก็ตาม นักวิจัยจำนวนหนึ่งเชื่อว่าลักษณะเน้นตนเองและเน้นความสัมพันธ์อาจได้รับอิทธิพลจากสถานการณ์ Moskowitz, Suh, และ Desaulniers (1994) พบว่าสถานการณ์สะท้อนบทบาทตามสถานภาพที่สำคัญมากกว่าบทบาททางเพศในการแสดงลักษณะเน้นตนเองและเน้นความสัมพันธ์ เพราะลักษณะดังกล่าวเป็นพื้นฐานของพฤติกรรมทางสังคม และเป็นการแสดงถึงอัตมโนทัศน์ของบุคคลที่ขึ้นอยู่กับมุมมองของตนเองและสถานการณ์ เช่น ในบริบทของการทำงาน บุคคลจะมีเป้าหมายที่เน้นตนเองโดยลักษณะเน้นตนเองได้รับอิทธิพลจากประสบการณ์ของความสำเร็จและความล้มเหลว มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเห็นคุณค่าในตนเอง แรงจูงใจ ความก้าวหน้าในอาชีพ และเป้าหมายมุ่งความสำเร็จ (Abele, 2003) และจะระบุลักษณะเน้นความสัมพันธ์ในบริบทความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิด โดยลักษณะเน้นความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางสังคมและความพึงพอใจในความสัมพันธ์ของคู่รักและคู่สมรส (Helgeson, 1994)

นอกจากนั้น วัฒนธรรมเป็นตัวแปรที่สำคัญในการทำความเข้าใจลักษณะนิสัยเน้นตนเองและเน้นความสัมพันธ์ เพราะวัฒนธรรมจะทำให้บุคคลมีมุมมองต่อตนเองและคนอื่นต่างกันไป (Triandis & Suh, 2002) Singelis (1994) มองว่า ในสังคมตะวันออก บุคคลจะมีความสัมพันธ์กับผู้อื่นในลักษณะของการพึ่งพาซึ่งกันและกัน (interdependent self-construal) ซึ่งเป็นการรวมเอาความคิด ความรู้สึก และการกระทำที่ให้ความสำคัญต่อความสัมพันธ์ของตนกับผู้อื่น แต่ในสังคม

ตะวันตก บุคคลจะมีความสัมพันธ์กับผู้อื่นในลักษณะพึ่งตนเอง (independent self-construal) ซึ่งเป็นการรับรู้ตนเองในลักษณะที่แยกออกจากบริบททางสังคมและมีสหสัมพันธ์ทางบวกกับความหลงตนเอง จากแนวคิดข้างต้นสรุปได้เป็น 2 ลักษณะ คือ การเน้นตนเอง (self-focus) และการเน้นคนอื่น (other-focus) งานวิจัยเกี่ยวกับปัจเจกบุคคลนิยมและคติรวมหมู่พบว่า คนในแต่ละวัฒนธรรมจะมีระดับการเน้นตนเองและเน้นคนอื่นที่ผันแปรไปตามแต่บุคคล (Markus & Kitayama, 1991)

Bakan (1966 อ้างถึงใน Konrath และคณะ 2009) กล่าวว่า ลักษณะเน้นตนเองและลักษณะเน้นความสัมพันธ์มีความต่อเนื่องเป็นสองทิศทาง และเป็นมิติที่แยกออกจากกัน หมายความว่า บุคคลหนึ่งสามารถมีลักษณะทั้งสองอย่างสูงทั้งคู่ ต่ำทั้งคู่ หรือลักษณะหนึ่งสูงและอีกลักษณะหนึ่งต่ำก็ได้ และเชื่อว่า บุคคลที่มีสุขภาพที่ดีจะมีลักษณะเน้นตนเองและเน้นความสัมพันธ์ในระดับที่สมดุลกัน (balanced) ดังภาพที่ 2 อย่างไรก็ตาม บุคลิกภาพแบบหลงตนเองมีลักษณะเน้นตนเองสูงและเน้นความสัมพันธ์ต่ำซึ่งไม่สมดุลกัน และมักจะเพิ่มคุณค่าให้ตนเองในลักษณะเน้นตนเอง เช่น อำนาจ เขาวนปีญญามากกว่าลักษณะนิสัยที่เน้นความสัมพันธ์ เช่น ความมีน้ำใจ (Paulhus & John, 1998)

ภาพที่ 2 รูปแบบการเน้นตนเองและเน้นความสัมพันธ์

ดัดแปลงจาก Konrath, S., Bushman, B. J., & Grove, T. (2009). Seeing my world in a million little pieces: Narcissism, self-construal, and cognitive-perceptual style [Electronic version].

Journal of Personality, 77, 1197-1228.

บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง ลักษณะนิสัยเน้นตนเอง และการผูกมัด

บุคลิกภาพแบบหลงตนเองและลักษณะนิสัยเน้นตนเองมีการกล่าวถึงมาตั้งแต่ Freud (1914, 1957 อ้างถึงใน Campbell, 1999) ที่เสนอทฤษฎีเกี่ยวกับบุคลิกภาพแบบหลงตนเองเป็นครั้งแรก โดยอธิบายการเปลี่ยนแปลงนี้ว่าเกิดจากสัญชาตญาณทางเพศและอิทธิพลของพ่อแม่ ทั้งนี้ Freud ได้กล่าวถึงลักษณะของคนไว้ 2 ประเภท ดังนี้

1. ลักษณะของคนที่มีความผูกพันกับผู้อื่น (anaclitic type) บุคคลประเภทนี้แสดงความรักต่อผู้อื่น มีรูปแบบของความรักที่มุ่งสู่ภายนอก เช่น มีการแสดงความรักต่อพ่อแม่ ครอบครัวและคู่สมรส เป็นต้น
2. ลักษณะของคนที่มีความหลงตนเอง (narcissistic type) บุคคลประเภทนี้แสดงความรักต่อตนเอง มีรูปแบบของความรักที่มุ่งเข้าสู่ภายในตนเองหรือการรักตนเอง แต่จะมีบุคคลอื่นเป็นที่รักเพียงเพื่อเป็นเครื่องแสดงออกว่าตนเองมีลักษณะดังนี้ คือ 1) ตัวเขาเองเป็นใคร 2) ตัวเขาเคยเป็นใคร 3) ตัวเขาอยากเป็นใคร และ 4) ใครเป็นส่วนหนึ่งของตัวเขา ซึ่งทั้งหมดแสดงให้เห็นว่าคนหลงตนเองเป็นบุคคลที่มุ่งตนเองและไม่มีความผูกพันกับผู้อื่น

Bradlee และ Emmons (1992) พบว่า คนหลงตนเองจะรายงานการเพิ่มระดับเน้นตนเอง การครอบงำ อำนาจ และการแข่งขัน มีมุมมองต่อตนเองทางบวกในด้านที่สะท้อนการเน้นตนเอง และไม่รายงานการมองตนเองในด้านที่สะท้อนการเน้นความสัมพันธ์ เช่น ความอบอุ่น ซบอวด แสดงตนและขาดอารมณ์ร่วม แสวงหาผลประโยชน์จากคนอื่น มุ่งสู่เป้าหมายของตนเอง และไม่ยอมรับว่าคนอื่นรู้สึกอย่างไร Campbell และ Foster (2007) มองว่าคนหลงตนเองจะยึดติดกับงาน ทรัพย์สิน ความคิด ธุรกิจ การแสวงหาความพึงพอใจ หลีกเลี่ยงความสัมพันธ์ใกล้ชิด มิตรภาพ ความรัก การผูกมัด ความผูกพัน การเสียสละตนให้ผู้อื่น

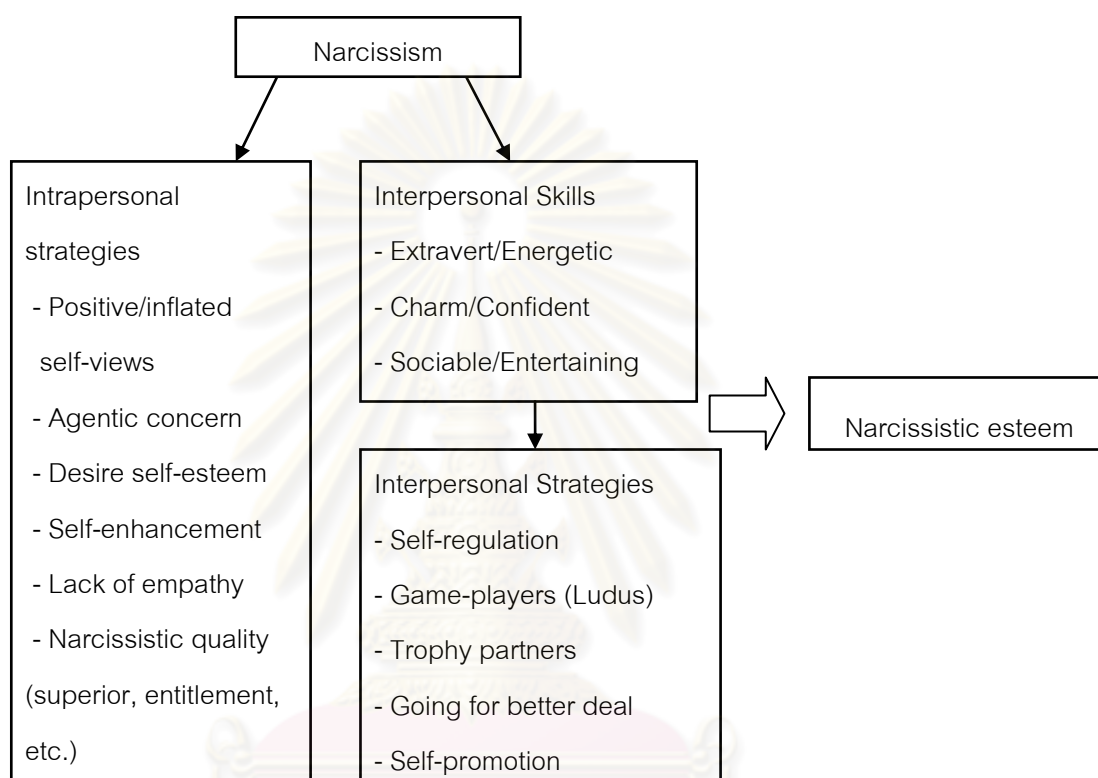
Campbell และคณะ (2006) อธิบายว่า ความยิ่งใหญ่ของคนหลงตนเองสัมพันธ์กับการเน้นตนเองและคำนึงถึงตนเองในระดับสูง เน้นการครอบงำทางสังคม อำนาจ ความมั่งคั่ง การเน้นความสัมพันธ์กับผู้อื่นในระดับต่ำ คนหลงตนเองเมื่อเน้นตนเองสูงจะสัมพันธ์กับเป้าหมายในชีวิต ความต้องการอำนาจ แสวงหาเอกลักษณ์เป็นศูนย์กลางของความสนใจ อ้างเครดิตเมื่อประสบความสำเร็จและทำลายความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล Buss และ Chiodo (1991) ศึกษาการแสดงพฤติกรรมที่ผู้ชายและผู้หญิงแสดงออกพบว่า ผู้ชายจะแสดงความหลงตนเองแบบขาดอารมณ์ร่วม ผู้หญิงจะแสดงความหลงตนเองทางกายภาพ เช่น เสื้อผ้า ทำท่าง การแต่งหน้า การปรากฏตัว

Gabriel และคณะ (1994) กล่าวว่า คนหลงตนเองสูงจะมองตนเองทางบวกในลักษณะเน้นตนเองในระดับสูง (agentic domains) เช่น ความดึงดูดใจ สติปัญญา แต่ไม่เกี่ยวกับลักษณะ

ทางบวก และมีทักษะระหว่างบุคคล เช่น มีความมั่นใจทางสังคม เปิดตัว มีเสน่ห์ มีกลวิธีระหว่างบุคคล เช่น การมีความรักแบบเล่นเกม แสวงหาคู่รักที่ดึงดูดใจ การส่งเสริมตนเอง ซึ่งคุณลักษณะต่าง ๆ ล้วนมีอิทธิพลซึ่งกันและกันการกระตุ้นองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งจะมีผลต่อองค์ประกอบอื่น ๆ และนำไปสู่การเห็นคุณค่าในตนเองของคนหลงตนเอง สรุปได้ดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 โมเดลการเน้นตนเองของบุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง

ดัดแปลงจาก Campbell, W. K., & Foster, J. D. (2007). The narcissistic self: Background, an extended agency model, and ongoing controversies. In C. Sedikides & S. Spencer (Eds.), *Frontiers in social psychology: The self*. Philadelphia: Psychology Press. Retrieved May 15, 2009, from <http://www.joshuadfoster.com/campbellfoster2007chap.pdf>

โมเดลเน้นตนเองของบุคลิกภาพแบบหลงตนเองนี้พัฒนามาจากโมเดลเกี่ยวกับบุคลิกภาพแบบหลงตนเองหลายโมเดล ได้แก่ Self-orientation model (Campbell, 1999) เป็นโมเดลที่เน้นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล โดยคนหลงตนเองจะคบหากับคนที่ชื่นชมตนและมีคุณสมบัติทางบวกเพื่อเพิ่มการเห็นคุณค่าในตนเอง Self-regulatory processing model (Morf & Rhodewalt, 2001) เป็นโมเดลที่เน้นการกำกับตนเอง Minimalist model (Paulhus, 2001) เป็น

โมเดลที่เน้นโครงสร้างของคนหลงตนเองที่มีผลต่อความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น (ลักษณะเน้นตนเองสูงและเน้นความสัมพันธ์ต่ำ) Addiction model of narcissism (Baumeister & Vohs, 2001) เป็นโมเดลที่เน้นว่าคนหลงตนเองจะยึดติดกับการเพิ่มอัตราของตนตลอดเวลา สร้างความชื่นชมและความภูมิใจในตนเอง โดยลักษณะพื้นฐานของบุคลิกภาพแบบหลงตนเองมีดังนี้

1. เน้นตนเองมากกว่าเน้นความสัมพันธ์
2. มีการเพิ่มคุณค่าให้ตนเอง
3. มีการกำกับตนเอง
4. มีความรู้สึกที่สมควรจะได้รับมากกว่าที่เป็นอยู่
5. มีมุมมองทางบวกต่อตนเองในหลาย ๆ มิติ

กล่าวได้ว่า ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองจะผูกมัดต่ำ สนใจทางเลือกอื่น ไม่ซื่อสัตย์ ใช้รูปแบบความรักแบบเล่นเกม แม้จะมีลักษณะเน้นตนเองทางบวก เช่น มั่นใจในตัวเอง เปิดตัวและกระตือรือร้น แต่ลักษณะนิสัยเน้นตนเองของคนหลงตนเองทำให้เป็นคนรักที่น่าพึงพอใจในระยะสั้น ไม่ใช่ในระยะยาว เพราะคนหลงตนเองขาดคุณลักษณะที่เน้นความสัมพันธ์ ดังนั้นวิธีเดียวที่จะทำให้คนหลงตนเองผูกมัดกับคนรักเพิ่มขึ้น คือ การกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์

บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง การกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ และการผูกมัด

ลักษณะเน้นความสัมพันธ์เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในความสัมพันธ์ที่มั่นคง (Baumeister & Leary, 1995) และเป็นปัจจัยที่สำคัญในการเพิ่มการสนับสนุนทางสังคมและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่น่าพึงพอใจ แม้ว่าลักษณะเน้นตนเองหรือเน้นความสัมพันธ์ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ ความคาดหวัง บรรทัดฐานทางสังคม (Cross & Madson, 1997) และได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรม (Markus & Kitayama, 1991) กล่าวคือ ในสังคมตะวันตก ผู้คนจะเน้นความสามารถ การพึ่งตนเอง ความอิสระ ตรงกันข้ามกับสังคมตะวันออก ในวัฒนธรรมคตริวมหมู่ เน้นความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับบุคคลอื่น งานวิจัยพบว่า บุคลิกภาพแบบหลงตนเองมีสหสัมพันธ์ทางบวกกับการมีความสัมพันธ์กับคนอื่นในลักษณะพึ่งตนเองและมีสหสัมพันธ์ทางลบกับการมีความสัมพันธ์กับผู้อื่นที่มีลักษณะพึ่งพาซึ่งกันและกัน (Konrath et al., 2009)

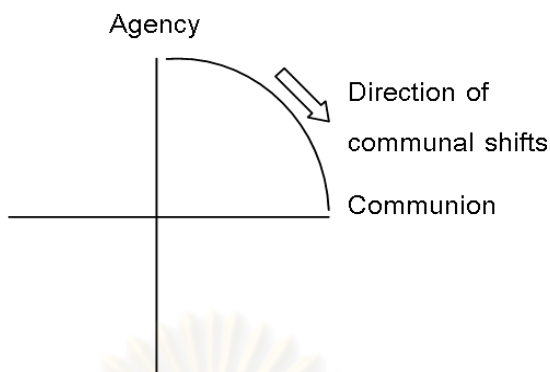
ลักษณะเน้นความสัมพันธ์เป็นองค์ประกอบหลักของการผูกมัด รวมทั้งแรงจูงใจที่จะให้ความช่วยเหลือ การสนับสนุน และความหวังใยสุขภาพของคู่รัก บุคคลที่มีการผูกมัดในระดับสูงจะมีการพึ่งพาซึ่งกันและกัน อาจรวมถึงการใช้สรรพนามแทนตนเองและคนรักว่า “เรา” และมีแนวโน้มที่จะรับรู้ว่าคุณรักเป็นศูนย์กลางของชีวิต (Agnew et al., 1998)

ดังนั้น การกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์จึงเป็นการใช้เทคนิคเพื่อกระตุ้นความคิดโดยใช้สิ่งเร้าจากการใช้ภาพ คำ ความคิดรวบยอด เพื่อกระตุ้นความจำ ความคิด รวมทั้งทำให้เกิดแรงจูงใจที่จะกระทำพฤติกรรมตามมา การกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ในระยะเวลาที่เหมาะสมจะมีผลต่อการผูกมัดในความสัมพันธ์ของคู่รัก

งานวิจัยของ Finkel และคณะ (2009) กล่าวถึง การกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ (Communal activation) ว่าเป็นกระบวนการซึ่งสถานการณ์ระหว่างบุคคลหรือสภาพแวดล้อมกระตุ้นให้เกิดความคิดหรือแรงจูงใจแบบเน้นความสัมพันธ์ซึ่งอาจกระทำได้หลายวิธี เช่น การแทรกแซงผู้เข้าร่วมการทดลองเพื่อสร้างการร่วมรู้สึก การแนะนำถึงความสัมพันธ์ที่เป็นหนึ่งเดียวกันระหว่างคนสองคน การจัดกระทำเช่นนี้พบว่า ทำให้คนหลงตนเองก้าวร้าวน้อยลง (Konrath, Bushman, & Campbell, 2006)

การกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ เป็นกระบวนการซึ่งนำทางปัญญาเพื่อเพิ่มมโนทัศน์ต่าง ๆ เช่น การช่วยเหลือ การดูแล และการรับรู้ว่าคุณรักแสดงลักษณะต่าง ๆ เช่น ความอบอุ่น การดูแล บุคลิกภาพแบบหลงตนเองสัมพันธ์กับการมองตนเองแง่บวกในลักษณะเน้นตนเอง เช่น สติปัญญา จึงขาดการติดต่อกับบุคคลอื่นอย่างใกล้ชิด (Watson, Grisham, Trotter, & Biderman, 1984) เป็นไปได้ว่าปัจจัยสำคัญที่ทำให้คนหลงตนเองไม่ผูกมัดคือ การขาดลักษณะการเน้นความสัมพันธ์ เพราะลักษณะเน้นความสัมพันธ์จะกระตุ้นเป้าหมายเน้นความสัมพันธ์ เช่น การร่วมมือ การใส่ใจคนอื่น ความอบอุ่น และเพิ่มการรับรู้ตนเองในลักษณะนิสัยเน้นความสัมพันธ์ เช่น การคิดถึงความสัมพันธ์ที่บุคคลได้รับความรักและการยอมรับจากบุคคลอื่น (Bartz & Lydon, 2004)

Campbell และคณะ (2006) กล่าวว่า คนหลงตนเองจะมีระดับการผูกมัดต่ำกว่าคนไม่หลงตนเอง เมื่อถูกกระตุ้นด้วยลักษณะเน้นความสัมพันธ์ในระดับที่ต่ำจะได้ผลไม่แตกต่างจากคนที่ไม่หลงตนเอง แต่จะแตกต่างกันต่อเมื่อกระตุ้นด้วยลักษณะเน้นความสัมพันธ์ในระดับสูง การกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์จึงมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงลักษณะเน้นตนเองของคนหลงตนเอง คนหลงตนเองจะกลายเป็นคนรักที่ดีขึ้นได้ ถ้ามีการเปลี่ยนแปลงลักษณะเน้นตนเองที่มุ่งแสวงหาเป้าหมายเกี่ยวกับสถานภาพ การครอบงำ อำนาจ ความเป็นอิสระ มาเป็นเป้าหมายที่มีลักษณะเน้นความสัมพันธ์ เช่น การใส่ใจ ความใกล้ชิดทางอารมณ์ (Campbell et al., 2006) ดังนั้น การพัฒนาความสัมพันธ์ของคนหลงตนเองให้ดีขึ้น จึงจำเป็นต้องดึงเอาลักษณะเน้นความสัมพันธ์ที่อยู่ในตัวของคนหลงตนเองออกมาให้มากที่สุด เคลื่อนจากลักษณะเน้นตนเองสู่ลักษณะเน้นความสัมพันธ์ (Aron, Aron, Tudor, & Nelson, 1991) ดังภาพที่ 4

ภาพที่ 4 การเปลี่ยนแปลงของบุคลิกภาพแบบหลงตนเองจากลักษณะเน้นตนเองสู่ลักษณะเน้นความสัมพันธ์

ดัดแปลงจาก Campbell, W. K., Brunell, A. B., & Finkel, E. J. (2006). Narcissism, interpersonal self-regulation, and romantic relationships: An agency model approach. In E. J. Finkel & K. D. Vohs (Eds.), *Self and relationship: Connecting intrapersonal and interpersonal processes*. New York: Guilford Press. Retrieved May 15, 2009, from <http://www.google.com/books>

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Finkel และคณะ (2009) เป็นงานวิจัยแรกที่ยพยายามหาวิธีการที่จะทำให้คนหลงตนเองหันมาผูกมัดกับคนรักมากขึ้น โดยการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ (communal activation) แบ่งเป็น 3 การศึกษาที่แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ในเงื่อนไขที่ถูกกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ คนหลงตนเองจะผูกมัดกับคนรักมากขึ้น โดยมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแบบหลงตนเองและการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ต่อคะแนนการผูกมัดของผู้ร่วมการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในการศึกษาที่ 1 ให้ผู้ร่วมการทดลองที่เป็นนักศึกษาที่มีคูรักใช้โปรแกรมการทดสอบทางคอมพิวเตอร์ และในช่วงพักแต่ละรอบจะมีภาพมาแทรกช่วงสั้น ๆ (subliminal priming) เป็นเวลา 35 มิลลิวินาที เพื่อกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ในระดับจิตใต้สำนึก ภาพในเงื่อนไขที่กระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ เช่น ภาพผู้หญิงอุ้มลูก คุณตาช่วยเข็นรถให้คุณยาย ภาพคนช่วยเหลือเด็ก ส่วนภาพในเงื่อนไขควบคุม เป็นภาพกลาง ๆ เช่น ต้นไม้ รถยนต์ โทรศัพท์ จากนั้นให้ผู้ร่วมการทดลองประเมินการผูกมัดของตนจากคำคุณลักษณะที่เกี่ยวกับการผูกมัดจำนวน 10 คำ ได้แก่ ผูกมัด อุทิศ เสียสละ ผูกพัน ซื่อสัตย์ จงรักภักดี การได้รัก การใส่ใจ ทุ่มเทไว้ใจ และคำอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องจากหน้าจอคอมพิวเตอร์ โดยให้กดว่าคุณลักษณะนั้น ๆ ตรงกับ

ตนหรือไม่ตรงกับคุณลักษณะของตน ใช้ระยะเวลา 5-10 นาที ทั้งนี้ การคำนวณคะแนนขึ้นอยู่กับจำนวนข้อที่ตอบว่าคุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการผูกมัดตรงกับตัวผู้ร่วมการทดลอง

การศึกษาที่ 2 เป็นการศึกษาระยะยาวโดยให้ผู้สมรสประเมินคุณลักษณะเน้นตนเองและเน้นความสัมพันธ์ของคนรัก และทำมาตราวัดการผูกมัด 2 ครั้งโดยมีระยะเวลาห่างกัน 4 เดือน ในการศึกษาที่ 3 ให้คู่รักที่ผูกมัดมีการปฏิสัมพันธ์กันและพูดคุยกันถึงเป้าหมายในอนาคตของแต่ละคน จากนั้นให้ผู้ร่วมการทดลองประเมินการสนทนาจากวิดีโอที่บันทึกถึงระดับการแสดงลักษณะเน้นความสัมพันธ์และการผูกมัด

Finkel และคณะ (2009) กล่าวว่า เมื่อกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ ทั้งคนที่หลงตนเองสูงและหลงตนเองต่ำจะได้รับผลจากการกระตุ้นมากกว่าผู้ที่อยู่ในเงื่อนไขไม่ได้กระตุ้น ลักษณะเน้นความสัมพันธ์ เพราะการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ ทำให้ผู้ร่วมการทดลองถูกกระตุ้นความคิด แรงจูงใจให้นึกถึงเป้าหมายของความสัมพันธ์ มีความรู้สึกที่ต้องการสานความสัมพันธ์กับคนรัก และตระหนักถึงความสำคัญของความรักและการมีความสัมพันธ์ร่วมกับผู้อื่น และเมื่อวิเคราะห์สถิติพบว่าไม่มีความแตกต่างระหว่างเพศ

ทั้งนี้ งานวิจัยข้างต้นเป็นงานที่ศึกษาวิธีการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์กับผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองในสังคมตะวันตก ผู้วิจัยจึงได้ศึกษานำร่องเพื่อศึกษาถึงความเป็นไปได้ขั้นตอนการวิจัย และวิธีการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ เพื่อนำมาพัฒนาเป็นสมมติฐานการวิจัย กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่มีคนรักและคบกันมาไม่ต่ำกว่า 3 เดือน จำนวน 104 คน ขั้นตอนในการศึกษานำร่อง ผู้วิจัยสุ่มผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูงและต่ำเข้าเงื่อนไขได้รับหรือไม่ได้รับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ และให้ทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัย (implicit association test) ในการจัดประเภทคำเป้าหมายที่เกี่ยวข้องหรือไม่เกี่ยวข้องกับตนเอง (ฉัน-ไม่ใช่ฉัน) กับคำที่แสดงคุณลักษณะเน้นตนเองหรือเน้นความสัมพันธ์ (มุ่งตนเอง-มุ่งความสัมพันธ์) ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ จากนั้นเข้าสู่เงื่อนไขได้รับหรือไม่ได้รับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ และทำไปงานในเงื่อนไขที่ตนได้รับ ตรวจสอบการจัดกระทำและตอบมาตราวัดการผูกมัดกับคนรักเช่นเดียวกับการทดลองจริง

ผลการวิเคราะห์ค่ามัชฌิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการผูกมัดกับคู่รัก จำแนกตามบุคลิกภาพแบบหลงตนเองและเงื่อนไขการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1

มัชฌิมเลขคณิต (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของการผูกมัด (คะแนนจากมาตรวัดการผูกมัดกับคู่รัก) จำแนกตามบุคลิกภาพแบบหลงตนเองและการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์

บุคลิกภาพแบบ หลงตนเอง	เงื่อนไขที่ได้รับ						รวม		
	ได้รับการกระตุ้น			ไม่ได้รับการกระตุ้น					
	n	M	SD	n	M	SD	n	M	SD
คนหลงตนเองสูง	25	3.61	0.28	26	3.35	0.36	51	3.35	0.36
คนหลงตนเองต่ำ	27	3.42	0.21	26	3.40	0.26	53	3.47	0.35
รวม	52	3.51	0.26	52	3.38	0.31	104	3.44	0.29

การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางพบว่า บุคลิกภาพแบบหลงตนเองและเงื่อนไขการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์มีปฏิสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ, $F(1, 100) = 4.19, p < .05$ สอดคล้องกับการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมา ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานข้อที่ 1 ในการศึกษาที่ 2 ว่า “บุคลิกภาพแบบหลงตนเองมีปฏิสัมพันธ์กับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ต่อการผูกมัดของคู่รัก”

จากนั้นทดสอบคะแนนการผูกมัดกับคู่รักด้วยวิธีการเปรียบเทียบต่าง เมื่อเปรียบเทียบผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูงพบว่า ผู้ที่ได้รับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์มีการผูกมัด ($M = 3.61, SD = 0.28$) มากกว่าผู้ที่ไม่ได้รับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ ($M = 3.35, SD = 0.36$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ, $F(1, 100) = 6.15, p < .05$ ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานวิจัยข้อที่ 2 ว่า “สำหรับผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูง การกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ทำให้เกิดการผูกมัดมากกว่าการไม่ได้รับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์”

อย่างไรก็ตาม เมื่อเปรียบเทียบคะแนนจากมาตรวัดการผูกมัดกับคู่รักของผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองต่ำ ในเงื่อนไขกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์และเงื่อนไขไม่กระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์พบว่า ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองต่ำ การกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ ($M = 3.42, SD = 0.21$) ไม่ได้ทำให้มีคะแนนการผูกมัดมากกว่าการไม่กระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ ($M = 3.40, SD = 0.26$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ, $F(1, 100) = .047, ns$ จึงเป็นแนวทางในการตั้งสมมติฐานวิจัยข้อที่ 3 ว่า “สำหรับผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองต่ำ การกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์และการไม่กระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์มีการผูกมัดไม่แตกต่างกัน”

งานวิจัยของ Finkel และคณะ (2009) พบว่า คนที่หลงตนเองจะมีลักษณะเน้นความสัมพันธ์ในระดับต่ำกว่าบุคคลที่ไม่หลงตนเองทั้งจากการรายงานตนเอง (Campbell & Foster, 2007) และคะแนนการทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัย (Campbell, Bosson, Goheen, Lahey, & Kernis, 2007) แสดงให้เห็นว่า การกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์จะไม่มีผลมากในคนที่ไม่หลงตนเองซึ่งมีความรักและให้ความสำคัญกับคนรัก แต่จะมีผลอย่างมากกับบุคคลที่บุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูง เพราะเมื่อถูกกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ ทำให้คนหลงตนเองต้องพยายามดึงเอาลักษณะเน้นความสัมพันธ์ที่ตนไม่ค่อยจะมีออกมา เพราะปกติคนหลงตนเองจะมีความสัมพันธ์แบบชั่วคราว ไม่ต้องการการผูกมัด แตกต่างจากคนหลงตนเองต่ำที่มีการวางเป้าหมายในความสัมพันธ์ร่วมกันและต้องการจะผูกมัดกับคนรัก คนหลงตนเองสูงจึงได้รับอิทธิพลจากการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์มากกว่าบุคคลที่ไม่หลงตนเอง สอดคล้องกับผลการศึกษานำร่อง เมื่อเปรียบเทียบคะแนนจากมาตรวัดการผูกมัดกับคู่รักของผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูงและต่ำในเงื่อนไขกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์พบว่า ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูงมีการผูกมัดกับคู่รัก ($M = 3.61, SD = 0.28$) มากกว่าผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองต่ำ ($M = 3.42, SD = 0.21$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ, $F(1,100) = 13.11, p < .001$ จึงนำไปสู่สมมติฐานงานวิจัยข้อ 4 ที่ว่า “เมื่อได้รับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูงมีการผูกมัดมากกว่าผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองต่ำ”

Finkel และคณะ (2009) พบเพิ่มเติมว่า เมื่อไม่ได้รับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์หรือได้รับการกระตุ้นในระดับต่ำ ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูงจะมีการผูกมัดต่ำกว่าผู้ที่หลงตนเองต่ำ เพราะคนหลงตนเองไม่ผูกมัดกับคู่รัก หมกมุ่นอยู่กับตนเอง เห็นตนเองเหนือกว่าคนรัก ไม่ต้องการรักษาความสัมพันธ์ในระยะยาว ขาดความผูกพันใกล้ชิด ประเมินแรงจูงใจของตนว่า จะได้รับหรือสูญเสียจากความสัมพันธ์ จึงผูกมัดน้อยกว่าคนหลงตนเองต่ำที่มีความสัมพันธ์ทางจิตใจ ห่วงใยและคำนึงถึงสุขภาวะของคนรัก ต้องการรักษาสัมพันธภาพกับคนรัก อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษานำร่องกลับพบว่า เมื่อเปรียบเทียบคะแนนจากมาตรวัดการผูกมัดกับคู่รักของผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูงและต่ำในเงื่อนไขไม่กระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองต่ำ ($M = 3.40, SD = 0.26$) และผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูง ($M = 3.35, SD = 0.36$) มีการผูกมัดกับคู่รักแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ, $F(1,100) = .543, ns$ ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานข้อที่ 5 ตามการศึกษานำร่องว่า “เมื่อไม่ได้รับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูงมีการผูกมัดไม่แตกต่างจากผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองต่ำ”

นอกจากนี้ เมื่อคนหลงตนเองมีการเปลี่ยนแปลงจากลักษณะนิสัยเน้นตนเองมาเป็นลักษณะนิสัยเน้นความสัมพันธ์ได้มากขึ้น จะรู้สึกว่าคู่รักทำให้ตนเองเน้นความสัมพันธ์มากขึ้น และต้องการผูกมัดกับคนรัก รวมทั้งลดความสนใจในทางเลือกอื่น ๆ ลงได้ (Campbell et al., 2006) ทำให้เกิดความพึงพอใจในความสัมพันธ์ของตนกับคนรัก (Aron et al., 1991) และผู้วิจัยได้ตั้งข้อสังเกตเพิ่มเติมว่า การกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์จะมีผลต่อการผูกมัดกับคนรักมากกว่าการลดระดับการเน้นตนเองของบุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง เนื่องจากลักษณะเน้นตนเองบางประการอาจไม่ได้เกี่ยวกับการทำลายความสัมพันธ์แบบโรแมนติคโดยตรง แต่เป็นผลดีต่อความตั้งใจในการเริ่มต้นความสัมพันธ์ เช่น การชอบเปิดตัว การชอบสังคัม แต่การขาดลักษณะเน้นความสัมพันธ์ต่างหากที่จะมีผลต่อการผูกมัดในความสัมพันธ์กับคนรักอย่างมาก ดังนั้น การกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์จึงเป็นกุญแจสำคัญที่จะทำให้คนหลงตนเองเพิ่มความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมที่ทำให้เกิดการผูกมัดกับคนรักและรักษาความสัมพันธ์ให้ยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแบบหลงตนเองกับการผูกมัดของคู่รัก โดยมียรูปแบบความรักแบบเล่นเกมเป็นตัวแปรส่งผ่าน
2. ศึกษาวิธีการกระตุ้นให้บุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองมีการผูกมัดต่อคู่รักเพิ่มขึ้นด้วยการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์

ขอบเขตของการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ของบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง รูปแบบความรักแบบเล่นเกมและการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ต่อการผูกมัดของคู่รัก แบ่งเป็น 2 การศึกษา การศึกษาที่ 1 เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างเป็นบุคคลทั่วไปที่มีอายุระหว่าง 18-35 ปี มีคนรักและมีความรักกับเพศตรงกันข้าม ยังไม่ได้สมรส มีระยะเวลาในการคบหาไม่ต่ำกว่า 3 เดือน เป็นนิสิต นักศึกษา และบุคคลวัยทำงานจากอาชีพต่าง ๆ การศึกษาที่ 2 เป็นการศึกษาเชิงทดลอง เพื่อศึกษาผลของการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ต่อการผูกมัดตนเองของคู่รักของบุคคลที่มี บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่มีคนรักและมีความรักกับเพศตรงกันข้าม มีระยะเวลาในการคบหาไม่ต่ำกว่า 3 เดือน

เหตุผลที่เลือกกลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้ เนื่องจากเป็นบุคคลที่อยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนปลาย ซึ่งเป็นวัยที่พร้อมจะมีความรักและมีความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศ หาแนวทางชีวิตที่ตนเองต้องการ และเริ่มแสวงหาคู่ครอง และรับรู้ถึงความสำคัญของความรักในฐานะที่เป็นพื้นฐานของการแต่งงาน (Simpson, Campbell, & Berscheid, 1986) ขณะที่วัยผู้ใหญ่ตอนต้น บุคคลจะจริงจังกับการเลือกคู่มากขึ้นตามวุฒิภาวะ มีความมั่นคงทางจิตใจมากขึ้น และต้องการผูกมัดกับคนรัก

ตัวแปรในการวิจัย

การศึกษาที่ 1

ตัวแปรอิสระ

บุคลิกภาพแบบหลงตนเองเป็นตัวแปรอิสระและเป็นตัวแปรแฝงภายนอก ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 8 ตัวแปร คือ ด้านอำนาจหน้าที่ (AU) ด้านความเหนือกว่า (SUP) ด้านความสามารถในการพึ่งตนเอง (SUF) ด้านการแสวงหาผลประโยชน์ (EXP) ด้านการสมควรได้มากกว่าที่เป็นอยู่ (ENT) ด้านการชอบแสดงออก (EXH) ด้านทะนงตน (VA) และด้านการหัวนไหวมากกว่าปกติ (HY)

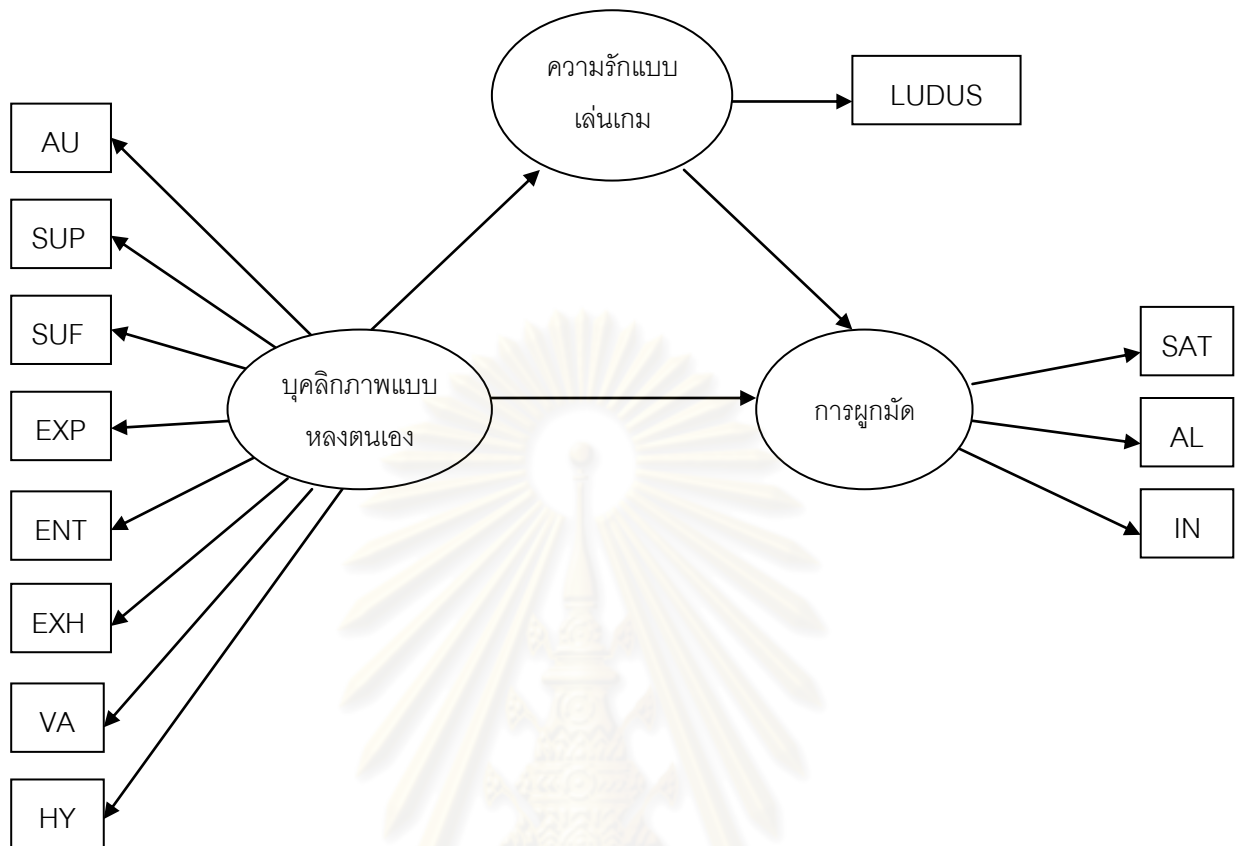
ตัวแปรส่งผ่าน

ความรักแบบเล่นเกมเป็นตัวแปรส่งผ่านและเป็นตัวแปรแฝงภายใน แสดงรูปแบบความรักรูปแบบหนึ่ง ตัวแปรสังเกตได้ คือ ความรักแบบเล่นเกม (LUDUS)

ตัวแปรตาม

การผูกมัดกับคู่รักเป็นตัวแปรตามและเป็นตัวแปรแฝงภายใน ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปร คือ ด้านความพึงพอใจ (SAT) ด้านคุณภาพของทางเลือก (AL) และด้านการลงทุน (IN)

โมเดลตามสมมติฐานข้อ 1 และ 2 แสดงได้ดังภาพที่ 5

ภาพที่ 5 โมเดลการผูกมัด

การศึกษาที่ 2

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ บุคลิกภาพแบบหลงตนเองและการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์

บุคลิกภาพแบบหลงตนเองแบ่งออกเป็น 2 ระดับ ได้แก่

1. บุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูง
2. บุคลิกภาพแบบหลงตนเองต่ำ

การกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ แบ่งออกเป็น 2 ระดับ ได้แก่

1. ได้รับการกระตุ้น
2. ไม่ได้รับการกระตุ้น

ตัวแปรตาม ได้แก่ การผูกมัดกับคู่อรัก แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่

1. ความพึงพอใจ
2. คุณภาพของทางเลือก
3. การลงทุน

สมมติฐานการวิจัย

จากแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และผลการศึกษานำร่อง ผู้วิจัยขอตั้งสมมติฐานดังต่อไปนี้

การศึกษาที่ 1

1. บุคลิกภาพแบบหลงตนเองสามารถทำนายการผูกมัดในความสัมพันธ์ได้
2. บุคลิกภาพแบบหลงตนเองสามารถทำนายการผูกมัดในความสัมพันธ์ โดยมีรูปแบบความรักแบบเล่นเกมเป็นตัวแปรส่งผ่าน

การศึกษาที่ 2

1. บุคลิกภาพแบบหลงตนเองมีปฏิสัมพันธ์กับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ต่อการผูกมัดของคู่รัก
2. สำหรับผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูง การกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ทำให้เกิดการผูกมัดมากกว่าการไม่ได้รับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์
3. สำหรับผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองต่ำ การกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์และการไม่กระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์มีการผูกมัดไม่แตกต่างกัน
4. เมื่อได้รับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูงมีการผูกมัดมากกว่าผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองต่ำ
5. เมื่อไม่ได้รับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูงมีการผูกมัดไม่แตกต่างจากผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองต่ำ

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่มองตนเองในแง่บวกเกินจริง คิดว่าตนมีความสามารถเหนือกว่าผู้อื่น รักตนเอง ลุ่มหลงกับภาพลักษณ์ ชอบเป็นที่สนใจและต้องการอำนาจ ชื่อเสียง คำชมจากผู้อื่น ใช้ความสัมพันธ์เป็นเครื่องมือเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ตามที่ตนต้องการ ไม่สนใจความรู้สึกของผู้อื่น หากคนหลงตนเองมีคู่รักมักจะคิดว่าตนเองนั้นมีคุณค่ามากและมีทางเลือกอื่นที่ดีกว่า ไม่จริงจังกับใคร กลัวการถูกปฏิเสธ และรู้สึกเจ็บปวดหากถูกวิจารณ์ในทางลบ

ในงานวิจัยนี้ บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง หมายถึง คะแนนที่ได้จากการตอบมาตราวัด บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง เป็นข้อกระทงทางบวกทั้งหมด จำนวน 48 ข้อ ประกอบด้วย องค์ประกอบทั้งหมด 8 ด้าน ด้านละ 6 ข้อ ได้แก่ การแสวงหาอำนาจ ความสามารถในการพึ่งตนเอง ความเหนือกว่า การชอบแสดงออก การแสวงหาผลประโยชน์ ความทะนงตน ความต้องการได้มากกว่าที่เป็นอยู่ และการหวั่นไหวมากกว่าปกติ โดยให้ผู้ตอบประเมินบนมาตราประมาณค่าแบบลิเคิร์ต 5 ช่วง ตั้งแต่ 1 คือ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จนถึง 5 คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ในการศึกษาที่ 2 แบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูงเป็นผู้ที่ตอบมาตราวัดบุคลิกภาพแบบหลงตนเองที่มีคะแนนสูงกว่าหรือเท่ากับเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 73 ของผู้ตอบทั้งหมด และผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองต่ำเป็นผู้ที่ตอบมาตราวัดบุคลิกภาพแบบหลงตนเองที่มีคะแนนต่ำกว่าหรือเท่ากับเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 27 ของผู้ตอบทั้งหมด

รูปแบบความรัก หมายถึง เจตคติเกี่ยวกับความรักของบุคคลที่ส่งผลให้บุคคลรู้สึกและประพฤติกับคนรักในความสัมพันธ์แบบโรแมนติก แบ่งได้เป็น 6 ประเภท ดังนี้

1. ความรักแบบเสน่ห์หา (Eros) หมายถึง ความรักที่ต้องการความผูกพันทางร่างกายและอารมณ์สูง ถูกใจคนรักตั้งแต่แรกพบ รักและยอมรับความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นในความสัมพันธ์ และพัฒนาความสัมพันธ์กับคนรักอย่างรวดเร็ว
2. ความรักแบบเล่นเกม (Ludus) หมายถึง ความรักที่มีความผูกพันชั่วคราว มองความรักเป็นการเล่นเกม ต้องการอิสระจากคู่รัก ไม่ผูกมัด หลีกเลียงการสร้างความผูกพันทางอารมณ์กับคนรัก มักมีคนรักหลายคน
3. ความรักแบบมิตรภาพ (Storge) หมายถึง ความรักที่มีพื้นฐานมาจากมิตรภาพ ต้องการที่จะเรียนรู้ซึ่งกันและกันต้องการมิตรภาพที่แน่นแฟ้นและมีความมั่นคงในความสัมพันธ์
4. ความรักแบบใช้เหตุผลและผล (Pragma) หมายถึง ความรักที่อยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริง แสวงหาคู่รักที่เหมาะสมกับตนมากที่สุด โดยพิจารณาจากเหตุผลและผล และต้องการที่จะรู้จักคู่รักของตนให้ดีขึ้นเรื่อยๆ
5. ความรักแบบลุ่มหลง (Mania) หมายถึง ความรักที่ต้องการความใกล้ชิด ความเป็นเจ้าของของกันและกันความต้องการที่จะครอบครอง หมกมุ่นอยู่กับความคิดที่เกี่ยวกับคู่ของตน เชื่อว่าชีวิตของตนก็จะมีค่าหากปราศจากความรัก
6. ความรักแบบเสียสละ (Agape) หมายถึง ความรักที่บุคคลต้องการเป็นฝ่ายให้มากกว่าฝ่ายรับ คิดถึงความสุขและผลประโยชน์ของคู่รักโดยคิดถึงความต้องการของตนเอง ห่วงใย ใส่ใจ และมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันสูง

ในงานวิจัยนี้ รูปแบบความรัก หมายถึง คะแนนจากการทำมาตรวัดเจตคติเกี่ยวกับความรัก จำแนกความรักเป็น 6 รูปแบบ คือ ความรักแบบเส่นหา ความรักแบบเล่นเกม ความรักแบบมิตรภาพ ความรักแบบใช้เหตุผล ความรักแบบลุ่มหลง และความรักแบบเสียสละ แต่ละรูปแบบประกอบด้วยข้อกระทงทั้งหมด 10 ข้อ มีข้อกระทงทางบวกรวมทั้งหมด 60 ข้อ เป็นมาตรฐานค่าแบบลิเคิร์ตมีลักษณะช่วงคำตอบ 5 ช่วง 1 ถึง 5 โดยที่ 1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง และ 5 หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ลักษณะนิสัยเน้นตนเอง (agency traits) หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่เน้นเป้าหมายส่วนตัวและมุ่งที่คุณลักษณะต่าง ๆ เกี่ยวกับตนเอง เช่น ความทะเยอทะยาน การยืนหยัด ความมั่นใจ ความเป็นอิสระ การเป็นตัวของตัวเอง และแสดงทักษะความสามารถ อำนาจ และมักต้องการโดดเด่นกว่าผู้อื่น พยายามไปถึงเป้าหมายต่าง ๆ เพื่อเพิ่มความรู้สึกถึงคุณค่าของตัวเอง

ลักษณะนิสัยเน้นความสัมพันธ์ (communion traits) หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่แสดงถึงการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม การมีความสัมพันธ์และเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่น เน้นเป้าหมายในการอยู่ร่วมกับคนอื่น และรวมคุณลักษณะต่าง ๆ ที่มีการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น เช่น การช่วยเหลือ การดูแล การเอาใจใส่ ร่วมมือกับผู้อื่น การมีคุณธรรม

การกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ หมายถึง กลวิธีที่ทำให้บุคคลนึกถึงบุคคลและความสัมพันธ์กับผู้อื่นผ่านจิตสำนึกหรือจิตไร้สำนึก ในงานวิจัยนี้ การกระตุ้นคุณลักษณะเน้นความสัมพันธ์หมายถึง วิธีการที่ทำให้ผู้ร่วมการทดลองนึกถึงความสัมพันธ์กับผู้อื่นในสังคม คุณลักษณะของคนรักและความสัมพันธ์กับคนรักด้วยวิธีดังนี้

1) รูปภาพ เป็นการใช้กระบวนการกระตุ้นความคิดเพื่อเพิ่มการรับรู้แนวคิดเกี่ยวกับการมีความสัมพันธ์กับผู้อื่น โดยใช้ภาพเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับผู้อื่นที่แสดงถึงความใส่ใจ การดูแล การปลอบโยน ความรัก ความห่วงใย ความช่วยเหลือ โดยให้ผู้ร่วมทดลองดูภาพเป็นรายบุคคล จำนวนทั้งสิ้น 15 ภาพ ใช้ระยะเวลา 4 นาที เพื่อกระตุ้นให้ผู้เข้าร่วมทดลองนึกถึงความสัมพันธ์กับผู้อื่นและคุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น

2) เรียงความ เป็นการกระตุ้นความรู้สึกของการได้รับความรัก การยอมรับ จากการปฏิสัมพันธ์กับคนรัก โดยให้ผู้ร่วมการทดลองเขียนเรียงความถึงเหตุการณ์ที่ประทับใจคนรัก

3) คุณลักษณะของคนรัก เป็นการกระตุ้นให้ผู้ร่วมการทดลองรับรู้ว่าคุณลักษณะเน้นความสัมพันธ์ โดยให้เขียนถึงคุณสมบัติของคนรักที่ตนเองรู้สึกประทับใจ และประเมินค่าคุณลักษณะเน้นความสัมพันธ์ที่รับรู้ว่าคุณรักมี เช่น คำว่า “ห่วงใย” “ใส่ใจ”

การผูกมัดกับคู่รัก หมายถึง ความผูกพันทางจิตใจกับคนรัก แรงจูงใจที่จะรักษาและสถานความสัมพันธ์กับคนรักให้คงอยู่และดำเนินต่อไป โดยคิดถึงผลที่อาจกระทบความสัมพันธ์

การผูกมัดสูง หมายถึง ลักษณะความสัมพันธ์ที่แสดงถึงการที่คู่รักมีความเข้าใจกันเสียสละ ให้ความช่วยเหลือ พึ่งพาซึ่งกันและกัน วางอนาคตไว้ร่วมกัน และพยายามที่จะรักษาความสัมพันธ์ให้คงอยู่

การผูกมัดต่ำ หมายถึง ลักษณะความสัมพันธ์ที่แสดงถึงความไม่ผูกพันและไม่พึ่งพากัน ไม่ต้องการรักษาความสัมพันธ์ของตนและคนรัก และไม่เสียใจหากความสัมพันธ์จะจบสิ้นลง

ในงานวิจัยนี้ การผูกมัดกับคู่รัก หมายถึง คะแนนที่ได้จากการตอบมาตราวัดการผูกมัด เป็นมาตราประมาณค่าแบบลิเคิร์ต มีลักษณะช่วงคำตอบ 5 ช่วง 1 ถึง 5 โดยที่ 1 หมายถึงไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง และ 5 หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง มาตราวัดการผูกมัดกับคู่รักมี 3 องค์ประกอบได้แก่

1. ความพึงพอใจ (Satisfaction) หมายถึง ความรู้สึกทางบวก ความรู้สึกชอบและพอใจต่อความสัมพันธ์กับคู่รักของตน
2. คุณภาพของทางเลือก (Alternative quality) หมายถึง ความดึงดูดใจของทางเลือก ซึ่งเป็นบุคคลอื่นที่ไม่ใช่คู่รัก
3. การลงทุน (Investment) หมายถึง สิ่งที่คุณค่าได้มอบให้กับคู่รักของตนด้วยความเต็มใจทั้งรูปธรรมและนามธรรม

การคิดคะแนนการผูกมัด หากผู้ตอบมีคะแนนจากการตอบมาตราวัดการผูกมัดกับคู่รักสูงมากเท่าใด หมายถึงบุคคลมีการผูกมัดกับคู่รักมากขึ้นเท่านั้น ผู้ที่มีคะแนนการผูกมัดสูง จะมีคะแนนความพึงพอใจสูง คะแนนคุณภาพของทางเลือกต่ำ และคะแนนการลงทุนสูง ผู้ที่มีคะแนนการผูกมัดต่ำจะมีคะแนนความพึงพอใจต่ำ คะแนนคุณภาพของทางเลือกสูง และคะแนนการลงทุนต่ำ

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแบบหลงตนเองกับการผูกมัดในความสัมพันธ์ โดยมีรูปแบบความรักแบบเล่นเกมเป็นตัวแปรส่งผ่าน
2. ทราบว่าองค์ประกอบใดในบุคลิกภาพแบบหลงตนเองที่มีอิทธิพลต่อการผูกมัดในความสัมพันธ์
3. ได้วิธีที่จะเพิ่มการผูกมัดในความสัมพันธ์ให้แก่คนที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง
4. ได้เครื่องมือที่ใช้ในการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ ซึ่งสามารถนำไปใช้ใน งานวิจัยอื่น ๆ ได้

บทที่ 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 2 การศึกษา โดยการศึกษาก่อนหน้า 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอิทธิพลของบุคลิกภาพแบบหลงตนเองและการผูกมัดในความสัมพันธ์ โดยมีรูปแบบความรักแบบเล่นเกมเป็นตัวแปรส่งผ่าน การศึกษาที่ 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอิทธิพลของบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง การกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ต่อการผูกมัดในความสัมพันธ์

รูปแบบการวิจัย

การศึกษาก่อนหน้า 1 เป็นการศึกษาระยะยาว

การศึกษาก่อนหน้า 2 เป็นการวิจัยเชิงทดลอง แบบ 2 X 2 แฟคทอเรียลดีไซน์ (factorial design) โดยมีบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง (สูงและต่ำ) และการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ (ได้รับการกระตุ้นและไม่ได้รับการกระตุ้น) เป็นตัวแปรอิสระ การผูกมัดในความสัมพันธ์เป็นตัวแปรตาม

กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling)

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาก่อนหน้า 1 เป็นบุคคลทั่วไปที่มีอายุระหว่าง 18-35 ปี มีคนรักและมีความรักกับเพศตรงข้าม (Heterosexual) ยังไม่ได้สมรส มีระยะเวลาในการคบหากันไม่ต่ำกว่า 3 เดือน จากนิสิต นักศึกษา และบุคคลวัยทำงานจากอาชีพต่าง ๆ จำนวน 464 คน

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาก่อนหน้า 2 เป็นนิสิตปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่มีคนรักและมีความรักกับเพศตรงข้าม (Heterosexual) ยังไม่ได้สมรส มีระยะเวลาในการคบหากันไม่ต่ำกว่า 3 เดือน จำนวน 160 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาก่อนหน้า 1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยมาตรวัดบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง มาตรวัดเจตคติเกี่ยวกับความรัก และมาตรวัดการผูกมัดกับคู่รัก (ดูในภาคผนวก ก)

การศึกษาที่ 2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย มาตรฐานบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง และมาตรฐานการผูกมัดกับคู่อีกเช่นเดียวกับการศึกษาที่ 1 ภาพและใบงานที่ใช้กระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ ใบงานหาสิ่งของที่ซ่อนอยู่ในภาพ

การพัฒนาเครื่องมือ

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือมีรายละเอียด ดังนี้

1. มาตรฐานบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง

มาตรฐานบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง เริ่มพัฒนาจากโครงสร้างของมาตรฐาน The Narcissistic Personality Inventory (NPI) ของ Raskin และ Terry (1988) มี 7 องค์ประกอบ ได้แก่ อำนาจหน้าที่ ความเหนือกว่า ความสามารถในการพึ่งตนเอง การแสวงหาผลประโยชน์ การสมควรได้มากกว่าที่เป็นอยู่ การชอบแสดงออก และการทะนงตน ภายใต้การดูแลของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คัดนางค์ มณีศรี ที่คอยตรวจสอบความถูกต้องทางเนื้อหาและภาษา มาโดยตลอด พรศวรรค์ ตันโชติศรีนนท์และคณะ ปี 2547 ได้ปรับข้อคำถามมาเป็นภาษาไทย และสร้างข้อกระทงเพิ่มเติม ในปีต่อ ๆ มาได้พัฒนามาตรฐานบุคลิกภาพแบบหลงตนเองอย่างต่อเนื่อง จนปี 2550 ประพิมพา จรรย์รัตนกุลและคณะได้เพิ่มองค์ประกอบที่ 8 คือ การหวั่นไหวมากกว่าปกติ (hypersensitivity) เข้ามาด้วยเหตุผลทางวัฒนธรรมและความแตกต่างของลักษณะความหลงตนเองในสังคมไทยและต่างประเทศได้ข้อกระทงทั้งหมดจำนวน 45 ข้อ

ต่อมา หยกฟ้า อิศรานนท์ (2551) วันวิสาข์ เอกภรณ์พงษ์ (2551) ถันยธร อนันต์วิโรจน์ (2552) และภาคทิพย์ ชันติพงษ์ (2552) ในความดูแลของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คัดนางค์ มณีศรี ได้เขียนข้อกระทงเพิ่มเติมรวม 115 ข้อ ในการพัฒนามาตรครั้งที่ 1 เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 402 คน เมื่อวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงนั้น ๆ กับข้อกระทงที่เหลือทั้งหมด (Corrected Item-Total Correlation: CITC) พบว่า มีข้อกระทงที่ผ่านเกณฑ์ 92 ข้อ มีค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายในแบบแอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha coefficient of internal consistency) เท่ากับ .96 และคัดข้อกระทงตามความเหมาะสม จำนวน 80 ข้อ ไปพัฒนามาตรครั้งที่ 2 กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 274 คน วิเคราะห์สถิติจนได้ข้อกระทงที่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 64 ข้อ และคัดเลือกข้อกระทงแต่ละองค์ประกอบให้เหลือองค์ประกอบละ 6 ข้อ จึงได้ข้อกระทงที่นำไปใช้จริงรวม 48 ข้อ มีค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายในแบบแอลฟาของครอนบาคเท่ากับ .93 แยกรายด้าน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2

ความหมายในแต่ละองค์ประกอบของบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง

ด้านที่	องค์ประกอบ	ความหมาย
1	ด้านอำนาจหน้าที่ (Authority)	ต้องการมีอำนาจสั่งการและมีอิทธิพลเหนือผู้อื่น ต้องการให้ผู้อื่นทำตามความต้องการ เชื่อว่าตนสามารถเป็นผู้นำที่ดีได้
2	ด้านความเหนือกว่า (Superiority)	เชื่อว่าตนมีความสามารถหรือความสำคัญมากกว่าคนอื่น ๆ เชื่อว่าในสถานการณ์ใดก็ตามตนเองจะเป็นผู้ที่ทำได้ดีที่สุด เชื่อว่าตนพิเศษและโดดเด่น
3	ด้านความสามารถในการพึ่งตนเอง (Self-sufficiency)	เชื่อว่าตนมีความสามารถที่จะทำสิ่งใด ๆ ก็ตามด้วยตนเองได้ โดยไม่ต้องพึ่งพาผู้ใด เชื่อว่าตนสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ด้วยตัวเอง
4	ด้านการแสวงหาผลประโยชน์ (Exploitativeness)	ต้องการผลประโยชน์เพื่อตนเองโดยไม่คำนึงถึงบุคคลอื่น สนใจแต่คนที่ให้ผลประโยชน์ต่อตนเท่านั้น
5	ด้านการสมควรได้มากกว่าที่เป็นอยู่ (Entitlement)	เชื่อว่าตนควรได้รับสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ มากกว่าที่เป็นอยู่ เชื่อว่าตนดีพอที่จะได้รับโอกาสที่ดีมากกว่าใคร
6	ด้านการชอบแสดงออก (Exhibitionism)	ชอบเป็นจุดศูนย์กลางของความสนใจ อยากเป็นที่รู้จักของใคร ๆ ชอบเปิดเผยตนเองต่อสังคม
7	ด้านทะนงตน (Vanity)	ลุ่มหลงในรูปลักษณ์และเสน่ห์ของตน เชื่อว่าตนมีคุณสมบัติพิเศษบางอย่างที่บุคคลอื่นไม่มี อวดดีและหยิ่งยโส
8	ด้านการหวั่นไหวมากกว่าปกติ (Hypersensitivity)	กลัวการถูกปฏิเสธหรือละเลยจากคนรอบข้าง รู้สึกเจ็บปวดมากกับคำวิจารณ์ในแง่ลบ วิตกกังวลกับท่าทีของบุคคลรอบข้าง

ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยร่วมกับกัญฐิกา บรรลือ นำมาตรวจวัดบุคลิกภาพแบบหลงตนเองทั้ง 48 ข้อมาตรวจสอบคุณภาพเครื่องมืออีกครั้ง เพื่อเปรียบเทียบกับผลการทดสอบเดิม โดยนำมาตรวจวัดไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างนิสิตปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 629 คน โดยขออนุญาตจากอาจารย์ประจำรายวิชาที่นิสิตลงทะเบียนเรียนภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2552 ในวิชา 3800101 จิตวิทยาทั่วไป จำนวน 225 คน วิชา 3800202 จิตวิทยาเพื่อชีวิตและการทำงาน จำนวน 159 คน วิชา 3803331 จิตวิทยาการโฆษณาชั้นนำ จำนวน 85 คน และวิชา 3800250 มนุษย์สัมพันธ์ จำนวน 160 คน จำนวนรวม 629 คน ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3

จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ทำมาตราวัดบุคลิกภาพแบบหลงตนเองจำแนกตามลักษณะพื้นฐานต่าง ๆ (N = 629)

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	214	34.00
หญิง	415	66.00
อายุ (ปี)		
18	103	16.40
19	170	27.00
20	146	23.20
21	124	19.70
22 ขึ้นไป	57	9.10
ไม่ระบุ	29	4.60
ชั้นปีการศึกษา		
ปีที่ 1	225	35.80
ปีที่ 2	153	24.30
ปีที่ 3	134	21.30
ปีที่ 4 หรือสูงกว่า	117	18.60
คณะ		
สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา	133	21.14
สหเวชศาสตร์	95	15.10
พาณิชยศาสตร์และการบัญชี	84	13.35
วิศวกรรมศาสตร์	83	13.20
วิทยาศาสตร์	64	10.17
จิตวิทยา	48	7.63
อักษรศาสตร์	39	6.20
รัฐศาสตร์	19	3.02
ศิลปกรรมศาสตร์	13	2.07
ครุศาสตร์	12	1.91

ตารางที่ 3 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
คณะ (ต่อ)		
นิเทศศาสตร์	9	1.43
เกสซ์ศาสตร์	9	1.43
แพทยศาสตร์	7	1.11
เศรษฐศาสตร์	5	0.80
สัตวแพทยศาสตร์	4	0.64
นิติศาสตร์	4	0.64
สถาปัตยกรรมศาสตร์	1	0.16

การวิเคราะห์ข้อกระทง (Item Analysis) ทำโดยนำคะแนนรวมจากการตอบมาตรงวัดทั้ง 2 กลุ่ม กล่าวคือ กลุ่มสูง คือ ผู้ที่มีคะแนนรวมสูงกว่าหรือเท่ากับเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 73 กลุ่มสูงมีคะแนนอยู่ระหว่าง 122-201 คะแนน จำนวน 170 คน และกลุ่มต่ำ คือ ผู้ที่มีคะแนนรวมต่ำกว่าหรือเท่ากับเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 27 กลุ่มต่ำมีคะแนนอยู่ระหว่าง 54-95 คะแนน จำนวน 169 คน มาวิเคราะห์ข้อกระทงด้วยสถิติที (independent t-test) จำแนกความแตกต่างของคะแนนในแต่ละข้อระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ เพื่อคัดเลือกข้อกระทงที่สามารถจำแนกกลุ่มสูงกลุ่มต่ำได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พบว่าข้อกระทงทุกข้อผ่านการคัดเลือก

จากนั้น วิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับผลรวมของข้อกระทงอื่น ๆ ในมาตร โดยคัดเลือกเฉพาะข้อที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่าค่าวิกฤต $t(629) = .066$ ได้ข้อกระทงที่ผ่านเกณฑ์จำนวน 48 ข้อ เป็นข้อกระทงทางบวกทั้งหมด (ดังตารางที่ ข 1 และ ข 2 ภาคผนวก ข) ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายในแบบแอลฟาของ ครอนบาคเท่ากับ .95 และเมื่อแยกแต่ละองค์ประกอบมีค่าระหว่าง .78 ถึง .90 ดังตารางที่ 4

การหาความเที่ยงของมาตรดังกล่าวเพิ่มเติมอีกครั้งโดยใช้วิธีการวัดซ้ำ (test-retest) โดยนำไปเก็บข้อมูลกับนิสิตที่ลงทะเบียนวิชา 3800251 สุขภาพจิต ภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2553 จำนวน 102 คน ในการวัดครั้งแรกได้ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายในแบบแอลฟาของครอนบาคเท่ากับ .92 หลังจากนั้นอีก 1 เดือนจึงได้วัดซ้ำครั้งที่ 2 ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายในแบบแอลฟาของครอนบาคเท่ากับ .93 เมื่อนำการวัดทั้งสองครั้งมาหาค่า

สหสัมพันธ์พบว่า มาตรการวัดบุคลิกภาพแบบหลงตนเองที่วัดทั้งสองครั้งมีสหสัมพันธ์ทางบวกกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ, $r(100) = .84, p < .01$ (หนึ่งหาง)

ตารางที่ 4

จำนวนข้อกระทงในมาตรการวัดบุคลิกภาพแบบหลงตนเองจำแนกตามองค์ประกอบ (48 ข้อ)

องค์ประกอบ	จำนวนข้อ	ข้อมูลปี 2551	ข้อมูลปี 2553
		(274 คน)	(629 คน)
		α	α
ด้านอำนาจหน้าที่	6	.75	.78
ด้านความเหนือกว่า	6	.87	.86
ด้านความสามารถในการพึ่งตนเอง	6	.88	.90
ด้านการแสวงหาผลประโยชน์	6	.78	.80
ด้านการสมควรได้มากกว่าที่เป็นอยู่	6	.76	.80
ด้านการชอบแสดงออก	6	.86	.87
ด้านทะนงตน	6	.82	.86
ด้านการหวั่นไหวมากกว่าปกติ	6	.75	.82
รวม	48	.93	.95

การตรวจสอบความตรงของมาตรการวัดบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง หยกฟ้า อิศรานนท์ (2551) วันวิสาข์ เอกภรณ์พงษ์ (2551) ธันยธร อนันต์วิโรจน์ (2552) และผกาทิพย์ ชันติพงษ์ (2552) ใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบ (factor analysis) โดยวิเคราะห์ส่วนประกอบमुखสำคัญ (principal component analysis) พบว่าค่าสถิติดัชนีไคเซอร์-ไมเยอร์-ออลกิน (Kaiser-Meyer-Olkin measure of sampling adequacy หรือ KMO) มีค่าเท่ากับ .94 ซึ่งมากกว่า .50 จึงเหมาะสมในการวิเคราะห์องค์ประกอบ ผลการหมุนแกนด้วยวิธีแวนิแมกซ์ (Varimax) และพิจารณาน้ำหนักองค์ประกอบพบว่า บุคลิกภาพแบบหลงตนเองสามารถสกัดองค์ประกอบได้ 8 องค์ประกอบ เมื่อนำข้อกระทงทั้งหมดมาวิเคราะห์ด้วยโมเดลสมการเชิงโครงสร้าง โมเดลมีความเหมาะสม (fit) สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าไคร้-สแควร์เท่ากับ 19.64 ค่ารากที่สองของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (RMSEA) เท่ากับ .05 และค่าดัชนีวัดความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ .10

จากผลการวิเคราะห์ข้างต้น ผู้วิจัยนำข้อกระทงทั้ง 48 ข้อ แบ่งเป็น 8 องค์ประกอบที่ผ่านการทดสอบความเที่ยงดังตารางที่ 4 มาวิเคราะห์ด้วยโมเดลสมการเชิงโครงสร้างเพื่อตรวจสอบความตรง ผลพบว่าโมเดลมีความเหมาะสม (fit) สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าไควร์-สแควร์เท่ากับ 15.78 ค่ารากที่สองของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (RMSEA) เท่ากับ .03 และค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ .10 (ดูภาพที่ ข 1 ภาคผนวก ข)

มาตรวัดบุคลิกภาพแบบหลงตนเองเป็นมาตรประมาณค่าแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) มีระดับการตอบ 5 ระดับ ตั้งแต่ 1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง 2 หมายถึง ค่อนข้างไม่เห็นด้วย 3 หมายถึง เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยพอ ๆ กัน 4 หมายถึง ค่อนข้างเห็นด้วย และ 5 หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง ด้านละ 6 ข้อ เป็นข้อกระทงทางบวกรวม 48 ข้อ

2. มาตรวัดเจตคติเกี่ยวกับความรัก

Hendrick และ Hendrick (1986) ได้พัฒนามาตรวัดเจตคติเกี่ยวกับความรักหรือ Love Attitudes Scale (LAS) ขึ้น ตามทฤษฎีสีส์สันความรักของ Lee (1973) เป็นมาตรประมาณค่าแบบลิเคิร์ต 5 ระดับ มีข้อกระทงทั้งหมด 42 ข้อ วัดความรักในแต่ละรูปแบบ 6 รูปแบบ ได้แก่ ความรักแบบเสน่หา ความรักแบบเล่นเกม ความรักแบบมิตรภาพ ความรักแบบใช้เหตุและผล ความรักแบบลุ่มหลง และความรักแบบเสียสละ รูปแบบละ 7 ข้อกระทง โดยเก็บข้อมูลกับนักศึกษาระดับปริญญาตรีทั้งชายและหญิง จำนวน 807 คน ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายในแบบแอลฟาของครอนบาคเท่ากับ .68 (ความรักแบบมิตรภาพ) ถึง .83 (ความรักแบบเสียสละ) และใช้วิธีวัดซ้ำได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 มากกว่า .70 จากการวิเคราะห์องค์ประกอบสามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 43 มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากกว่า .50 และแยกได้ 6 องค์ประกอบชัดเจน เช่นเดียวกับงานวิจัยอื่น ๆ (Borrello & Thompson, 1990, Davis & Latty-Mann, 1987; Hendrick, & Hendrick, 1989; Jonason & Kavanagh, 2010)

วาริน เทพยายน (2542) ได้นำมาตรวัดเจตคติเกี่ยวกับความรัก (Love Attitudes Scale, LAS) ของ Hendrick และ Hendrick (1986) มาพัฒนาต่อโดยแปลจากภาษาอังกฤษมาเป็นภาษาไทย ข้อกระทงมี 42 ข้อ รูปแบบละ 7 ข้อและปรับปรุงข้อกระทงบางข้อให้เนื้อหาเหมาะสมกับสังคมไทย จากนั้นได้สร้างข้อกระทงเพิ่มเติมอีก 3 ข้อในรูปแบบความรักแต่ละรูปแบบให้ตรงตามนิทัศน์ที่ต้องการจะวัด รวมข้อกระทงที่เพิ่มเติม จำนวน 18 ข้อกระทง ภายใต้การตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหาและภาษาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศักนงค์ มณีศรี อาจารย์ที่ปรึกษา มีข้อกระทงทั้งหมด 60 ข้อ มาตรวัดนี้ใช้วัดว่าบุคคลมีรูปแบบความรักแบบใดใน 6 รูปแบบ คือ

ความรักแบบเสนาหา ความรักแบบเล่นเกม ความรักแบบมิตรภาพ ความรักแบบใช้เหตุและผล ความรักแบบลุ่มหลง และความรักแบบเสียสละเป็นมาตรฐานค่าแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) มีระดับการตอบ 5 ระดับ แต่ละรูปแบบประกอบด้วยข้อกระทง 10 ข้อ มีข้อกระทงทั้งหมด 60 ข้อ จากนั้น เก็บข้อมูลกับนิสิต นักศึกษา และบุคคลทั่วไปที่เป็นคู่รัก จำนวน 200 คน การวิเคราะห์แยกองค์ประกอบพบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายในแบบแอลฟาของครอนบาคของรูปแบบความรักแต่ละรูปแบบตั้งแต่ .67 (ความรักแบบใช้เหตุและผล) ถึง .83 (ความรักแบบเสียสละ)

การประเมินคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้หาความเที่ยงของมาตรดังกล่าวเพิ่มเติมอีกครั้งด้วยการใช้วิธีการวัดซ้ำ (test-retest) โดยนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นบุคคลทั่วไปที่มีคู่รัก จำนวน 77 คน เป็นเพศชาย จำนวน 30 คน และเพศหญิง จำนวน 47 คน มีอายุระหว่าง 18-35 ปี ในการวัดครั้งแรกได้ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายในแบบแอลฟาของครอนบาคของรูปแบบความรักแต่ละรูปแบบตั้งแต่ .61 ถึง .84 หลังจากนั้นอีก 1 เดือนจึงได้วัดซ้ำครั้งที่ 2 ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายในแบบแอลฟาของครอนบาคตั้งแต่ .53 ถึง .84 เมื่อนำการวัดทั้งสองครั้งมาหาค่าสหสัมพันธ์พบว่า มาตรวัดเจตคติเกี่ยวกับความรักเมื่อวัดรูปแบบความรัก แต่ละรูปแบบทั้งสองครั้งมีสหสัมพันธ์ทางบวกกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5

สัมประสิทธิ์แอลฟาและสัมประสิทธิ์การทดสอบซ้ำของมาตรวัดเจตคติเกี่ยวกับความรัก

รูปแบบความรัก	จำนวน ข้อ	วาริน (2542) (200 คน)	ข้อมูลปี 2553		ค่าสหสัมพันธ์ การวัดครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2
			ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	
		α	α	α	r
ความรักแบบเสนาหา	10	.72	.64	.71	.72**
ความรักแบบเล่นเกม	10	.73	.61	.53	.54**
ความรักแบบมิตรภาพ	10	.70	.75	.84	.82**
ความรักแบบใช้เหตุและผล	10	.67	.72	.73	.74**
ความรักแบบลุ่มหลง	10	.73	.75	.81	.81**
ความรักแบบเสียสละ	10	.83	.84	.76	.81**

** $p < .01$, หนึ่งหาง.

ลักษณะของมาตรวัดเจตคติเกี่ยวกับความรักเป็นมาตรประมาณค่าแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) มีระดับการตอบ 5 ระดับ ตั้งแต่ 1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง 2 หมายถึง ไม่เห็นด้วย 3 หมายถึง สองข้างพอ ๆ กัน 4 หมายถึง เห็นด้วย และ 5 หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง วัดรูปแบบความรัก 6 รูปแบบ รูปแบบละ 10 ข้อ เป็นข้อกระทงทางบวกทั้งหมด รวม 60 ข้อ

3. มาตรวัดการผูกมัดกับคู่รัก

มาตรวัดการผูกมัดกับคู่รักสร้างขึ้นตามโครงสร้างของมาตร Relationship Questionnaires ของ Rusbult (1983) มี 6 องค์ประกอบคือ ความพึงพอใจ (satisfaction) คุณภาพของทางเลือก (alternative quality) การลงทุน (investment) การได้รับรางวัล (rewards) การสูญเสีย (costs) และการผูกมัดกับคู่รัก (commitment) มีข้อกระทงจำนวน 12 ข้อ ต่อมา Rusbult, Martz, และ Agnew (1998) ได้พัฒนามาตรวัดโมเดลการผูกมัดกับคู่รัก (the Investment Model Scale) มี 4 องค์ประกอบ คือ ความพึงพอใจ คุณภาพของทางเลือก การลงทุน และการผูกมัด โดยปรับแก้ไขจากมาตรวัดเดิม การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ เมื่อวิเคราะห์องค์ประกอบพบว่า มีความตรงเชิงจำแนกอยู่ในเกณฑ์ดี ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยต้องการตรวจสอบโมเดลการผูกมัดกับคู่รักตามกรอบแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่ได้ศึกษามา จึงเลือกพัฒนา 3 องค์ประกอบที่มีความสำคัญต่อการผูกมัดกับคู่รักคือ ความพึงพอใจ คุณภาพของทางเลือก และการลงทุน

การพัฒนามาตรวัดการผูกมัดเริ่มจาก ธันยธร อนันต์วิโรจน์ (2552) พัฒนามาตรวัดการผูกมัดกับคู่สมรสตามโครงสร้างของ Rusbult (1983) จำนวน 28 ข้อ ผู้วิจัยได้นำมาตรวัดดังกล่าวมาพัฒนาเพิ่มเติม โดยนำข้อกระทงทั้ง 3 ด้านที่จะพัฒนาคือ ความพึงพอใจ คุณภาพของทางเลือก และการลงทุน ด้านละ 6 ข้อ รวม 18 ข้อ มาปรับภาษาและเนื้อหาของมาตรวัดให้เข้ากับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นคู่รัก เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างเดิมเป็นคู่สมรส และสร้างข้อกระทงเพิ่มจำนวน 2 ข้อ ในแต่ละด้านรวมเป็น 24 ข้อดังตารางที่ 6

จากนั้นเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตระดับปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และบุคคลทั่วไปที่มีคู่รัก จำนวน 303 คน ดังระบุในตารางที่ 7

ตารางที่ 6

จำนวนข้อกระทงในการพัฒนามาตรวัดการผูกมัดกับคู่รักจำแนกตามองค์ประกอบ (24 ข้อ)

องค์ประกอบ	ข้อกระทงเดิม (ฉันทรร, 2552)			ข้อกระทงที่สร้างเพิ่ม			รวม
	ทางบวก	ทางลบ	รวม	ทางบวก	ทางลบ	รวม	
ด้านความพึงพอใจ	5	1	6	2	-	2	8
ด้านคุณภาพของ ทางเลือก	6	-	6	1	1	2	8
ด้านการลงทุน	6	-	6	1	1	2	8
รวม	17	1	18	3	3	6	24

ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์แยกองค์ประกอบ แบ่งระหว่างกลุ่มสูง คือ ผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าหรือเท่ากับเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 73 และกลุ่มต่ำ คือ ผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าหรือเท่ากับเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 27 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด พบว่า องค์ประกอบด้านความพึงพอใจ กลุ่มสูงมีจำนวน 96 คน กลุ่มต่ำ มีจำนวน 84 คน ด้านคุณภาพของทางเลือก กลุ่มสูงมีจำนวน 95 คน กลุ่มต่ำมีจำนวน 89 คน และด้านการลงทุน กลุ่มสูงมีจำนวน 89 คน กลุ่มต่ำ มีจำนวน 106 คน และนำคะแนนจากข้อกระทงแต่ละองค์ประกอบมาวิเคราะห์ด้วยสถิติที (*t-test*) จำแนกความแตกต่างของคะแนนในแต่ละข้อระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ เพื่อคัดเลือกข้อกระทงที่สามารถจำแนกกลุ่มสูงกลุ่มต่ำได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พบว่า ข้อกระทงทุกข้อสามารถจำแนกคะแนนระหว่างกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำออกจากกันได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากนั้นคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับผลรวมของข้ออื่น ๆ ทั้งหมดโดยคัดเลือกเฉพาะข้อที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่าค่าวิกฤต ($t(301) \approx .095$) พบว่า ด้านความพึงพอใจ ผ่านการคัดเลือก 8 ข้อ ด้านคุณภาพของทางเลือกและด้านการลงทุน ผ่านการคัดเลือกด้านละ 7 ข้อ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายในแบบแอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha coefficient of internal consistency) เท่ากับ .82 .80 และ .71 ตามลำดับ ข้อกระทงที่ผ่านเกณฑ์เป็นข้อทางบวกจำนวน 18 ข้อ และเป็นข้อทางลบจำนวน 4 ข้อ ทั้งหมดเป็นจำนวน 22 ข้อ (ดูตารางที่ ค1 ค2 และ ค3 ภาคผนวก ค)

ในการประเมินคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้หาความเที่ยงของมาตรดังกล่าวเพิ่มเติมอีกครั้งด้วยการใช้วิธีการวัดซ้ำ (test-retest) โดยนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นบุคคลทั่วไปและมีคู่รัก จำนวน 77 คน เป็นเพศชาย จำนวน 30 คน และเพศหญิง จำนวน 47 คน มีอายุระหว่าง 18-35 ปี ในการวัดครั้งแรกได้ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายในแบบแอลฟาของ

ครองนาคเท่ากับ .88 หลังจากนั้นอีก 1 เดือนจึงได้วัดซ้ำครั้งที่ 2 ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายในแบบแอลฟาของครองนาคเท่ากับ .86 เมื่อนำการวัดทั้งสองครั้งมาหาค่าสหสัมพันธ์พบว่า มาตราวัดการผูกมัดกับคู่รักที่วัดทั้งสองครั้งมีสหสัมพันธ์ทางบวกกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ, $r(75) = .90, p < .001$

ตารางที่ 7

จำนวนและร้อยละของตัวอย่างที่ใช้ในชั้นพัฒนามาตราวัดการผูกมัดกับคู่รัก จำแนกตามลักษณะพื้นฐานต่าง ๆ ($N = 303$)

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	141	46.50
หญิง	162	53.50
อายุ (ปี)		
18-19	67	22.11
20-21	103	34.00
22-23	24	7.92
24-25	30	9.90
26-27	23	7.59
28-29	24	7.92
30-31	18	5.94
32-33	10	3.30
34-35	4	1.32
อาชีพ		
นิสิต/นักศึกษา	185	61.06
พนักงานบริษัทเอกชน	62	20.46
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	19	6.27
อื่น ๆ	19	6.27
ข้าราชการ	10	3.30
ธุรกิจส่วนตัว	8	2.64

ตารางที่ 7 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
การศึกษา		
มัธยมศึกษาตอนปลาย, ป.ว.ช.หรือเทียบเท่า	189	62.38
อนุปริญญา ปวส.หรือเทียบเท่า	9	2.97
ปริญญาตรี	77	25.41
ปริญญาโท	28	9.24
จำนวนครั้งที่เคยมีความรัก		
ไม่เคย	2	0.66
1 ครั้ง	129	42.57
2 ครั้ง	79	26.07
3 ครั้ง	44	14.52
4 ครั้ง	20	6.60
5 ครั้งขึ้นไป	16	5.28
ไม่ระบุ	13	4.29
ระยะเวลาที่คบกับคนรักปัจจุบัน		
3 เดือน - 1 ปี	114	37.62
1 ปี 1 วัน - 2 ปี	77	25.41
2 ปี 1 วัน - 3 ปี	42	13.86
3 ปี 1 วัน - 4 ปี	26	8.58
4 ปี 1 วัน - 5 ปี	14	4.63
5 ปี 1 วัน - 6 ปี	12	3.96
6 ปีขึ้นไป	18	5.94
การอยู่ร่วมกันกับคนรักปัจจุบัน		
ไม่เคยอยู่ร่วมกัน	260	85.81
เคยอยู่ร่วมกัน	43	13.20

การหาความตรงเชิงภาวะสันนิษฐาน (Construct validity) ของมาตร โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory factor analysis) ด้วยโมเดลสมการเชิงโครงสร้าง (ดูภาพที่ ค 1 ภาคผนวก ค) ผลการวิเคราะห์พบว่า โมเดลมีความเหมาะสม (fit) สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าไคว-สแควร์เท่ากับ 3.68 ที่องศาอิสระเท่ากับ 1 และค่าไคว-สแควร์แตกต่างจากศูนย์อย่างไม่มีนัยสำคัญ แสดงว่ายอมรับสมมุติฐานหลักที่ว่า โมเดลการวัดมีสามองค์ประกอบจริงตามทฤษฎี ค่ารากที่สองของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (RMSEA) เท่ากับ .094

ลักษณะของมาตรวัดการผูกมัดกับคนรักเป็นมาตรประมาณค่าแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) มีระดับการตอบ 5 ระดับ ตั้งแต่ 1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง 2 หมายถึง ไม่เห็นด้วย 3 หมายถึง เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยพอ ๆ กัน 4 หมายถึง เห็นด้วย และ 5 หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง มี 3 ด้าน คือ ด้านความพึงพอใจ จำนวน 8 ข้อ ด้านคุณภาพของทางเลือกและด้านการลงทุน ด้านละ 7 ข้อ ข้อกระทงมีทั้งทางบวกและทางลบรวมจำนวน 22 ข้อ

4. เครื่องมือที่ใช้กระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์

เครื่องมือที่ใช้กระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ประกอบด้วยภาพและใบงาน

4.1 ภาพที่ใช้ในแต่ละเงื่อนไข มีขั้นตอนการสร้างดังต่อไปนี้

4.1.1 ภาพจากเว็บไซต์ต่าง ๆ โดยแบ่งเป็น 2 ประเภทคือ ภาพในกลุ่มที่ได้รับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ เป็นภาพบุคคลที่แสดงถึงการมีความสัมพันธ์ร่วมกับผู้อื่นในสังคม ความสัมพันธ์กับครอบครัว เพื่อน คนรัก จำนวน 25 ภาพ และในกลุ่มควบคุม เป็นภาพสิ่งของต่าง ๆ ซึ่งไม่มีลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลปรากฏ เช่น นาฬิกา ขวดน้ำ ปากกา เป็นต้น จำนวน 25 ภาพเท่ากัน ภาพที่นำมาใช้ทั้งหมดจะตัดโลโก้ ยี่ห้อหรือชื่อเว็บไซต์ออกด้วยโปรแกรมตกแต่งภาพโฟโต้ชอป (Photoshop) เพราะอาจส่งผลกระทบต่อการประเมินและคัดเลือกภาพของกลุ่มพัฒนาเครื่องมือ และเพื่อป้องกันไม่ให้มีอิทธิพลในการดึงดูดสายตาและการรับรู้ของผู้ร่วมการทดลอง ผู้วิจัยได้พยายามปรับภาพให้มีความคมชัดพอ ๆ กัน จากนั้นใช้โปรแกรมไมโครซอฟท์เพาเวอร์พอยท์ (Microsoft PowerPoint) ในการนำเสนอภาพ โดยเรียงลำดับภาพใน แต่ละเงื่อนไขให้สลับกันตามความเหมาะสม และตั้งเวลชัตโนมิตี ในการแสดงภาพทีละภาพภาพละ 15 วินาที

ตารางที่ 8

จำนวนและร้อยละของตัวอย่างที่ใช้ในการประเมินรูปภาพจำแนกตามลักษณะพื้นฐานต่าง ๆ

(N = 61)

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	31	50.82
หญิง	30	49.18
อายุ (ปี)		
18	4	6.56
19	19	22.95
20	18	29.51
21	15	24.59
22 ขึ้นไป	10	16.39
ชั้นปี		
ปีที่ 1	10	16.39
ปีที่ 2	16	26.23
ปีที่ 3	17	27.87
ปีที่ 4 หรือสูงกว่า	18	29.51
คณะ		
วิทยาศาสตร์	19	31.15
วิศวกรรมศาสตร์	8	13.11
พาณิชยศาสตร์และการบัญชี	8	13.11
สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา	8	13.11
ครุศาสตร์	5	8.20
สหเวชศาสตร์	5	8.20
อักษรศาสตร์	4	6.56
รัฐศาสตร์	4	6.56

4.1.2 ผู้วิจัยนำภาพทั้ง 50 ภาพไปทดลองใช้กับนิสิตปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการทดลองจริง ลงทะเบียนเรียนวิชามนุษยสัมพันธ์ ภาคปลาย ปีการศึกษา 2552 โดยขออนุญาตอาจารย์ผู้สอนและขอความร่วมมือหลังเลิกคาบเรียน มีนิตินิตให้ความร่วมมือ จำนวน 61 คน ดังตารางที่ 8 ให้ดูภาพทีละภาพในระยะเวลา 15 วินาที และให้เวลาอีก 5 วินาที เพื่อประเมินว่าภาพแต่ละภาพแสดงลักษณะเน้นความสัมพันธ์กับผู้อื่นมากน้อยเพียงใด

ผู้วิจัยใช้แบบประเมินภาพ ให้กลุ่มตัวอย่างประเมินบนมาตราประมาณค่าแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) มีระดับการตอบ 5 ระดับ ตั้งแต่ 1 จนถึง 5 โดย 1 หมายถึง ภาพนั้นแสดงลักษณะเน้นความสัมพันธ์น้อยที่สุด 2 หมายถึง ภาพนั้นแสดงลักษณะเน้นความสัมพันธ์น้อย 3 หมายถึง ภาพนั้นแสดงลักษณะเน้นความสัมพันธ์ปานกลาง 4 หมายถึง ภาพนั้นแสดงลักษณะเน้นความสัมพันธ์ค่อนข้างมาก และ 5 หมายถึง ภาพนั้นแสดงลักษณะเน้นความสัมพันธ์มากที่สุด (ดูภาคผนวก ง)

4.1.3 นำคะแนนที่กลุ่มตัวอย่างประเมินภาพแต่ละภาพมาหาค่าเฉลี่ย และเรียงลำดับจากภาพที่มีคะแนนมากที่สุดไปถึงน้อยที่สุด เพื่อคัดเลือกภาพนำไปใช้ในการทดลอง โดยภาพที่ได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุด จำนวน 15 ภาพ ใช้เป็นภาพในกลุ่มที่ได้รับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์และภาพที่ได้คะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด จำนวน 15 ภาพ ใช้เป็นภาพในกลุ่มควบคุม (ดูตารางที่ ง 1 และภาคผนวก จ)

4.2 ใบงานในเงื่อนไขกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์

ใบงานในเงื่อนไขกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ เพื่อให้ผู้ร่วมการทดลองนึกถึงคนรักและความสัมพันธ์ที่มีต่อคนรัก แบ่งออกเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 ให้เขียนเรื่องความเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่ประทับใจในตัวคนรัก โดยใช้แบบสอบถามปลายเปิด และมีบรรทัดที่เว้นว่างไว้เพื่อให้เขียนเรื่องความ ตอนที่ 2 ให้เขียนคุณสมบัติที่ประทับใจในตัวคนรัก มีบรรทัดที่เว้นว่างไว้ 10 ข้อ แบ่งเป็น 2 คอลัมน์ และตอนที่ 3 แบบประเมินคุณลักษณะเน้นความสัมพันธ์ของคนรัก เป็นมาตราประมาณค่าแบบลิเคิร์ต 5 ระดับ มีคำคุณลักษณะเน้นความสัมพันธ์ จำนวน 20 คำ โดยผู้วิจัยเริ่มจากการรวบรวมคำที่แสดงคุณลักษณะเน้นตนเองและเน้นความสัมพันธ์จากงานวิจัยต่าง ๆ ในต่างประเทศ (Abele, Uchronski, Suitner, & Wojciszke, 2008; Abele & Wojciszke, 2007; Diehl, Owen, & Youngblade, 2004) จำนวน 40 คำ จากนั้นนำมาแปลเป็นภาษาไทย ภายใต้การตรวจสอบความถูกต้องทางภาษาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศักดิ์มงคล มณีศรี อาจารย์ที่

ปรึกษา จากนั้น นำคำดังกล่าวไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 60 คน และทดสอบความแตกต่างแบบจับคู่ (paired *t*-test) เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการประเมินค่าคุณลักษณะเน้นตนเอง และเน้นความสัมพันธ์ของแต่ละบุคคลในระดับเดียวกัน โดยคัดเลือกคำที่มีค่าเฉลี่ยในลักษณะเน้นความสัมพันธ์สูงกว่าค่าเฉลี่ยในลักษณะเน้นตนเองและมีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 จำนวน 20 คำ โดยในงานในเงื่อนไขกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ทั้ง 3 ตอน มีจำนวน 2 หน้า ใช้เวลาทำ 15 นาที (ดูในภาคผนวก ฉ)

5. ใบงานหาสิ่งของที่ซ่อนอยู่ในภาพ

ใบงานหาสิ่งของที่ซ่อนอยู่ในภาพ จำนวน 1 ภาพ เป็นเครื่องมือที่ใช้กับกลุ่มควบคุม เพื่อให้ผู้ร่วมการทดลองจดจ่ออยู่กับงานที่ได้รับ และไม่นึกถึงคนอื่นหรือความสัมพันธ์กับผู้อื่น ทั้งนี้ ภาพที่ใช้ในงานวิจัยนี้ นำมาจากภาพของ Gorbachev (2009) จากเว็บไซต์ที่ผู้ให้บริการอนุญาตให้ดาวน์โหลดได้ฟรี ลักษณะของงานจะมีภาพสิ่งของที่ซ่อนอยู่ในภาพใหญ่ที่ซับซ้อนกำหนดมา จำนวน 14 ชิ้น (ดูภาคผนวก ข) โดยให้หาสิ่งของที่กำหนดชื่อมาให้ในภาพใหญ่ให้พบ ในขั้นนี้ได้ทดลองโดยให้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิต จำนวน 20 คนลองทำชิ้นงาน เพื่อจะกำหนดเวลาให้เหมาะสม พบว่า ใช้เวลาเฉลี่ย 15 นาที ดังนั้น ในการวิจัยจึงกำหนดเวลาให้ผู้ร่วมการทดลองหาภาพนาน 15 นาที และรักษาระยะเวลาในกลุ่มควบคุมให้เท่า ๆ กับเงื่อนไขในกลุ่มที่กระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ โดยให้ผู้ร่วมการทดลองพยายามหาภาพสิ่งของที่ซ่อนอยู่ให้ครบ

การศึกษาที่ 1

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้พัฒนาขึ้นรวมเป็นแบบสอบถามฉบับเดียวกัน ประกอบด้วย มาตรฐานบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง มาตรฐานเจตคติเกี่ยวกับความรัก และมาตรฐานการผูกมัดกับคู่รักเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างเป็นบุคคลทั่วไปที่มีอายุระหว่าง 18-35 ปี ยังไม่ได้สมรส มีคนรัก และมีความรักกับเพศตรงกันข้าม (Heterosexual) มีระยะเวลาในการคบหากันไม่ต่ำกว่า 3 เดือน จากนิสิต นักศึกษา และบุคคลวัยทำงานจากอาชีพต่าง ๆ จำนวน 464 คน ตามสถาบันการศึกษา หน่วยงาน องค์กร และห้างสรรพสินค้าชั้นนำ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ในการตอบแบบสอบถามให้ผู้ตอบตอบอย่างเป็นอิสระ

การศึกษาที่ 2

ผู้วิจัยศึกษานำร่องเพื่อตรวจสอบวิธีการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์และขั้นตอนในการทดลอง เนื่องจากยังไม่มีผู้ศึกษาในเรื่องนี้มาก่อน ในการศึกษานำร่อง ผู้วิจัยใช้การทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัย ซึ่งเป็นการวัดลักษณะเน้นตนเองและเน้นความสัมพันธ์ โดยให้จัดประเภทคำเป้าหมายที่เกี่ยวข้องหรือไม่เกี่ยวข้องกับตนเอง (ฉัน-ไม่ใช่ฉัน) กับคำที่แสดงคุณลักษณะเน้นตนเองหรือเน้นความสัมพันธ์ (มุ่งตนเอง-มุ่งคนอื่น) ซึ่งทำให้กระบวนการทดลองซับซ้อนขึ้นและอาจลดอิทธิพลของการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ลง เพราะผู้ร่วมการทดลองจะนึกถึงตนเองมากขึ้น ในขั้นตอนการทดลองจริงจึงตัดการทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัยออก

ขั้นตอนการวิจัย

ผู้วิจัยขออนุญาตอาจารย์ผู้สอนรายวิชาต่าง ๆ เพื่อเก็บข้อมูลจากนิสิตระดับปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยแจ้งขั้นตอนการวิจัยและวัตถุประสงค์การวิจัยให้อาจารย์ทราบ ให้นิสิตตอบมาตราวัดบุคลิกภาพแบบหลงตนเองและให้กรอกข้อมูลส่วนตัวที่ประกอบด้วยชื่อ นามสกุล เลขประจำตัวนิสิต หมายเลขโทรศัพท์ อีเมล และข้อความถึงสัมพันธ์ภาพแบบคู่รักและระยะเวลาในการคบหากับคู่รัก จากนั้น คัดเลือกเฉพาะนิสิตที่มีคนรักที่มีระยะเวลาในการคบหากับคนรักไม่ต่ำกว่า 3 เดือนเข้าร่วมการทดลอง นำข้อมูลที่ได้ไปคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างเข้าเงื่อนไขเพื่อมาร่วมการทดลองอีกครั้ง โดยใช้เกณฑ์จากผลรวมของคะแนนที่ได้จากมาตราวัด ผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าหรือเท่ากับเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 73 คือผู้ที่จัดอยู่ในกลุ่มหลงตนเองสูง และผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าหรือเท่ากับเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 27 คือผู้ที่จัดอยู่ในกลุ่มหลงตนเองต่ำ จากนั้น นัดหมายเวลาให้มาเข้าร่วมการทดลอง และสุ่มผู้ร่วมการทดลองที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูงและต่ำ (random assignment) เข้าสู่เงื่อนไขได้รับหรือไม่ได้รับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์เงื่อนไขใด เงื่อนไขหนึ่งเพียงเงื่อนไขเดียว โดยควบคุมให้แต่ละเงื่อนไขมีผู้ร่วมการทดลองเท่า ๆ กัน เงื่อนไขละ 40 คน และให้ผู้ร่วมการทดลองตามเงื่อนไขเข้าสู่ห้องทดลองเป็นรายบุคคล ดังนี้

- เงื่อนไขที่ 1 ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูงและได้รับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์
- เงื่อนไขที่ 2 ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูงและไม่ได้รับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์
- เงื่อนไขที่ 3 ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองต่ำและได้รับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์
- เงื่อนไขที่ 4 ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองต่ำและไม่ได้รับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์

เมื่อมาถึงห้องทดลอง ผู้วิจัยกล่าวทักทายผู้ร่วมการทดลอง จากนั้นให้ผู้ร่วมการทดลอง และดูรูปภาพตามเงื่อนไขที่ได้รับ ผู้วิจัยอธิบายและให้คำชี้แจงว่า “ผู้วิจัยจะให้นิสัยดูรูปภาพต่อไปนี้ทั้งหมด 15 ภาพ โปรแกรมจะแสดงภาพทีละภาพโดยอัตโนมัติตามเวลาที่ตั้งไว้ ภาพละ 15 วินาที รวม 4 นาที” โดยผู้ร่วมการทดลองในเงื่อนไขได้รับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ ภาพที่ให้ผู้ร่วมการทดลองดูจะเป็นภาพที่แสดงความสัมพันธ์ของผู้คน ส่วนในเงื่อนไขไม่ได้รับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ จะให้ดูรูปภาพสิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ เมื่อครบตามระยะเวลาที่กำหนด ผู้วิจัยกลับมาหาผู้ร่วมการทดลองและให้ตอบคำถามตรวจการจัดกระทำเงื่อนไข (manipulation check) เพื่อตรวจสอบว่าผู้ร่วมการทดลองรับรู้ตามเงื่อนไขที่ผู้วิจัยจัดกระทำตัวแปรหรือไม่ โดยให้ผู้ร่วมการทดลองตอบข้อความถาม 1 ข้อลงในกระดาษว่า “หลังจากดูรูปภาพ คุณรู้สึกถึงการเป็นส่วนหนึ่งและอยู่ร่วมกันในสังคม ความสัมพันธ์กับคนอื่น และคุณธรรม” โดยให้เลือกตอบในกระดาษที่มีคำตอบว่า “ใช่” หรือ “ไม่ใช่”

เมื่อผู้ร่วมการทดลองตอบเสร็จ เชิญให้ไปนั่งอีกห้องหนึ่งที่เป็นห้องที่มีกระจกทางเดียว ภายในห้องจัดชุดโต๊ะเก้าอี้ไว้ 1 ชุด โดยจัดให้ติดริมกระจกทางเดียว ทั้งนี้ผู้วิจัยจัดเตรียมเอกสารไว้บนโต๊ะตามเงื่อนไขของผู้ร่วมการทดลอง ดังนี้

เงื่อนไขที่กระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์

ผู้วิจัยวางใบงานในเงื่อนไขที่กระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ มีจำนวน 2 แผ่น และปากกา 1 ด้ามให้ผู้ร่วมการทดลอง และบอกว่า “ต่อไปให้นิสิตทำแบบสอบถามความคิดเห็นต่อคนรัก มี 3 ตอนดังนี้ ตอนที่ 1 ให้นิสิตเขียนเรียงความถึงเหตุการณ์ที่นิสัยประทับใจคนรักมา 1 เหตุการณ์ พยายามถ่ายทอดความรู้สึกออกมาให้ได้มากที่สุด ในตอนที่ 2 ให้เขียนถึงคุณสมบัติที่นิสัยรู้สึกประทับใจในคนรัก และตอนสุดท้ายให้ประเมินคนรักตามที่นิสัยรู้ว่าคนรักของตนมีคุณลักษณะต่าง ๆ เหล่านี้มากน้อยแค่ไหน การประเมินมี 5 ระดับ ผู้วิจัยจะให้เวลาทำประมาณ 15 นาทีนะคะ และผู้วิจัยจะกลับมาหาอีกครั้งค่ะ”

เงื่อนไขที่ไม่ได้กระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์

ผู้วิจัยวางใบงานหาสิ่งของที่ซ่อนอยู่ในภาพให้คนละ 2 แผ่น และปากกา 1 ด้าม และบอกว่า “ก่อนอื่นให้นิสิตกรอกข้อมูลส่วนตัวในหน้าที่ 1 และเปิดไปในหน้าที่ 2 เป็นงานให้หาสิ่งของที่ซ่อนอยู่ในภาพทั้งหมด 14 ชิ้น รายชื่อสิ่งของอยู่ในหน้า 1 ให้นิสิตหาสิ่งของในภาพใหญ่ให้ครบ เมื่อเจอสิ่งของแต่ละชิ้นให้วงกลมล้อมรอบสิ่งของนั้น ๆ (คำชี้แจงมีอยู่ในใบงาน) ผู้วิจัยให้เวลาทำ 15 นาทีนะคะ เริ่มลงมือทำได้ค่ะ ผู้วิจัยจะกลับมาหาอีกครั้งเมื่อหมดเวลานะคะ”

ผู้วิจัยเดินออกไปจากห้องและปิดประตูห้อง ให้นิสิตใช้เวลาทำโดยไม่รบกวนและสังเกตความตั้งใจของผู้ทดลองในอีกห้องหนึ่ง จากนั้นเมื่อครบกำหนดเวลา ผู้วิจัยเดินกลับมาและตรวจสอบการปฏิบัติตามเงื่อนไข โดยให้ผู้ร่วมการทดลองตอบข้อคำถาม 1 ข้อลงในกระดาษว่า “จากการทำงานนี้ คุณรู้สึกถึงการเป็นส่วนหนึ่งและอยู่ร่วมกันในสังคม ความสัมพันธ์กับคนอื่นและคุณธรรม” โดยให้เลือกตอบว่า “ใช่” หรือ “ไม่ใช่”

จากการตรวจสอบการปฏิบัติตามเงื่อนไขทั้ง 2 ช่วงคือ หลังจากดูรูปภาพและหลังจากทำใบงานตามเงื่อนไขที่ได้รับ ลักษณะข้อคำถามแสดงในภาคผนวก ข ผู้วิจัยพิจารณาว่าผู้ร่วมการทดลองรับรู้ว่าคุณอยู่ในเงื่อนไขที่กำหนดให้หรือไม่ หากผู้ร่วมการทดลองที่อยู่ในเงื่อนไขได้รับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ ตอบว่า “ใช่” จึงจะผ่านการคัดเลือก ในทำนองเดียวกัน หากผู้ร่วมการทดลองที่อยู่ในเงื่อนไขไม่ได้รับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ ตอบว่า “ไม่ใช่” จึงจะผ่านการคัดเลือก ในกรณีที่ผู้ร่วมการทดลองตอบไม่ตรงตามเงื่อนไขที่กำหนดจะถูกตัดออกไป

เมื่อผู้ร่วมการทดลองในแต่ละเงื่อนไขทำงานที่มอบหมายเสร็จ นำมาตรวจวัดการผูกมัดกับคู่รักให้ผู้ร่วมการทดลองคนละ 1 ชุดและกล่าวว่า “ผู้วิจัยจะให้ผู้ร่วมการทดลองตอบมาตรวัดเกี่ยวกับความรัก มีทั้งหมด 22 ข้อ กรุณาอ่านคำชี้แจงก่อนลงมือทำ และเมื่อผู้ร่วมการทดลองตอบแบบสอบถามเสร็จ ให้แจ้งผู้วิจัยได้ทันทีนะคะ” หลังจากผู้เข้าร่วมการทดลองส่งแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยกล่าวขอบคุณ เฉลยและอธิบายวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของการทดลองให้ทราบ และให้ผู้ทดลองได้ซักถามถึงข้อสงสัยที่อาจมีต่อวัตถุประสงค์ของการวิจัยในขณะดำเนินการทดลอง พร้อมกำชับให้เก็บสิ่งที่เกิดขึ้นในห้องทดลองทั้งหมดเป็นความลับ สรุปขั้นตอนการทดลองดังภาพที่ 6

การติดตามผลหลังจากการทดลอง

หลังจากเสร็จสิ้นการทดลองประมาณ 3 สัปดาห์ ผู้วิจัยโทรศัพท์ถึงผู้ร่วมการทดลองที่อยู่ในเงื่อนไขได้รับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์สอบถามถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมการทดลองกับคนรัก สอบถาม และส่งอีเมลให้ตอบแบบสำรวจความสัมพันธ์ เป็นมาตราประมาณค่าแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) สอบถามเกี่ยวกับความสัมพันธ์และความถี่ของกิจกรรมที่ผู้ร่วมการทดลองได้ทำร่วมกับคนรักในช่วง 3 สัปดาห์ที่ผ่านมา มีระดับการตอบ 5 ระดับ ตั้งแต่ 1 หมายถึง ไม่บ่อยเลย 2 หมายถึง ไม่ค่อยบ่อย 3 หมายถึง ปานกลาง 4 หมายถึง ค่อนข้างบ่อย และ 5 หมายถึง บ่อยมาก ดังภาคผนวก ฉ

เมื่อครบกำหนด 2 เดือนหลังจากเข้าร่วมการทดลอง ผู้วิจัยให้ผู้ร่วมการทดลองตอบมาตรวัดการผูกมัดกับคนรักอีกครั้งหนึ่ง เพื่อศึกษาผลของการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์

ภาพที่ 6 ขั้นตอนการทดลอง

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาที่ 1 ผู้วิจัยศึกษาอิทธิพลของบุคลิกภาพแบบหลงตนเองต่อการผูกมัดในความสัมพันธ์ โดยมีรูปแบบความรักแบบเล่นเกมเป็นตัวแปรส่งผ่าน ใช้โมเดลสมการเชิงโครงสร้าง (Structural Equation Modeling หรือ SEM) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมลิสเรล (LISREL)

การศึกษาที่ 2 ผู้วิจัยทดสอบอิทธิพลของบุคลิกภาพแบบหลงตนเองและการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ต่อการผูกมัดในความสัมพันธ์ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (Two-way ANOVA) โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows เพื่อทดสอบปฏิสัมพันธ์และอิทธิพลหลักตามสมมติฐาน

บทที่ 3

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยขอนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งเป็น 2 การศึกษา ดังนี้

การศึกษาที่ 1

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแบบหลงตนเองกับการผูกมัดในความสัมพันธ์ โดยมีรูปแบบความรักแบบเล่นเกมเป็นตัวแปรส่งผ่าน แบ่งเป็น 4 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ลักษณะทางประชากรของผู้ร่วมการวิจัย

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐาน

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เพิ่มเติม

สัญลักษณ์ที่ใช้ในงานวิจัย

บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง (NAR)

บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง ด้านอำนาจหน้าที่ (AU)

บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง ด้านความสามารถในการพึ่งตนเอง (SUF)

บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง ด้านความเหนือกว่า (SUP)

บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง ด้านการชอบแสดงออก (EXH)

บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง ด้านแสวงหาผลประโยชน์ (EXP)

บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง ด้านทะนงตน (VA)

บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง ด้านการสมควรได้มากกว่าที่เป็นอยู่ (ENT)

บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง ด้านการหวั่นไหวมากกว่าปกติ (HY)

รูปแบบความรักแบบเล่นเกม (LUDUS)

การผูกมัดกับคู่รัก (COM)

ด้านความพึงพอใจ (SAT)

ด้านคุณภาพของทางเลือก (AL)

ด้านการลงทุน (IN)

ผลรวมอิทธิพล (TE)   อิทธิพลทางตรง (DE)   อิทธิพลทางอ้อม (IE)
 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI)
 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI)
 ดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ (RMR)
 ค่ารากที่สองของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (RMSEA)

การศึกษาที่ 1

ตอนที่ 1 ลักษณะทางประชากรของผู้ร่วมการวิจัย

ผู้ร่วมการวิจัยจำนวน 464 คน แบ่งเป็นเพศชาย 226 คน และเพศหญิง 238 คน มีอายุระหว่าง 18 ปี ถึง 35 ปี อายุเฉลี่ยเท่ากับ 25.95 ปี มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี เคยมีความรักมา 2 ครั้ง คบกับคนรักเฉลี่ย 3 ปีกว่า และส่วนใหญ่ไม่เคยอยู่ร่วมกับคนรัก ดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9

ลักษณะประชากรของผู้ร่วมการวิจัย (N = 464)

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	226	48.71
หญิง	238	51.29
อายุ (ปี)		
18-19	43	9.27
20-21	59	12.71
22-23	45	9.70
24-25	68	14.66
26-27	73	15.73
28-29	67	14.44
30-31	48	10.34

ตารางที่ 9 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อายุ (ปี) (ต่อ)		
32-33	32	6.90
34-35	29	6.25
อาชีพ		
พนักงานบริษัทเอกชน	191	41.16
นิสิต/นักศึกษา	139	29.96
ธุรกิจส่วนตัว	54	11.64
อื่น ๆ	35	7.54
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	20	4.31
ข้าราชการ	16	3.45
ไม่ระบุ	9	1.94
การศึกษา		
มัธยมศึกษาตอนปลาย, ป.ว.ช.หรือเทียบเท่า	119	25.60
อนุปริญญา ปวส.หรือเทียบเท่า	20	4.30
ปริญญาตรี	281	60.60
ปริญญาโท	44	9.50
จำนวนครั้งที่เคยมีความรัก		
ไม่เคย	10	2.16
1 ครั้ง	167	35.99
2 ครั้ง	106	22.84
3 ครั้ง	74	15.95
4 ครั้ง	36	7.76
5 ครั้ง	24	5.17
6 ครั้งขึ้นไป	19	4.09
ไม่ระบุ	28	6.03

ตารางที่ 9 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระยะเวลาที่คบกับคนรักปัจจุบัน		
3 เดือน – 1 ปี	137	29.52
1 ปี 1 วัน – 2 ปี	84	18.10
2 ปี 1 วัน – 3 ปี	54	11.64
3 ปี 1 วัน – 4 ปี	33	7.12
4 ปี 1 วัน – 5 ปี	42	9.05
5 ปี 1 วัน – 6 ปี	26	5.60
6 ปี 1 วัน – 7 ปี	16	3.45
7 ปี 1 วัน – 8 ปี	19	4.09
8 ปี 1 วัน – 9 ปี	9	1.95
9 ปี 1 วันขึ้นไป	26	5.60
ไม่ระบุ	18	3.88
การอยู่ร่วมกันกับคนรักปัจจุบัน		
ไม่เคยอยู่ร่วมกัน	319	68.75
เคยอยู่ร่วมกัน	145	31.25

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น

การศึกษาที่ 1 ใช้มาตรวัด 3 มาตรวัดด้วยกันคือ มาตรวัดบุคลิกภาพแบบหลงตนเองจำนวน 48 ข้อ มาตรวัดเจตคติเกี่ยวกับความรักจำนวน 60 ข้อ และมาตรวัดการผูกมัดกับคู่รักจำนวน 22 ข้อ เป็นมาตรประมาณค่าแบบลิเคิร์ต 5 ระดับ

ในเบื้องต้น ผู้วิจัยตรวจสอบข้อมูลสูญหาย (missing data) ของข้อมูลทั้งหมด เพื่อเป็นการสำรวจความสมบูรณ์ของไฟล์ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 464 คน มีข้อมูลสูญหายจากผู้ตอบแบบสอบถาม ไม่ได้ตอบในบางข้อ (user missing data) ในบางตัวแปร คิดเป็นจำนวน

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีข้อมูลสูญหายในบางตัวแปร มีจำนวน 1-6 คน เมื่อพิจารณาตัวแปรแต่ละตัวแปรพบว่าไม่มีตัวแปรใดที่มีข้อมูลขาดหายเกินร้อยละ 20 จึงประมาณค่าทดแทนค่าสูญหาย (replace missing values) โดยการแทนค่าสูญหายด้วยค่าเฉลี่ยของตัวแปรนั้น (series mean) ก่อนจะวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นต่อไป

จากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า บุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง มีรูปแบบความรักแบบเล่นเกม มีคู่หลายคนในเวลาเดียวกัน มองความรักเป็นเกมที่สนุกสนาน ผูกพันชั่วคราว ไม่คบกับใครจริงจัง ผูกมัดต่ำ เมื่อมีทางเลือกใหม่ที่น่าดึงดูดใจกว่าจะยุติความสัมพันธ์กับคนรัก คนหลงตนเองจึงมีรูปแบบความรักแบบเล่นเกมเพื่อตอบสนองความต้องการอำนาจ ความเป็นอิสระ และความปรารถนาของตน (Campbell, 1999; Campbell & Foster, 2002; Campbell & Foster, 2007; Campbell et al, 2002; Campbell et al, 2006; Foster, 2008) ดังนั้น รูปแบบความรักแบบเล่นเกมเท่านั้นที่สามารถใช้เป็นตัวแปรในการทำนายการผูกมัดกับคู่อีกของบุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง งานวิจัยนี้จึงได้เลือกศึกษาเฉพาะรูปแบบความรักแบบเล่นเกมเพียงรูปแบบเดียวในการวิเคราะห์โมเดลสมการเชิงโครงสร้าง ผลการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแบบหลงตนเองและรูปแบบความรักแบบเล่นเกมพบว่า ความหลงตนเองมีสหสัมพันธ์ทางบวกกับรูปแบบความรักแบบเล่นเกมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความหลงตนเองและรูปแบบความรักแบบเล่นเกมมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .33 ดังตารางที่ 10

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 10

ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแบบหลงตนเองและรูปแบบความรัก (N = 464)

ตัวแปร	M	SD	Nar	Eros	Ludus	Storge	Pragma	Mania	Agape
Nar	2.50	0.50	(.80)						
Eros	3.35	0.51	.15**	(.71)					
Ludus	2.84	0.53	.33**	.11*	(.65)				
Storge	3.61	0.55	-.06	.40**	.11*	(.75)			
Pragma	3.28	0.52	.25**	.29**	.34**	.42**	(.70)		
Mania	2.80	0.58	.27**	.32**	.11*	.12**	.14**	(.74)	
Agape	3.45	0.61	.05	.59**	-.02	.40**	.18**	.44**	(.84)

หมายเหตุ ตัวเลขในแนวทแยง คือ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของมาตรวัด

* $p < .05$, สองหาง. ** $p < .01$, สองหาง.

เมื่อพิจารณาองค์ประกอบรายด้านของบุคลิกภาพแบบหลงตนเองและรูปแบบความรักแบบเล่นเกมพบว่า องค์ประกอบรายด้านของบุคลิกภาพแบบหลงตนเองทุกตัวมีสหสัมพันธ์ทางบวกกับรูปแบบความรักแบบเล่นเกมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ .19 ถึง .30 ดังตารางที่ 11

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ศึกษา เมื่อพิจารณาคะแนนต่ำสุด (Min) คะแนนสูงสุด (Max) ค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของตัวแปรที่ศึกษา ดังตารางที่ 12

ตารางที่ 11

ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของบุคลิกภาพแบบหลงตนเองและรูปแบบความรัก (N = 464)

ตัวแปร	Au	Sup	Suf	Exp	Ent	Exh	Va	Hy	Eros	Ludus	Storge	Pragma	Mania	Agape
Au	(.77)													
Sup	.72**	(.84)												
Suf	.31**	.43**	(.87)											
Exp	.43**	.46**	.42**	(.80)										
Ent	.64**	.64**	.35**	.62**	(.76)									
Exh	.55**	.56**	.27**	.45**	.63**	(.84)								
Va	.58**	.65**	.30**	.34**	.54**	.65**	(.81)							
Hy	.37**	.38**	.22**	.60**	.48**	.45**	.36**	(.82)						
Eros	.16**	.16**	.07	.06	.15**	.13**	.20**	-.01	(.71)					
Ludus	.27**	.24**	.21**	.30**	.22**	.19**	.26**	.27**	.11*	(.65)				
Storge	.02	.03	-.03	-.15**	-.01	-.04	-.01	-.15**	.40**	.11*	(.75)			
Pragma	.25**	.24**	.05	.15**	.25**	.19**	.27**	.12**	.29**	.34**	.42**	(.70)		
Mania	.18**	.16**	.07	.25**	.23**	.23**	.17**	.29**	.32**	.11*	.12**	.14**	(.74)	
Agape	.09*	.10*	.03	-.03	.05	.04	.02	-.02	.59**	-.02	.40**	.18**	.44**	(.84)
M	2.69	2.61	2.65	2.15	2.54	2.48	2.85	2.05	3.35	2.84	3.61	3.28	2.80	3.45
SD	0.63	0.65	0.80	0.67	0.63	0.74	0.66	0.66	0.51	0.53	0.55	0.52	0.58	0.61

หมายเหตุ ตัวเลขในแนวทแยง คือ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของมาตรวัด

* $p < .05$, สองหาง. ** $p < .01$, สองหาง.

กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนบุคลิกภาพแบบหลงตนเองในระดับปานกลาง ($M = 2.50$, $SD = 0.50$) และมีค่าเฉลี่ยของคะแนนองค์ประกอบทั้ง 8 ด้านของบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง มีค่าระหว่าง 2.05 ถึง 2.85 โดยองค์ประกอบด้านความทะนงตน (VA) มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงสุด ($M = 2.85$, $SD = 0.66$) รองลงมาได้แก่ ด้านอำนาจหน้าที่ (AU) ($M = 2.69$, $SD = 0.63$) และความสามารถในการพึ่งตนเอง (SUF) ($M = 2.65$, $SD = 0.80$) โดยองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนต่ำที่สุด ได้แก่ การหวั่นไหวมากกว่าปกติ (HY) ($M = 2.05$, $SD = 0.66$)

กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนรูปแบบความรักแบบเล่นเกมปานกลาง ($M = 2.84$, $SD = 0.53$) และมีคะแนนการผูกมัดในระดับปานกลาง ($M = 3.26$, $SD = 0.32$) ส่วนคะแนนการผูกมัดกับคู่รักแยกตามองค์ประกอบย่อยทั้ง 3 ด้าน พบว่า ผู้ร่วมการวิจัยมีค่าเฉลี่ยของคะแนนทั้ง 3 ด้านจากระดับค่อนข้างต่ำจนถึงค่อนข้างสูง โดยเฉพาะด้านความพึงพอใจมีค่าเฉลี่ยค่อนข้างสูง ($M = 3.73$, $SD = 0.63$) รองลงมาคือ ด้านการลงทุน ($M = 3.47$, $SD = 0.58$) และด้านคุณภาพของทางเลือกมีค่าเฉลี่ยค่อนข้างต่ำ ($M = 2.50$, $SD = 0.76$) แสดงในตารางที่ 12

ตารางที่ 12

คะแนนต่ำสุด คะแนนสูงสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรที่ศึกษา ($N = 464$)

ตัวแปร	Min	Max	M	SD
AU	1.00	4.83	2.69	0.63
SUP	1.00	4.83	2.61	0.65
SUF	1.00	5.00	2.65	0.80
EXP	1.00	4.17	2.15	0.67
ENT	1.00	4.83	2.54	0.63
EXH	1.00	4.67	2.48	0.74
VA	1.00	5.00	2.85	0.66
HY	1.00	4.67	2.05	0.66
NAR	1.08	4.02	2.50	0.50
LUDUS	1.60	4.90	2.84	0.53
SAT	1.75	5.00	3.73	0.63
AL	1.00	5.00	2.50	0.76
IN	1.43	5.00	3.47	0.58
COM	2.09	4.14	3.26	0.32

จากการพิจารณาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของการผูกมัดกับคูรัักกับตัวแปรสังเกตได้ของบุคลิกภาพแบบหลงตนเองพบว่า ด้านความพึงพอใจ (SAT) มีสหสัมพันธ์ทางลบกับตัวแปรสังเกตได้ของบุคลิกภาพแบบหลงตนเองด้านความสามารถในการพึ่งตนเอง (SUF) ด้านแสวงหาผลประโยชน์ (EXP) ด้านการสมควรได้มากกว่าที่เป็นอยู่ (ENT) และด้านการหวั่นไหวมากกว่าปกติ (HY) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ -.11 ถึง -.24 และมีสหสัมพันธ์ทางลบกับด้านอำนาจหน้าที่ (AU) ด้านความเหนือกว่า (SUP) ด้านการชอบแสดงออก (EXH) ด้านทะนงตน (VA) อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ด้านคุณภาพของทางเลือก (AL) มีสหสัมพันธ์ทางบวกกับตัวแปรสังเกตได้ของบุคลิกภาพแบบหลงตนเองทุกตัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ .12 ถึง .47 ส่วนด้านการลงทุน (IN) มีความสัมพันธ์กับด้านการหวั่นไหวมากกว่าปกติ (HY) เท่ากับ -.15 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เพียงด้านเดียว

เมื่อพิจารณาตัวแปรรูปแบบความรักแบบเล่นเกม (LUDUS) พบว่ามีสหสัมพันธ์ทางบวกกับตัวแปรสังเกตได้ของบุคลิกภาพแบบหลงตนเองทุกตัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ .19 ถึง .30 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับด้านแสวงหาผลประโยชน์ (EXP) สูงสุดเท่ากับ .30

ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรรูปแบบความรักแบบเล่นเกม (LUDUS) กับการผูกมัดพบว่า ด้านความพึงพอใจ (SAT) และด้านการลงทุน (IN) มีสหสัมพันธ์ทางลบกับรูปแบบความรักแบบเล่นเกม (LUDUS) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ -.27 และ -.19 ตามลำดับ ส่วนด้านคุณภาพของทางเลือก (AL) มีสหสัมพันธ์ทางบวกกับรูปแบบความรักแบบเล่นเกม (LUDUS) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .47

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 13

เมตริกซ์สหสัมพันธ์ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ 12 ตัวที่ใช้ในการศึกษา (N = 464)

ตัวแปร	AU	SUP	SUF	EXP	ENT	EXH	VA	HY	LUDUS	SAT	AL	IN
AU	(.77)											
SUP	.72**	(.84)										
SUF	.31**	.43**	(.87)									
EXP	.43**	.46**	.42**	(.80)								
ENT	.64**	.64**	.35**	.62**	(.76)							
EXH	.55**	.56**	.27**	.45**	.63**	(.84)						
VA	.58**	.65**	.30**	.34**	.54**	.65**	(.81)					
HY	.37**	.38**	.22**	.60**	.48**	.45**	.36**	(.82)				
LUDUS	.27**	.24**	.21**	.30**	.22**	.19**	.26**	.27**	(.65)			
SAT	-.05	-.08	-.11*	-.20**	-.12**	-.08	-.05	-.24**	-.27**	(.85)		
AL	.18**	.19**	.12*	.23**	.20**	.16**	.19**	.29**	.47**	-.59**	(.83)	
IN	.00	.02	-.08	-.07	-.02	.02	.09	-.15**	-.19**	.64**	-.34**	(.73)
M	2.69	2.61	2.65	2.15	2.54	2.48	2.85	2.05	2.84	3.73	2.50	3.47
SD	0.63	0.65	0.80	0.67	0.63	0.74	0.66	0.66	0.53	0.63	0.76	0.58

หมายเหตุ ตัวเลขในแนวทแยง คือ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของมาตรวัด

* $p < .05$, สองหาง. ** $p < .01$, สองหาง.

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูลในตอนนี้จะนำเสนอผลการวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลสมการเชิงโครงสร้างหรือ SEM ด้วยโปรแกรมลิสเรล เวอร์ชัน 8.72 เพื่อทดสอบสมมติฐาน

- สมมติฐานข้อที่ 1 บุคลิกภาพแบบหลงตนเองสามารถทำนายการผูกมัดในความสัมพันธ์ได้
 สมมติฐานข้อที่ 2 บุคลิกภาพแบบหลงตนเองสามารถทำนายการผูกมัดในความสัมพันธ์โดยมีรูปแบบความรักแบบเล่นเกมเป็นตัวแปรส่งผ่าน

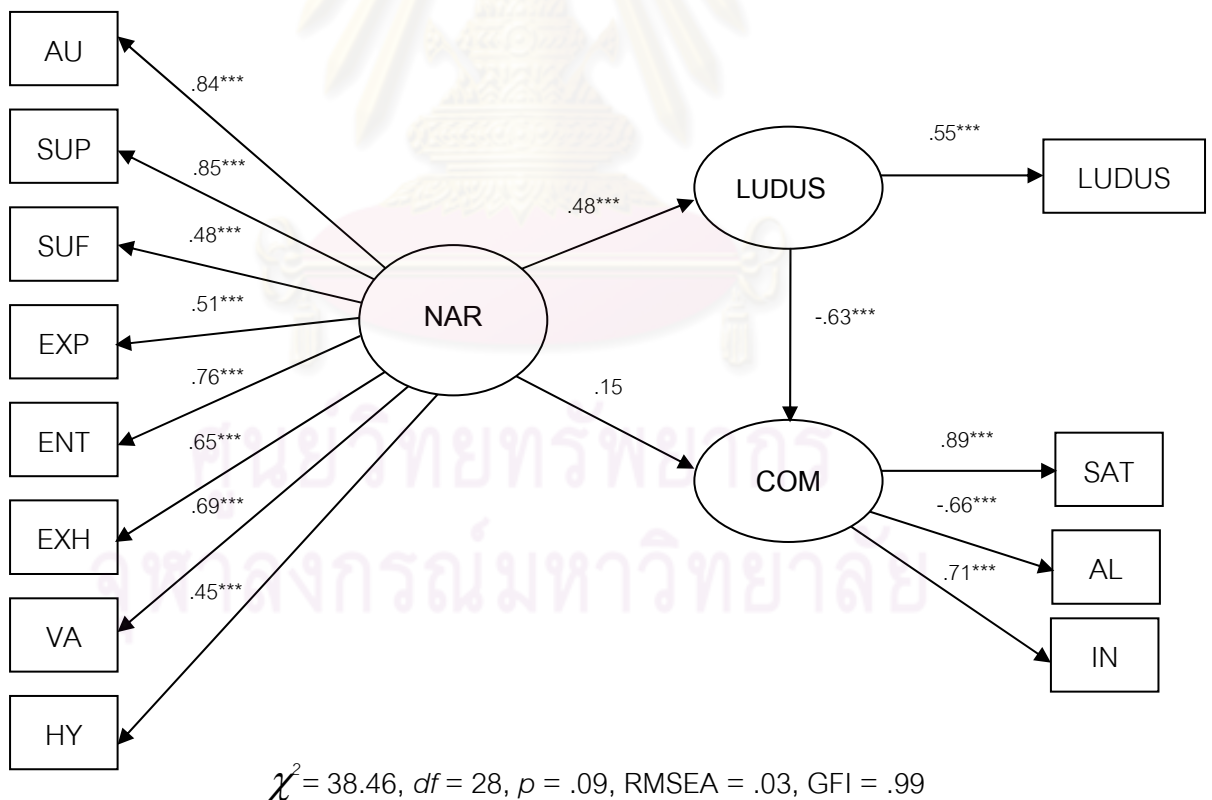
โมเดลสมการเชิงโครงสร้างมีตัวแปรแฝงภายนอก คือ บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง (NAR) ตัวแปรแฝงภายใน คือ ความรักแบบเล่นเกม (LUDUS) และการผูกมัด (COM) มีตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้ในการวิเคราะห์จำนวน 12 ตัวแปร

ผลการทดสอบความสอดคล้องของโมเดลสมการเชิงโครงสร้าง

ผลการทดสอบโมเดลสมการเชิงโครงสร้างในเบื้องต้นพบว่า โมเดลไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาจากค่าไคว-สแควร์ ซึ่งมีค่าเท่ากับ 434.68 ระดับนัยสำคัญเท่ากับ .000 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ .87 และดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ .80 ดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือ (RMR) เท่ากับ 1.70 ค่ารากที่สองของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (RMSEA) เท่ากับ .13

ผู้วิจัยจึงทำการปรับโมเดลโดยพิจารณาจากดัชนีปรับรูปแบบ (modification indices) ซึ่งยอมให้ความคลาดเคลื่อนมีความสัมพันธ์กันได้ ผลจากการปรับโมเดลพบว่า โมเดลสมการเชิงโครงสร้างสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาจากค่าไคว-สแควร์ ซึ่งมีค่าเท่ากับ 38.46 ระดับนัยสำคัญเท่ากับ .09 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ .99 และดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ .96 ดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือ (RMR) เท่ากับ .02 ค่ารากที่สองของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (RMSEA) เท่ากับ .03 และค่าไคว-สแควร์สัมพัทธ์ (χ^2 / df) เท่ากับ 1.37 จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นว่า ค่า GFI และ AGFI มีค่าเข้าใกล้ 1 ค่าไคว-สแควร์สัมพัทธ์ มีค่าน้อยกว่า 2 จึงยอมรับสมมติฐานที่ว่าโมเดลตามสมมติฐานมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ โดยแยกพิจารณาตามตัวแปรอิสระ บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง (NAR) เป็นตัวแปรแฝงภายนอก พบว่า ตัวแปรที่มีน้ำหนักสำคัญที่สุด คือ ตัวแปรด้านความเหนือกว่า (SUP) รองลงมาคือ ด้านอำนาจหน้าที่ (AU) ด้านการสมควรได้มากกว่าที่เป็นอยู่ (ENT) ด้านทะนงตน (VA) ด้านการชอบแสดงออก (EXH) ด้านการแสวงหาผลประโยชน์ (EXP) ด้านความสามารถในการพึ่งตนเอง (SUF) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ .85, .84, .76, .69, .65, .51 และ .48 ตามลำดับ ส่วนตัวแปรด้านการหวั่นไหวมากกว่าปกติ (HY) มีน้ำหนักความสำคัญน้อยที่สุด มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .45 โดยทั้งหมดมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 เช่นเดียวกับตัวแปรส่งผ่านรูปแบบความรักแบบเล่นเกม (LUDUS) ซึ่งเป็นตัวแปรแฝงภายใน มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .55 ส่วนตัวแปรตามการผูกมัด (COM) พบว่า ตัวแปรที่มีน้ำหนักสำคัญที่สุด คือ ด้านความพึงพอใจ (SAT) มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .89 ด้านคุณภาพของทางเลือก (AL) และด้านการลงทุนมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ -.66 และ .71 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ดังภาพที่ 7

ภาพที่ 7 โมเดลความสัมพันธ์ของบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง รูปแบบความรักแบบเล่นเกมและการผูกมัด

ผลการวิเคราะห์เมทริกซ์น้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรแฝงในโมเดล

เมื่อพิจารณาจากตัวแปรแฝงบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง (NAR) พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์น้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานมีค่าอยู่ระหว่าง 0.55 ถึง 1.05 ค่าสัมประสิทธิ์มาตรฐาน (standardized coefficient) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.29 ถึง 0.55 และค่าสัมประสิทธิ์มาตรฐานสมบูรณ์ (completely standardized coefficient) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.45 ถึง 0.85 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ทุกตัว ยกเว้นตัวแปรสังเกตได้ด้านอำนาจหน้าที่ (AU) ซึ่งถูกกำหนดค่าให้คงที่ (fix) แสดงว่าตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 8 ตัวนี้มีความสำคัญเป็นองค์ประกอบที่จะบอกถึงบุคลิกภาพแบบหลงตนเองเท่ากัน มีความแปรปรวนร่วมกันกับโมเดลการวัดประมาณร้อยละ 20 ถึง 73 ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับปานกลาง โดยพิจารณาจากความเที่ยงเชิงโครงสร้าง (R^2) ที่มีค่าอยู่ระหว่าง .20 ถึง .73

ตัวแปรส่งผ่านรูปแบบความรักแบบเล่นเกม (LUDUS) พบว่าค่าสัมประสิทธิ์น้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ 0.81 ค่าสัมประสิทธิ์มาตรฐาน (standardized coefficient) มีค่าเท่ากับ 0.29 และค่าสัมประสิทธิ์มาตรฐานสมบูรณ์ (completely standardized coefficient) มีค่าเท่ากับ 0.55 ตัวแปรสังเกตได้นี้มีความแปรปรวนร่วมกันกับโมเดลการวัดประมาณร้อยละ 30 ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับต่ำ โดยพิจารณาจากความเที่ยงเชิงโครงสร้าง (R^2) ที่มีค่าเท่ากับ .30

เมื่อพิจารณาจากตัวแปรตามการผูกมัดในความสัมพันธ์ (COM) พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์น้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานมีค่าอยู่ระหว่าง -0.90 ถึง 1.00 ค่าสัมประสิทธิ์มาตรฐาน (standardized coefficient) มีค่าอยู่ระหว่าง -0.50 ถึง 0.56 และค่าสัมประสิทธิ์มาตรฐานสมบูรณ์ (completely standardized coefficient) มีค่าอยู่ระหว่าง -0.66 ถึง 0.89 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 เกือบทุกตัวยกเว้นตัวแปรด้านความพึงพอใจ (SAT) ซึ่งถูกกำหนดค่าให้คงที่ (fix) แสดงว่าตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 3 ตัวนี้มีความสำคัญเป็นองค์ประกอบที่จะบอกถึงการผูกมัดในความสัมพันธ์เท่ากัน มีความแปรปรวนร่วมกันกับโมเดลการวัดประมาณร้อยละ 44 ถึง 80 ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับค่อนข้างสูง โดยพิจารณาจากความเที่ยงเชิงโครงสร้าง (R^2) ที่มีค่าอยู่ระหว่าง .44 ถึง .80 ดังตารางที่ 14

ตารางที่ 14

เมทริกซ์น้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรแฝงในโมเดล

ตัวแปร สังเกต ได้	ตัวแปรแฝงบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง (NAR)							ตัวแปรแฝงความรักแบบเล่นเกม (LUDUS)							ตัวแปรแฝงการผูกมัด (COM)						
	นน. องค์ ประ กอบ	SE	<i>t</i>	SC	CC	Factor score regression	R^2	นน. องค์ ประ กอบ	SE	<i>t</i>	SC	CC	Factor score regression	R^2	นน. องค์ ประ กอบ	SE	<i>t</i>	SC	CC	Factor score regression	R^2
AU	1.00	-	-	0.53	0.84	0.30	.70	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
SUP	1.05	0.05	19.70	0.55	0.85	0.27	.73	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
SUF	0.72	0.08	9.46	0.38	0.48	0.08	.23	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
EXP	0.65	0.06	10.92	0.34	0.51	-0.03	.26	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ENT	0.90	0.05	17.65	0.47	0.76	0.16	.58	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
EXH	0.91	0.06	14.54	0.48	0.65	0.04	.43	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VA	0.84	0.06	15.01	0.45	0.69	0.08	.47	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
HY	0.55	0.06	9.36	0.29	0.45	0.02	.20	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
LUDUS	-	-	-	-	-	-	-	0.81	-	-	0.29	0.55	0.28	.30	-	-	-	-	-	-	-
SAT	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.00	-	-	0.56	0.89	0.56	.80
AL	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-0.90	0.14	-6.42	-0.50	-0.66	-0.18	.44
IN	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.74	0.11	6.52	0.42	0.71	0.27	.51

หมายเหตุ SE คือ ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน; *t* คือ ค่าสถิติที; SC คือ ค่าสัมประสิทธิ์มาตรฐาน (standardized coefficient); CC คือ ค่าสัมประสิทธิ์มาตรฐานสมบูรณ์ (completely standardized coefficient); R^2 คือ ความเที่ยงเชิงโครงสร้าง (squared multiple correlations)

ผลการวิเคราะห์ค่าอิทธิพลรวม อิทธิพลทางตรง และอิทธิพลทางอ้อมของตัวแปร ในโมเดล

ผลการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 พบว่า บุคลิกภาพแบบหลงตนเองสามารถทำนายการผูกมัดในความสัมพันธ์ได้โดยพิจารณาจากเมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ดังตารางที่ 13 พบว่า ตัวแปรสังเกตได้ของตัวแปรอิสระบุคลิกภาพแบบหลงตนเองมีความสัมพันธ์กับตัวแปรสังเกตได้ของตัวแปรตามการผูกมัดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยตัวแปรสังเกตได้ 11 ตัว มีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 คู่ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 11 คู่ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรมีค่าตั้งแต่ .11 ถึง .29 นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาเมทริกซ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรแฝง (correlation matrix) ระหว่างตัวแปรบุคลิกภาพแบบหลงตนเองและการผูกมัด ดังตารางที่ 15 พบว่า บุคลิกภาพแบบหลงตนเองมีสหสัมพันธ์ทางลบกับการผูกมัดเท่ากับ -.15 และเมื่อนำค่าสหสัมพันธ์ดังกล่าวมายกกำลังสอง (R^2) จะเท่ากับ 0.02 แสดงว่า บุคลิกภาพแบบหลงตนเองอธิบายความแปรปรวนร่วมกับการผูกมัดในความสัมพันธ์ได้ร้อยละ 2 ซึ่งถือว่าบุคลิกภาพแบบหลงตนเองทำนายการผูกมัดได้ แต่ไม่มากนัก อีกทั้งเมื่อวิเคราะห์โมเดลสมการเชิงโครงสร้างพบว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยบุคลิกภาพแบบหลงตนเองไม่มีอิทธิพลทางตรงต่อการผูกมัดในความสัมพันธ์ แต่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการผูกมัดโดยมีรูปแบบความรักแบบเล่นเกมเป็นตัวแปรส่งผ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ดังนั้น ผลการทดสอบจึงสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ว่า “บุคลิกภาพแบบหลงตนเองสามารถทำนายการผูกมัดในความสัมพันธ์ได้”

ตารางที่ 15

เมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงในโมเดลบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง 8 องค์ประกอบ

ตัวแปร	M	SD	Ludus	Com	Nar
Ludus	2.84	0.53	1.00		
Com	3.26	0.32	-.56	1.00	
Nar	2.50	0.50	.48	-.15	1.00

ค่าอิทธิพลรวม อิทธิพลทางตรง และอิทธิพลทางอ้อมของตัวแปรแฝงที่ศึกษาจะเห็นได้ว่า บุคลิกภาพแบบหลงตนเองมีอิทธิพลทางบวกต่อรูปแบบความรักแบบเล่นเกมเท่ากับ .32 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 แต่มีอิทธิพลทางตรงต่อการผูกมัดในความสัมพันธ์เท่ากับ .16 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ บุคลิกภาพแบบหลงตนเองมีอิทธิพลทางลบต่อการผูกมัดในความสัมพันธ์ โดยผ่านรูปแบบความรักแบบเล่นเกม มีอิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมเท่ากับ -.32 และ -.16 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และตัวแปรรูปแบบความรักแบบเล่นเกมทำนายการผูกมัดในความสัมพันธ์ มีค่าอิทธิพลทางตรงเท่ากับ -.99 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิเคราะห์ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานพบว่า ไม่มีค่าใดเกิน ± 2 โดยมีค่าต่ำสุดเท่ากับ 0.06 และมีค่าสูงสุดเท่ากับ 0.27 ดังตารางที่ 16

จากการวิเคราะห์คะแนนมาตรฐาน (standardized solution) ของอิทธิพลรวม อิทธิพลทางตรง และอิทธิพลทางอ้อม พบว่า บุคลิกภาพแบบหลงตนเองมีอิทธิพลทางบวกต่อรูปแบบความรักแบบเล่นเกมมีค่าอิทธิพลทางตรงเท่ากับ .48 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 แสดงว่า บุคลิกภาพแบบหลงตนเองส่งผลให้คนมีรูปแบบความรักแบบเล่นเกม และยิ่งมีความหลงตนเองมากเท่าใดก็จะมีความรักแบบเล่นเกมมากขึ้น และบุคลิกภาพแบบหลงตนเองมีอิทธิพลต่อการผูกมัดมีค่าอิทธิพลทางตรงเท่ากับ .15 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังตารางที่ 16

ผลการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 ศึกษาอิทธิพลทางอ้อมพบว่า บุคลิกภาพแบบหลงตนเองมีอิทธิพลทางลบต่อการผูกมัดในความสัมพันธ์ โดยผ่านตัวแปรรูปแบบความรักแบบเล่นเกม มีค่าอิทธิพลทางอ้อมเท่ากับ -.30 ผลรวมอิทธิพลมีค่าเท่ากับ -.15 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 จึงสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ว่า “บุคลิกภาพแบบหลงตนเองสามารถทำนายการผูกมัดในความสัมพันธ์ได้ โดยมีรูปแบบความรักแบบเล่นเกมเป็นตัวแปรส่งผ่าน” แสดงว่าบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสัมพันธ์กับรูปแบบความรักแบบเล่นเกม ซึ่งจะส่งผลต่อการผูกมัดในความสัมพันธ์ตามมา นอกจากนี้ ยังพบว่ารูปแบบความรักแบบเล่นเกมมีอิทธิพลทางลบต่อการผูกมัดในความสัมพันธ์ มีค่าอิทธิพลทางตรงเท่ากับ -.63 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 แสดงว่าหากบุคคลมีรูปแบบความรักแบบเล่นเกมมากเท่าใดยิ่งทำให้บุคคลนั้นผูกมัดกับคนรักน้อยลง ดังนั้น รูปแบบความรักแบบเล่นเกมมีบทบาทเป็นตัวแปรส่งผ่านของบุคลิกภาพแบบหลงตนเองในการทำนายการผูกมัดในความสัมพันธ์ ทั้งนี้ ตัวแปรในโมเดลอธิบายความแปรปรวนในตัวแปรรูปแบบความรักแบบเล่นเกมได้ร้อยละ 22.90 และอธิบายความแปรปรวนในตัวแปรการผูกมัดได้ร้อยละ 32.90 ดังตารางที่ 16

ตารางที่ 16

ผลการวิเคราะห์อิทธิพลรวม อิทธิพลทางตรง และอิทธิพลทางอ้อมระหว่างตัวแปรในโมเดล
บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง 8 องค์ประกอบ รูปแบบความรักแบบเล่นเกม และการผูกมัด

ตัวแปรสาเหตุ	สถิติ	ตัวแปรผล					
		รูปแบบความรัก แบบเล่นเกม			การผูกมัด		
		DE	IE	TE	DE	IE	TE
บุคลิกภาพแบบ หลงตนเอง	<i>b</i>	.32***	-	.32***	.16	-.32**	-.16**
	SE	(0.06)		(0.06)	(0.11)	(0.10)	(0.06)
	<i>t</i>	5.57		5.57	1.51	-3.11	-2.73
	SS	.48***		.48***	.15	.30***	-.15***
รูปแบบ ความรักแบบ เล่นเกม	<i>b</i>				-.99***		-.99***
	SE	-	-	-	(0.27)	-	(0.27)
	<i>t</i>				-3.76		-3.76
	SS				-.63***		-.63***
ค่าสถิติ							
R Square x 100		22.90			32.90		
ไค-สแควร์		38.46 <i>df</i> = 28 (<i>p</i> = .09)					
RMSEA		.03					
GFI		.99					

หมายเหตุ DE = อิทธิพลทางตรง IE = อิทธิพลทางอ้อม TE = อิทธิพลรวม

**p < .01. ***p < .001.

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์เพิ่มเติม

จากผลการวิเคราะห์ในการศึกษาที่ 1 มีข้อสังเกตว่า ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้พิจารณาตามตัวแปรแฝงภายนอกบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง ตัวแปรด้านการหวั่นไหวมากกว่าปกติ (HY) มีน้ำหนักความสำคัญน้อยที่สุด ดังภาพที่ 7 และมาตรวัดบุคลิกภาพแบบหลงตนเองที่ใช้ในงานวิจัยนี้มี 8 องค์ประกอบ ซึ่งพัฒนาโดยผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศักนาคี มณีศรี โดยเพิ่มองค์ประกอบด้านการหวั่นไหวมากกว่าปกติ (Hypersensitivity) เข้ามาด้วยเหตุผลทางวัฒนธรรมและความแตกต่างของลักษณะความหลงตนเองในสังคมไทยและต่างประเทศ (ประพิมพ์า จรัลรัตนกุล, 2550) ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาเพิ่มเติมว่าถ้าตัดองค์ประกอบด้านการหวั่นไหวมากกว่าปกติออกจากโมเดลให้เหมือนกับงานวิจัยในต่างประเทศที่ใช้มาตรวัดบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง 7 องค์ประกอบ จะทำให้ผลการวิเคราะห์แตกต่างไปจากเดิมหรือไม่

ผลการทดสอบความสอดคล้องของโมเดลสมการเชิงโครงสร้าง

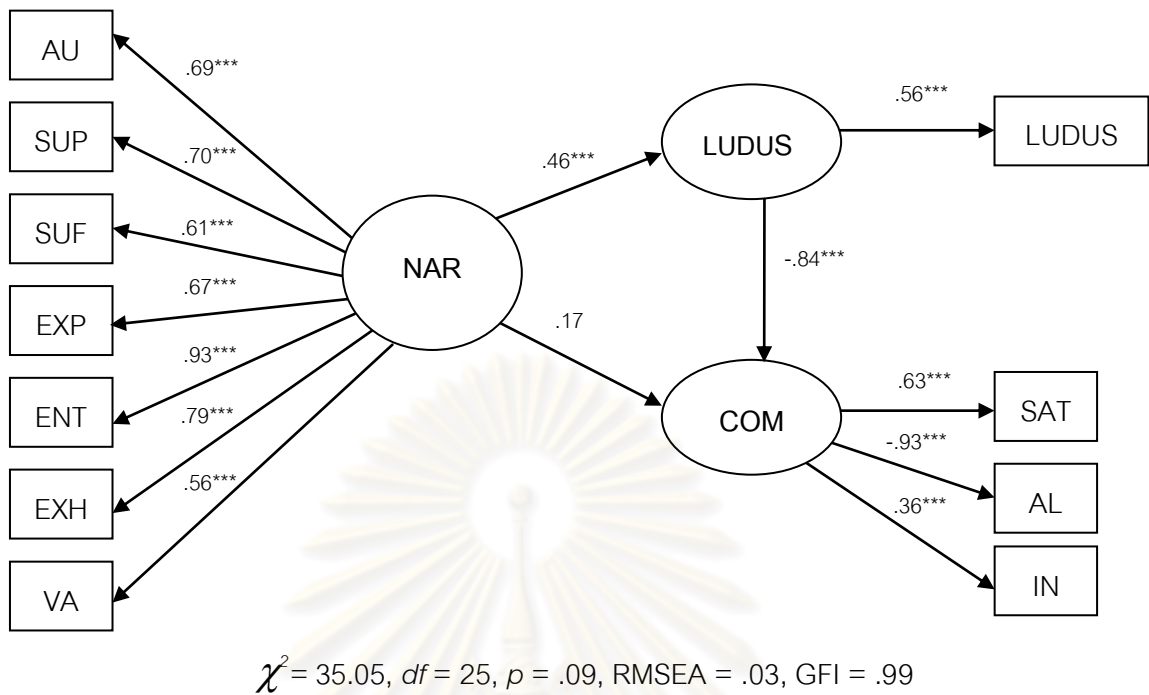
ผลการทดสอบโมเดลสมการเชิงโครงสร้างในเบื้องต้นพบว่า โมเดลไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาจากค่าไคว-สแควร์ ซึ่งมีค่าเท่ากับ 306.08 ระดับนัยสำคัญเท่ากับ .000 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ .89 และดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ .83 ดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือ (RMR) เท่ากับ .03 ค่ารากที่สองของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (RMSEA) เท่ากับ .11

ผู้วิจัยจึงทำการปรับโมเดลโดยพิจารณาจากดัชนีปรับรูปแบบ (modification indices) ซึ่งยอมให้ความคลาดเคลื่อนมีความสัมพันธ์กันได้ ผลจากการปรับโมเดลพบว่า โมเดลสมการเชิงโครงสร้างสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาจากค่าไคว-สแควร์ ซึ่งมีค่าเท่ากับ 35.05 ระดับนัยสำคัญเท่ากับ .09 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ .99 และดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ .96 ดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือ (RMR) เท่ากับ .01 ค่ารากที่สองของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (RMSEA) เท่ากับ .03 และค่าไคว-สแควร์สัมพันธ์ (χ^2/df) เท่ากับ 1.40

การเปรียบเทียบทั้ง 2 โมเดลพบว่า โมเดลหลักในการวิเคราะห์บุคลิกภาพ 8 องค์ประกอบ และส่วนโมเดลบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง 7 องค์ประกอบที่วิเคราะห์เพิ่มเติมมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาจากระดับนัยสำคัญเท่ากับ .09 และโมเดลหลักมีค่าไคว-สแควร์สัมพันธ์ (χ^2/df) เท่ากับ 1.37 โมเดลที่วิเคราะห์เพิ่มเติมมีค่าไคว-สแควร์สัมพันธ์ (χ^2/df) เท่ากับ

1.40 ซึ่งโมเดลที่มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ดีต้องมีค่าไคร้-สแควร์สัมพัทธ์ต่ำกว่า 2 โดยยิ่งค่าไคร้-สแควร์สัมพัทธ์ต่ำมากเท่าใด โมเดลจะมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดีขึ้นเท่านั้น นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาผลต่างไคร้-สแควร์ (difference χ^2) ของโมเดลหลักและโมเดลที่วิเคราะห์เพิ่มเติมมีค่าเท่ากับ 3.41 ที่ผลต่างอิสระเท่ากับ 3 เมื่อเทียบค่าวิกฤติไคร้-สแควร์พบว่าไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) พบว่า ตัวแปรในโมเดลหลักบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง 8 องค์ประกอบอธิบายความแปรปรวนในตัวแปรตามการผูกมัดได้ร้อยละ 32.90 ส่วนโมเดลที่วิเคราะห์เพิ่มเติม บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง 7 องค์ประกอบพบว่า ตัวแปรในโมเดลอธิบายความแปรปรวนในตัวแปรตามการผูกมัดได้ร้อยละ 59.60

โมเดลที่วิเคราะห์เพิ่มเติม เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ โดยแยกพิจารณาตามตัวแปรอิสระบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง (NAR) ซึ่งเป็นตัวแปรแฝงภายนอกพบว่า ตัวแปรที่มีน้ำหนักสำคัญที่สุด คือ ตัวแปรด้านการสมควรได้มากกว่าที่เป็นอยู่ (ENT) รองลงมาคือ ด้านการชอบแสดงออก (EXH) ด้านความเหนือกว่า (SUP) ด้านอำนาจหน้าที่ (AU) ด้านการแสวงหาผลประโยชน์ (EXP) ด้านความสามารถในการพึ่งตนเอง (SUF) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ .93, .79, .70, .69, .67 และ .61 ตัวแปรที่มีน้ำหนักน้อยที่สุด คือ ด้านทะนงตน (VA) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานเท่ากับ .56 โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ทุกตัว ตัวแปรส่งผ่านรูปแบบความรักแบบเล่นเกม (LUDUS) เป็นตัวแปรแฝงภายในมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .56 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ส่วนตัวแปรตามการผูกมัด (COM) เป็นตัวแปรแฝงภายในพบว่า ตัวแปรที่มีน้ำหนักสำคัญที่สุด คือ ด้านคุณภาพของทางเลือก (AL) มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ -.93 รองลงมาคือ ด้านความพึงพอใจ (SAT) มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .63 และด้านการลงทุน (IN) มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .36 โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ทุกตัว ดังภาพที่ 8

ภาพที่ 8 โมเดลความสัมพันธ์ของบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง 7 องค์ประกอบ รูปแบบความรักแบบเล่นเกมและการผูกมัด

ผลการวิเคราะห์ค่าอิทธิพลรวม อิทธิพลทางตรง และอิทธิพลทางอ้อมของตัวแปร ในโมเดล

บุคลิกภาพแบบหลงตนเองแบบ 7 องค์ประกอบสามารถทำนายการผูกมัดใน ความสัมพันธ์ได้โดยพิจารณาจากเมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้พบว่า ตัวแปรสังเกตได้ ของบุคลิกภาพแบบหลงตนเองมีความสัมพันธ์กับการผูกมัดในความสัมพันธ์ ดังตารางที่ 13 และ เมื่อพิจารณาเมทริกซ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรแฝง (correlation matrix) ดังตารางที่ 17 พบว่า บุคลิกภาพแบบหลงตนเองมีสหสัมพันธ์ทางลบกับการผูกมัดเท่ากับ $-.22$ และเมื่อนำค่าสหสัมพันธ์ ดังกล่าวมายกกำลังสอง (R^2) จะได้เท่ากับ $.05$ แสดงว่า บุคลิกภาพแบบหลงตนเองอธิบายความ แปรปรวนร่วมกับการผูกมัดในความสัมพันธ์ได้ร้อยละ 5 ซึ่งถือว่าบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง ทำนายการผูกมัดได้ แต่ไม่มากนัก อีกทั้งเมื่อวิเคราะห์โมเดลสมการเชิงโครงสร้างพบว่าโมเดลมี ความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยบุคลิกภาพแบบหลงตนเองไม่มีอิทธิพลทางตรงต่อการ ผูกมัดในความสัมพันธ์ แต่มีอิทธิพลทางอ้อมผ่านตัวแปรส่งผ่านรูปแบบความรักแบบเล่นเกมอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.001$ ได้ผลการทดสอบเช่นเดียวกับการศึกษาที่ 1 โดยบุคลิกภาพแบบ หลงตนเองสามารถทำนายการผูกมัดในความสัมพันธ์ได้

ตารางที่ 17

เมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงในโมเดลบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง 7 องค์ประกอบ

ตัวแปร	M	SD	Ludus	Com	Nar
Ludus	2.84	0.53	1.00		
Com	3.26	0.32	-.76	1.00	
Nar	2.57	0.52	.47	-.22	1.00

ค่าอิทธิพลรวม อิทธิพลทางตรง และอิทธิพลทางอ้อมของตัวแปรที่ศึกษาจะเห็นได้ว่า บุคลิกภาพแบบหลงตนเองมีอิทธิพลทางบวกต่อรูปแบบความรักแบบเล่นเกมเท่ากับ .17 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 และมีอิทธิพลทางตรงต่อการผูกมัดในความสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ บุคลิกภาพแบบหลงตนเองมีอิทธิพลทางลบต่อการผูกมัดในความสัมพันธ์ โดยผ่านรูปแบบความรักแบบเล่นเกม มีอิทธิพลทางอ้อมและอิทธิพลรวมเท่ากับ -.39 และ -.22 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 การวิเคราะห์ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานพบว่า ไม่มีค่าใดเกิน ± 2 โดยมีค่าต่ำสุดเท่ากับ 0.03 และค่าสูงสุดเท่ากับ 0.60 ดังตารางที่ 18

ผลการวิเคราะห์ค่ามาตรฐาน (standardized solution) ของอิทธิพลรวม อิทธิพลทางตรง และอิทธิพลทางอ้อม พบว่า บุคลิกภาพแบบหลงตนเองมีอิทธิพลทางบวกต่อรูปแบบความรักแบบเล่นเกมโดยมีค่าอิทธิพลทางตรงเท่ากับ .46 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 บุคลิกภาพแบบหลงตนเองมีค่าอิทธิพลทางตรงต่อการผูกมัดอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่บุคลิกภาพแบบหลงตนเองทำนายการผูกมัดในความสัมพันธ์ได้ โดยผ่านตัวแปรรูปแบบความรักแบบเล่นเกม มีค่าอิทธิพลทางอ้อมเท่ากับ -.39 ผลรวมอิทธิพลมีค่าเท่ากับ -.22 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และรูปแบบความรักแบบเล่นเกมมีอิทธิพลทางลบต่อการผูกมัดในความสัมพันธ์ มีค่าอิทธิพลทางตรงเท่ากับ -.84 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ทั้งนี้ ตัวแปรในโมเดลอธิบายความแปรปรวนในตัวแปรรูปแบบความรักแบบเล่นเกมได้ร้อยละ 21.60 และอธิบายความแปรปรวนในตัวแปรการผูกมัดได้ร้อยละ 59.60 ดังตารางที่ 18

ตารางที่ 18

ผลการวิเคราะห์อิทธิพลรวม อิทธิพลทางตรง และอิทธิพลทางอ้อมระหว่างตัวแปรในโมเดล
บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง 7 องค์ประกอบ รูปแบบความรักแบบเล่นเกม และการผูกมัด

ตัวแปรสาเหตุ	สถิติ	ตัวแปรผล					
		รูปแบบความรัก แบบเล่นเกม			การผูกมัด		
		DE	IE	TE	DE	IE	TE
บุคลิกภาพแบบ หลงตนเอง	<i>b</i>	.17***	-	.17***	.17	-.39**	-.22**
	<i>SE</i>	(0.03)		(0.03)	(0.13)	(0.12)	(0.07)
	<i>t</i>	5.66		5.66	1.24	-3.16	-3.08
	<i>SS</i>	.46***		.46***	.17	-.39***	-.22***
รูปแบบ ความรักแบบ เล่นเกม	<i>b</i>				-2.29***		-2.29***
	<i>SE</i>	-	-	-	(0.60)	-	(0.60)
	<i>t</i>				-3.79		-3.79
	<i>SS</i>				-.84***		-.84***
ค่าสถิติ							
<i>R</i> Square x 100			21.60			59.60	
ไค-สแควร์				35.05	<i>df</i> = 25 (<i>p</i> = .09)		
RMSEA					.03		
GFI					.99		

หมายเหตุ DE = อิทธิพลทางตรง IE = อิทธิพลทางอ้อม TE = อิทธิพลรวม

***p < .001.

การศึกษาที่ 2

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง เพื่อศึกษาอิทธิพลของบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง ลักษณะเน้นความสัมพันธ์ต่อการผูกมัดในความสัมพันธ์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (Two-way ANOVA) โดยมีตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปร ได้แก่ บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง (บุคคลที่หลงตนเองสูงและต่ำ) และการได้รับการกระตุ้นหรือไม่ได้รับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ ตัวแปรตาม ได้แก่ การผูกมัดในความสัมพันธ์ ขอนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ตอนที่ 2 ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ศึกษา

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานของการวิจัย

ตอนที่ 4 การติดตามผล

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยขออนุญาตจากอาจารย์ประจำรายวิชาเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจากรายวิชาต่าง ๆ ได้แก่ 3800101 จิตวิทยาทั่วไป วิชา 3803333 จิตวิทยาผู้บริโภคชั้นนำ และวิชา 3803215 จิตวิทยาบุคลิกภาพชั้นนำ ภาคต้น ปีการศึกษา 2553 โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นบุคคลที่มีสัมพันธภาพแบบคนรัก คบกันมาไม่ต่ำกว่า 3 เดือนเข้าร่วมการทดลอง จากข้อคำถามถึงสัมพันธภาพแบบคู่รักและระยะเวลาในการคบหากับคู่รัก ได้นิสิตที่มีคนรักจำนวนทั้งสิ้น 298 คน จากนิสิตทั้งหมด 640 คน จากนั้น จำแนกกลุ่มตัวอย่างจากคะแนนรวมการตอบมาตราวัดบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มสูง คือ ผู้ที่มีคะแนนรวมสูงกว่าหรือเท่ากับเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 73 กลุ่มสูงมีคะแนนระหว่าง 130-176 คะแนน มีจำนวน 80 คน และกลุ่มต่ำ คือ ผู้ที่มีคะแนนรวมต่ำกว่าหรือเท่ากับเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 27 กลุ่มต่ำมีคะแนนระหว่าง 66-104 คะแนน จำนวน 80 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 160 คน จึงสุ่มตัวอย่างเข้าสู่เงื่อนไขใน 4 เงื่อนไข เงื่อนไขละ 40 คนเท่า ๆ กัน ไม่ควบคุมตัวแปรเพศ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 18-22 ปี อายุเฉลี่ย 19.46 ปี เคยมีความรักครั้งเดียว คิดเป็นร้อยละ 46.25 มีระยะเวลาคบกับคนรัก 3 เดือนถึง 1 ปี คิดเป็นร้อยละ 48.75 จำแนกตามข้อมูลพื้นฐานได้ดังตารางที่ 19

ตารางที่ 19

จำนวนและร้อยละของผู้ร่วมการทดลองจำแนกตามข้อมูลพื้นฐาน (N = 160)

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	54	33.75
หญิง	106	66.25
อายุ (ปี)		
18	27	16.90
19	68	42.50
20	36	22.50
21	23	14.35
22	6	3.75
ชั้นปี		
ปีที่ 1	40	25.00
ปีที่ 2	81	50.60
ปีที่ 3	31	19.40
ปีที่ 4 หรือสูงกว่า	8	5.00
คณะ		
จิตวิทยา	78	48.75
นิเทศศาสตร์	29	18.13
เภสัชศาสตร์	22	13.75
สหเวชศาสตร์	19	11.88
อักษรศาสตร์	6	3.75
รัฐศาสตร์	4	2.50
วิศวกรรมศาสตร์	1	0.63
วิทยาศาสตร์การกีฬา	1	0.63

ตารางที่ 19 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
จำนวนครั้งที่เคยมีความรัก		
ไม่เคย	7	4.38
1 ครั้ง	74	46.25
2 ครั้ง	39	24.38
3 ครั้ง	21	13.12
4 ครั้งขึ้นไป	19	11.87
ระยะเวลาที่คบกับคนรักปัจจุบัน		
3 เดือน - 1 ปี	78	48.75
1 ปี 1 วัน - 2 ปี	39	24.37
2 ปี 1 วัน - 3 ปี	18	11.25
3 ปี 1 วัน - 4 ปี	20	12.50
4 ปี 1 วันขึ้นไป	5	3.13

ตอนที่ 2 ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ศึกษา

จากการตรวจสอบการจัดกระทำพบว่า ผู้เข้าร่วมการทดลองที่ถูกสุ่มเข้าเงื่อนไขได้รับหรือไม่ได้รับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ตอบข้อคำถามในการตรวจสอบการจัดกระทำได้ตรงกับเงื่อนไข จึงจัดกระทำตัวแปรได้ตรงตามเงื่อนไขที่ผู้วิจัยกำหนด

ตารางที่ 20 เสนอค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการผูกมัดกับคู่รัก จำแนกตามบุคลิกภาพแบบหลงตนเองและเงื่อนไขการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ จะเห็นว่าผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูง เมื่อได้รับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์มีค่าเฉลี่ยคะแนนการผูกมัดกับคู่รัก ($M = 4.18, SD = 0.38$) สูงกว่าเมื่อไม่ได้รับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ ($M = 3.52, SD = 0.33$) ส่วนผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองต่ำ เมื่อได้รับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์มีค่าเฉลี่ยของคะแนนการผูกมัด ($M = 4.01, SD = 0.42$) สูงกว่าเมื่อไม่ได้รับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ ($M = 3.81, SD = 0.30$) เมื่อเปรียบเทียบระหว่างผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูงและต่ำที่ได้รับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์

ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูงมีค่าเฉลี่ยของคะแนนการผูกมัด ($M = 4.18, SD = 0.38$) สูงกว่าผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองต่ำ ($M = 4.01, SD = 0.42$) และเมื่อไม่ได้รับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองต่ำมีคะแนนจากการผูกมัดกับคู่รัก ($M = 3.81, SD = 0.30$) สูงกว่าผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูง ($M = 3.52, SD = 0.33$)

ตารางที่ 20

ค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของคะแนนการผูกมัด ($N = 160$)

บุคลิกภาพแบบ หลงตนเอง	เงื่อนไขที่ได้รับ						รวม		
	ได้รับการกระตุ้น			ไม่ได้รับการกระตุ้น			n	M	SD
	n	M	SD	n	M	SD			
คนหลงตนเองต่ำ	40	4.01	0.42	40	3.81	0.30	80	3.91	0.38
คนหลงตนเองสูง	40	4.18	0.38	40	3.52	0.33	80	3.85	0.49
รวม	80	4.09	0.41	80	3.66	0.35	160	3.88	0.44

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานของการวิจัย

ผลการวิเคราะห์เรียงลำดับตามสมมติฐาน ดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 1 บุคลิกภาพแบบหลงตนเองมีปฏิสัมพันธ์กับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ต่อการผูกมัดของคู่รัก

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (Two-way ANOVA) ของคะแนนการผูกมัดของคู่รักพบว่า บุคลิกภาพแบบหลงตนเองและการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์มีปฏิสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ, $F(1, 156) = 16.58, p < .001$ จึงสนับสนุนสมมติฐานการวิจัยข้อ 1 ที่ว่า “บุคลิกภาพแบบหลงตนเองมีปฏิสัมพันธ์กับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ต่อการผูกมัดของคู่รัก” นอกจากนี้ยังพบผลหลักของเงื่อนไขการกระตุ้นมีนัยสำคัญทางสถิติ, $F(1, 156) = 57.63, p < .001$ แต่ผลหลักของบุคลิกภาพแบบหลงตนเองไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ, $F(1, 156) = 1.07, ns$ โดยผู้ที่ได้รับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์มีคะแนนการผูกมัด ($M = 4.09, SD = 0.41$) สูงกว่าผู้ที่ไม่ได้รับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ ($M = 3.66, SD = 0.35$) ดังตารางที่ 21

ตารางที่ 21

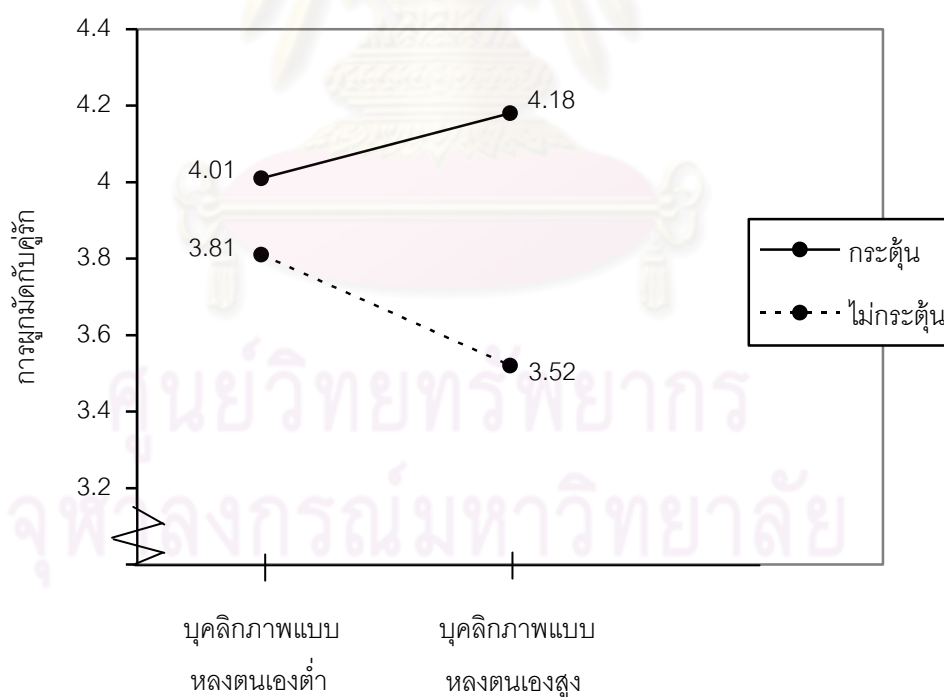
การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการผูกมัด

แหล่งความแปรปรวน	df	F	p
บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง (A)	1	1.07	.303
เงื่อนไขการกระตุ้น (B)	1	57.63***	.000
A X B	1	16.58***	.000
ความคลาดเคลื่อน	156	(20.30)	

หมายเหตุ ค่าตัวเลขในวงเล็บเป็นค่าคลาดเคลื่อนกำลังสองเฉลี่ย

*** $p < .001$.

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแบบหลงตนเองและการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์
แสดงในภาพที่ 9

ภาพที่ 9 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแบบหลงตนเองและการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ต่อการผูกมัด

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการผูกมัดกับคู่รักพบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแบบหลงตนเองและการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทดสอบต่อด้วยวิธีการเปรียบเทียบต่าง (contrast) เพื่อเปรียบเทียบอิทธิพลของบุคลิกภาพแบบหลงตนเองและเงื่อนไขการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ในระดับที่แตกต่างกัน เป็นการทดสอบสมมติฐานข้อ 2-5

สมมติฐานข้อที่ 2 สำหรับผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูง การกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ทำให้เกิดการผูกมัดมากกว่าการไม่ได้กระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์

ในการทดสอบคะแนนการผูกมัดกับคู่รักด้วยวิธีการเปรียบเทียบต่าง เมื่อเปรียบเทียบผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูงพบว่า ผู้ที่ได้รับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์มีการผูกมัด ($M = 4.18, SD = 0.38$) มากกว่าผู้ที่ไม่ได้รับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ ($M = 3.52, SD = 0.33$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ, $F(1,156) = 6.19, p < .05$ จึงสนับสนุนสมมติฐานข้อ 2

สมมติฐานข้อที่ 3 สำหรับผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองต่ำ การกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์และการไม่กระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์มีการผูกมัดไม่แตกต่างกัน

ในการทดสอบคะแนนการผูกมัดกับคู่รักด้วยวิธีการเปรียบเทียบต่าง เมื่อเปรียบเทียบผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองต่ำพบว่า ผู้ที่ได้รับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์มีการผูกมัด ($M = 4.01, SD = 0.42$) มากกว่าผู้ที่ไม่ได้รับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ ($M = 3.81, SD = 0.30$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ, $F(1,156) = 68.02, p < .001$ จึงปฏิเสธสมมติฐานข้อ 3

สมมติฐานข้อที่ 4 เมื่อได้รับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูงมีการผูกมัดมากกว่าผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองต่ำ

ในการทดสอบคะแนนการผูกมัดกับคู่รักด้วยวิธีการเปรียบเทียบต่าง เมื่อเปรียบเทียบผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูงและต่ำ ในเงื่อนไขได้รับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์พบว่า ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูงมีการผูกมัดกับคู่รัก ($M = 4.18, SD = 0.38$) มากกว่าผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองต่ำ ($M = 4.01, SD = 0.42$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ, $F(1,156) = 13.04, p < .001$ จึงสนับสนุนสมมติฐานการวิจัยในข้อ 4

สมมติฐานข้อที่ 5 เมื่อไม่ได้รับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูงมีการผูกมัดไม่แตกต่างจากผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองต่ำ

ในการทดสอบคะแนนการผูกมัดกับคู่รักด้วยวิธีการเปรียบเทียบ เมื่อเปรียบเทียบผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูงและต่ำ ในเงื่อนไขไม่ได้รับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ พบว่า ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองต่ำมีการผูกมัดกับคู่รัก ($M = 3.81, SD = 0.30$) มากกว่าผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูง ($M = 3.52, SD = 0.33$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ, $F(1,156) = 4.61, p < .05$ จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยในข้อ 5

ตอนที่ 4 การติดตามผล

จากผลการศึกษาที่ 2 นี้ ผู้วิจัยเกิดความสนใจที่จะศึกษาเพิ่มเติมถึงผลของการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์หลังการทดลองว่าจะมีผลยาวนานเพียงใด จึงได้ติดตามผลผู้เข้าร่วมการทดลองในกลุ่มที่ได้รับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ทั้งในผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูงและต่ำ จำนวน 80 คน โดยแบ่งการติดตามผลเป็น 2 ช่วง ดังนี้

หลังจากการทดลอง 3 สัปดาห์

ผู้วิจัยโทรศัพท์สอบถามผู้ร่วมการทดลองถึงความสัมพันธ์ของผู้ร่วมการทดลองกับคนรัก หลังจากการทดลอง 3 สัปดาห์ และส่งอีเมลให้ผู้ร่วมการทดลองตอบแบบสำรวจความสัมพันธ์เป็นมาตรฐานประมาณค่าแบบลิเคิร์ต 5 ระดับ ดังภาคผนวก ฅ เพื่อสอบถามเกี่ยวกับความสัมพันธ์และกิจกรรมที่ผู้ร่วมการทดลองได้ทำร่วมกับคนรักในช่วง 3 สัปดาห์หลังการทดลองที่แสดงออกถึงการผูกมัดกับคนรัก แสดงความห่วงใยคนรัก ทำกิจกรรมร่วมกัน แบ่งปันประสบการณ์กับคนรัก และดำเนินความสัมพันธ์กับคนรักต่อไป ซึ่งทำให้งานวิจัยมีคุณค่าในเชิงปฏิบัติเพิ่มขึ้น โดยให้ระบุความถี่ของการทำกิจกรรม

ผู้ร่วมการทดลองทุกคนในเงื่อนไขได้รับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ยังคงคบกับคนรัก โดยผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูงจำนวน 40 คน เป็นเพศชาย จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 32.50 เพศหญิง จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 17.50 พบกับคนรักค่อนข้างบ่อยมากที่สุดจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 45 รองลงมา พบกับคนรักบ่อยมาก จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 37 และพบกับคนรักปานกลาง จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 17.50 ด้านความถี่ของกิจกรรมที่ทำร่วมกับคนรักได้แก่ โทรศัพท์คุยกันค่อนข้างบ่อย จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 45 คุยกันผ่าน BB,

facebook, MSN) ไม่ค่อยบ่อย จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 37.50 ทานอาหารร่วมกันบ่อยมาก จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 47.50 กิจกรรมที่ทำร่วมกับคนรักเป็นบางครั้ง ได้แก่ ดูหนัง จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 47.50 เดินห้าง ซอปปิง ช็อปปิง จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 37.50 อ่านหนังสือ ทำการบ้าน และทำรายงานด้วยกัน จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 35 และไปเที่ยวที่อื่น ๆ/ไปต่างจังหวัดไม่ค่อยบ่อย จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 40

ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองต่ำจำนวน 40 คน เป็นเพศชาย จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 27.5 เพศหญิง จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 72.50 พบกับคนรักค่อนข้างบ่อยถึงบ่อยมาก จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 35 รองลงมา พบกับคนรักบางครั้ง จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 30 ด้านความถี่ของกิจกรรมที่ทำร่วมกับคนรักมากที่สุดคือ โทรศัพทคุยกันค่อนข้างบ่อยถึงบ่อยมาก จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 35 คุยกันผ่าน BB, facebook, MSN ไม่ค่อยบ่อยถึงบางครั้ง จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 25 ทานอาหารร่วมกันบ่อยมาก จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 47.50 ดูหนัง เดินห้าง ซอปปิง ช็อปปิง ค่อนข้างบ่อย จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 45 และจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 47.50 ตามลำดับ อ่านหนังสือ ทำการบ้าน ทำรายงานด้วยกันค่อนข้างบ่อย จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 30 และไปเที่ยวที่อื่น ๆ/ไปต่างจังหวัดบางครั้ง จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 40 จะเห็นว่า หลังจากทดลอง 3 สัปดาห์ ทั้งกลุ่มผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูงและต่ำ มีความถี่ในการทำกิจกรรมร่วมกับคนรักใกล้เคียงกัน รายละเอียดของความถี่และร้อยละของกิจกรรมที่ทำร่วมกับคนรักแสดงดังภาคผนวก ญ

หลังจากการทดลอง 2 เดือน

เมื่อครบกำหนด 2 เดือนหลังจากการทดลอง ผู้วิจัยขออนุญาตอาจารย์ผู้สอนในแต่ละวิชา เก็บข้อมูลหลังเลิกคาบเรียน โดยขอความร่วมมือให้ผู้ร่วมการทดลองในเงื่อนไขกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ตอบมาตรวจวัดการผูกมัดกับคนรักฉบับเดียวกันกับเมื่อครั้งทดลอง และมีข้อกระทงในตอนต้น 1 ข้อถามถึงสัมพันธ์ภาพกับคนรักโดยให้เลือกตอบว่ายังคงคบกับคนรักอยู่หรือไม่ กรณีที่ไม่ได้คบกับคนรักแล้วให้ระบุระยะเวลาในการยุติความสัมพันธ์ เพื่อติดตามว่าผลของการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ยังคงอยู่หรือไม่

ผู้ร่วมการทดลองในเงื่อนไขกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์จำนวน 80 คน แบ่งเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูงและต่ำจำนวน 40 คนเท่ากันพบว่า ในกลุ่มผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูง มีผู้ร่วมการทดลองที่ยุติความสัมพันธ์กับคนรัก จำนวน 5 คน เป็นเพศชาย จำนวน 2 คน และเพศหญิง 3 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5 โดยระยะเวลาที่ยุติความสัมพันธ์กับคนรักอยู่ระหว่าง

1-3 สัปดาห์ กลุ่มผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองต่ำพบว่า ผู้ร่วมการทดลองทั้งหมดยังคงคบกับคนรัก

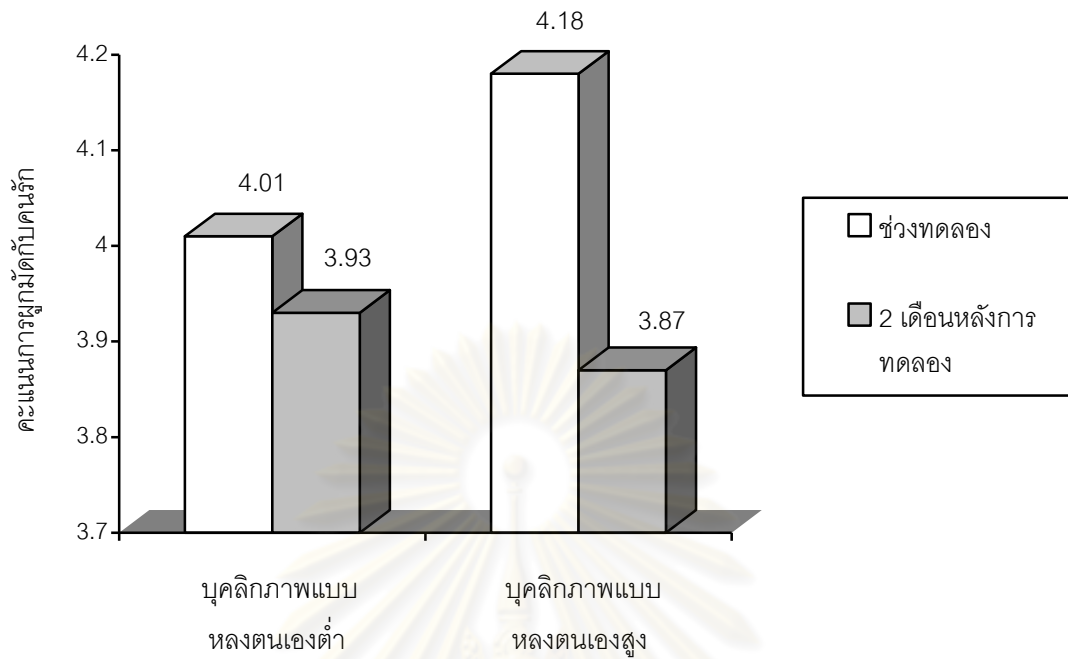
การวิเคราะห์ข้อมูลคะแนนที่ได้จากมาตรวัดการผูกมัดหลังจากการได้รับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์เป็นระยะเวลา 2 เดือนในแต่ละกลุ่ม เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยพบว่าหลังจากทดลองเป็นระยะเวลา 2 เดือน คนหลงตนเองสูงมีคะแนนการผูกมัดในระดับที่ต่ำกว่า ($M = 3.87, SD = 0.44$) เมื่อเปรียบเทียบกับครั้งที่มาเข้าร่วมทดลอง ($M = 4.18, SD = 0.38$) เช่นเดียวกับคนหลงตนเองต่ำที่มีคะแนนการผูกมัดในระดับที่ต่ำกว่า ($M = 3.93, SD = 0.41$) เมื่อเปรียบเทียบกับครั้งที่มาเข้าร่วมทดลอง ($M = 4.01, SD = 0.42$)

ผลวิเคราะห์การทดสอบความแตกต่างแบบจับคู่ (paired *t*-test) เพื่อเปรียบเทียบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนการผูกมัดเมื่อมาทดลองและหลังจากทดลองไปแล้ว 2 เดือนแตกต่างกันหรือไม่ พบว่า คนหลงตนเองสูงมีคะแนนการผูกมัดเมื่อครั้งที่มาเข้าทดลองและหลังจากการได้รับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์เป็นระยะเวลา 2 เดือนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีค่า $t(39) = 7.56, p < .001$ ส่วนคนหลงตนเองต่ำมีคะแนนการผูกมัดเมื่อครั้งที่มาเข้าทดลองและหลังจากการได้รับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์เป็นระยะเวลา 2 เดือนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติโดยมีค่า $t(39) = 1.66, ns$ แสดงรายละเอียดดังตารางที่ 22

ตารางที่ 22

ค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และผลการวิเคราะห์การทดสอบความแตกต่างแบบจับคู่ของคะแนนการผูกมัดจำแนกตามบุคลิกภาพแบบหลงตนเองในเงื่อนไขได้รับการกระตุ้นและช่วงเวลา

บุคลิกภาพแบบ หลงตนเอง	ช่วงทดลอง			ช่วงหลังทดลอง			<i>t</i>	<i>df</i>	<i>p</i>
	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>			
คนหลงตนเองต่ำ	40	4.01	0.42	40	3.93	0.41	7.56	39	.105
คนหลงตนเองสูง	40	4.18	0.38	40	3.87	0.44	1.65	39	.000

ภาพที่ 10 เปรียบเทียบคะแนนการผูกมัดระหว่างช่วงทดลองและช่วง 2 เดือนหลังการทดลอง

ตารางที่ 23

สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

ข้อที่	สมมติฐานการวิจัย	ผลการวิเคราะห์
การศึกษาที่ 1		
1	บุคลิกภาพแบบหลงตนเองสามารถทำนายการผูกมัดในความสัมพันธ์ได้	สนับสนุน
2	บุคลิกภาพแบบหลงตนเองสามารถทำนายการผูกมัดในความสัมพันธ์โดยมีรูปแบบความรักแบบเล่นเกมเป็นตัวแปรส่งผ่าน	สนับสนุน
การศึกษาที่ 2		
1	บุคลิกภาพแบบหลงตนเองมีปฏิสัมพันธ์กับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ต่อการผูกมัดของคู่รัก	สนับสนุน
2	สำหรับผู้ที่บุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูง การกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ทำให้เกิดการผูกมัดมากกว่าการไม่ได้กระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์	สนับสนุน
3	สำหรับผู้ที่บุคลิกภาพแบบหลงตนเองต่ำ การกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์และการไม่กระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์มีการผูกมัดไม่แตกต่างกัน	ปฏิเสธ
4	เมื่อได้รับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูงมีการผูกมัดมากกว่าผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองต่ำ	สนับสนุน
5	เมื่อไม่ได้รับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูงมีการผูกมัดไม่แตกต่างจากผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองต่ำ	ปฏิเสธ

บทที่ 4

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแบบหลงตนเองกับการผูกมัดของคู่รัก โดยมีรูปแบบความรักแบบเล่นเกมเป็นตัวแปรส่งผ่านในการศึกษาที่ 1 และในการศึกษาที่ 2 ศึกษาวิธีการกระตุ้นให้บุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองมีการผูกมัดต่อคู่รักเพิ่มขึ้นด้วยการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ จึงขออภิปรายผลเป็น 2 การศึกษา ดังนี้

การศึกษาที่ 1

สมมติฐานข้อที่ 1 บุคลิกภาพแบบหลงตนเองสามารถทำนายการผูกมัดในความสัมพันธ์ได้

สมมติฐานข้อที่ 2 บุคลิกภาพแบบหลงตนเองสามารถทำนายการผูกมัดในความสัมพันธ์ โดยมีรูปแบบความรักแบบเล่นเกมเป็นตัวแปรส่งผ่าน

ผลการวิจัยสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 1 กล่าวคือ บุคลิกภาพแบบหลงตนเองสามารถทำนายการผูกมัดในความสัมพันธ์ได้ จากโมเดลสมการเชิงโครงสร้างแสดงให้เห็นว่าไม่มีอิทธิพลทางตรงของบุคลิกภาพแบบหลงตนเองไปยังการผูกมัด ค่าอิทธิพลไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่มีอิทธิพลส่งผ่านตัวแปรรูปแบบความรักแบบเล่นเกม สอดคล้องกับงานวิจัยของ Campbell และ Foster (2002) ที่ตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างความหลงตนเองและการผูกมัดในความสัมพันธ์ จากการวิเคราะห์สมการถดถอยพบว่า บุคลิกภาพแบบหลงตนเองทำนายการผูกมัดได้ เพราะคนหลงตนเองจะลงทุนต่ำ ไม่ทุ่มเทในความสัมพันธ์กับคนรัก ฟุ้งพ้อใจในความสัมพันธ์น้อย มักเริ่มต้นความสัมพันธ์กับคนใหม่ที่ยังมองไม่เห็นข้อบกพร่องของตนและอาจมีความสัมพันธ์ทางเพศกับบุคคลที่ไม่ใช่คู่ของตนทำให้ไม่ผูกมัดกับคู่รัก โดยตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างความหลงตนเองและการผูกมัดในความสัมพันธ์แบบโรแมนติค พบว่า ความหลงตนเองมีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงทางลบกับการผูกมัด และเมื่อใส่การรับรู้และความสนใจต่อทางเลือกเป็นตัวแปรส่งผ่าน พบว่ามีอิทธิพลความสัมพันธ์ของความหลงตนเองและการผูกมัด อีกทั้งงานวิจัยของ Foster (2008) พบว่าคนหลงตนเองจะรายงานว่ามีความสัมพันธ์แบบชั่วคราว ขาดการผูกมัด เพราะไม่ต้องการความ

ใกล้ชิดและไม่ต้องการรักษาความสัมพันธ์ในระยะยาว ดังนั้น บุคลิกภาพแบบหลงตนเองสามารถทำนายการผูกมัดในความสัมพันธ์ได้

อย่างไรก็ตาม ในงานวิจัยนี้ แม้ว่าจะไม่พบอิทธิพลทางตรงแต่พบอิทธิพลทางอ้อม ผลการวิจัยสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ว่า บุคลิกภาพแบบหลงตนเองสามารถทำนายการผูกมัดในความสัมพันธ์ได้โดยมีรูปแบบความรักแบบเล่นเกมเป็นตัวแปรส่งผ่าน อธิบายได้ว่า คนหลงตนเองมีลักษณะเน้นตนเอง (agency) รักแต่ตนเอง มุ่งแข่งขัน คิดว่าตนเองสมควรจะได้รับสิ่งต่าง ๆ มากกว่าที่ตนเองควรจะได้รับอยู่เสมอ จึงแสวงหาผลประโยชน์จากความสัมพันธ์กับคนรัก (Back, Schmukle, & Egloff, 2010) และใช้ความรักเพื่อตอบสนองความต้องการของตนที่จะรักษาอัตมโนทัศน์ การเห็นคุณค่าในตนเอง และไม่คอยผูกพันกับคนรัก (Emmons, 1984) ความหลงตนเองจึงมีสหสัมพันธ์ทางบวกกับความรักแบบเล่นเกม เพราะคนหลงตนเองจะมองความรักเป็นเรื่องสนุกสนาน น่าตื่นเต้น น่าพอใจ ไม่สนใจความรู้สึกและความต้องการของคู่รัก ไม่สร้างความผูกพันทางอารมณ์และจิตใจ อีกทั้งความรักแบบเล่นเกมสามารถเติมเต็มความต้องการของคนหลงตนเอง เพราะเปิดโอกาสให้คนหลงตนเองหาคู่รักที่ให้สถานภาพ ความมีชื่อเสียง ความสำเร็จ ความต้องการทางเพศกับตนได้ (Campbell & Foster, 2007)

ผลการวิเคราะห์โมเดลสมการเชิงโครงสร้างพบว่า องค์ประกอบด้านความเหนือกว่ามีน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านอำนาจหน้าที่ อธิบายได้ว่า คนหลงตนเองจะประเมินตนเองเหนือกว่าคู่รัก แต่ไม่ได้ประเมินว่าคู่ของตนดีกว่าคู่ของบุคคลอื่น (Gramzow & Tangney, 1992) เพราะคนหลงตนเองยังคงรักษาความรู้สึกของการเหนือกว่าคนรัก ความต้องการอำนาจ (Need for power) และความเป็นอิสระ (Need for autonomy) ในความสัมพันธ์ไว้ได้ ซึ่งเป็นวิธีการกำกับตนเองของคนหลงตนเอง (Le & Gaines, 2005) และความต้องการอำนาจและความเป็นอิสระเป็นตัวแปรส่งผ่านความสัมพันธ์ของการหลงตนเองและความรักแบบเล่นเกม (Campbell et al, 2002) Foster และ Campbell (2005) กล่าวว่า คนหลงตนเองจะนึกถึงเหตุผลทางลบได้น้อยและไม่ยอมรับถึงเหตุผลที่คนรักจะไม่ผูกมัดกับตน ด้านทานสิ่งที่จะมาลดคุณค่าของตนและผลป้อนกลับทางลบจากคู่รัก เพราะรับรู้ว่าคุณค่าตนดีกว่าผู้อื่น มั่นใจในตนเองสูง ซึ่งเป็นการกำกับตนเองเพื่อรักษาความรู้สึกเหนือกว่า มีอำนาจ และคุณค่าของตนเองไว้ (Morf & Rhodewalt, 2001) นอกจากนี้ คนหลงตนเองยังชอบแสดงอำนาจและชอบแสดงออก ชอบควบคุม อีกทั้งต้องการให้ตนเป็นที่สนใจและเป็นที่ชื่นชมจากคนรัก และต้องการได้รับการยกย่องจากผู้อื่น ยิ่งไปกว่านั้น จะเห็นได้ว่าคนหลงตนเองให้ความสำคัญกับความคิดและความรู้สึกของตนเพียงฝ่ายเดียว เห็นความรักเป็นเกม ไม่สนใจความรู้สึกของคนรัก ขาดความใกล้ชิด ทำให้ความสัมพันธ์กับคนรักไม่ราบรื่น และไม่ต้องการผูกมัด (Jonason & Kavanagh, 2010)

งานวิจัยของ Campbell และคณะ (2002) กล่าวว่า คนหลงตนเองมีรูปแบบความรักแบบเล่นเกมและรายงานว่าตนขาดการผูกมัด ไม่คิดถึงคนรัก รวมทั้งรับรู้ว่าจะมีทางเลือกมาก เช่นเดียวกับที่คนรักในอดีตและปัจจุบันของคนหลงตนเองที่รับรู้ว่าจะไม่ผูกมัดตนเองกับคู่รัก ดังนั้น บุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองจึงมีโอกาสสูงที่จะไม่รักษาความสัมพันธ์กับคนรัก เพราะคนหลงตนเองจะมีความสัมพันธ์เพียงช่วงสั้น ๆ (short-term relationship) และทำให้คนรักไม่อาจปักใจเชื่อว่าคนหลงตนเองจะผูกมัดกับตนหรือไม่ ซึ่งเป็นผลเสียต่อความสัมพันธ์

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาตัวแปรตามการผูกมัด องค์ประกอบด้านความพึงพอใจมีน้ำหนักมากที่สุด รองลงมาคือ คุณภาพของทางเลือก และการลงทุน อธิบายได้ว่า เมื่อคนหลงตนเองมีความรักแบบเล่นเกม ทำให้บุคคลมีความพึงพอใจคู่รักต่ำ คิดว่าตนดีกว่าคนรัก Hendrick และคณะ (1988) ศึกษาเรื่องความรักและความพึงพอใจในความสัมพันธ์พบว่า รูปแบบความรักแบบเล่นเกมมีสหสัมพันธ์ทางลบกับความพึงพอใจในความสัมพันธ์และความยั่งยืนในความสัมพันธ์ คนที่มีความรักแบบเล่นเกม ซึ่งเป็นรูปแบบความรักของคนหลงตนเองมีสหสัมพันธ์ทางลบกับความพึงพอใจในความสัมพันธ์ มีคุณภาพของทางเลือกสูง กล่าวคือ คนหลงตนเองจะรับรู้ว่าจะมีทางเลือกมาก เพราะคนหลงตนเองจะมีเสน่ห์เมื่อแรกพบ มีบุคลิกดี มั่นใจในตนเอง ทำให้เป็นที่ชื่นชอบและน่าประทับใจในสายตาของบุคคลอื่น ประกอบกับคนหลงตนเองก็มักมองหาคู่คนอื่นที่น่าดึงดูดใจกว่าคนรักอยู่ตลอดเวลา (Back et al, 2010) ทำให้คนหลงตนเองตัดสินใจที่จะยุติความสัมพันธ์ลงเพื่อไปเริ่มต้นใหม่กับบุคคลที่เป็นทางเลือกที่มีคุณภาพ อีกทั้ง คนหลงตนเองมีการลงทุนต่ำ เห็นแก่ตัวและใช้ตนเองเป็นศูนย์กลางจึงทุ่มเทให้กับความสัมพันธ์ในระดับต่ำ พยายามหลีกเลี่ยงความลึกซึ้งทางจิตใจ ผูกมัดต่ำ ไม่ต้องการรักษาความสัมพันธ์ในระยะยาวกับคนรัก

สรุปผลการวิเคราะห์อิทธิพลส่งผ่านในการศึกษาที่ 1 บุคลิกภาพแบบหลงตนเองไม่มีอิทธิพลทางตรงต่อการผูกมัด แต่บุคลิกภาพแบบหลงตนเองสามารถทำนายการผูกมัดได้ โดยส่งอิทธิพลทางอ้อมผ่านตัวแปรรูปแบบความรักแบบเล่นเกม แสดงให้เห็นว่า การที่คนหลงตนเองในคู่รักคนไทยจะผูกมัดกับคนรักมาจากการที่คนหลงตนเองมีรูปแบบความรักแบบเล่นเกม เพราะความรักเป็นการสะท้อนความเชื่อ เป้าหมายและกลวิธีของคนหลงตนเอง การมีรูปแบบความรักแบบเล่นเกมเป็นรูปแบบความรักที่ทำให้คนหลงตนเองได้รับผลประโยชน์จากความสัมพันธ์โดยยังคงรักษาอำนาจและความเป็นอิสระของตนไว้ได้ เพราะคนหลงตนเองไม่เคยคิดที่จะคบกับใครอย่างจริงจัง เริ่มต้นและจบความสัมพันธ์อย่างรวดเร็ว มีคู่รักหลายคน ไม่ต้องการสร้างความใกล้ชิดกับคนรัก ซึ่งชัดเจนว่ารูปแบบความรักแบบเล่นเกมเท่านั้นที่จะตอบสนองความต้องการของคนหลงตนเองและส่งผลต่อการไม่ผูกมัดกับคนรัก

การวิเคราะห์เพิ่มเติม

จากการวิเคราะห์โมเดลบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง 8 องค์ประกอบและ 7 องค์ประกอบบุคลิกภาพแบบหลงตนเองทำนายการผูกมัดในความสัมพันธ์ได้ โดยผ่านรูปแบบความรักแบบเล่นเกม ในโมเดลบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง 8 องค์ประกอบ อธิบายได้จากองค์ประกอบด้านความเหนือกว่าที่มีน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านอำนาจหน้าที่ ส่วนตัวแปรตามการผูกมัด องค์ประกอบด้านความพึงพอใจมีน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด อธิบายได้ว่า คนหลงตนเองชอบแสดงอำนาจ ต้องการเหนือกว่าคนรัก และมักคิดว่าคนรักต้องยอมตามความต้องการของตน เขาเปรียบคนรักเพื่อบรรลุความปรารถนาของตนเอง (Holtman, Vazire, & Mehl, 2010) อย่างไรก็ตาม ข้อค้นพบที่ได้ทำให้อธิบายลักษณะบุคลิกภาพแบบหลงตนเองในสังคมไทยที่มีลักษณะคติรวมหมู่ เน้นความสัมพันธ์และการอยู่ร่วมกับผู้อื่น พึ่งพาซึ่งกันและกัน (Konrath et al., 2009) ได้ชัดเจนขึ้น เมื่อเพิ่มองค์ประกอบด้านการหวั่นไหวมากกว่าปกติเข้ามาจะสอดคล้องกับลักษณะนิสัยของคนไทยที่บุคคลจะประพัตินอย่างสำรวม ถ่อมตน และเหมาะสมเมื่ออยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม เพราะบุคลิกภาพแบบหลงตนเองด้านการหวั่นไหวมากกว่าปกติ จะไม่แสดงออกอย่างเปิดเผย ไวต่อปฏิกิริยาของผู้อื่น วิดกกังวล เก็บตัว สนใจทำที่ขงผู้อื่น (Hendin & Cheek, 1975) แม้ภายในใจจะต้องการแสดงความเหนือกว่าหรือเก่งกว่าคนอื่น แต่เนื่องจากกลัวการถูกปฏิเสธและไม่ยอมรับจากคนรอบข้าง รวมทั้งคนรัก ทำให้บุคคลไม่แสดงพฤติกรรมที่หลงตนเองออกมาให้เห็นชัดเจนนัก อีกทั้งบุคคลจะพยายามสร้างความประทับใจ รักษาภาพลักษณ์ และทำตนให้ดูดีในสายตาผู้อื่น นำเสนอตนเอง ซึ่งอาจทำให้คนหลงตนเองเป็นที่ถูกใจของบุคคลอื่น และสามารถหาทางเลือกที่มีคุณภาพได้ และไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์กับคู่รักของตน (Holtzman & Strube, 2010)

จากโมเดลบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง 7 องค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบด้านการสมควรได้มากกว่าที่เป็นอยู่มีน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการแสดงออกส่วนตัวแปรตามการผูกมัด องค์ประกอบด้านคุณภาพของทางเลือกมีน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด อธิบายได้ว่า การที่คนหลงตนเองไม่ผูกมัดกับคนรักเพราะผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองคิดว่าตนเองควรได้รับสิ่งที่ดีกว่าคนอื่น ๆ คาดหวังว่าจะต้องได้รับสิ่งต่าง ๆ งานวิจัยในต่างประเทศจะใช้มาตรวัดบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง 7 องค์ประกอบ เพราะบุคลิกภาพแบบหลงตนเองในสังคมตะวันตกมีลักษณะความหลงตนเองในระดับสูง มีความเป็นปัจเจกบุคคลนิยม เน้นให้ความสำคัญกับตนเอง มุ่งแข่งขัน คิดถึงแต่ตนเอง (Campbell, 2005) และทำให้ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองขาดความเห็นอกเห็นใจ ไม่ผูกพัน ไม่สนใจคนรัก และผูกมัดต่ำ ซึ่ง Wink (1991)

เรียกลักษณะบุคลิกภาพแบบหลงตนเองทั้ง 7 องค์ประกอบว่า บุคลิกภาพแบบหลงตนเองแบบเปิดเผย (overt narcissism) โดยจะมีลักษณะชอบสังคม มั่นใจในตนเอง หยิ่งย่อง ต้องการความชื่นชมจากผู้อื่น ต้องการเป็นจุดสนใจของผู้อื่น ดังนั้น ทั้งโมเดลบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง 8 องค์ประกอบและ 7 องค์ประกอบแสดงให้เห็นว่า การที่คนหลงตนเองไม่ผูกมัดกับคนรักมาจากความรักแบบเล่นเกม เพราะผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองจะคำนึงถึงประโยชน์ของตนเองมากกว่าคู่รัก คบกับคนรักระยะสั้น มีบุคคลอื่นเข้ามาเกี่ยวข้องในความสัมพันธ์มาก ไม่ต้องการผูกมัด การวิเคราะห์เพิ่มเติมทำให้เข้าใจบุคลิกภาพแบบหลงตนเองและการผูกมัดในความสัมพันธ์มากยิ่งขึ้น รวมทั้งเข้าใจอิทธิพลจากปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรม ดังนั้น การเข้ามาตรวจวัดบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง 8 องค์ประกอบอาจอธิบายบุคลิกภาพแบบหลงตนเองในสังคมไทยได้ครอบคลุมกว่าการใช้เพียง 7 องค์ประกอบ

การศึกษาที่ 2

สมมติฐานข้อที่ 1 บุคลิกภาพแบบหลงตนเองมีปฏิสัมพันธ์กับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ต่อการผูกมัดของคู่รัก

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการผูกมัดของคู่รักพบว่า บุคลิกภาพแบบหลงตนเองและการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์มีปฏิสัมพันธ์กัน แสดงว่า บุคลิกภาพแบบหลงตนเองและการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์มีอิทธิพลร่วมกันต่อการผูกมัดกับคนรัก โดยผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูงและต่ำเมื่อได้รับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์จะมีคะแนนสูงกว่าเมื่อไม่ได้รับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ ผลการวิจัยสนับสนุนสมมติฐานและสอดคล้องกับแนวคิดของ Finkel และคณะ (2009) ที่ว่า เมื่อผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองทั้งสูงและต่ำได้รับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ (communal activation) จะกระตุ้นให้ผู้ร่วมการทดลองเกิดแรงจูงใจต่อเป้าหมายเน้นความสัมพันธ์ และเป็นการกระตุ้นความคิดในลักษณะเน้นความสัมพันธ์ที่ทำให้ผู้ร่วมการทดลองรู้สึกมั่นคงปลอดภัย ได้รับการใส่ใจ และมีความรู้สึกที่ต้องการผูกพันกับคนรักมากขึ้น (Carnelley & Rowe, 2010) นอกจากนี้การกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ยังเป็นการสร้างความรู้สึกของการมีความสัมพันธ์ที่เป็นหนึ่งเดียวกับผู้อื่นและคนรัก ซึ่งส่งผลต่อการผูกมัดกับคู่ของตนมากขึ้น งานวิจัยของ Gabriel, Renaud, และ Tippin (2007) กล่าวว่า เมื่อคิดถึงคนรักจะกระตุ้นเป้าหมายของบุคคลและนำไปสู่พฤติกรรมที่ตามมา จากการทดลองพบว่า หลังการกระตุ้นให้คิดถึง

ความสัมพันธ์กับคนรัก ผู้ร่วมทดลองรายงานว่าตนรู้สึกผูกมัดกับคนรักของตนมากกว่ากลุ่มควบคุมที่ทำให้คิดถึงสิ่งที่ไม่เกี่ยวข้องในความสัมพันธ์

สมมติฐานข้อที่ 2 สำหรับผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูง การกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ทำให้เกิดการผูกมัดมากกว่าการไม่ได้กระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์

สมมติฐานข้อที่ 3 สำหรับผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองต่ำ การกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์และการไม่ได้กระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ไม่ทำให้มีการผูกมัดแตกต่างกัน

เมื่อผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการผูกมัดกับคู่รัก มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแบบหลงตนเองและการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทดสอบต่อด้วยวิธีการเปรียบเทียบต่าง (contrast) เพื่อเปรียบเทียบผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูงและต่ำในเงื่อนไขกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์และไม่ได้กระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ ผลการวิจัยสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 2 และปฏิเสธสมมติฐานข้อที่ 3 โดยพบว่า ทั้งผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูงและต่ำ การกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ทำให้เกิดการผูกมัดมากกว่าการไม่ได้กระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ โดยในเงื่อนไขกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ ผู้ร่วมการทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนการผูกมัดมากกว่าเงื่อนไขไม่ได้กระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อธิบายได้ว่า เมื่อกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูงและต่ำจะเกิดการชี้แนะทางปัญญาเพื่อเพิ่มมโนทัศน์ต่าง ๆ เช่น การช่วยเหลือ การดูแล และรับรู้ว่าคุณรักแสดงลักษณะต่าง ๆ เช่น ความอบอุ่น การร่วมมือ การใส่ใจ และเพิ่มการรับรู้ตนเองในลักษณะนี้ซึ่งเน้นความสัมพันธ์ ซึ่งจะกระตุ้นทำให้บุคคลคิดถึงความสัมพันธ์ที่บุคคลได้รับความรักและการยอมรับจากคนรักมากกว่าเงื่อนไขที่ไม่ได้รับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ ทำให้มีคะแนนการผูกมัดมากกว่า สอดคล้องกับงานวิจัยที่ผ่านมาของ Finkel และคณะ (2009) ที่พบผลเช่นเดียวกัน ในงานวิจัยของ Crocker, Niiya, และ Mischkowski (2008) กล่าวว่า การเขียนเรียงความถึงบุคคลที่มีความสำคัญจะทำให้ ผู้ร่วมการทดลองมีความรู้สึกทางบวก รู้สึกมั่นใจ คิดถึงความรัก ความสัมพันธ์ และเป็นการยืนยันคุณค่าในตนเอง (self-affirmation) ทำให้ตระหนักถึงคุณค่าในความสัมพันธ์ของตนและบุคคลใกล้ชิด จากการทดลอง การกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ได้กระตุ้นความคิดของผู้ร่วมการทดลองจากรูปภาพ เรียงความ คำคุณลักษณะเน้นความสัมพันธ์ และทำให้ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองทั้งสูงและต่ำเกิดแรงจูงใจที่จะสานต่อความสัมพันธ์และรู้สึกผูกมัดกับคู่รักของตนมากขึ้น

นอกจากนี้ ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตเพิ่มเติมว่าผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูงและต่ำย่อมได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมคตริวมหมู่ เพราะสังคมไทยมีลักษณะเน้นความสัมพันธ์การเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและการอยู่ร่วมกับผู้อื่น (Hofstede, 2001) ทำให้การกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์อาจมีอิทธิพลและส่งผลกระทบต่อคะแนนการผูกมัดของผู้ร่วมการทดลอง ในเงื่อนไขกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์อีกทางหนึ่ง

สมมติฐานข้อที่ 4 เมื่อได้รับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูงมีการผูกมัดมากกว่าผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองต่ำ

สมมติฐานข้อที่ 4 ได้รับการสนับสนุน และได้ข้อค้นพบที่น่าสนใจว่า เมื่อเปรียบเทียบคะแนนจากมาตรวัดการผูกมัดกับคูรักของผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูงและต่ำในเงื่อนไขกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์พบว่า ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูงมีการผูกมัดกับคูรักมากกว่าผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ Finkel และคณะ (2009) ที่กล่าวไว้ว่า เมื่อผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูงและต่ำได้รับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ คนหลงตนเองสูงจะได้รับผลจากการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ซึ่งเป็นกระบวนการสนับสนุนให้เกิดการผูกมัดกับคนรัก (commitment-promoting process) มากกว่าบุคคลที่หลงตนเองต่ำ เพราะคนที่หลงตนเองสูงมีลักษณะเน้นความสัมพันธ์ที่ต่ำกว่าบุคคลที่หลงตนเองต่ำ (lower communal baseline) ทั้งจากการรายงานตนเอง (Campbell & Foster, 2007) และคะแนนการทดสอบการเชื่อมโยงโดยนัย (Campbell et al, 2007) เมื่อคนหลงตนเองสูงได้รับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์จึงต้องพยายามดึงเอาลักษณะเน้นความสัมพันธ์ที่ตนเองไม่ค่อยจะมีออกมา การได้รับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์จึงเป็นสภาวะของคนหลงตนเองที่แตกต่างไปจากสภาวะปกติ (atypical state) เพราะคุณลักษณะส่วนหนึ่งของคนหลงตนเองจะสนใจตนเองมากกว่าคูรัก ไม่เห็นคุณค่าในคูรักของตน ไม่เต็มใจที่จะเสียสละในความสัมพันธ์ และมีรูปแบบความรักแบบเล่นเกม เพราะมีความรู้สึกที่ต้องการคงความรู้สึกว่าตนเองยิ่งใหญ่และรักษาคุณค่าของตนเอาไว้ สนุกกับการทำให้คนรักไม่มั่นใจในความสัมพันธ์ มองหาทางเลือกอื่นอยู่ตลอดเวลา ผูกมัดต่ำ ขณะที่การได้รับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์เป็นสภาวะปกติ (typical state) ของคนหลงตนเองต่ำที่ผูกมัดกับคนรัก มีความเข้าอกเข้าใจคนรักและไว้วางใจต่อกัน มีความใกล้ชิดทางจิตใจ (Campbell et al, 2002) เกิดความรู้สึกดี และมีความปรารถนาดีต่อกัน ซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้มีอยู่แล้วโดยปกติ

ดังนั้น คนหลงตนเองต่ำจึงรู้สึกว่าได้รับผลจากการกระตุ้นลักษณะความสัมพันธ์น้อยกว่า หรือไม่มากเท่ากับคนหลงตนเองสูงนั่นเอง

สมมติฐานข้อที่ 5 เมื่อไม่ได้รับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูงมีการผูกมัดไม่แตกต่างจากผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองต่ำ

สมมติฐานข้อที่ 5 ได้รับการปฏิเสธ เมื่อเปรียบเทียบคะแนนจากมาตรวัดการผูกมัดกับ คู่รักของผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูงและต่ำ ในเงื่อนไขไม่กระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ พบว่าผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองต่ำมีการผูกมัดกับคู่รักมากกว่าผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับทฤษฎีและงานวิจัยที่แสดงให้เห็นว่า เมื่อไม่ได้รับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองต่ำจะมีการผูกมัดในระดับสูงกว่าผู้ที่หลงตนเองสูง เพราะคนหลงตนเองต่ำมีความใกล้ชิดทางอารมณ์ ให้ความสัมพันธ์ทางจิตใจกับคนรัก และคำนึงถึงสุขภาวะของคนรัก รวมทั้งมีประสบการณ์ที่ดีร่วมกับคนรัก ดังนั้น เมื่อคนหลงตนเองต่ำไม่ได้รับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์จะสอดคล้องกับการรับรู้และพฤติกรรมที่ตนมีอยู่ เพราะคนหลงตนเองต่ำต้องการคงความสัมพันธ์กับคนรัก จึงทำให้มีคะแนนการผูกมัดกับคนรักสูงกว่าคนหลงตนเองสูงที่จะหมกมุ่นอยู่กับตนเอง เห็นตนเองเหนือกว่าคนรัก ไม่ต้องการสานต่อความสัมพันธ์ ขาดความผูกพัน อีกทั้งมักประเมินแรงจูงใจของตนเองว่าจะได้รับ หรือสูญเสียจากความสัมพันธ์ ทำให้ไม่ผูกมัดกับคนรัก (Campbell et al., 2006; Foster, 2008)

กล่าวโดยสรุป ในการศึกษาที่ 2 เมื่อกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ (communal activation) ทั้งคนหลงตนเองสูงและต่ำจะผูกมัดมากขึ้น เพราะการเน้นความสัมพันธ์จะเพิ่ม มโนทัศน์ของการคิดถึงความสัมพันธ์ที่ทำให้บุคคลตระหนักถึงการได้รับความรักและการยอมรับ จากบุคคลอื่น และมีข้อค้นพบที่น่าสนใจคือ คนหลงตนเองสูงจะผูกมัดมากกว่าคนหลงตนเองต่ำ โดยได้รับอิทธิพลจากการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์มากกว่าบุคคลที่หลงตนเองต่ำ เพราะคนหลงตนเองสูง มีระดับลักษณะเน้นความสัมพันธ์ที่ต่ำกว่า อธิบายได้ว่า คนหลงตนเองสูงไม่เคยคิดที่จะผูกมัดกับคนรัก เห็นตนเองเหนือกว่าคนรัก ต้องการรักษาการเห็นคุณค่าในตนเองแต่ไม่ต้องการรักษาความสัมพันธ์กับคนรัก ขาดความผูกพันใกล้ชิด เมื่อถูกกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ ทำให้ต้องพยายามดึงเอาลักษณะเน้นความสัมพันธ์ที่ตนเองไม่ค่อยมีออกมา ทำให้คิดถึงคนรักมากขึ้นและเพิ่มการรับรู้ตนเอง รวมทั้งการเห็นคุณค่าในความสัมพันธ์ เพราะลักษณะเน้นความสัมพันธ์จะทำให้บุคคลที่หลงตนเองสูงนึกถึงความรัก การร่วมมือ การดูแล เป็นต้น

(Finkel et al., 2009) อย่างไรก็ตามเมื่อไม่ได้รับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองต่ำมีการผูกมัดมากกว่า เพราะคนหลงตนเองต่ำให้ความสำคัญทางจิตใจกับคนรัก และต้องการคบหากับคนรักในระยะยาว จึงผูกมัดมากกว่าคนที่หลงตนเองสูง

การติดตามผล

การติดตามผลหลังการทดลอง 3 สัปดาห์และ 2 เดือนทำให้เห็นผลของการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ที่มีอิทธิพลต่อการผูกมัดของคนรักเป็นระยะเวลาานประมาณ 3-4 สัปดาห์ โดยผลของการกระตุ้นจะยังคงอยู่ตลอดช่วงเวลาของการทดลอง (Dijksterhuis & van Knippenberg, 1998) และลดลงหลังจากการทดลอง ทั้งนี้ อิทธิพลของสภาพแวดล้อมและตัวแปรแทรกซ้อนอื่น ๆ อาจส่งผลให้อิทธิพลของการกระตุ้นลดลงได้เช่นกัน

หลังจากการทดลอง 2 เดือน กลุ่มที่ได้รับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์มีการผูกมัดกับคนรักต่ำกว่าช่วงทดลอง โดยผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูงได้รับอิทธิพลของการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ในขณะทดลองอย่างมาก แต่เมื่อระยะเวลาผ่านไป ผลของการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ลดลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งเป็นความจริงที่ว่า ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูงจะคบกับคนรักเพียงเพื่อรักษาอัตมโนทัศน์ของตน ไม่สนใจความรู้สึกของคนรัก มีรูปแบบความรักแบบเล่นเกมซึ่งมีสหสัมพันธ์ทางลบกับความพึงพอใจ ไม่เคยคิดจะคบกับใครจริงจัง (Campbell et al, 2002) มีความสัมพันธ์แบบชั่วคราว ผูกพันต่ำ รักง่ายหน่ายเร็ว มีคู่หลายคน เมื่อมีบุคคลอื่นน่าดึงดูดใจกว่าคนรัก จึงยุติความสัมพันธ์กับคนรัก (Rhodewalt & Eddings, 2002) ดังนั้น หากขาดการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์เป็นระยะอย่างต่อเนื่อง โอกาสที่จะเลิกกับคนรักจึงสูงกว่า ขณะที่คนหลงตนเองต่ำ แม้การกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ในขณะทดลองจะมีผลน้อยกว่าคนหลงตนเองสูง แต่เมื่อระยะเวลาผ่านไป ชัดเจนว่า คนหลงตนเองต่ำยังคงได้รับผลของการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์อยู่ เพราะคนหลงตนเองต่ำต้องการจะคบกับคนรักจากความรู้สึกลึกซึ้งซึ่งทางใจ ทำให้บุคคลเกิดความพึงพอใจและดำเนินความสัมพันธ์ต่อไป มีเป้าหมายที่จะดำเนินความสัมพันธ์ในอนาคต ร่วมทุกข์ร่วมสุขกับคนรัก ให้การสนับสนุนและช่วยเหลือคนรัก เห็นความสำคัญของความรักและประสบการณ์ที่มีร่วมกับคนรัก การกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์จึงทำให้คนหลงตนเองต่ำสามารถรักษาความสัมพันธ์กับคนรักไว้ได้

จากการติดตามผลสรุปได้ว่า การกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ทั้งในคนหลงตนเองสูง และต่ำ จะลดลงจากการจัดกระทำในห้องทดลอง แต่ผลของการกระตุ้นคงมีอยู่ในช่วงระยะเวลา ประมาณ 3-4 สัปดาห์ เมื่อระยะเวลาผ่านไป 2 เดือน ผลของการกระตุ้นจะลดลงในกลุ่มคนที่หลงตนเองสูงอย่างชัดเจน เมื่อเปรียบเทียบกับคนที่หลงตนเองต่ำที่ผลของการกระตุ้นยังคงมีอยู่ไม่แตกต่างจากขณะทดลองมากนัก

การอภิปรายผลรวม

จากการศึกษาที่ 1 และ 2 แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ของความหลงตนเองและการผูกมัด โดยพบว่า บุคลิกภาพแบบหลงตนเองไม่มีอิทธิพลทางตรงต่อการผูกมัด แต่มีอิทธิพลทางอ้อมผ่าน รูปแบบความรักแบบเล่นเกม ทำให้คนหลงตนเองผูกมัดกับคนรักต่ำ มองความรักเป็นเพียงเกมที่สนุกสนาน มีความผูกพันเพียงชั่วคราว มีคู่หลายคน ทำให้ขาดการผูกมัดและไม่ต้องการรักษาความสัมพันธ์กับคนรักไว้ อีกทั้งความสัมพันธ์กับคนรักเป็นแบบตื้นและผิวเผิน (Campbell & Foster, 2002) อย่างไรก็ตาม เมื่อกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์พบว่า คนหลงตนเองสูงและต่ำ จะผูกมัดมากกว่าเมื่อไม่ได้รับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ ยิ่งไปกว่านั้น ในกลุ่มผู้ที่หลงตนเองสูงเมื่อได้รับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์จะผูกมัดมากกว่ากลุ่มที่หลงตนเองต่ำ แสดงให้เห็นว่า การกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์จะทำให้คนหลงตนเองสูงหันมาผูกมัดกับความสัมพันธ์ของตนและคนรักได้มากขึ้น ขณะที่เมื่อไม่ได้กระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ คนหลงตนเองต่ำจะผูกมัดมากกว่า เพราะคนหลงตนเองต่ำมีความใกล้ชิดทางอารมณ์ เห็นอกเห็นใจคนรัก และต้องการคงความสัมพันธ์กับคนรัก

งานวิจัยนี้เป็นงานที่มุ่งศึกษาทำความเข้าใจบุคลิกภาพแบบหลงตนเองและการผูกมัดในความสัมพันธ์ในบริบทของสังคมไทยและมุ่งหาวิธีการแก้ไขพฤติกรรมของคนหลงตนเอง โดยพบวิธีเพิ่มการผูกมัดให้กับคนหลงตนเองด้วยการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ และอีกประเด็นหนึ่งซึ่งงานวิจัยนี้ให้ความสนใจคือ การคงอยู่ของผลจากการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ จากการเก็บข้อมูลหลังการทดลองเป็นระยะเวลา 2 เดือนพบว่า ทั้งผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูงและต่ำ ในเงื่อนไขกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์มีคะแนนการผูกมัดกับคู่รักลดลงจากช่วงทดลอง เมื่อพิจารณาคะแนนการผูกมัดกับคู่รักหลังการทดลองเป็นระยะเวลา 2 เดือนในกลุ่มผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูงได้คะแนนการผูกมัด ($M = 3.87, SD = 0.44$) และผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองต่ำได้คะแนนการผูกมัด ($M = 3.93, SD = 0.41$) อยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างสูง

แสดงว่าการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ยังคงมีประสิทธิภาพ และเครื่องมือที่ใช้ในการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์อาจนำไปใช้ในงานอื่น ๆ ได้ ทั้งนี้ งานวิจัยของ Campbell และคณะ (2006) กล่าวว่า หากผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองได้รับการกระตุ้นลักษณะความสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง จะค่อย ๆ เปลี่ยนแปลงจากลักษณะเน้นตนเองเข้าสู่ลักษณะเน้นความสัมพันธ์ได้มากขึ้น ทำให้ทั้งตนเองและคนรักรู้สึกมีความสุขและรับรู้ถึงความสัมพันธ์ที่ตนและคนรักมีส่วนร่วมตลอดจนลดความสนใจในทางเลือกอื่น ๆ ลง ทำยที่สุดจะทำให้บุคคลเกิดความพึงพอใจในความสัมพันธ์เพิ่มขึ้นและต้องการจะผูกมัดกับคนรัก โดยผู้วิจัยหวังว่าข้อค้นพบที่ได้จากงานวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการนำไปประยุกต์ในด้านความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การศึกษาที่ 1

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแบบหลงตนเองกับการผูกมัดของคู่รัก โดยมีรูปแบบความรักแบบเล่นเกมเป็นตัวแปรส่งผ่าน

สมมติฐานในการวิจัย

1. บุคลิกภาพแบบหลงตนเองสามารถทำนายการผูกมัดในความสัมพันธ์ได้
2. บุคลิกภาพแบบหลงตนเองสามารถทำนายการผูกมัดในความสัมพันธ์ โดยมีรูปแบบความรักแบบเล่นเกมเป็นตัวแปรส่งผ่าน

รูปแบบการวิจัย เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ

กลุ่มตัวอย่าง

บุคคลทั่วไปที่มีอายุระหว่าง 18-35 ปี มีคนรักและมีความรักกับเพศตรงข้าม (Heterosexual) ยังไม่ได้สมรส มีระยะเวลาในการคบหากันไม่ต่ำกว่า 8 เดือน จำนวน 464 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

มาตรวัดบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง สร้างขึ้นตามแนวทางของ Raskin และ Terry (1998) เป็นมาตรประมาณค่าแบบลิเคิร์ต 5 ช่วง ซึ่งมี 7 องค์ประกอบ ได้แก่ อำนาจหน้าที่ ความสามารถในการพึ่งตนเอง ความเหนือกว่าผู้อื่น การชอบแสดงออก การแสวงหาประโยชน์ ความทะนงตน การสมควรได้มากกว่าผู้อื่น ต่อมาผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศักดิ์นางค์ มณีศรีได้เพิ่มองค์ประกอบที่ 8 คือ การหวั่นไหวมากกว่าปกติ (hypersensitivity) เข้ามาด้วยเหตุผลทาง

วัฒนธรรมและความแตกต่างของลักษณะความหลงตนเองในสังคมไทยและต่างประเทศ ได้ข้อ
 กระทั่งรวม 48 ข้อ มีค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายในแบบแอลฟาของครอนบาคเท่ากับ .95

มาตรวัดเจตคติเกี่ยวกับความรัก พัฒนาขึ้นตามแนวทางของ Hendrick และ
 Hendrick (1986) ใช้วัดรูปแบบความรัก 6 รูปแบบ ได้แก่ ความรักแบบเสนาหา ความรักแบบ
 เล่นเกม ความรักแบบมิตรภาพ ความรักแบบใช้เหตุและผล ความรักแบบลุ่มหลงและความรัก
 แบบเสียสละ เป็นมาตรประมาณค่าแบบลิเคิร์ต 5 ช่วง มีข้อกระทงทั้งหมด 60 ข้อ มีค่าสัมประสิทธิ์
 ความสอดคล้องภายในแบบแอลฟาของครอนบาคของรูปแบบความรักในแต่ละรูปแบบตั้งแต่
 .67 (ความรักแบบใช้เหตุและผล) ถึง .83 (ความรักแบบเสียสละ)

มาตรวัดการผูกมัดกับคู่รัก สร้างขึ้นตามแนวคิดของ Rusbult (1983) มี 3 องค์ประกอบ
 คือ ความพึงพอใจ คุณภาพของทางเลือก และการลงทุน เป็นมาตรประมาณค่าแบบลิเคิร์ต 5 ช่วง
 มีข้อกระทงทั้งหมด 22 ข้อ มีค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายในแบบแอลฟาของครอนบาคด้าน
 ความพึงพอใจ คุณภาพของทางเลือก และการลงทุนเท่ากับ .82 .80 และ .71 ตามลำดับ

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) โดยนำแบบสอบถาม
 รวมเป็นฉบับเดียวกัน ประกอบด้วยมาตรวัดบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง มาตรวัดเจตคติเกี่ยวกับ
 ความรัก และมาตรวัดการผูกมัดกับคู่รัก ไปขอความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่างที่มีคนรักและมีความ
 รักกับเพศตรงกันข้าม (Heterosexual) อายุระหว่าง 18-35 ปี ยังไม่ได้สมรส มีระยะเวลาในการคบหา
 กันไม่ต่ำกว่า 3 เดือน จำนวน 464 คน เก็บข้อมูลตามสถาบันการศึกษา หน่วยงาน องค์กร และ
 ห้างสรรพสินค้าชั้นนำ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ในการตอบแบบสอบถามให้ผู้ตอบตอบ
 อย่างเป็นอิสระ

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาที่ 1 ผู้วิจัยศึกษาอิทธิพลของบุคลิกภาพแบบหลงตนเองต่อการผูกมัดใน
 ความสัมพันธ์ โดยมีรูปแบบความรักแบบเล่นเกมเป็นตัวแปรส่งผ่าน ใช้โมเดลสมการเชิงโครงสร้าง
 (Structural Equation Modeling หรือ SEM) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมลิสเรล (LISREL)

ผลการวิจัย

1. บุคลิกภาพแบบหลงตนเองสามารถทำนายการผูกมัดในความสัมพันธ์ได้
2. บุคลิกภาพแบบหลงตนเองสามารถทำนายการผูกมัดในความสัมพันธ์ โดยมีรูปแบบความรักแบบเล่นเกมเป็นตัวแปรส่งผ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

การศึกษาที่ 2

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

เพื่อศึกษาวิธีการกระตุ้นให้บุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองมีการผูกมัดต่อคู่รักเพิ่มขึ้น ด้วยการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์

สมมติฐานการวิจัย

1. บุคลิกภาพแบบหลงตนเองมีปฏิสัมพันธ์กับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ต่อการผูกมัดของคู่รัก
2. สำหรับผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูง การกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ทำให้เกิดการผูกมัดมากกว่าการไม่ได้กระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์
3. สำหรับผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองต่ำ การกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์และการไม่กระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์มีการผูกมัดไม่แตกต่างกัน
4. เมื่อได้รับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูงมีการผูกมัดมากกว่าผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองต่ำ
5. เมื่อไม่ได้รับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูงมีการผูกมัดไม่แตกต่างจากผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองต่ำ

รูปแบบการวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงทดลอง รูปแบบการวิจัยเป็นแบบ 2 X 2 แฟคทอเรียลดีไซน์ (factorial design) โดยมีบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง (สูงและต่ำ) และการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ (ได้และไม่ได้รับการกระตุ้น) เป็นตัวแปรอิสระ การผูกมัดในความสัมพันธ์เป็นตัวแปรตาม

กลุ่มตัวอย่าง

เป็นนิสิตปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่มีคนรักและมีความรักกับเพศตรงกันข้าม (Heterosexual) ยังไม่ได้สมรส มีระยะเวลาในการคบหากันไม่ต่ำกว่า 3 เดือน จำนวน 160 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

มาตรวัดบุคลิกภาพแบบหลงตนเองและมาตรวัดการผูกมัดกับคู่รัก เช่นเดียวกับการศึกษาที่ 1 ภาพและใบงานที่ใช้กระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ เป็นภาพบุคคลที่แสดงถึงความสัมพันธ์กับครอบครัว เพื่อน คนรัก และการมีความสัมพันธ์ร่วมกับผู้อื่นในสังคม จำนวน 15 ภาพ ใช้โปรแกรมไมโครซอฟเพาเวอร์พอยท์ (Microsoft PowerPoint) ในการนำเสนอภาพ ใบงานที่ใช้กระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ ในเงื่อนไขไม่ได้รับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ เป็นภาพสิ่งของเครื่องใช้ จำนวน 15 ภาพ และใบงานหาสิ่งของที่ซ่อนอยู่ในภาพ

วิธีการทดลอง

ผู้วิจัยจำแนกผู้ร่วมการทดลองจากคะแนนการตอบมาตรวัดบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง โดยใช้เกณฑ์ในการแบ่งกลุ่มสูงเท่ากับหรือสูงกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 73 ขึ้นไป กลุ่มสูงมีคะแนนอยู่ระหว่าง 130-176 คะแนน และกลุ่มต่ำเท่ากับหรือต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 27 กลุ่มต่ำมีคะแนนอยู่ระหว่าง 66-104 คะแนน กลุ่มละ 40 คน จากนั้น ผู้วิจัยสุ่มผู้ร่วมการทดลองที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูงและต่ำเข้าสู่เงื่อนไขได้รับหรือไม่ได้รับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ ในเงื่อนไขได้รับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ ให้ผู้ร่วมการทดลองดูภาพแสดงความสัมพันธ์ของผู้คน ภาพละ 15 วินาที เป็นระยะเวลาประมาณ 4 นาที และให้ทำแบบสอบถามความคิดเห็นต่อคนรัก โดยตอนที่ 1 ให้เขียนเรียงความถึงเหตุการณ์ที่ผู้ร่วมการทดลองประทับใจคนรักมา 1 เหตุการณ์ โดยถ่ายทอดความรู้สึกที่มีต่อคนรัก ตอนที่ 2 ให้เขียนคุณสมบัติที่รู้สึกประทับใจในคนรัก และตอนที่ 3 ให้ประเมินค่าคุณลักษณะเน้นความสัมพันธ์ จำนวน 20 คำ ที่ตนรับรู้ว่าคนรักมี ส่วนในเงื่อนไขที่ไม่ได้รับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ ให้ผู้ร่วมการทดลองดูรูปภาพสิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ และทำใบงานหาสิ่งของที่ซ่อนอยู่ในภาพ ทั้งสองเงื่อนไขใช้ระยะเวลา 15 นาที และให้ตอบคำถามตรวจการจัดกระทำหลังดูรูปภาพและทำใบงานที่ได้รับว่าผู้ร่วมการทดลองรู้สึกถึงการเป็นส่วนหนึ่งและอยู่ร่วมกันในสังคม ความสัมพันธ์กับคนอื่นและ

คุณธรรมหรือไม่ โดยให้เลือกตอบว่า “ใช่” หรือ “ไม่ใช่” เพื่อตรวจสอบว่าผู้ร่วมการทดลองรับรู้ว่าคุณอยู่ในเงื่อนไขที่ผู้วิจัยจัดกระทำหรือไม่ จากนั้นให้ทำมาตรวัดการผูกมัดกับคู่รัก ผู้วิจัยกล่าวขอบคุณ เฉลย และอธิบายวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของการทดลอง

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาที่ 2 ผู้วิจัยทดสอบอิทธิพลของบุคลิกภาพแบบหลงตนเองและการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ต่อการผูกมัดในความสัมพันธ์ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (Two-way ANOVA) โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows เพื่อทดสอบปฏิสัมพันธ์และอิทธิพลหลักตามสมมติฐาน

ผลการศึกษา

1. บุคลิกภาพแบบหลงตนเองมีปฏิสัมพันธ์กับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ต่อการผูกมัดของคู่รักอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
2. สำหรับผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูง การกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ทำให้เกิดการผูกมัดมากกว่าการไม่ได้กระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. สำหรับผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองต่ำ การกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ทำให้เกิดการผูกมัดมากกว่าการไม่ได้กระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
4. เมื่อได้รับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองสูงมีการผูกมัดมากกว่าผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
5. เมื่อไม่ได้รับการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองต่ำมีการผูกมัดมากกว่าผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ควรจะศึกษาตัวแปรรูปแบบความรักแบบเล่นเกมในการศึกษาที่ 2 เพื่อเชื่อมโยงการศึกษาที่ 1 และ 2 เข้าด้วยกัน
2. การออกแบบการทดลองในการศึกษาที่ 1 อาจหาวิธีวัดคะแนนก่อนการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์ โดยไม่ให้ผู้ร่วมการทดลองตระหนักรู้และเว้นระยะเวลาในการวัด
3. ควรศึกษาเพิ่มเติมถึงวิธีการกระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์วิธีอื่น ๆ
4. อาจศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างจากงานวิจัยนี้ เช่น คู่รักที่เพิ่งแต่งงาน คู่สมรส
5. การติดตามผลจากการกระตุ้นความสัมพันธ์อาจขยายระยะเวลาให้นานขึ้น โดยกำหนดเป็นช่วงเวลาที่แน่นอน โดยทำวิจัยในลักษณะการศึกษาระยะยาว (Longitudinal study)

ศูนย์วิทยพัทยาการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- ธัญธร อนันต์วิโรจน์. (2552). การวิเคราะห์อิทธิพลส่งผ่านของบุคลิกภาพแบบหลงตนเองและบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบต่อพฤติกรรมการนอกใจในคู่สมรส. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิภาพร รุจิพัฒน์กุล. (2549). อิทธิพลของความหลงตนเองและความใกล้ชิดสนิทสนมต่อความเต็มใจที่จะเสียสละและความพึงพอใจในความสัมพันธ์. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประพิมพา จรรย์รัตนกุล. (2550). การทำนายพฤติกรรมการทำงานแบบถ่วงความก้าวหน้าขององค์กรและเพื่อร่วมงานจากบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง ลักษณะนิสัยด้านความโกรธ และสิ่งเร้าความเครียดในการทำงาน. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ผกาทิพย์ ชันติพงศ์. (2552). อิทธิพลของบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง ผลป้อนกลับ และกลวิธีการจูงใจต่อผลการปฏิบัติงานและแรงจูงใจในกิจกรรม. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรสวรรค์ ตันโชติศรีนนท์. (2547). อิทธิพลของบุคลิกภาพแบบหลงตนเองต่อความตั้งใจแบบโรแมนติก. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภัสสร ลิมานนท์. (2548). *ภา...ชีวิตแต่งงานกำลังหมดความหมาย: สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของภาวะสมรสในเอเชีย*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วิทยาลัยประชากรศาสตร์. คัดเมื่อ 25 กุมภาพันธ์ 2553 จาก http://www.cps.chula.ac.th/pop_info_2551/Image+Data/Publications/Journal/journal-11-24/t-journal21-21f.pdf
- วันวิสาข์ เอกกรณ์พงษ์. (2551). บทบาทของการเพิ่มคุณค่าให้ตนเองในการส่งผ่านความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างความหลงตนเองและวัตถุประสงค์. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วาริน เทพายน. (2542). ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะบุคลิกภาพ ความพึงพอใจในความสัมพันธ์กับรูปแบบความรักของคู่รัก. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

หยกฟ้า อิศรานนท์. (2551). อิทธิพลของบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง และความไม่สอดคล้อง
ระหว่างการเห็นคุณค่าแห่งตนโดยนัยและการเห็นคุณค่าแห่งตนที่รับรู้ต่อสุขภาวะทางจิต :
การวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรกำกับและตัวแปรส่งผ่าน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อภิชาติ จำรัสฤทธิรงค์ และ อรทัย หรุเจริญพรพานิช. (2550). "เซ็กซ์แอนเดอะซิตี".
มหาวิทยาลัยมหิดล: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม. คัดเมื่อ 25 กุมภาพันธ์ 2553 จาก
<http://www.ipsr.mahidol.ac.th/IPSR/AnnualConference/ConferenceIII/Articles/Article07.htm>

ภาษาอังกฤษ

- Abele, A. E. (2003). The dynamics of masculine-agentic and feminine-communal traits: Findings from a prospective study [Electronic version]. *Journal of Personality and Social Psychology, 85*, 768-776.
- Abele, A. E., Uchronski, M., Suitner, C., & Wojciszke, B. (2008). Towards an operationalization of the fundamental dimensions of agency and communion: Trait content ratings in five countries considering valence and frequency of word occurrence [Electronic version]. *European Journal of Social Psychology, 38*, 1202-1217.
- Abele, A., & Wojciszke, B. (2007). Agency and communion from the perspective of self versus others [Electronic version]. *Journal of Personality and Social Psychology, 93*, 751-763.
- Acker, M., & Davis, M. (1992). Intimacy, passion, and commitment in adult romantic relationships: A test of the triangular theory of love [Electronic version]. *Journal of Social and Personal Relationships, 9*, 21-50.
- Agnew, C. R., Van Lange, P. A. M., Rusbult, C. E., & Langston, C. A. (1998). Cognitive interdependence and the mental representation of close relationships [Electronic version]. *Journal of Personality and Social Psychology, 74*, 939-954.
- American Psychiatric Association. (1994). *Diagnostic and statistical manual of mental disorders: DSM IV*. Washington, DC: Author.

- Arnold, M. E., & Thompson, B. (1996). Love style perceptions in relation to personality function [Electronic version]. *Journal of Social Behavior and Personality*, 11, 425-438.
- Aron, A., Aron, E. N., Tudor, M., & Nelson, G. (1991). Close relationships as including other in the self [Electronic version]. *Journal of Personality and Social Psychology*, 60, 241-253.
- Arriaga, X. B., & Agnew, C. R. (2001). Being committed: Affective, cognitive, and conative components of relationship commitment [Electronic version]. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 27, 1190-1203.
- Arriaga, X. B., & Rusbult, C. E. (1998). Standing in my partner's shoes: Partner perspective taking and reactions to accommodative dilemmas [Electronic version]. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 24, 927-948.
- Auster, C. J., & Ohm, S. C. (2000). Masculinity and femininity in contemporary American society: A re-evaluation using the Bem Sex-Role Inventory [Electronic version]. *Sex Roles*, 43, 499-528.
- Back, M. D., Schmukle, S. C., & Egloff, B. (2010). Why are narcissists so charming at first sight? Decoding the narcissism-popularity link at zero acquaintance [Electronic version]. *Journal of Personality and Social Psychology*, 98, 132-145.
- Bartz, J. A., & Lydon, J. E. (2004). Close relationships and the working self-concept: Implicit and explicit effects of priming attachment on agency and communion [Electronic version]. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 30, 1389-1401.
- Baumeister, R. F., & Leary, M. R. (1995). The need to belong: Desire for interpersonal attachments as a fundamental human motivation [Electronic version]. *Psychological Bulletin*, 117, 497-529.
- Baumeister, R. F., & Vohs, K. D. (2001). Narcissism as addiction to esteem [Electronic version]. *Psychological Inquiry*, 12, 206-210.
- Bem, S. L. (1974). The measurement of psychological androgyny [Electronic version]. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 42, 155-162.
- Bleske-Rechek, A., Remiker, M. W., & Baker, J. P. (2008). Narcissistic men and women think they are so hot - but they are not [Electronic version]. *Personality and Individual Differences*, 45, 420-424.

- Borrello, G. M., & Thompson, B. (1990). A note regarding the validity of Lee's typology of love [Electronic version]. *Journal of Psychology, 124*, 639-644.
- Bradlee, P. M., & Emmons, R. A. (1992). Locating narcissism within the interpersonal circumplex and the 5-Factor model [Electronic version]. *Personality and Individual Differences, 13*, 821-830.
- Broemer, P., & Blumle, M. (2003). Self-views in close relationships: The influence of attachment styles [Electronic version]. *British Journal of Social Psychology, 42*, 445-460.
- Brunell, A. B., Gentry, W. A., Campbell, W. K., Hoffman, B. J., Kuhnert, K. W., & DeMarree, K.G. (2008). Leader emergence: The case of the narcissistic leader [Electronic version]. *Personality and Social Psychology Bulletin, 34*, 1663-1676.
- Buffardi, L., & Campbell, W. K. (2008). Narcissism and social networking web sites [Electronic version]. *Personality Social Psychology Bulletin, 34*, 1303-1314.
- Bushman, B. J., & Baumeister, R. F. (1998). Threatened egotism, narcissism, self-esteem, and direct and displaced aggression: Does self-love or self-hate lead to violence? [Electronic version]. *Journal of Personality and Social Psychology, 75*, 219-229.
- Buss, D. M., & Chiodo, L. M. (1991). Narcissistic acts in everyday life [Electronic version]. *Journal of Personality, 59*, 179-215.
- Campbell, W. K. (1999). Narcissism and romantic attraction [Electronic version]. *Journal of Personality and Social Psychology, 77*, 1254-1270.
- Campbell, W. K. (2005). *When you love a man who loves himself: How to deal with a one-way relationship*. Chicago: Sourcebooks Casablanca.
- Campbell, W. K., Bonacci, A. M., Sheldon, J., Exline, J. J., & Bushman, B. J. (2004). Psychological entitlement: Interpersonal consequences and validation of a new self-report measure [Electronic version]. *Journal of Personality Assessment, 83*, 29-45.
- Campbell, W. K., Bosson, J. K., Goheen, T. W., Lakey, C. E., & Kernis, M. H. (2007). Do narcissists dislike themselves "deep down inside"? [Electronic version]. *Psychological Science, 18*, 227-229.

- Campbell, W. K., Brunell, A. B., & Finkel, E. J. (2006). Narcissism, interpersonal self-regulation, and romantic relationships: An agency model approach. In E. J. Finkel & K. D. Vohs (Eds.), *Self and relationship: Connecting intrapersonal and interpersonal Processes* (pp. 57-83) New York: Guilford Press. Retrieved May 15, 2009, from <http://www.google.com/books>
- Campbell, W. K., & Foster, C. A. (2002). Narcissism and commitment in romantic relationships: An investment model analysis [Electronic version]. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 28, 484-495.
- Campbell, W. K., Foster, C. A., & Finkel, E. J. (2002). Does self-love lead to love for others? A story of narcissistic game playing [Electronic version]. *Journal of Personality and Social Psychology*, 83, 340-354.
- Campbell, W. K., & Foster, J. D. (2007). The narcissistic self: Background, an extended agency model, and ongoing controversies. In C. Sedikides & S. Spencer (Eds.), *Frontiers in social psychology: The self* (pp. 115-138) Philadelphia: Psychology Press. Retrieved May 15, 2009, from http://www.joshuadfoster.com/campbell_foster2007chap.pdf
- Campbell, W. K., Rudich, E., & Sedikides, C. (2002). Narcissism, self-esteem, and the positivity of self views: Two portraits of self-love [Electronic version]. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 28, 358-368.
- Carnelley, K. B., & Rowe, A. C. (2010). Priming a sense of security: What goes through people's minds? [Electronic version]. *Journal of Social and Personal Relationships*, 27, 253-261.
- Cialdini, R. B., Broden, R. J., Thome, A., Walker, M. R., Freeman, S., & Sloan, L. R. (1976). Basking in reflected glory: Three (football) field studies [Electronic version]. *Journal of Personality and Social Psychology*, 34, 366-375.
- Crocker, J., Niiya, Y., & Mischkowski, D. (2008). Why does writing about important values reduce defensiveness?: Self-affirmation and the role of positive other-directed feelings [Electronic version]. *Psychological Science*, 19, 740-747.
- Cross, S., & Madson, L. (1997). Models of the self: Self-construals and gender [Electronic version]. *Psychological Bulletin*, 122, 5-37.

- Davies, M. F. (1996). EPQ correlates of love styles [Electronic version]. *Personality and Individual Differences, 20*, 257-259.
- Davis, K. E., & Latty-Mann, H. (1987). Love styles and relationship quality: A contribution to validation [Electronic version]. *Journal of Social and Personal Relationships, 4*, 409-428.
- Diehl, M., Owen, S. K., & Youngblade, L. M. (2004). Agency and communion attributes in adults' spontaneous self-representations [Electronic version]. *International Journal of Behavioral Development, 28*, 1-15.
- Dijksterhuis, A., & van Knippenberg, A. (1998). The relation between perception and behavior or how to win a game of trivial pursuit [Electronic version]. *Journal of Personality and Social Psychology, 74*, 865-877.
- Emmons, R. A. (1984). Factor analysis and construct validity of the Narcissistic Personality Inventory [Electronic version]. *Journal of Personality Assessment, 48*, 291-300.
- Emmons, R. A. (1987). Narcissism: Theory and measurement [Electronic version]. *Journal of Personality and Social Psychology, 52*, 11-17.
- Feeney, J. A., & Noller, P. (1990). Attachment style as a predictor of adult romantic relationships [Electronic version]. *Journal of Personality and Social Psychology, 58*, 281-291.
- Finkel, E. J., Campbell, W. K., Buffardi, L. E., Kumashiro, M., & Rusbult, C. E. (2009). The metamorphosis of narcissus: Communal activation promotes relationship commitment among narcissists [Electronic version]. *Personality and Social Psychology Bulletin, 35*, 1271-1284.
- Foster, J. D. (2008). Incorporating personality into the investment model: Probing commitment processes across individual differences in narcissism [Electronic version]. *Journal of Social and Personal Relationships, 25*, 211-223.
- Foster, J. D., & Campbell, W. K. (2005). Narcissism and resistance to doubts about romantic partners [Electronic version]. *Journal of Research in Personality, 39*, 550-557.

- Foster, J. D., Campbell, W. K., & Twenge, J. M. (2003). Individual differences in narcissism: Inflated self views across the lifespan and around the world [Electronic version]. *Journal of Research in Personality, 37*, 469-486.
- Foster, J. D., Shira, I., & Campbell, W. K. (2006). Theoretical models of narcissism, sexuality, and relationship commitment [Electronic version]. *Journal of Social and Personal Relationships, 23*, 367-386.
- Fricker, J., & Moore, S. (2002). Relationship satisfaction: The role of love styles and attachment styles [Electronic version]. *Current Research in Social Psychology, 10*, 37-57.
- Gabriel, M. T., Critelli, J. W., & Ee, J. S. (1994). Narcissistic illusions in self-evaluations of intelligence and attractiveness [Electronic version]. *Journal of Personality, 62*, 143-155.
- Gabriel, S., Renaud, J. M., & Tippin, B. (2007). When I think of you, I feel more confident about me: The relational self and self-confidence [Electronic version]. *Journal of Experimental Social Psychology, 43*, 772-779.
- Gorbachev, V. (2009). *Hidden pictures: Two new kittens*. Retrieved December 15, 2009, from http://www.highlightskids.com/GamesandGiggles/HiddenPics/HiddenPicsPrintable/HP1578_twoNewKittens.asp
- Gramzow, R., & Tangney, J. P. (1992). Proneness to shame and the narcissistic personality [Electronic version]. *Personality and Social Psychology Bulletin, 18*, 369-376.
- Hahn, J., & Blass, T. (1997). Dating partner preferences: A function of similarity of love styles [Electronic version]. *Journal of Social Behavior and Personality, 12*, 595-610.
- Helgeson, V. S. (1994). Relation of agency and communion to well-being: Evidence and potential explanations [Electronic version]. *Psychological Bulletin, 116*, 412-428.
- Helgeson, V. S. (1999). Unmitigated agency and unmitigated communion: Distinctions from agency and communion [Electronic version]. *Journal of Research in Personality, 33*, 131-158.
- Hendin, H. M., & Cheek, J. M. (1997). Assessing hypersensitive narcissism: A reexamination of Murray's Narcism Scale [Electronic version]. *Journal of Research in Personality, 31*, 588-599.

- Hendrick, C., & Hendrick, S. S. (1986). A theory and method of love [Electronic version]. *Journal of Personality and Social Psychology, 50*, 392-402.
- Hendrick, C., & Hendrick, S. S. (1989). Research on love: Does it measure up? [Electronic version]. *Journal of Personality and Social Psychology, 56*, 784-794.
- Hendrick, S. S., Hendrick, C., & Adler, N. L. (1988). Romantic relationships: Love, satisfaction, and staying together [Electronic version]. *Journal of Personality and Social Psychology, 54*, 980-988.
- Hofstede, G. (2001). *Culture's consequences: Comparing values, behaviors, institutions, and organizations across nations* (2nd ed.). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Holtzman, N. S., & Strube, M. J. (2010). Narcissism and attractiveness [Electronic version]. *Journal of Research in Personality, 44*, 133-136.
- Holtzman, N. S., Vazire, S., & Mehl, M. R. (2010). Sounds like a narcissist: Behavioral manifestations of narcissism in everyday life [Electronic version]. *Journal of Research in Personality, 44*, 478-484.
- Horton, R. S., Bleau, G., & Drwecki, B. (2006). Parenting narcissus: Does parenting contribute to the development of narcissism? [Electronic version]. *Journal of Personality, 74*, 345-376.
- John, O. P., & Robins, R. W. (1994). Accuracy and bias in self-perception: Individual differences in self-enhancement and the role of narcissism [Electronic version]. *Journal of Personality and Social Psychology, 66*, 206-219.
- Johnson, D. J., & Rusbult, C. E. (1989). Resisting temptation: Devaluation of alternative partners as a means of maintaining commitment in close relationships [Electronic version]. *Journal of Personality and Social Psychology, 57*, 967-980.
- Jonason, P. K., & Kavanagh, P. (2010). The dark side of love: Love styles and the dark triad [Electronic version]. *Personality and Individual Differences, 49*, 606-610.
- Kernberg, O. (1975). *Borderline conditions and pathological narcissism*. Northvale, NJ: Jason Aronson. Retrieved May 8, 2009, from <http://www.book2down.com/Borderline+Conditions+and+Pathological+Narcissism-doc-1.pdf>
- Kohut, H. (1977). *The restoration of the self*. Chicago: University of Chicago Press. Retrieved May 1, 2009, from <http://www.google.com/books>

- Konrath, S., Bushman, B. J., & Campbell, W. K. (2006). Attenuating the link between threatened egotism and aggression [Electronic version]. *Psychological Science, 17*, 995-1001.
- Konrath, S., Bushman, B. J., & Grove, T. (2009). Seeing my world in a million little pieces: Narcissism, self-construal, and cognitive-perceptual style [Electronic version]. *Journal of Personality, 77*, 1197-1228.
- Le, T., & Gaines, S. (2005). Narcissism and immature love as mediators of vertical individualism and ludic love style [Electronic version]. *Journal of Social and Personal Relationships, 22*, 543-560.
- Lee, J. A. (1973). *The colors of love: An exploration of the ways of loving*. Don Mills, Ontario: New Press. In R. J. Sternberg & M. L. Barnes (eds.), *The Psychology of love*. New Haven, CT: Yale University Press. Retrieved May, 2010, from <http://www.google.com/books>
- Mallandain, I., & Davies, M. F. (1994). The colours of love: Personality correlates of love style [Electronic version]. *Personality and Individual Differences, 17*, 557-560.
- Manning, W. D., Longmore, M. A., & Giordano, P. C. (2005). Adolescents' involvement in non-romantic sexual activity [Electronic version]. *Social Science Quarterly, 34*, 384-407.
- Markus, H., & Kitayama, S. (1991). Culture and the self: Implications for cognition, emotion, and motivation [Electronic version]. *Psychological Review, 98*, 224-253.
- McCullough, M. E., Emmons, R. A., Kilpatrick, S. D., & Mooney, C. N. (2003). Narcissists as "victims": The role of narcissism in the perception of transgressions [Electronic version]. *Personality and Social Psychology Bulletin, 29*, 885-893.
- Miller, J. D., & Campbell, W. K. (2008). Comparing clinical and social-personality conceptualizations of narcissism [Electronic version]. *Journal of Personality, 76*, 449-476.
- Morf, C. C., & Rhodewalt, F. (2001). Unraveling the paradoxes of Narcissism: A dynamic self-regulatory processing model [Electronic version]. *Psychological Inquiry, 12*, 177-196.

- Morrow, G. D., Clark, E. M., & Brock K. F. (1995). Individual and partner love styles: Implications for the quality of romantic relationships [Electronic version]. *Journal of Social and Personal Relationships, 12*, 363-387.
- Moskowitz, D., Suh, E., & Desaulniers, J. (1994). Situational influences on gender differences in agency and communion [Electronic version]. *Journal of Personality and Social Psychology, 66*, 753-761.
- Murray, S. L. (1999). The quest for conviction: Motivated cognition in romantic relationship [Electronic version]. *Psychological Inquiry, 10*, 23-34.
- Murray, S. L., Holmes, J. G., & Griffin, D. W. (2008). The commitment-insurance system: self-esteem and the regulation of connection in close relationships [Electronic version]. *Advances in Experimental Social Psychology, 40*, 1-55.
- Paulhus, D. L. (1998). Interpersonal and intrapsychic adaptiveness of trait self-enhancement: A mixed blessing? [Electronic version]. *Journal of Personality and Social Psychology, 74*, 1197-1208.
- Paulhus, D. L. (2001). Normal narcissism: Two minimalist views [Electronic version]. *Psychological Inquiry, 12*, 228-230.
- Paulhus, D. L., & John, O. P. (1998). Egoistic and moralistic biases in self-perception: The interplay of self-deceptive styles with basic traits and motives [Electronic version]. *Journal of Personality, 66*, 1025-1060.
- Paulhus, D. L., & Williams, K. M. (2002). The dark triad of personality: Narcissism, Machiavellianism, and psychopathy [Electronic version]. *Journal of Research in Personality, 36*, 556-563.
- Raskin, R., & Hall, C. S. (1979). A Narcissistic Personality Inventory [Electronic version]. *Psychological Reports, 45*, 590.
- Raskin, R., & Hall, C.S. (1981). The Narcissistic Personality Inventory: Alternate form reliability and further evidence of construct validity [Electronic version]. *Journal of Personality Assessment, 45*, 159-162.
- Raskin, R. N., & Terry, H. (1988). A principal-components analysis of the Narcissistic Personality Inventory and further evidence of its construct validity [Electronic version]. *Journal of Personality and Social Psychology, 54*, 890-902.

- Rhodewalt, F., & Eddings, S. K. (2002). Narcissus reflects: Memory distortion in response to ego-relevant feedback among high- and low-narcissistic men [Electronic version]. *Journal of Research in Personality, 36*, 97-116.
- Rhodewalt, F., & Morf, C. C. (1998). On self-aggrandizement and anger: A temporal analysis of narcissism and affective reactions to success and failure [Electronic version]. *Journal of Personality and Social Psychology, 74*, 672-685.
- Robins, R. W., & Beer, J. S. (2001). Positive illusions about the self: Short-term benefits and long-term costs [Electronic version]. *Journal of Personality and Social Psychology, 80*, 340-352.
- Rose, P. (2002). The happy and unhappy faces of narcissism [Electronic version]. *Personality and Individual Differences, 33*, 379-391.
- Rubin, Z. (1970). Measurement of romantic love [Electronic version]. *Journal of Personality and Social Psychology, 16*, 265-273.
- Rusbult, C. E. (1983). A longitudinal test of the investment model: The development and deterioration of satisfaction and commitment in heterosexual involvements [Electronic version]. *Journal of Personality and Social Psychology, 45*, 101-117.
- Rusbult, C. E., & Buunk, A. P. (1993). Commitment processes in close relationships: An interdependence analysis [Electronic version]. *Journal of Social and Personal Relationships, 10*, 175-204.
- Rusbult, C. E., Johnson, D. J., & Morrow, G. D. (1986). Predicting satisfaction and the investment model [Electronic version]. *Social Psychology Quarterly, 49*, 81-89.
- Rusbult, C. E., Martz, J. M., & Agnew, C. R. (1998). The investment model scale: Measuring commitment level, satisfaction level, quality of alternatives, and investment size [Electronic version]. *Personal Relationships, 5*, 357-391.
- Schmitt, D. P., & Buss, D. M. (2001). Human mate poaching: Tactics and temptations for infiltrating existing mateships [Electronic version]. *Journal of Personality and Social Psychology, 80*, 894-917.
- Simpson, J. A., Campbell, B., & Berscheid, E. (1986). The association between romantic love and marriage [Electronic version]. *Personality and Social Psychology Bulletin, 12*, 363-372.

- Singelis, T. M. (1994). The measurement of independent and interdependent self-construals [Electronic version]. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 20, 580-591.
- Smolewska, K., & Kenneth, L. D. (2005). Narcissism and adult attachment: A multivariate approach [Electronic version]. *Self and Identity*, 4, 59-68.
- Solomon, R. S. (1982). Validity of the MMPI narcissistic personality disorder scale [Electronic version]. *Psychological Reports*, 50, 463-466.
- Tanchotsrinon, P., Maneesri, K., & Campbell, W. K. (2007). Narcissism and romantic attraction: Evidence from a collectivistic culture [Electronic version]. *Journal of Research in Personality*, 41, 723-730.
- Tracy, J. L., & Robins, R. W. (2004). Putting the self into self-conscious emotions: A theoretical model [Electronic version]. *Psychological Inquiry*, 15, 103-125.
- Triandis, H. C., & Suh, E. M. (2002). Cultural influences on personality [Electronic version]. *Annual Review of Psychology*, 53, 133-160.
- Trzesniewski, K. H., Donnellan, M. B., & Robins, R. W. (2008). Do today's young people really think they are so extraordinary? An examination of secular trends in narcissism and self-enhancement [Electronic version]. *Psychological Science*, 19, 181-188.
- Twenge, J. M. (1997). Changes in masculine and feminine traits over time: A meta-analysis [Electronic version]. *Sex Roles*, 36, 305-325.
- Twenge, J. M. (2001). Changes in women's assertiveness in response to status and roles: A cross-temporal meta-analysis, 1931-1993 [Electronic version]. *Journal of Personality and Social Psychology*, 81, 133-145.
- Twenge, J. M. (2009). Status and gender: The paradox of progress in an age of narcissism [Electronic version]. *Sex Roles*, 61, 338-340.
- Twenge, J. M., & Foster, J. D. (2008). Mapping the scale of the narcissism epidemic: Increases in narcissism 2002-2007 within ethnic groups [Electronic version]. *Journal of Research in Personality*, 42, 1619-1622.
- Twenge, J. M., Konrath, S., Foster, J. D., Campbell, W. K., & Bushman, B. J. (2008). Further evidence of an increase in narcissism among college students [Electronic version]. *Journal of Personality*, 76, 919-927.

- Uchronski, M. (2008). Agency and communion in spontaneous self- descriptions: Occurrence and situational malleability [Electronic version]. *European Journal of Social Psychology, 38*, 1093-1102.
- Van Lange, P. A., Agnew, C. R., Harinck, F., & Steemers, G. E. M. (1997). From game theory to real life: How social value orientation affects willingness to sacrifice in ongoing close relationships [Electronic version]. *Journal of Personality and Social Psychology, 73*, 1330-1344.
- Van Lange, P. A., Rusbult, C. E., Drigotas, S. M., Arriaga, X. B., Witcher, B. S., & Cox, C. L. (1997). Willingness to sacrifice in close relationships [Electronic version]. *Journal of Personality and Social Psychology, 72*, 1373-1395.
- Watson, P. J., Grisham, S. O., Trotter, M. V., & Biderman, M. D. (1984). Narcissism and empathy: Validity evidence for the narcissistic personality inventory [Electronic version]. *Journal of Personality Assessment, 48*, 301-305.
- Wieselquist, J., Rusbult, C. E., Foster, C. A., & Agnew, C. R. (1999). Commitment, pro-relationship behavior, and trust in close relationships [Electronic version]. *Journal of Personality and Social Psychology, 77*, 942-966.
- Wiggins, J. S. (1979). A psychological taxonomy of trait-descriptive terms: The interpersonal domain [Electronic version]. *Journal of Personality and Social Psychology, 37*, 295-412.
- Wink, P. (1991). Two faces of narcissism [Electronic version]. *Journal of Personality and Social Psychology, 61*, 590-597.

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก
ตัวอย่างแบบสอบถาม

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นโอกาสให้ท่านได้ทำความรู้จักกับตนเองและสำรวจความคิดเห็นของท่านในด้านบุคลิกภาพและความรัก มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ประโยชน์ทางการศึกษาวิจัยและเป็นส่วนหนึ่งในวิทยานิพนธ์ของนางสาวสุธาสนี ใจสมิทธิ์ นิสิตระดับปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้วิจัยใคร่ขอความกรุณาท่านอ่านคำชี้แจงการตอบโดยละเอียดก่อนลงมือทำ **ตอบด้วยความตั้งใจ การตอบแบบเปิดเผยและตรงกับความเป็นจริงของตัวท่านมากที่สุด**ในสิ่งที่ท่านคิดหรือทำจริง ๆ หรือคาดว่าจะเกิดขึ้นจริง ๆ จะทำให้ท่านได้รู้จักตนเองอย่างแท้จริง โปรดตรวจสอบว่าท่านทำครบทุกข้อ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและสมบูรณ์ในการวิเคราะห์ต่อไป คำตอบของท่านจะถูกเก็บเป็นความลับและไม่ส่งผลใด ๆ ต่อตัวท่านทั้งสิ้น

ขอขอบคุณในความร่วมมือเป็นอย่างสูง
สุธาสนี ใจสมิทธิ์

ข้อมูลส่วนตัว

โปรดกรอกข้อความลงในช่องว่างและใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับท่าน

- เพศ ชาย หญิง
- อายุ ..... ปี
- ปัจจุบัน กำลังศึกษาอยู่ คณะ..... ชั้นปี.....
ระดับ ..... มหาวิทยาลัย .....
- ทำงาน ตำแหน่ง.....
- อื่น ๆ โปรดระบุ .....
- ท่านสำเร็จการศึกษาสูงสุดในระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย, ป.ว.ช. หรือเทียบเท่า อนุปริญญา ป.ว.ส. หรือเทียบเท่า
 ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า ปริญญาโท
 ปริญญาเอก อื่น ๆ โปรดระบุ.....
- ท่านเคยมีความรักฉันท์คนรักหรือไม่ ไม่เคย เคย ..... ครั้ง
- ปัจจุบันท่านมีคนรักหรือไม่ ไม่มี มี
- ท่านกับคนรักในปัจจุบันคบกันมานาน ..... ปี.....เดือน.....วัน
- ท่านกับคนรักในปัจจุบันเคยอยู่ร่วมกันมาก่อนหรือไม่ ไม่เคย เคย
- อีเมล (เพื่อส่งข้อมูลการวิเคราะห์ให้ท่านทราบ).....

ตัวอย่างมาตรวัดบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความในแต่ละข้อ แล้วเขียนวงกลม ○ ล้อมรอบคำตอบในช่องที่ตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุดเพียงช่องเดียวเท่านั้น (โปรดตอบให้ครบทุกข้อ)

ความหมายของหมายเลขคำตอบ

1 = ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง   2 = ค่อนข้างไม่เห็นด้วย
3 = เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยพอๆ กัน   4 = ค่อนข้างเห็นด้วย   5 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ข้อความ	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ค่อนข้างไม่เห็นด้วย	เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยพอๆ กัน	ค่อนข้างเห็นด้วย	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
1. ฉันมองว่าตนเองมีอิทธิพลต่อผู้อื่น	1	2	3	4	5
2. ฉันเชื่อว่าฉันมีความสามารถมากกว่าคนอื่นๆ ในสังคม	1	2	3	4	5
3. ฉันสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้โดยไม่ต้องพึ่งพาใคร	1	2	3	4	5
4. ฉันไม่สนใจว่าใครจะคิดอย่างไร ขอเพียงฉันได้ในสิ่งที่ฉันต้องการก็พอ	1	2	3	4	5
5. คนที่มีความสามารถมากอย่างฉัน ควรจะได้รับการเชิดชูจากคนอื่นมากกว่านี้	1	2	3	4	5
6. ฉันชอบการแสดงออกต่อหน้าผู้คนจำนวนมาก	1	2	3	4	5
7. ฉันรู้สึกดีทุกครั้งเมื่อได้ส่องกระจก	1	2	3	4	5
8. ฉันมักตีความคำพูดของคนอื่นๆ ว่าพาดพิงถึงฉัน	1	2	3	4	5

หมายเหตุ มาตรวัดบุคลิกภาพแบบหลงตนเองที่ใช้จริงมี 48 ข้อ

ตัวอย่างมาตรวัดเจตคติเกี่ยวกับความรัก

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความต่อไปนี้ แล้วเขียนวงกลม ○ ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึก หรือการ
แสดงออกของท่านมากที่สุดในแต่ละข้อความ โดยให้ท่านนึกถึงคนรักในปัจจุบัน

ความหมายของหมายเลขคำตอบ

- ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง** = ไม่เห็นด้วยกับข้อความดังกล่าวอย่างยิ่ง
ไม่เห็นด้วย = ไม่เห็นด้วยกับข้อความดังกล่าว
สองข้างพอ ๆ กัน = เห็นด้วยกับข้อความในบางครั้ง และไม่เห็นด้วยกับข้อความในบางครั้ง
เห็นด้วย = เห็นด้วยกับข้อความดังกล่าว
เห็นด้วยอย่างยิ่ง = เห็นด้วยกับข้อความดังกล่าวอย่างยิ่ง

ข้อความ	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	สองข้างพอ ๆ กัน	เห็นด้วย	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
1. ฉันกับคนรักถูกใจกันทันทีตั้งแต่แรกเจอกัน	1	2	3	4	5
2. ฉันพยายามทำให้คนรักไม่สามารถบักใจเชื่อว่าฉันจะผูกมัดกับเขา/เธอ	1	2	3	4	5
3. เวลาที่คนรักกับฉันมีเรื่องขัดใจกัน ฉันจะท้องไส้ปั่นป่วน	1	2	3	4	5
4. เป็นการยากที่จะบอกได้ชัดเจนว่ามีตรรกภาพได้แปรเปลี่ยนเป็นความรักเมื่อใด	1	2	3	4	5
5. ฉันพิจารณาว่าคนนั้นจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรในอนาคต ก่อนที่ฉันจะผูกมัดตนเองกับเขา/เธอ	1	2	3	4	5
6. ฉันพยายามช่วยคนรักเมื่อเขามีปัญหาเสมอ	1	2	3	4	5

หมายเหตุ มาตรวัดเจตคติเกี่ยวกับความรักที่ใช้จริงมี 60 ข้อ

ตัวอย่างมาตรวัดการผูกมัดกับคนรัก

คำชี้แจง ให้ท่านนึกถึงความสัมพันธ์โดยทั่วไประหว่างท่านกับคนรักปัจจุบัน โดยความสัมพันธ์นี้อาจเป็นความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นในอดีตหรือปัจจุบันก็ได้ จากนั้นให้ท่านอ่านข้อความแต่ละข้อต่อไปนี้ แล้วใส่เครื่องหมายวงกลม **O** รอบตัวเลขในช่องคำตอบที่ท่านคิดว่าข้อความนั้น ๆ **ตรงกับความจริงในความสัมพันธ์您当前的คู่รักของท่านในอดีต ปัจจุบันหรือที่ท่านคิดว่าอาจจะเกิดขึ้นในอนาคตให้มากที่สุด**

ความหมายของหมายเลขคำตอบ

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง = ไม่เห็นด้วยกับข้อความดังกล่าวอย่างยิ่ง

ไม่เห็นด้วย = ไม่เห็นด้วยกับข้อความดังกล่าว

เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยพอ ๆ กัน = เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับข้อความในบางครั้ง

เห็นด้วย = เห็นด้วยกับข้อความดังกล่าว

เห็นด้วยอย่างยิ่ง = เห็นด้วยกับข้อความดังกล่าวอย่างยิ่ง

ข้อความ	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยพอ ๆ กัน	เห็นด้วย	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
1. หลังจากคบกับคู่รัก ท่านมีความพึงพอใจเพิ่มขึ้น	1	2	3	4	5
2. ท่านคิดว่าบุคคลเพศตรงข้ามคนอื่นเป็นทางเลือกที่ดีกว่าคู่รักของท่าน	1	2	3	4	5
3. ประสบการณ์ที่ท่านกับคู่รักมีร่วมกันนั้นเป็นสิ่งที่มีความหมาย	1	2	3	4	5
4. คู่รักของท่านเข้าใจกันและกันเป็นอย่างดี	1	2	3	4	5
5. ท่านคิดว่าบุคคลเพศตรงข้ามคนอื่นน่าดึงดูดใจมากกว่าคู่รักของท่าน	1	2	3	4	5
6. ท่านทุ่มเทเวลาให้กับความสัมพันธ์ของท่านกับคู่รัก	1	2	3	4	5
7. ความสัมพันธ์กับคู่รักทำให้ท่านมีความสุข	1	2	3	4	5
8. ระหว่างท่านกับคู่รักมีสิ่งของที่เป็นวัตถุแทนใจซึ่งกันและกัน	1	2	3	4	5
9. ท่านคิดว่าท่านสามารถหาบุคคลอื่นที่ดีกว่าคู่รักของท่าน	1	2	3	4	5

หมายเหตุ มาตรวัดเจตคติเกี่ยวกับความรักที่ใช้จริงมี 22 ข้อ

ภาคผนวก ข

ตารางที่ ข 1

ผลการวิเคราะห์ข้อกระทงและค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่น ๆ ของมาตรฐาน
บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง

ข้อ	ทิศทาง	การวิเคราะห์ข้อกระทง				t	p (หนึ่ง หาง)	CITC ครั้งที่ 1 (N = 629) 48 ข้อ	ข้อที่ ผ่านการ คัดเลือก
		วิธีกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ							
		กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ					
		(n = 170)		(n = 169)					
		M	SD	M	SD				
Au01	+	3.41	0.71	2.56	0.82	10.11***	.000	.41	✓
Au09	+	3.11	0.89	1.67	0.80	15.67***	.000	.53	✓
Au17	+	2.92	0.77	1.38	0.57	20.96***	.000	.67	✓
Au25	+	3.70	0.80	3.03	0.81	7.66***	.000	.28	✓
Au33	+	3.05	0.77	1.99	0.72	13.07***	.000	.51	✓
Au41	+	3.08	0.97	1.53	0.75	16.37***	.000	.54	✓
Sup02	+	3.45	0.69	2.30	0.75	14.68***	.000	.53	✓
Sup10	+	3.29	0.76	1.92	0.77	16.44***	.000	.59	✓
Sup18	+	3.27	0.79	1.83	0.82	16.45***	.000	.58	✓
Sup26	+	3.42	0.73	2.14	0.73	16.16***	.000	.59	✓
Sup34	+	2.95	0.85	1.39	0.60	19.48***	.000	.67	✓
Sup42	+	3.18	0.81	1.30	0.51	25.56***	.000	.75	✓
Suf03	+	2.93	1.04	2.08	1.03	7.60***	.000	.30	✓
Suf11	+	3.37	0.90	2.51	0.98	8.41***	.000	.37	✓
Suf19	+	2.89	1.09	1.75	0.97	10.26***	.000	.42	✓
Suf27	+	3.22	0.90	2.22	0.84	10.52***	.000	.45	✓
Suf35	+	2.72	1.00	1.54	0.77	12.17***	.000	.46	✓
Suf43	+	2.70	1.06	1.45	0.72	12.70***	.000	.50	✓
Ent5	+	2.85	0.82	1.56	0.61	16.39***	.000	.57	✓
Ent13	+	3.38	0.78	1.98	0.84	15.96***	.000	.59	✓
Ent21	+	3.76	0.84	2.51	0.88	13.32***	.000	.49	✓
Ent29	+	2.91	0.71	1.59	0.69	17.29***	.000	.60	✓
Ent37	+	2.38	0.87	1.18	0.41	16.29***	.000	.57	✓
Ent45	+	2.88	1.03	1.34	0.66	16.34***	.000	.56	✓

ข้อ	ทิศทาง	การวิเคราะห์ข้อกระทง				t	p (หนึ่ง หาง)	CITC ครั้งที่ 1 ($N = 629$) 48 ข้อ	ข้อที่ ผ่านการ คัดเลือก
		วิธีกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ							
		กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ					
		$(n = 170)$		$(n = 169)$					
		M	SD	M	SD				
Exp04	+	2.58	0.95	1.80	0.85	<u>7.99</u> ***	.000	.34	✓
Exp12	+	2.24	0.93	1.29	0.52	<u>11.68</u> ***	.000	.49	✓
Exp20	+	2.94	1.00	1.68	0.89	<u>12.22</u> ***	.000	.44	✓
Exp28	+	2.34	0.90	1.32	0.57	<u>12.38</u> ***	.000	.47	✓
Exp36	+	2.09	0.94	1.31	0.65	<u>9.00</u> ***	.000	.34	✓
Exp44	+	2.45	1.08	1.22	0.48	<u>13.51</u> ***	.000	.50	✓
Exh06	+	3.12	0.95	1.91	0.84	<u>12.51</u> ***	.000	.47	✓
Exh14	+	3.06	1.11	1.89	0.91	<u>10.60</u> ***	.000	.42	✓
Exh22	+	2.91	0.89	1.39	0.57	<u>18.64</u> ***	.000	.63	✓
Exh30	+	3.20	0.85	1.38	0.60	<u>22.90</u> ***	.000	.68	✓
Exh38	+	2.95	0.91	1.20	0.43	<u>22.81</u> ***	.000	.68	✓
Exh46	+	3.40	0.89	1.92	0.83	<u>15.86</u> ***	.000	.56	✓
Va07	+	3.51	0.87	2.54	0.80	<u>10.63</u> ***	.000	.39	✓
Va15	+	3.19	0.86	1.73	0.74	<u>16.61</u> ***	.000	.58	✓
Va23	+	3.01	0.90	1.79	0.78	<u>13.27</u> ***	.000	.51	✓
Va31	+	3.38	0.77	2.20	0.93	<u>12.77</u> ***	.000	.48	✓
Va39	+	3.11	0.94	1.59	0.75	<u>16.51</u> ***	.000	.58	✓
Va47	+	3.41	0.80	1.89	0.86	<u>16.92</u> ***	.000	.60	✓
Hy08	+	2.68	1.03	1.95	0.93	<u>6.86</u> ***	.000	.28	✓
Hy16	+	2.49	0.92	1.40	0.60	<u>12.83</u> ***	.000	.48	✓
Hy24	+	2.49	0.90	1.51	0.67	<u>11.29</u> ***	.000	.41	✓
Hy32	+	1.89	0.90	1.27	0.51	<u>7.94</u> ***	.000	.35	✓
Hy40	+	1.99	1.09	1.18	0.50	<u>8.86</u> ***	.000	.35	✓
Hy48	+	2.08	0.94	1.30	0.67	<u>8.81</u> ***	.000	.36	✓
							$\alpha =$	.95	

หมายเหตุ ค่า t ที่ขีดเส้นใต้ เป็นการวิเคราะห์โดยแยกความแปรปรวน; ค่า r วิฤต ($627, .05$, หนึ่งหาง) $\approx .066$; CITC ครั้งที่ 1 คือ ค่าสหสัมพันธ์ของข้อกระทงนั้นๆ กับข้อกระทงที่เหลือทั้งหมด

*** $p < .001$, หนึ่งหาง.

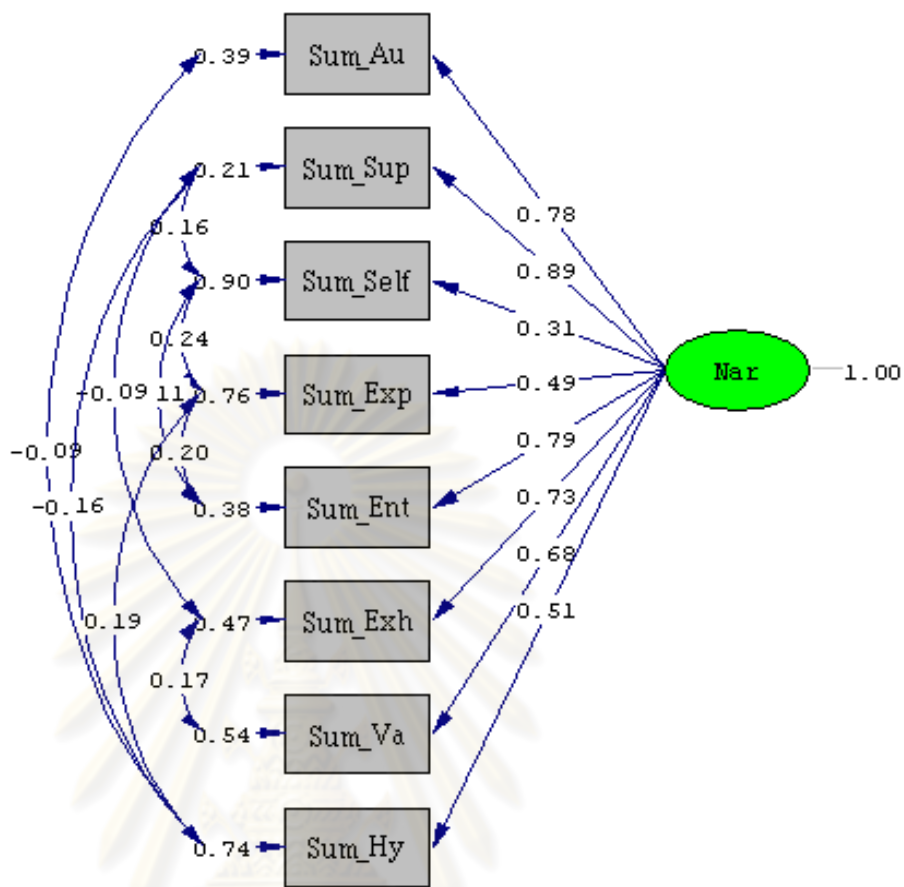

ตารางที่ ข 2

ผลการวิเคราะห์ข้อกระทบและค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่น ๆ ของมาตรวัด
บุคลิกภาพแบบหลงตนเอง (N = 629)

ด้าน	ข้อ	CITC ครั้งที่ 1	ข้อที่ผ่านการ คัดเลือก
อำนาจหน้าที่	Au01	.47	✓
	Au09	.56	✓
	Au17	.61	✓
	Au25	.38	✓
	Au33	.54	✓
	Au41	.61	✓
	$\alpha =$	.78	
ความเหนือกว่า	Sup02	.62	✓
	Sup10	.67	✓
	Sup18	.65	✓
	Sup26	.68	✓
	Sup34	.71	✓
	Sup42	.62	✓
	$\alpha =$	.86	
ความสามารถใน การพึ่งตนเอง	Suf03	.69	✓
	Suf11	.62	✓
	Suf19	.83	✓
	Suf27	.63	✓
	Suf35	.80	✓
	Suf43	.79	✓
	$\alpha =$	.90	
การแสวงหาผลประโยชน์	Exp04	.43	✓
	Exp12	.61	✓
	Exp20	.54	✓
	Exp28	.64	✓
	Exp36	.50	✓
	Exp44	.63	✓
	$\alpha =$	.80	

ด้าน	ข้อ	CITC ครั้งที่ 1	ข้อที่ผ่านการคัดเลือก
การสมควรได้มากกว่าที่เป็นอยู่	Ent05	.61	✓
	Ent13	.59	✓
	Ent21	.47	✓
	Ent29	.64	✓
	Ent37	.54	✓
	Ent45	.54	✓
	$\alpha =$	.80	
การชอบแสดงออก	Exh06	.70	✓
	Exh14	.63	✓
	Exh22	.63	✓
	Exh30	.76	✓
	Exh38	.76	✓
	Exh46	.60	✓
	$\alpha =$	.87	
ทะนงตน	Va07	.51	✓
	Va15	.73	✓
	Va23	.69	✓
	Va31	.67	✓
	Va39	.63	✓
	Va47	.68	✓
	$\alpha =$	.86	
การหวั่นไหวมากกว่าปกติ	Hy08	.50	✓
	Hy16	.60	✓
	Hy24	.61	✓
	Hy32	.55	✓
	Hy40	.62	✓
	Hy48	.62	✓
	$\alpha =$	.82	

Chi-Square=15.78, df=11, P-value=0.14933, RMSEA=0.026

ภาพที่ 1 โมเดลบุคลิกภาพแบบหลงตนเอง 8 องค์ประกอบ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค

ตารางที่ ค 1

ผลการวิเคราะห์ข้อกระทงและค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่น ๆ ของมาตรวัด
การผูกมัดกับคูรัก ด้านความพึงพอใจ

ข้อ ความ	ทิศ ทาง	การวิเคราะห์ข้อกระทง				<i>t</i>	<i>p</i> (หนึ่ง หาง)	CITC ครั้งที่ 1 (<i>N</i> = 303)	ข้อที่ ผ่าน การ คัดเลือก	CITC ครั้งที่ 2 (<i>N</i> = 464)
		วิธีกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ								
		กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ						
		(n = 96)		(n = 84)						
		<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>					
SAT04	+	4.59	0.53	3.17	0.79	14.35***	.000	.66	✓	.67
SAT06	-	3.73	1.02	2.54	0.83	8.54***	.000	.33	✓	.45
SAT09	+	4.72	0.47	3.13	0.79	16.09***	.000	.67	✓	.68
SAT10	+	4.79	0.41	3.29	0.75	16.34***	.000	.73	✓	.72
SAT12	+	4.52	0.50	3.17	0.74	14.49***	.000	.62	✓	.66
SAT17	+	4.38	0.60	3.13	0.83	11.58***	.000	.49	✓	.58
SAT20	-	4.45	0.79	2.99	0.81	12.17***	.000	.45	✓	.41
SAT23	+	4.46	0.63	3.15	0.84	11.83***	.000	.52	✓	.56
							$\alpha =$	.82		.85

หมายเหตุ ค่า *t* ที่ขีดเส้นใต้ เป็นการวิเคราะห์โดยแยกความแปรปรวน; ค่า *r* วิกฤต (301, .05, หนึ่งหาง) $\approx$ .095;
CITC ครั้งที่ 1 คือ ค่าสหสัมพันธ์ของข้อกระทงนั้นๆ กับข้อกระทงที่เหลือทั้งหมด เมื่อวิเคราะห์ 8 ข้อกระทง;
ค่า *r* วิกฤต (462, .05, หนึ่งหาง) $\approx$ .076; CITC ครั้งที่ 2 คือ ค่าสหสัมพันธ์ของข้อกระทงนั้นๆ กับข้อกระทงที่
เหลือทั้งหมด เมื่อวิเคราะห์ 8 ข้อกระทง
***p < .001, หนึ่งหาง.

ตารางที่ ค 2

ผลการวิเคราะห์ข้อกระทงและค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่น ๆ ของมาตรวัด
การผูกมัดกับคู่รัก ด้านคุณภาพของทางเลือก

ข้อ ความ	ทิศทาง	การวิเคราะห์ข้อกระทง				<i>t</i>	<i>p</i> (หนึ่ง ทาง)	CITC ครั้งที่ 1 (<i>N</i> =303)	ข้อที่ ผ่าน การ คัดเลือก	CITC ครั้งที่ 2 (<i>N</i> =303)	CITC ครั้งที่ 3 (<i>N</i> =464)
		วิธีกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ									
		กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ							
		<i>n</i> = 95		<i>n</i> = 89							
		<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>						
AL01	+	3.21	0.86	1.51	0.80	13.89***	.000	.54	✓	.55	.63
AL05	+	3.43	0.91	1.96	0.84	11.45***	.000	.47	✓	.48	.55
AL07	+	3.25	0.80	1.52	0.64	16.19***	.000	.65	✓	.66	.71
AL14	-	3.19	0.88	2.84	1.06	2.40**	.009	.06	-	-	-
AL16	+	3.27	0.95	1.48	0.61	15.34***	.000	.63	✓	.65	.73
AL19	+	3.19	0.87	1.44	0.74	14.71***	.000	.58	✓	.60	.63
AL22	-	3.00	0.92	1.85	1.11	7.62***	.000	.26	✓	.25	.27
AL24	+	3.09	0.91	1.26	0.55	16.62***	.000	.58	✓	.60	.60
							$\alpha =$	.77		.80	.83

หมายเหตุ ค่า *t* ที่ขีดเส้นใต้ เป็นการวิเคราะห์โดยแยกความแปรปรวน; ค่า *r* วิฤต (301, .05, หนึ่งทาง) $\approx$ .095; CITC ครั้งที่ 1 คือ ค่าสหสัมพันธ์ของข้อกระทงนั้น ๆ กับข้อกระทงที่เหลือทั้งหมด เมื่อวิเคราะห์ 8 ข้อกระทง CITC ครั้งที่ 2 คือ ค่าสหสัมพันธ์ของข้อกระทงนั้น ๆ กับข้อกระทงที่เหลือทั้งหมด เมื่อวิเคราะห์ 7 ข้อกระทง; ค่า *r* วิฤต (462, .05, หนึ่งทาง) $\approx$ .076; CITC ครั้งที่ 3 คือ ค่าสหสัมพันธ์ของข้อกระทงนั้น ๆ กับข้อกระทงที่เหลือทั้งหมด เมื่อวิเคราะห์ 7 ข้อกระทง

**p < .01, หนึ่งทาง. ***p < .001, หนึ่งทาง.

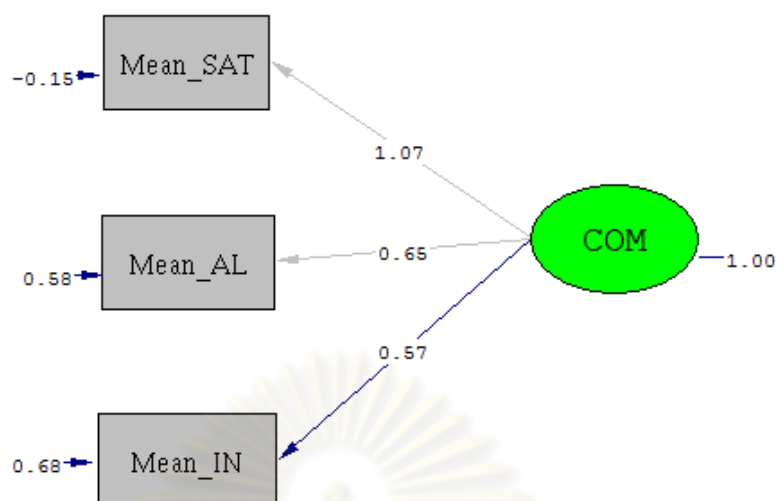
ตารางที่ ค 3

ผลการวิเคราะห์ข้อกระทงและค่าสหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่น ๆ ของมาตรวัดการผูกมัดกับคู่รัก ด้านการลงทุน

ข้อ ความ	ทิศทาง	การวิเคราะห์ข้อกระทง				<i>t</i>	<i>p</i> (หนึ่ง หาง)	CITC ครั้งที่ 1 (<i>N</i> =303)	ข้อที่ ผ่าน การ คัดเลือก	CITC ครั้งที่ 2 (<i>N</i> =303)	CITC ครั้งที่ 3 (<i>N</i> =464)
		วิธีกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ									
		กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ							
		<i>(n</i> = 89)		<i>(n</i> = 106)							
		<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>						
IN02	+	4.30	0.68	2.89	0.85	12.63***	.000	.45	✓	.48	.51
IN03	+	4.12	0.70	2.96	0.80	10.63***	.000	.41	✓	.43	.49
IN08	+	4.40	0.58	3.04	0.83	13.12***	.000	.52	✓	.55	.54
IN11	-	3.97	1.01	2.90	0.82	8.21***	.000	.23	✓	.30	.19
IN13	+	4.56	0.52	3.45	0.82	11.46***	.000	.46	✓	.50	.53
IN15	+	4.66	0.60	3.59	0.85	10.25***	.000	.38	✓	.40	.47
IN18	+	3.71	0.77	2.69	0.77	9.18***	.000	.30	✓	.30	.40
IN21	+	3.30	1.33	2.63	0.98	4.04***	.000	.04	-	-	-
							$\alpha =$	.62		.71	.73

หมายเหตุ ค่า *t* ที่ขีดเส้นใต้ เป็นการวิเคราะห์โดยแยกความแปรปรวน; ค่า *r* วิฤต (301, .05, หนึ่งหาง) $\approx$ .095; CITC ครั้งที่ 1 คือ ค่าสหสัมพันธ์ของข้อกระทงนั้นๆ กับข้อกระทงที่เหลือทั้งหมด เมื่อวิเคราะห์ 8 ข้อกระทง CITC ครั้งที่ 2 คือ ค่าสหสัมพันธ์ของข้อกระทงนั้นๆ กับข้อกระทงที่เหลือทั้งหมด เมื่อวิเคราะห์ 7 ข้อกระทง; ค่า *r* วิฤต (462, .05, หนึ่งหาง) $\approx$ .076; CITC ครั้งที่ 3 คือ ค่าสหสัมพันธ์ของข้อกระทงนั้นๆ กับข้อกระทงที่เหลือทั้งหมด เมื่อวิเคราะห์ 7 ข้อกระทง

***p < .001, หนึ่งหาง.

Chi-Square=3.68, df=1, P-value=0.05517, RMSEA=0.094

ภาพที่ ค 1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการผูกมัดกับคู่รัก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ง

ตัวอย่างแบบประเมินรูปภาพ

ข้อมูลส่วนตัว

โปรดกรอกข้อความลงในช่องว่างและใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับท่าน

1. เลขประจำตัวนิติต .....

2. อายุ ..... ปี

3. เพศ ชาย หญิง4. กำลังศึกษาอยู่ ชั้นปีที่ 1 2 3 4

5. คณะ ..... สาขาวิชา .....

คำชี้แจง โปรดเขียนวงกลม ล้อมรอบคำตอบในช่องที่ตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุด

ในขณะที่ดูรูปภาพ ท่านรู้สึกถึงการเป็นส่วนหนึ่งและอยู่ร่วมกันในสังคมความสัมพันธ์กับคนอื่น
และคุณธรรม

รูปภาพ	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
	1	2	3	4	5
ภาพที่ 1	1	2	3	4	5
ภาพที่ 2	1	2	3	4	5
ภาพที่ 3	1	2	3	4	5
ภาพที่ 4	1	2	3	4	5
ภาพที่ 5	1	2	3	4	5
ภาพที่ 6	1	2	3	4	5
ภาพที่ 7	1	2	3	4	5
ภาพที่ 8	1	2	3	4	5
ภาพที่ 9	1	2	3	4	5
ภาพที่ 10	1	2	3	4	5

หมายเหตุ : ภาพที่ให้ประเมินมีจำนวนทั้งสิ้น 50 ภาพ

ตารางที่ 1

ผลการคัดเลือกภาพที่นำไปใช้ในการทดลอง (30 ภาพ)

รูปภาพ	M	SD	ภาพที่นำไปใช้
ภาพที่ 19	4.70	0.56	✓
ภาพที่ 48	4.66	0.73	✓
ภาพที่ 39	4.61	0.61	✓
ภาพที่ 05	4.59	0.72	✓
ภาพที่ 06	4.57	0.64	✓
ภาพที่ 16	4.57	0.56	✓
ภาพที่ 30	4.44	0.59	✓
ภาพที่ 27	4.39	0.74	✓
ภาพที่ 49	4.34	0.68	✓
ภาพที่ 20	4.34	0.77	✓
ภาพที่ 44	4.34	0.66	✓
ภาพที่ 13	4.33	0.72	✓
ภาพที่ 45	4.33	0.75	✓
ภาพที่ 35	4.25	0.87	✓
ภาพที่ 14	4.21	0.69	✓
ภาพที่ 32	4.16	0.71	-
ภาพที่ 10	4.15	0.68	-
ภาพที่ 17	4.13	0.62	-
ภาพที่ 36	4.07	0.79	-
ภาพที่ 23	3.98	0.81	-
ภาพที่ 09	3.97	1.03	-
ภาพที่ 41	3.92	0.86	-
ภาพที่ 02	3.89	0.69	-
ภาพที่ 26	3.89	0.78	-
ภาพที่ 01	3.64	0.63	-
ภาพที่ 34	3.41	1.19	-
ภาพที่ 12	3.23	1.13	-
ภาพที่ 15	3.15	1.00	-
ภาพที่ 24	3.05	1.09	-

รูปภาพ	<i>M</i>	<i>SD</i>	ภาพที่นำไปใช้
ภาพที่ 40	3.02	1.25	-
ภาพที่ 18	2.92	1.14	-
ภาพที่ 43	2.92	1.07	-
ภาพที่ 42	2.84	1.17	-
ภาพที่ 25	2.82	1.13	-
ภาพที่ 46	2.80	1.15	-
ภาพที่ 33	2.72	0.99	✓
ภาพที่ 03	2.64	1.07	✓
ภาพที่ 38	2.61	1.16	✓
ภาพที่ 31	2.59	1.17	✓
ภาพที่ 47	2.51	0.96	✓
ภาพที่ 22	2.41	1.02	✓
ภาพที่ 07	2.39	1.10	✓
ภาพที่ 50	2.38	1.05	✓
ภาพที่ 28	2.25	1.06	✓
ภาพที่ 04	2.20	0.77	✓
ภาพที่ 21	2.18	0.98	✓
ภาพที่ 08	2.13	0.92	✓
ภาพที่ 11	2.13	0.99	✓
ภาพที่ 29	2.11	1.00	✓
ภาพที่ 37	2.10	1.00	✓

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก จ

ตัวอย่างรูปภาพที่ใช้กระตุ้นลักษณะเน้นความสัมพันธ์

ตัวอย่างรูปภาพในกลุ่มควบคุม

คำชี้แจง โปรดเขียนคุณสมบัติที่ท่านประทับใจในตัวคนรักมา 10 ข้อ

1. _____	6. _____
2. _____	7. _____
3. _____	8. _____
4. _____	9. _____
5. _____	10. _____

ตอนที่ 3

คำชี้แจง โปรดพิจารณาคำศัพท์ในแต่ละข้อต่อไปนี่ว่าตรงกับลักษณะของคนรักที่ท่านรับรู้มากน้อยเพียงใด

โดยเขียนวงกลม ○ ล้อมรอบคำตอบในช่องที่ตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุด

ข้อ	คำคุณศัพท์	ค่อนข้าง				
		น้อย 1	น้อย 2	ปานกลาง 3	มาก 4	มาก 5
1.	ห่วงใย	1	2	3	4	5
2.	มีน้ำใจ	1	2	3	4	5
3.	ช่วยเหลือ	1	2	3	4	5
4.	เสียสละ	1	2	3	4	5
5.	เป็นมิตร	1	2	3	4	5
6.	ร่วมมือ	1	2	3	4	5
7.	เห็นอกเห็นใจ	1	2	3	4	5
8.	เอื้อเฟื้อ	1	2	3	4	5
9.	ใส่ใจ	1	2	3	4	5
10.	ซื่อสัตย์	1	2	3	4	5
11.	ใจดี	1	2	3	4	5
12.	อบอุ่น	1	2	3	4	5
13.	อ่อนโยน	1	2	3	4	5
14.	จริงใจ	1	2	3	4	5
15.	เมตตา	1	2	3	4	5
16.	ซอบสังคัม	1	2	3	4	5
17.	ไว้วางใจได้	1	2	3	4	5
18.	สุภาพ	1	2	3	4	5
19.	ถ่อมตน	1	2	3	4	5
20.	นุ่มนวล	1	2	3	4	5

ภาคผนวก ข

ใบงานหาสิ่งของที่ซ่อนอยู่ในภาพ (กลุ่มควบคุม)

ใบงานหาสิ่งของที่ซ่อนอยู่ในภาพ

ข้อมูลนิสิต

1. ชื่อ..... นามสกุล.....
2. เลขประจำตัวนิสิต .....
3. เพศ ชาย หญิง
4. อายุ.....ปี
5. คณะ.....
6. ชั้นปี.....

คำชี้แจง จงหาสิ่งของที่กำหนดมาให้ทั้ง 14 ชิ้น ที่ซ่อนอยู่ในภาพใหญ่ให้ครบภายในเวลา 15 นาที โดยวงกลมล้อมรอบสิ่งของทั้งหมดที่พบในภาพใหญ่

ที่โกยผง	กุญแจ	นก
ส้ม	เต่า	ช่อดอกไม้
ไก่	แครอท	เบ็ดตกปลา
ปลั้ว	ค้อน	ธงสามเหลี่ยม
กระบวย	ดินสอ	

ภาคผนวก ซ
คำถามที่ใช้ตรวจสอบการจัดกระทำ

หลังดูรูปภาพ

ชื่อ..... นามสกุล.....

เลขประจำตัวนิติต .....

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในเครื่องหมายสี่เหลี่ยม หน้าข้อที่ตรงกับความรู้สึก
ของท่านมากที่สุด

★ หลังดูรูปภาพ คุณรู้สึกถึงการเป็นส่วนหนึ่งและอยู่ร่วมกันในสังคม ความสัมพันธ์กับ
คนอื่น และคุณธรรม

- ใช่
 ไม่ใช่

หลังทำงานตามเงื่อนไขที่ได้รับ

ชื่อ..... นามสกุล.....

รหัสประจำตัว.....

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในเครื่องหมายสี่เหลี่ยม หน้าข้อที่ตรงกับความรู้สึก
ของท่านมากที่สุดและกรุณาตอบทุกข้อ

★ จากการทำงานนี้ คุณรู้สึกถึงการเป็นส่วนหนึ่งและอยู่ร่วมกันในสังคม ความสัมพันธ์
กับคนอื่นและคุณธรรม

- ใช่
 ไม่ใช่

ภาคผนวก ณ
แบบสำรวจความสัมพันธ์เพื่อติดตามผล

แบบสำรวจความสัมพันธ์

ตอนที่ 1

คำชี้แจง โปรดกรอกข้อความและ/หรือใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องสี่เหลี่ยม □ หน้าข้อที่ตรงกับความรู้สึกของท่านและความเป็นจริงในความสัมพันธ์ของท่านกับคนรักมากที่สุด
ท่านกับคนรักยังคงคบกันอยู่

ใช่

ไม่ใช่ (เลิกกันแล้วเป็นระยะเวลา ..... เดือน ..... สัปดาห์ ..... วัน)

ตอนที่ 2

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความแต่ละข้อต่อไปนี้ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตัวเลขที่ตรงกับความรู้สึกและพฤติกรรมที่ท่านทำในช่วง 3 สัปดาห์ที่ผ่านมา เพียงช่องเดียวเท่านั้น

1. ท่านพบกับคนรัก	1	2	3	4	5
	ไม่บ่อยเลย	ไม่ค่อยบ่อย	ปานกลาง	ค่อนข้างบ่อย	บ่อยมาก
2. กิจกรรมที่ท่านทำร่วมกับคนรัก
❖ โทรศัพท์คุยกัน	1	2	3	4	5
	ไม่บ่อยเลย	ไม่ค่อยบ่อย	ปานกลาง	ค่อนข้างบ่อย	บ่อยมาก
❖ คุยกันผ่าน BB, facebook, MSN	1	2	3	4	5
	ไม่บ่อยเลย	ไม่ค่อยบ่อย	ปานกลาง	ค่อนข้างบ่อย	บ่อยมาก
❖ ทานอาหารด้วยกัน	1	2	3	4	5
	ไม่บ่อยเลย	ไม่ค่อยบ่อย	ปานกลาง	ค่อนข้างบ่อย	บ่อยมาก
❖ ดูหนัง	1	2	3	4	5
	ไม่บ่อยเลย	ไม่ค่อยบ่อย	ปานกลาง	ค่อนข้างบ่อย	บ่อยมาก
❖ เดินห้าง, ช้อปปิ้ง, ซื้ของ	1	2	3	4	5
	ไม่บ่อยเลย	ไม่ค่อยบ่อย	ปานกลาง	ค่อนข้างบ่อย	บ่อยมาก
❖ อ่านหนังสือ ทำการบ้าน ทำรายงานด้วยกัน	1	2	3	4	5
	ไม่บ่อยเลย	ไม่ค่อยบ่อย	ปานกลาง	ค่อนข้างบ่อย	บ่อยมาก
❖ ไปเที่ยวที่อื่นๆ / ไปต่างจังหวัด	1	2	3	4	5
	ไม่บ่อยเลย	ไม่ค่อยบ่อย	ปานกลาง	ค่อนข้างบ่อย	บ่อยมาก
❖ กิจกรรมอื่น ๆ โปรดระบุ (ถ้ามี และขอให้ระบุด้วยว่ากิจกรรมนั้น ๆ ทำบ่อยแค่ไหน)	1	2	3	4	5
	ไม่บ่อยเลย	ไม่ค่อยบ่อย	ปานกลาง	ค่อนข้างบ่อย	บ่อยมาก
- .....

ภาคผนวก ญ

ตารางที่ ญ 1

กิจกรรมที่กลุ่มตัวอย่างทำร่วมกับคนรัก (N = 80)

กิจกรรม	บุคลิกภาพแบบ หลงตนเองสูง		บุคลิกภาพแบบ หลงตนเองต่ำ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	(คน)		(คน)	
โทรศัพท์คุยกัน				
บางครั้ง	7	17.50	12	30.00
ค่อนข้างบ่อย	18	45.00	14	35.00
บ่อยมาก	15	37.00	14	35.00
คุยกันผ่าน BB, facebook, MSN				
ไม่เคยเลย	7	17.50	4	10.00
ไม่ค่อยบ่อย	15	37.50	10	25.00
บางครั้ง	9	22.50	10	25.00
ค่อนข้างบ่อย	5	12.50	7	17.50
บ่อยมาก	4	10.00	9	22.50
ทานอาหารร่วมกัน				
บางครั้ง	3	7.50	7	17.50
ค่อนข้างบ่อย	18	45.00	16	40.00
บ่อยมาก	19	47.50	17	42.50
ดูหนัง				
ไม่ค่อยบ่อย	8	20.00	4	10.00
บางครั้ง	19	47.50	15	37.50
ค่อนข้างบ่อย	9	22.50	18	45.00
บ่อยมาก	4	10.00	3	7.50
เดินห้าง, ช้อปปิ้ง, ซื้ของ				
ไม่ค่อยบ่อย	4	10.00	3	7.50
บางครั้ง	15	37.50	13	32.50
ค่อนข้างบ่อย	11	27.50	19	47.50
บ่อยมาก	10	25.00	5	12.50

ตารางที่ ๑ 1 (ต่อ)

กิจกรรม	บุคลิกภาพแบบ หลงตนเองสูง		บุคลิกภาพแบบ หลงตนเองต่ำ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	(คน)		(คน)	
อ่านหนังสือ ทำการบ้าน ทำรายงาน ด้วยกัน				
ไม่เคยเลย	3	7.50	1	2.50
ไม่ค่อยบ่อย	11	27.50	11	27.50
บางครั้ง	14	35.00	8	20.00
ค่อนข้างบ่อย	7	17.50	12	30.00
บ่อยมาก	5	12.50	8	20.00
ไปเที่ยวที่อื่น ๆ ไปต่างจังหวัด				
ไม่เคยเลย	4	10.00	4	6.00
ไม่ค่อยบ่อย	16	40.00	13	32.50
บางครั้ง	13	32.00	14	35.00
ค่อนข้างบ่อย	4	10.00	5	12.50
บ่อยมาก	3	7.50	4	10.00

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวสุธาสินี ใจสมิทธิ์ เกิดเมื่อวันที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2524 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาจากโรงเรียนกุนนทีรุทธารามวิทยาคม และสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีอักษรศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับสอง) สาขาวิชาภาษาฝรั่งเศส คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2547 หลังจากนั้นได้ทำงานที่คณะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (หลักสูตรนานาชาติ) มหาวิทยาลัยมหิดล ศูนย์วิจัยและให้คำปรึกษา สถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจ ศศินทร์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และสมาคมสถาบันการศึกษาชั้นอุดมแห่งภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประจำประเทศไทย ก่อนเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2551

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย